

တြිအဓမ္မအဖွေ

မာတိကာ

၁။ ကတိကဝတ်ရှေးရှု တောင့်တမှု

၂။ နိဒါန်း

ပထမပိုင်း

၃။ နံနက်တူရားဝတ်တက်အပြီးပေးသော သြဝါဒကထာဒေသနာ

၄။ သီတင်းကျွတ်ပူဇော်ပွဲ၌ ဟောကြားသော သြဝါဒကထာဒေသနာ

၅။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ ပဝါရဏာနေ့ သြဝါဒကထာဒေသနာ

၆။ ပူဇော်ရာကာလ သြဝါဒကထာ

၇။ သံဃာ့ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ၊ ကထိန်နှင့်စပ်သည့် သြဝါဒကထာ

၈။ ကထိန်ခင်းမည့်နေ့ ကထိန်ခြင်းရာသြဝါဒကထာ

၉။ ၁၃၄၃-ခု၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့ သြဝါဒကထာဒေသနာ

၁၀။ ၁၃၄၃-ခု၊ နတ်တော်လကွယ်နေ့ သြဝါဒကထာဒေသနာ

၁၁။ ၁၃၄၄-ခု၊ တန်ခူးလကွယ်နေ့ ဟောကြားသော သြဝါဒကထာဒေသနာ

၁၂။ ၁၃၄၄-ခု၊ ကဆုန်လကွယ်နေ့ သြဝါဒကထာဒေသနာ

၁၃။ ၁၃၄၄-ခု၊ ဇူလိုင်လပြည့်နေ့ သြဝါဒကထာဒေသနာ

၁၄။ ၁၃၄၄-ခု၊ ဇူလိုင်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ သြဝါဒကထာဒေသနာ

၁၅။ ၁၃၄၄-ခု၊ ပထမဝါဆိုလပြည့်နေ့ သြဝါဒကထာဒေသနာ

၁၆။ ၁၃၄၄-ခု၊ ပထမဝါဆိုလကွယ်နေ့ သြဝါဒကထာဒေသနာ

ဒုတိယပိုင်း

- ၁၄။ ၁၃၄၂-ခု၊ တော်သလင်းလကွယ်နေ့ သံဃာ့ဥပုသ်ဖြူရာ့ ဩဝါဒကထာ
- ၁၈။ ၁၃၄၂-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလကွယ်နေ့ သံဃာ့ဥပုသ်ဖြူရာ့ဩဝါဒကထာ
- ၁၉။ ၁၃၄၂-ခု၊ ဖြာသို့လပြည့် ဥပုသ်နေ့ ဩဝါဒကထာ
- ၂၀။ ၁၃၄၂-ခု၊ နယုန်လပြည့်နေ့ ဩဝါဒကထာဒေသနာ
- ၂၁။ ၁၃၄၂-ခု၊ နယုန်လဆုတ် ၈-ရက်နေ့ အထူးဟောကြားသည့် ဩဝါဒကထာဒေသနာတော်
- ၂၂။ ၁၃၄၂-ခု၊ နယုန်လကွယ်ဥပုသ်နေ့ ဩဝါဒကထာဒေသနာ
- ၂၃။ ၁၃၄၂-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ဩဝါဒကထာဒေသနာ
- ၂၄။ ၁၃၄၂-ခု၊ ဝါဆိုလကွယ်နေ့ ဩဝါဒကထာဒေသနာ
- ၂၅။ ၁၃၄၃-ခု၊ ဝါခေါင်လကွယ်နေ့ ဩဝါဒကထာဒေသနာ
- ၂၆။ ၁၃၄၃-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလကွယ်နေ့ ဩဝါဒကထာဒေသနာ

ကတိကဝတ်ရေးရှု တောင့်တမှု

ဩဝါဒဓမ္မအမွေ

ဤစာစောင်၏ နိဒါန်းစကားအရများဖြင့်ပင် ဤစာစောင်နှင့် စပ်သည့် သိစေလိုချက် ပြီးပြည့်စုံနေပါပြီဟု ထင်မြင်မိပါသည်။ သို့သော် ဤစာစောင်အတွက် အမှာစကားရေးသားရန် အရေးတကြီး တိုက်တွန်း ပန်ကြားသဖြင့် မလွဲ မကင်းသာ အမှာစကား ရေးသားရတော့မည်။ ရေးသားရန် သင့်လျော်သော အချက်အလက်ကို ရှာဖွေလေ့လာကြည့်ရာ ဤစာစောင် မျက်နှာဖုံးတွင် “ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပေးအပ်တော်မူခဲ့သော ဩဝါဒ ဓမ္မအမွေ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်တပ် ဝေါဟာရ စကားစု၌ စိတ်ရောက်သွားပါသည်။ ယင်း စကားစုကိုပင် ခွဲစိတ်၍ သင့်လျော် လိုအပ်သော အနက် အဓိပ္ပါယ်ဖော်ကာ ပုဒ်အချင်းချင်းပေါင်းစပ်၊ အဓိပ္ပါယ်ချင်း ပေါင်းစပ်လျက် တိုရှင်းလိုရှင်း အနှစ်သာရကို ဆွဲထုတ်ပြီး ကတိကဝတ် ရေးရှုတောင့်တမှုပြုရင်း ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

ဩဝါဒဓမ္မအမွေဟူသည် ဘာပါနည်းဟု လေ့လာစိစစ်ပါမူ လွယ်လွယ် သိရှိနားလည်နိုင်ပါသည်။ “ဩဝါဒဓမ္မအမွေ” ဟူရာ၌ အသီးအသီးသော စကားလုံးတို့ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ၎င်းတို့၏ ၎င်းပုံနေသော လိုရှင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ပုဒ်အလိုက် သင့်လျော်သလို ဖော်ထုတ်လိုက်သော် အောက်ပါအတိုင်း သုံးပုဒ်ကွဲ၍ ကိုယ်စီအနက်များလည်း စီကာ စဉ်ကာ ရှင်းရှင်းပေါ်ထွက် လာနိုင်ပါသည်။

၁။ ဩဝါဒ=တပည့်များ၏ ကိုယ်နှုတ်စိတ်ထား ၃-ပါးလုံးထိန်းချုပ်နည်း၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကင်းစင်ဝေးလျက် ယဉ်ကျေးစေရန် သတိပေး မိန့်ကြား သွန်သင်ချက်ကိုပင် ဩဝါဒဟုဆိုသည်။

၂။ ဓမ္မ = မိမိတည်းဟူသော တရားကို ဆောင်သူများကို အပါယ်လေးပါးတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဝဋ်ဆင်းရဲတို့၌ လည်းကောင်း မကျအောင်ဆောင်တတ်သောကြောင့် ဓမ္မမည်သည်။ မဂ် ၄-ပါး ဖိုလ် ၄-ပါး နိဗ္ဗာန်အားဖြင့် ဓမ္မ ၉-ပါး၊ တစ်နည်း-သုံးပုံပိဋကတ် ပရိယတ်နှင့်တကွ ဓမ္မ ၁၀-ပါးကို ရပါသည်။

ရှင်းလင်းဦးအံ့- ဗုဒ္ဓစာပေ ပရိယတ်တရားတော်၌ လာသည့်အတိုင်း (ဂုဏ်နှင့် လာဘ်၊ နာမည်ကြီးမှုကို မမျှော်ဘဲ) ကျင့်သူကိုလည်းကောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်ရသူ၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံပြုနေသူကိုလည်းကောင်း “မိမိတည်းဟူသော တရားကိုဆောင်သူ” ဟုခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ “ဆောင်ခြင်း”ဟူသည် “ကျင့်ခြင်း၊ ရခြင်း၊ အာရုံပြုနေခြင်းတည်း” ဟုမှတ်ပါ။ တရားတော်သည် မိမိကို ဆောင်သူကို အပါယ်မကျအောင် ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ မကြာရအောင် ပြန်၍ဆောင်၏” ဟုရာ၌ “ဆောင်၏”အရ ဆောင်ခြင်းကား အပါယ်၌ ဖြစ်စေမည့် ဒိဋ္ဌိ (=မြင်မှားမှု) ဝိစိကိစ္ဆာ (=ယုံမှားမှု) စသော ကိလေသာ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၌ ကြာရှည်စွာ ဖြစ်စေမည့် ရုန့်ရင်းသော၊ မရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ ဟူသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို “ဆောင်ခြင်း” ဟု ခေါ်သည်။ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးလိုက်သောအခါ အပါယ်မကျ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၌ ကြာရှည်စွာ မနေရတော့သဖြင့် အပါယ်မကျအောင် ဝဋ်ဒုက္ခ၌ မကြာအောင် ဆောင်ရွက်ထားရာ ရောက်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ယင်းဓမ္မ၏ ဆောင်ရွက်ခြင်းအနက်ကို မဂ်နှင့် နိဗ္ဗာန်အတွက်သာ မှုချရနိုင်၏။ ဘာကြောင့်နည်း? မဂ်က ကိလေသာကို ပယ်သတ်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်က မဂ်၏ အာရုံကို ခံ၍ ထိုပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေခြင်းကြောင့်တည်း။

ဖိုလ်သည် မဂ်ပယ်သတ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို ထပ်၍ ငြိမ်းစေခြင်း (=ပဋိပဿဒ္ဓိသတ္တိ) အားဖြင့် (တဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်နေသော မီးတောက်ကြီး သင့်လျော်သောနည်းဖြင့် ငြိမ်းပြီးရာ မီးရိန်သေအောင် ရေဖြင့် ထပ်၍ ဖြန်းသတ်လိုက်သလို) မဂ်နှင့်လျော်စွာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကြောင်းမဂ်၏ ကိလေသာပယ်သတ်စွမ်း သတ္တိကို အကျိုးဖိုလ်၌ တင်စား၍ ကာရဏူပစာ(=ပရိယာယ်) အားဖြင့် ဖိုလ်ကလည်း ဆောင်ရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ဖိုလ်လည်း ပရိယာယဓမ္မ မည်၏။ ပရိယတ် တရားတော်ကား နိဿရဏတ္ထ (=သံသရာဝဋ်၊ ဘဝညွတ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်း အကျိုးရှိသော သင်ယူခြင်း မျိုးဖြင့် သင်ယူသူတို့မှာ စာသင်ရင်း သီလအကြောင်းကို တွေ့လျှင် သီလကို ဖြည့်ကျင့်လိုက်မည်။ သမာဓိ အခန်းစသည် ရောက်လျှင်လည်း သမာဓိဖြစ်စေမည်။ ဝိပဿနာ အားထုတ်မည်။ မဂ်ကိုဖြစ်စေမည်။ ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုမည်” ဟု ရည်ရွယ်၍ သင်သူများအဖို့) မဂ်ကိုရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးမဂ်၏ ဆောင်နိုင် စွမ်းသတ္တိကို အကြောင်းပရိယတ်၌ တင်စားသော ဖလူပစာ (ပရိယာယ်) အားဖြင့် အပါယ်စသည်၌ အကျရအောင် ဆောင်ရာ ရောက်သည်။ ဤစာစောင်၌ ဓမ္မအမွေဟူရာဝယ် ဓမ္မအရ ပရိယတ္တိဓမ္မကို ရည်ရွယ်ဟန် တူပါသည်။ သို့မဟုတ် ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ရအပ်သော ဓမ္မအမွေမှန်သမျှ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

၃။ အမွေ = အမွေဟူသည် ဘိုးဘွားမိဘ ဣဒါမျိုးတို့ထံမှ ရအပ်သော အမွေဥစ္စာ စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိရာ ဤ၌ ဘုရားရှင်ထံမှ ရအပ်သော အမွေ ဥစ္စာပင်တည်း။ ယင်းဘုရားရှင် အမွေတော်သည်-

(၁) တရားဓမ္မအမွေ (၂) ပစ္စည်းအာမိသအမွေဟု ၂-မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် တစ်ပါးပါး၌ (၁) တိုက်ရိုက် (နိပ္ပရိယာယ) အမွေ၊ (၂) အံကြောင်း အမြွက်မျှ သွယ်ဝိုက် (ပရိယာယ) အမွေဟု ၂-မျိုးစီ ကွဲပြားခြင်းကြောင့် (က) နိပ္ပရိယာယဓမ္မအမွေ (ခ) ပရိယာယဓမ္မအမွေ (ဂ) နိပ္ပရိယာယ အာမိသအမွေ (ဃ) ပရိယာယအာမိသအမွေ ဟူ၍ ၄-ပါးရှိပြန်ရာ ထိုတွင် (က) မဂ် ၄-ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါး နိဗ္ဗာန်အားဖြင့် ၉-ပါးသော လောကုတ္တရာ တရားသည် နိပ္ပရိယာယ ဓမ္မအမွေ မည်၏။ (ခ) ဝဋ်ဒုက္ခကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျှော်လင့် တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာစုသည် အစဉ်သဖြင့် နိပ္ပရိယာယဓမ္မ အမြွက် နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ပရိယာယဓမ္မ အမွေမည်၏။ (ဂ) ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ၄-ပါးသော ပစ္စည်းသည် နိပ္ပရိယာယအာမိသ အမွေ မည်၏။ (ဃ) သံသရာဝဋ်၊ ဘဝစည်းစိမ်ကို မျှော်လင့်တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာစုသည် အစဉ်သဖြင့် လူ၊ နတ်စည်းစိမ်ကိုသာ ရစေနိုင်သော ကြောင့် ပရိယာယအာမိသအမွေ မည်၏။ ဤ၌ “အမွေအရ ဓမ္မ အမွေသာ အချုပ်အခြာ ပဓာနဖြစ်သည်။”

ဤစကားစဉ်အရ တိုရင်းလိုရှင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့် ပြည့်စုံသော ၃-ပုဒ်လုံးကို “ဩဝါဒဓမ္မအမွေ” ဟု ၁-ပုဒ်တည်း ဖြစ်အောင် ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ အောက်အတိုင်း အနက် အဓိပ္ပါယ် အပြည့်အစုံ ထွက်လာပါသည်။

ဩဝါဒဓမ္မအမွေ = တပည့်များ၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ထား ၃ ပါးလုံး ထိန်းချုပ်နည်း၊ အပြစ်ကင်းရေး၊ သန့်ရှင်း ယဉ်ကျေးရေး သတိပေး မိန့်ကြား သွန်သင်ချက်ဖြစ်၍ ပရိယာယ၊ နိပ္ပရိယာယ ဓမ္မအမွေအနှစ် ၂-မျိုးကို ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပရိယတ္တိဓမ္မကိုပင် အမွေဟု ဆိုသင့်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကိုယ်တော်တိုင် အဦးအစ ပေးသနားတော်မူခဲ့သော ယင်း ဓမ္မအမွေကို ဆက်ခံတော်မူသော အနန္တကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် စံလွန်တော်မမူမီကာလက အမွေစား အမွေခံ ဖြစ်ခဲ့၊ ဖြစ်နေ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော တပည့်သား အပေါင်းအား သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်သည့်အနေဖြင့် ဆင့်ပွား ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းအမွေအနှစ်ကို ဆက်ခံလျက်ရှိသော မဟာစည် ဩဝါဒ ခံယူနေသည့် အမွေခံ တပည့်သားအပေါင်းသည် ကိုယ်စီကိုယ်စီ အမွေဆိုင်အနေဖြင့် ပေါင်းစည်းညီညွတ်စွာ အမွေခံထိုက်သူများပီပီ ဓမ္မအမွေအနှစ် ရသာမွန်ကို ကိုယ်တိုင်အမျှ ခံစားနိုင်၍ အနာဂတ် တပည့်သားများ အတွက်လည်း မိမိကိုယ်ကို တာဝန်သိ၊ တာဝန် ရှိသော အမွေထိန်းတစ်စုဟု ယုံကြည်ယူဆကာ ယခု နောင်အခါ သာသနာတော်၌ အကြောင်းအားလျော်စွာ အမွေပြတ်၊ သို့မဟုတ် အမွေဖြတ် ဖြစ်လာနိုင်သည့် အရေးကို မျှော်တွေး ဆင်ခြင်တော်မူလျက် အထူး သတိတရား လက်ကိုင်ထားကာ ပရိယတ်မကင်း သော မွန်မြတ်လှသည့် ဓမ္မအမွေအနှစ် ပဋိပတ် လုပ်ငန်းကြီးကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒတော်အတိုင်း စည်းကမ်းနှင့် အညီ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားကြပါစို့ဟူသော ကတိကဝတ်ထား အသင်္ခံတရား မြတ်လှစွာသော ဓမ္မအမွေအနှစ်ကို အပိုင်ရရှိရန် ကြိုးပမ်းနိုင်ကြပါစေသော်။

အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ
ဩဝါဒါစရိယ
မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ
ရန်ကုန်မြို့။

နိဒါန်း

သင်္ခါရဓမ္မ

ပေးသနားတော်မူခဲ့သော ဤ(ဓမ္မအမွေ) တရားတော်စာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာရာ အခါ၌မူ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သင်္ခါရဓမ္မတို့၏ ဖိနိပ်မှုကြောင့် သက်တော်ထင်ရှား မရှိတော့ပေ။ ၁၃၄၄ ခု၊ ဒုတိယ ဝါဆို လပြည့်ကျော် (၁၀)ရက်၊ (၁၄-၈-၈၂) နေ့ မွန်းလွဲ (၁-နာရီ ၃၆-မိနစ်) အချိန်က တစ်ဘဝ ဇာတ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်း ခဲ့ပြီဖြစ်၍ (၆) လခန့်ပင် ရှိခဲ့ပါပြီ။

ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ အားလုံးလိုလိုပင် သင်္ခါရဓမ္မတို့၏ သဘောနှင့် တည်ငြိမ်မှု မရှိသည်တို့ကို အများ အားဖြင့် သိရှိလာခဲ့ကြပါသည်။ သို့နှင့်လည်း တကယ်ရင်ဆိုင် တွေ့ကြုံလာရသည့် အခါ၌မူ သိလျက်နှင့် သတိလက်လွတ် မသိသလို ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။ တုန်လှုပ်ကြသည်၊ စိုးရိမ်ကြသည်၊ ငိုကြွေးကြသည်။

ပဋ္ဌာစာရီသည် သူ့အိမ်သူ၊ အိမ်သားတွေကို သင်္ခါရဓမ္မက ဖိနိပ်ခဲ့ရာအခါ၌ တည်ဆောက်ရာမရ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေး ရုံတွင် မပြီးသေးဘဲ မြေ၌လူး၍ ရူးသည်အထိ တုန်လှုပ်ခဲ့ရရှာသည်။ သောတာပန်အရိယာဖြစ်သော အနာထဝပိဏ် သဋ္ဌေးကြီး သည် သူ့သမီးလေး သုမနဒေဝီ ကွယ်လွန်ရာ၌ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်လျက်နှင့်ပင် ဣန္ဒြေမဆည်နိုင်ရှာဘဲ မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက်တော်အထိ ရှိုက်ကြီးတင် ပြင်းစွာငိုကြွေးခဲ့ရသည်။

ရှင်အာနန္ဒာသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူရာအခါ၌ မခံမရပ်နိုင် မျက်ရည်ဖြိုင်ဖြိုင်ကျရုံမျှမက နှုတ်တော်မှ တတုတ်တုတ် မြည်တွန်အလွန်ပင် ငိုကြွေးတော်မူခဲ့ရသည်။ သောတာပန် အရိယာအထိ ရောက်နေခဲ့ပြီဖြစ်သော ဤလိုပုဂ္ဂိုလ် ကြီးတို့သည် စောစောကပင် ကြိုတင်၍ သင်္ခါရဓမ္မတို့၏ အနိစ္စသဘောကို သိရှိပြီး ဖြစ်ကြပါလျက် တကယ်ရင်ဆိုင် တွေ့ကြရသည့်အခါ၌ မသိသလို ငိုယိုတုန်လှုပ်သည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။

နှလုံးသွင်းမှုမပြုနိုင်ခဲ့

ရန်သူကို ရင်ဆိုင်ရန် အရေးကြိုလာရာအခါ၌ လက်နက်မစွဲကိုင်မိသကဲ့သို့ နှလုံးသွင်းမှု မပြုနိုင်တော့ဘဲ သတိ လက်နက်ကို မစွဲကိုင်မိ၊ ကိုင်မိ ပါသည်ဆိုလျှင်လည်း ကိုင်မိသော ထိုသတိလက်နက်မှာ ရန်သူကို နိုင်ခြေ မရှိဘဲ အားပျော့သည်ဟူ၍သာ ဆိုစရာရှိပေသည်။ အနာဂါမ် အရိယာအထိ မရောက်သေး၍ ဒေါသကိလေသာကို မပယ်နိုင်သေး သူဟူသမျှ သောက၊ ပရိဒေဝသဘောတို့နှင့် မကင်းနိုင်သေး၊ ထို့ကြောင့် စိုးရိမ်ဖွယ်နှင့် တွေ့ကြုံသည့်အခါ စိုးရိမ်ကြပေမည်။ ငိုကြွေးဖွယ်နှင့် တွေ့သည့်အခါ ငိုကြွေးမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးတစ်ပါး တောင်ကြီးပြိုင်သလို ပြိုင်သွားရာ အခါ၌လည်းဆောက်တည်ရာမရ ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးမရှိလျှင် ဘယ်လိုနေကြရပါမည်နည်း ထုထည်ကြီးမား လှသော တပည့်တပန်းတွေ ထိန်းနိုင်သိမ်းနိုင် ရှိမှရှိကြပါမည်လား၊ ဟူသော စိုးရိမ်ပူပန်မှုတွေ ဖြစ်သူတို့က ဖြစ်ကြသည်။ ကမ္ဘာနှင့်ချီ၍ ကျေးဇူးများသော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ကျေးဇူးများသော ဤလိုဆရာတော်ဘုရားတစ်ပါး သာသနာတော်တွင် ရခဲလှသည်ကို အောက်မေ့၍ ယူကြိုမရ တာသဖြစ်နေသူတို့ကလည်း ဖြစ်နေခဲ့ကြသည်။ မိမိတို့ ဆင်ခြင်မိသမျှ အဝဝသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို ဆင်ခြင်လျက် မျက်ရည်မဆည်နိုင်ကြဘဲ ရှိုက်ကြီးတင် ဖြစ်သူတို့လည်း ဖြစ်နေရစ်ခဲ့ကြသည်။

တည်ငြိမ်တော်မူလှသည်

ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တပည့်တပန်း ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ၊ ပြည်သူပြည်သားတို့ စိုးရိမ်သောက ဗျာပါရတို့ဖြင့် မည်မျှပင် တုန်တုန်လှုပ်လှုပ် ရုတ်ရက်ခတ်နေကြသော်လည်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာကား ကျနစွာ ပြင်ဆင်မွမ်းမံ စီမံအပ်သော ခုတင်ညောင်စောင်းပေါ်တွင် ကြောင့်ကြမရှိ ကိန်းစက်နေဘိအလား တည်ငြိမ်တော်မူလှသည်။

နောက်ဆုံး ပူဇော်ခြင်းဖြင့် တပည့် တပန်း ရဟန်းတို့က လက်ယာရစ် လှည့်ပတ်ပြုအပ်သော ပူဇော်သမှု အရိုအသေပြု နေသည်တို့ကိုလည်း လုံးလုံးမျှ မရှု တိတိတိတိငြိမ်သက်လျက်သာ ရှိနေပါသည်။ ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စ အဝဝတို့ကို တာဝန် ကျေပွန်စွာ တမောတပန်း ကြီးပမ်းဆောင်ရွက်တော်မူပြီးရာ အခါ၌ စိတ်နှလုံး ဒုံးဒုံးချကာ အနားယူလျက် တရားတမော ကိန်းစက်တော်မူနေသကဲ့သို့လည်း ရှိပါပေသည်။

သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်အခါက ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တည်ငြိမ်မှု ဂုဏ်ကိုထုတ်ဆိုနိုင်လောက်အောင် သန္တိန္ဒြိယဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလှပါသည်ဟု ချီးကျူးသမှု ပြုခဲ့ကြပါသည်။ ယခုသော်ကား ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် နောက်ဆုံး တည်ငြိမ်မှုဖြင့် တည်ငြိမ်လျက်ရှိတော်မူရာ ဤနောက်ဆုံးတည်ငြိမ်မှုမှာကား လုံးဝလှုပ်ရှားခြင်း မရှိသော တည်ငြိမ်မှုပါတည်း။ လွန်လွန်းသော ဤတည်ငြိမ်မှုမျိုးကို မည်သူမျှ လိုလားအပ်သည် မဟုတ်ပါ။

ပေးတော်မူခဲ့သည့် အဓမ္မ

ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူ၊ ပြည်သား၊ ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားတို့၏ ကိုးကွယ် အားထားလေးစားစရာ ဖြစ်တော်မူသော ဆရာတော် ဘုရားကြီးမှာကား တစ်ဘဝ ဇာတ်သိမ်း၍ ငြိမ်းတော်မူသွားပြီဖြစ်ရာ သက်တော် ထင်ရှားမရှိတော့ပြီ။ သို့သော် “ခြေရာသာပျောက်၊ လက်ရာမပျောက်” ဆိုသကဲ့သို့ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့သော်လည်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ လက်ရာဖြစ်သော အဓမ္မပစ္စည်းများကား မပျောက်ပျက်ဘဲ ဘုန်းကြီးတို့အတွက် ကျန်ရစ်ပါသည်။ ကျန်ရစ်သော ထိုအဓမ္မပစ္စည်းများမှာမူ အဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင် ထိုက်တန်လှသော အဓမ္မပစ္စည်းများတို့သာ ဖြစ်ပါသည်။

“ချစ်သားအာနန္ဒာ၊ ငါဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံရာအခါ၌ ငါဘုရား ဟောကြားအပ်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သည် ငါဘုရား ကဲ့သို့ သင်တို့ဆရာဖြစ်လတ္တံ့”ဟု - - -

ရှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ မှန်လှပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှိတော်မူလျှင်လည်း ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်း လေးထောင်၌ အကြီးဝင်သော ဤသုတ်၊ ဝိနည်းတရားတို့ကိုသာ ဟောကြားတော်မူပါလိမ့်မည်။ မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား မရှိသည့် နောက်တွင်လည်း ဤသုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်း တရားတော်တို့သည် ဘုရား ဟောတော်မူသည့် အတိုင်းပင် တည်တံ့ သင့်သလောက် ကာလပတ်လုံး တည်တံ့ရစ်မည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ ဤတရားတော်တို့သည်သာ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာဖြစ်ရစ်ပါမည်။

ဤနည်းအတူပင် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး မရှိသည့်နောက်၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားဆုံးမထားသော အဆုံးအမ ဩဝါဒတရားတို့သည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရှိတုန်းကကဲ့သို့ပင် တည်ရှိရစ်ခဲ့ပါသည်။ ဤတရားတို့သည် ဘုန်းကြီးတို့ ကိုးကွယ်အားထားရာ ဆရာဖြစ်ရစ်ပါသည်။

ပြုစုတော်မူခဲ့သော ကျမ်းဂန်တွေ

ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြုစုတော်မူခဲ့သော ကျမ်းဂန်တို့မှာ ခြောက်ဆယ့်ခုနစ် (၆၇) ကျမ်းရှိကြောင်း ရေတွက် ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဤသည်တို့မှ စာအုပ်အဖြစ် ရောက်ရှိပြီး ကျမ်းဂန်အရေအတွက်သာ ဖြစ်ပါ လိမ့်မည်။ ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးဘဲ စာမူအဖြစ်ဖြင့် ကျန်ရစ်သော ကျမ်းဂန်တို့လည်း ရှိပါသေးသည်။ ကျန်သေးသော ထိုစာမူတို့ကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူတို့က ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ် ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထွက်ပေါ်လာလတ္တံ့ ကျမ်းစာများပါဆိုလျှင် ယခုရေတွက် ဖော်ပြထားသော အရေအတွက်ထက် ပိုလာမည်မှာ သေချာ ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဟောတရားမျိုးမဟုတ်ဘဲ ကျမ်းဂန်ပြုစုနည်းအတိုင်း ရေးသားပြုစုခဲ့သော “ဝိပဿနာ ရှုနည်းကျမ်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဘာသာပြန်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဠိကာနိဿယ” စသည်တို့ကဲ့သို့သော ကျမ်းဂန်မျိုးလည်း ပါပါသည်။ ဟောတရားအဖြစ်မှ ကက်ဆက်ကြီးခွေဖြင့် ကူးယူပြီးနောက် ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်နေသည့် ကျမ်းစာမျိုးလည်း ပါရှိပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြုစုခဲ့သော ဤကျမ်းဂန်တို့မှာ အဘက်ဘက်တွင် ပြည့်စုံလှပါသည်။ သုတ္တန်ဘက်တွင် မဟာသတိပဋ္ဌာန စသည်၊ အဘိဓမ္မာဘက်တွင် အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကြီး စသည် (ဤကျမ်းကြီးမှာ စာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးဘဲ ရောက်လုနီးနီး တည်းဖြတ်သုတ်သင်ပြင်ဆင်ပြီး အသင့်ဖြစ်နေလေပြီ။ ဝိနည်းဘက်တွင် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ သင်္ဂဟ၊ ဤသို့ပင် သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်း- ဟူသော ပိဋကတ်သုံးသွယ်တွင် မည်သည့်နေရာမှ လိုနေသည်ဟူ၍ မရှိလှဘဲ အဘက်ဘက်တွင် ပြည့်စုံလှပါသည်။

သာသနာပြုရာတွင် ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်ကိုသာ အများအားဖြင့် အားပေးမှု ပြုတော်မူခဲ့သော ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖြစ်တော်မူသည့်အလျောက် ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းဂန်တိုင်းလိုမှာလည်း ဝိပဿနာ ပဋိပတ္တိဘက်ကိုသာ ငဲ့စောင်းရေးရှု ပြုစုတော်မူ ခဲ့သည်ချည်း ဖြစ်ပါသည်။ ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းဂန်တိုင်းမှာ ဝိပဿနာ ပဋိပတ္တိနှင့် ကင်းသော ကျမ်းဂန်ဟူ၍ မရှိသလောက် ပင်တည်း။

ဤသည်တို့မှာ ဝိပဿနာယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ပေးတော်မူခဲ့သော အမွေပစ္စည်း ဖြစ်ပါတော့သည်။ အဖိုးထိုက် အဖိုးတန် နိဗ္ဗာန်ရောက်သည်အထိ သုံးစွဲနိုင်သော အဖိုးတန် အမွေပစ္စည်းကို ဆရာတော် ဘုရားကြီးထံမှ ရယူလိုက်ကြရ သည်မှာ ဘုရားကြီးတို့တတွေ မည်မျှ ကံကောင်းကြသနည်း၊ တစ်ဘဝတွင် တစ်ခါလောက်သာ အခွင့်ကြိုသဖြင့် တိုက်ဆုံရ သော ကံကောင်းခြင်းမျိုးပါပေ။

အမွေ ၂-မျိုး

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တော်တွင် မြတ်စွာဘုရားက အမွေ ၂-မျိုးကို ခွဲခြား၍ ဟောကြားတော် မူထားပါသည်။ ထို ၂- မျိုးမှာ အာမိသအမွေ၊ ဓမ္မအမွေများ ဖြစ်ပါသည်။ ထို ၂-မျိုးအနက် အာမိသ အမွေသည် ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ပစ္စည်း ၄-ပါးဖြစ်လေသည်။ ထိုအာမိသအမွေကို မြတ်စွာဘုရားက သူ့တပည့် သာဝကတို့အား မခံယူကြဖို့နှင့် ဓမ္မအမွေ ကိုသာ ခံယူကြဖို့ တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့သည်။ ဓမ္မအမွေသည် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမည့် ဝိပဿနာ ပဋိပတ် ကဲ့သို့ သော အမွေဖြစ်လေသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော် အတိုင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမွေခံတို့သည် ဓမ္မအမွေကို ခံယူကြဖို့ လိုအပ်လှပေသည်။

ပစ္စည်းလေးပါးဟူသော အာမိသမှာ လူတို့လောကတွင် ထိုက်သင့်သလောက်တော့ ရှိရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ဗခတ် အလျောက် ပစ္စည်း လေးပါး မပြည့်စုံလျှင် “အူမမတောင့်သဖြင့် သီလစောင့်နိုင်မည်မဟုတ်” သောကြောင့် ထိုက်သင့် သော ပစ္စည်းလေးပါးမှာ ရှိသင့်ရှိထိုက်ပေသည်။ ရှိသင့်သောကြောင့်ပင် ပရိယေသနသမ္ပဒါ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာရအောင် ရှာမှီးမှုနှင့် ပြည့်စုံဖို့၊ အာရက္ခသမ္ပဒါ၊ ရှာမှီး၍ ရရှိလာသော ပစ္စည်းဥစ္စာကို အချီးအနီး မဖြစ်စေဘဲ မပျောက်မပျက်အောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှုနှင့် ပြည့်စုံဖို့ကိုလည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။ အာမိသအမွေကို မခံစေလိုသည်မှာ ပစ္စည်း လေးပါးကို မရှာမှီးအပ် မစောင့်ရှောက်အပ်သည်ကို ဟောကြားတော်မူလိုရင်း မဟုတ်သည်မှာ ထင်ရှားလှသည်။ ဤသည်မှာ လောကလူတို့အတွက် အာမိသအမွေခံ မဟုတ်ကြောင်း သိရှိရန် လိုအပ်လှသည်။

ရဟန်းတို့မှာမူ ပစ္စည်းလေးပါးကို အားထုတ်ရှာမှီးနေရန် မလိုအပ်သည်သာတည်း။ နေရန်အတွက် ဆောက်လုပ်လှူသူ ဒါယကာ မရှိလျှင် သစ်ပင်ရိပ်၌နေဖို့ ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့သည်။ သင်္ကန်းမရှိလျှင် လူတို့ စွန့်ပစ်ထားသော အဝတ်ကို ကောက်ယူဝတ်ဖို့ ပုံသကူသင်္ကန်းကို ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့သည်။ ဆွမ်းအတွက်ဆိုလျှင် သလုံးမြင်းခေါင်းကို အရင်းပြု၍ ဆွမ်းခံစားဖို့ ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့သည်။ ဆေးဆိုလျှင်လည်း လွယ်လွယ်ကူကူ ရနိုင်သော နွားကျင်ငယ်ဖြင့် ထုံးအပ်သည့် ဆီးဖြူ၊ သျှိရား၊ သဖန်းခါးဆေးကို ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့သည်။ လှူသူဒါယကာ ရှိလျှင်မူ အလှူခံကောင်းသည်ကိုတော့ ခွင့်ပြု တော်မူခဲ့သည်။

တစ်မင်၊ တစ်ဖိုလ်ရလို၍ ဘုရားသာသနာတော်သို့ ဝင်ရောက်ရဟန်းပြုလာကြသော သူ့တပည့် သာဝကတို့အား မဂ်၊ဖိုလ်ရရာ ရကြောင်းဖြစ်သည့် တရားကိုသာ အားထုတ်တော်မူစေချင်သည်။ တရားအားထုတ်သဖြင့် သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်စေလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စည်းလေးပါး ရလိုမှုဖြင့် အချိန်ကုန်မခံစေလို၊ တရားအားထုတ်မှုဟူသော တရားအမွေ ကိုသာ ခံယူလျက် အချိန်ရသမျှ တရားကိုသာ ကြိုးပမ်းအားထုတ်စေလိုကြောင်းမှာ ထင်ရှားလှပါသည်။

**ရထိုက်သောဓမ္မအမွေနှင့်
ရဟန်းတော်ဦးသောဘန**

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အနီးကပ်ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို ပြုစုလျက်လည်းကောင်း၊ ဆရာတော်ကြီး ကြွရာတွင် လိုက်ပါ၍ မက္ခေမက္ခာ စောင့်ရှောက်လျက် လည်းကောင်း နေထိုင်ခဲ့သော ရဟန်းတော် ဦးသောဘနမှာ ဤ “ဓမ္မအမွေ” စာမူ ကို ကက်ဆက်ကြိုးခြေဖြင့် ဖမ်းယူပြီးလျှင် စာမူအဖြစ် ရောက်အောင် ကြိုးပမ်းထားခဲ့သည်။ ဤစာမူလို သာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ လူကြီးတို့က တောင်းသော်လည်း မပေးရက် မစွန့်ရက် မက်မက်မောမော နှမြောနှစ်ခြိုက် ရင်ဝယ်ပိုက် လျက်မလွှတ်နိုင် အောင် ဖြစ်နေခဲ့သည်။

ဤစာမူကြမ်းကို နိဒါန်းနှင့်တကွ စာမူချောအဖြစ်သို့ရောက်အောင် တည်းဖြတ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်ပေးပါရန် ဘုန်းကြီးထံ အပ်နှံထားရှာသည်။ ဤအတွင်းမှာပင် မဟာစည် နာယကဆရာတော်များနှင့် နယ်လှည့် ဓမ္မကထိက ဆရာတော် များ စည်းဝေးဖို့ အချိန်ကာလသို့ ရောက်လာ၍ စည်းဝေးတော်မူကြရာ အခါ၌-

“မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောတရားများကို ရရှိထားရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုတရားများကို နာယကအဖွဲ့သို့ တင်ပြပြီးလျှင် သာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့က တာဝန်ယူရိုက်နှိပ်ရမည်” ---

ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တညီတညွတ်တည်း သဘောတူ ဆုံးဖြတ်တော်မူလိုက်ကြသည်။ နာယကဆရာတော်တို့သည် ဤဆုံးဖြတ်တော်မူကြရာ၌ မည်သူ့ လက်တွင် မည်သည့်စာမူနေရှိသည်ဟု သိတော်မူဟန်မတူပေ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားတွေ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ဖြစ်မည်စိုးတော်မူကြ၍သာ ဤသို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြဟန် ရှိပါသည်။ ဤတွင် ရဟန်းတော် ဦးသောဘန၏ စာမူမှာ ဘုန်းကြီးထံတွင် ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်၍ ဘုန်းကြီးက ဤစာမူရှိနေသည်ကိုသိရာ-

“ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားစာမူတစ်ခု တပည့်တော်ဆီမှာ ရှိနေ ပါသည်။ သာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ကတောင်းထားသော်လည်း သူမြတ်နိုး သော စာမူဖြစ်လို့ မပေးဘဲ ထားသည်ဟုဆိုပါသည်။ ဤစာမူကို တည်းဖြတ် သူရှိလျှင် ပို့လိုက်ပါမည်” ---

ဟု ထုတ်ဖော်လျှောက်ထားလိုက်ရတော့သည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်တစ်ပါးက-

“ဆရာတော်ပဲ တည်းဖြတ်ပါ”ဟု ဆိုပါသည်။

နာယကဆရာတော်တို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ လျော်ကန်သင့်မြတ်လှပါသည်။ သို့သော် ဤစာမူကို အမြတ်တနိုး ဖြစ်လျက်ရှိသော ဦးသောဘနအတွက်မှာမူ မည်သို့ရှိလေသည်မသိ၊ နာယက အစည်းအဝေး ပြီး၍ ဦးသောဘနနှင့် တွေ့သည့် အခါ-

“တပည့်တော် သိလျက်နဲ့ ဒီလို မလျှောက်ဘဲထားလို့ မဖြစ်တော့ဘူး ဦးသောဘန၊ ဒါကြောင့် ဒီလို ဖော်ထုတ်လျှောက်ထားလိုက်ရတာပဲ” ပြောရာ

“တင်ပါဘုရား-ပြီးတာပါပဲ၊ မတတ်နိုင်ဘူးပေါ့”တဲ့၊ မျက်နှာငယ်ကလေးနဲ့ ပြောရာပါသည်။

နာယကဆရာတော်တို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် လိုက်နာတော်မူခဲ့ဖူးပါသည်။ နာယက ဆရာတော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို လိုလားတော်မူဘဲလျက် လိုက်လျှောက်တော်မူခဲ့ပါသည်။ အလျဉ်းသင့်နေသဖြင့် ဤနိဒါန်းတွင် ဖော်ပြပါဦးမည်။

ရုပ်တုတော်ကိစ္စ

ဘုန်းကြီးအမြင်တွင် “ဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိတုန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်တုတော် ပြုလုပ်ထားသင့်သည်။ သက်တော်ထင်ရှား မရှိသည့်နောက်မှ ဓာတ်ပုံကို ကြည့်လုပ်ရလျှင် တူသင့်သလောက် တူမည်မဟုတ်။ ဤကိစ္စကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား လျှောက်ထားပြီး စောစောက ပြုလုပ်ထားမှဖြစ်မည်”ဟု မြင်လာသည်။ ဤတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား လျှောက်ထားဖို့ စဉ်းစားရာ၌ အခက်အခဲ တစ်ခုပေါ်လာလေသည်။ ထိုအခက်မှာ “ဆရာတော် ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူမှ”ဆိုသည့်စကားကို ထည့်သွင်းလျှောက်ထားရန် ရင့်သီးလှသဖြင့် မလျှောက်ထားလိုဘဲ ဖြစ်လာ သော အခက်ဖြစ်လေသည်။ ဘယ်လိုပင် ပရိယာယ်ဖြင့် လျှောက်လျှောက် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကတော့ ရည်ရွယ်ချက်ကို သိမည်သာဖြစ်သည်-ဟု ဆင်ခြင်မိသဖြင့် လျှောက်ထားရန် ခက်နေခဲ့သည်။ အမှန် “သေမှပြုလုပ် လို့မဖြစ်”ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး သိရှိသွားမည့်အတွက် ထိုစကားလုံးကို မထည့်ရက်ဘဲ ဖြစ်နေခြင်း သာဖြစ်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ရုပ်တုတော်ရှိနှင့်ဖို့ရာက အရေးကြီးသဖြင့် ဖြစ်သလို လျှောက်ထားရတော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ် ပြီးလျှင်-

“ ဆရာတော်ဘုရား-

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပုံတူ ရုပ်တုတော်ရှိသင့်သည်ဟု ထင်ပါ သည်ဘုရား၊ ဆရာတော်ဘုရားထံမှ ခွင့်ပြုချက်ရလျှင် ပြုလုပ်လိုပါ သည်။ ဓါတ်ပုံကိုကြည့် ထုလုပ်လို့ တူသင့်သလောက် တူမည် မဟုတ်ပါ။ တပည့်တော်များ ဆရာတော်ဘုရားထံမှ ခွင့်ပြုချက် ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် ရုပ်တုတော် ဖြစ်မြောက်ရေးကို အားထုတ် ကြမည်ဖြစ်ပါသည် ဘုရား”

ဤအဓိပ္ပါယ်အတိုင်းပင်ဝက်လက်နေ၍ စာဖြင့်လှမ်းပြီး လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။မကြာမှီမှာပင် ဆရာတော်ဘုရား ကြီးထံမှ စာပြန်လာ၏။ စာမှာ

“ဓါတ်ပုံတွေ ရှိနေပြီဖြစ်လို့ ရုပ်တုလုပ်နေရန် လိုမည်မဟုတ်ပါ။ ဓါတ်ပုံရှိနေရင် ပြီးနေတာပဲ”တဲ့။

လိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ ဤသို့ပင် ပြန်စာရေးလိုက်ပါသည်။ ဤပြန်စာအရ အတင်းထိုး လျှောက်ထားရန် မသင့်သဖြင့် နောက်ထပ်မလျှောက်ထားတော့ပဲ အသာနေခဲ့ပါသည်။ သို့သော်ဤပေးစာပြန်စာနှင့် ပတ်သက်၍ နာယကအဖွဲ့ဝင် ဆရာ တော် အချို့နှင့် တွေ့သည့်အခါ လျှောက်ထားခဲ့သည်။ နာယကအစည်းအဝေးသို့ တင်ပြ လျှောက်ထားခြင်း မဟုတ်ပါ။ နာယက အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်များ စည်းဝေးချိန်ရောက်လာ၍ စည်းဝေးလာကြသည့်အခါ ဤကိစ္စကို သိပြီးဖြစ်နေသော ဆရာတော် တစ်ပါးက-

“ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်တုတော်ဖြစ်မြောက်ရေးကို တပည့်တော် တို့ နာယကအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ပြီး ဆောင်ရွက်မှဖြစ်မည်။ ဝက်လက် ဆရာတော်တစ်ပါးတည်းအနေနဲ့ လျှောက်ထားရာ၌ ဆရာတော်ဘုရား ကြီးက ခွင့်မပြုဘဲ ဖြစ်နေပါသည်။ ဆရာတော် ဘုရားကြီးရုပ်တုတော် ပြုလုပ်ကြဖို့ သင့်ပြီဖြစ်ကြောင်း အဆိုကို တပည့်တော်က တင်သွင်း ပါသည်”

ဟု အဆိုကိုတင်သွင်းရာ ထိုအဆိုကို နာယကအဖွဲ့ ဆရာတော်တို့က သဘောတူ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။ ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဝက်လက် ဆရာတော်က ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ရောက်အောင် လျှောက်ထားရန်ဟူ၍လည်း ဘုန်းကြီးအား နာယကအဖွဲ့က တာဝန်ပေးလိုက်ကြတော့သည်။ တာဝန်ရှိလာသည့် အလျောက် ဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးရာ စံကျောင်း အပေါ်ထပ်သို့ တက်ရောက်ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင်-

“ဆရာတော်ဘုရား တပည့်တော်က မည်သို့မျှ လှုံ့ဆော်ခြင်းမပြုဘဲ နာယကဆရာတော်များအဖွဲ့က ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်တုတော် ရှိသင့်ကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်ဘုရား”

ဤသို့ လျှောက်ထားခဲ့ရသည်။ မိမိကလျှောက်ထားသည်ကို ခွင့်မပြုခြင်းကြောင့် နာယကဆရာတော်များအား လှုံ့ဆော်ပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဆန္ဒမရှိသည်ကို အတင်းမရ-အရ တိုက်ယူသည်ဟု ထင်မည်စိုးသဖြင့် မိမိလှုံ့ဆော်သည် မဟုတ်ကြောင်းကို ထည့်သွင်းလျှောက်ထားလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ သည်တော့မှ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက-

“ရုပ်တုလုပ်ရင် ဘာနဲ့ လုပ်ကြမှာလဲ”တဲ့။
“ကွန်ကရစ်နဲ့ လုပ်ရင် ကောင်းမယ်ထင်ပါတယ် ဘုရား”လို့

လျှောက်ထားရာ-

“ကြေးနဲ့ လုပ်ရင် အန္တရာယ်များတယ် မကောင်းဘူး”တဲ့။

ဤသို့ အမိန့်ရှိပါသည်။ နာယကအဖွဲ့မှ သင့်တော်မည်ထင်၍ ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ၌ “ဓါတ်ပုံတွေရှိနေတာပဲ”လို့ အမိန့်မရှိတော့ပေ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မိမိ၏အလိုဆန္ဒကို ရုပ်သိမ်းတော်မူလျက် နာယကဆရာတော်တို့၏ အလိုဆန္ဒ အတိုင်း ငြင်းပယ်ခြင်း မပြုပဲ ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဦးသောဘနလည်း လိုက်လျောခဲ့သည်

ဦးသောဘနသည် ဤ “ဓမ္မအမွေ” စာမူကို သာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့လူကြီးများက တောင်းသော်လည်း မပေးရက်အောင် အမြတ်တနိုး လက်ဝယ်ပိုက်လျက် နှစ်နှစ်သက်သက် စုံမက်နေခဲ့သည်။ သာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ လူကြီးများ ဆိုပါလျှင် ရဟန်း သံဃာတော်တို့နှင့်တကွ ရိပ်သာကြီး တစ်ရိပ်သာလုံး စောင့်ရှောက်ပြီး လိုအပ်သမျှ ကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်လာခဲ့သော အဖွဲ့ ကြီးဖြစ်သည်ကို အများသူငါ သိနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့လူကြီးတို့က တောင်းသည်ဆိုလျှင် အရာရာ ထောက်ထား၍ ပေးသင့်ပါလျက် မပေးရက်ဘဲရှိခဲ့သည်မှာ ဦးသောဘနသည် သူ့စာမူကို မည်မျှ အမြတ်တနိုးဖြစ်နေသည်ကို ဆင်ခြင်က သိသာထင်ရှားလှသည်။

သို့-နှစ်သက်စုံမက် ပွေ့ဖက်ထားခဲ့ပါသော်လည်း ဦးသောဘနမှာ နာယက ဆရာတော်တို့၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမူ “မတတ်နိုင်ဘူးပေါ့” ဟူသော စကားဖြင့် လိုက်လျောခဲ့ရရှာသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်ပင် အလိုဆန္ဒ မရှိဘဲ နာယကအဖွဲ့၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း လိုက်လျောတော်မူခဲ့ပါလျက် ဦးသောဘနလို ရဟန်းတော်တစ်ပါးက မလိုက်လျော ဘဲ နေခဲ့ပါလျှင် အဘယ်မှာ သင့်တော်ပါမည်နည်း။ နာယကအဖွဲ့ ဆရာတော်တို့သည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမွေထိန်း သားကြီး ဩရသ အရာတွင် တည်ရှိနေခဲ့ရာ တရားသဖြင့် စီမံခန့်ခွဲပေးသော အစီအမံကို နာခံ၍ အရာရာ လိုက်လျောသင့်ကြ ပါသတည်း။

ဝက်လက်-မစိုးရိမ်ဦးဘိဿ

၁၃၄၄-ခု၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၁၂-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။
သာသနာ-၂၅၂၆
(၉-၂-၈၃)

ပထမပိုင်း

နံနက်ဘုရားဝတ်တော်အပြီးပေးသော ဩဝါဒကထာဒေသနာ

ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သာသနာတော် အကျိုးကို စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်ဖို့ရာ လိုပါတယ်။ ဆောင်ရွက်နိုင်မှလဲပဲ နေဖို့ရာ သင့်ပါတယ်။ ဒီမှာ အမြဲရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မိမိတို့ တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားဆောင်ရွက်မှ ဖြစ်မယ်။ ကမ္မဋ္ဌာနစရိယ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ဆောင်ရွက်ကြဖို့ပါပဲ။

သာသနာ့ရိပ်သာမှာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ မိမိကိုယ်တိုင်လဲ အကျိုးများအောင်နေဖို့ ကိုယ့်အတွက်သာ မကသေးဘူး။ အများအတွက်လဲ အကျိုးများအောင် ဟောနိုင်၊ ပြောနိုင်၊ ညွှန်ကြားနိုင်အောင် အဲဒီလို ရည်ရွယ်ပြီး လာနေဖို့ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီလို မဟုတ်ယင်တော့ဖြင့် သာသနာ့ရိပ်သာမှာ လာပြီးနေတာ ပိုနေတာပါပဲ။

ဝါကျွတ်ရင် ပြန်ရတာပဲ

ရှေးကတည်းက ဒီကရဟန်းခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ရဟန်းခံပြီး ဒီမှာအမြဲတမ်း နေမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ရဟန်းခံမလေးပါဘူး။ ခဏခဏနေမယ့် ဒုလ္လဘသာရဟန်းခံပေးပါတယ်။ ဘာပြုလို့တုန်းဆိုတော့ ရဟန်းခံ ပြီးတော့ ဒီလို အမြဲနေယင် စာသင်တာ လဲမဟုတ် ဘာလဲမဟုတ် အလကားပိုနေမှာစိုးလို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ ရဟန်းခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အစတုန်း ကတည်းက လက်မခံပါဘူး။ မလွဲမကင်းသာတဲ့ တစ်ဦးတလေတော့ ရှိပါတယ်။

သာသနာ့ရိပ်သာက သာသနာတော် အကျိုးများအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ရာ ဌာနပဲ။ ဒါကြောင့် ကိုယ်တိုင်လဲပဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ရန် ကြိုးစားရမယ်။ ဒီမှာ တရားအားထုတ်ပြီးလို့ ရက်ပိုနေတယ်ဆိုရင်လဲ တရားဟောပုံ ဟောနည်းတို့၊ ဘာတို့ အဲဒီလိုဟာတွေ လေ့ကျင့်ဖို့-တရားဟောနိုင်ဖို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါတွေ မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး ဆိုယင်တော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာမှာ သိပ်အဆင်မပြေပါဘူး။

အမှန်ကတော့ ဝါကျွတ်လို့ရှိရင် ပြန်ရတာပဲ။ အကြောင်းထူး မရှိယင်ပေါ့လေ။ အကြောင်းထူးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင်လဲ မိမိဆရာဖြစ်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာထံမှာ ခွင့်တောင်းပြီးတော့ သင့်တော်တယ်ဆိုယင်လဲနေ၊ မသင့်တော်ဘူး ဆိုယင်လဲ ကိုယ့်နေရာကိုယ် ပြန်နေဖို့ပါပဲ။ ဒီမှာ ရှေးတုန်းကဆိုလို့ရှိရင် ဝါကျွတ်တာနဲ့ ပြန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပြန်ရတယ်။ ဒါမှနောက်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ နေရာထိုင်ခင်းတို့ ဘာတို့ အစစအရာရာ ပေးနိုင်တာကိုး။ အခုတော့ဖြင့် ကျောင်းတွေ တော်တော်များလာလို့ တရားအားထုတ်မယ့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေ နေရာပေးဖို့ တော်တော် ပြည့်စုံနေပါပြီ။ ဒါပေမယ့်လို့ ရှေးတုန်းကလိုပဲ အကြောင်း ထူး မရှိယင်တော့ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ အကြာကြီးနေလို့ မတော်ပါဘူး။

ဒီနှစ်တော့တယ်လို့နေမယ်မပြောတတ်ဘူး

အင်း- အဖွဲ့ကပုဂ္ဂိုလ်တွေ အမြင်အားဖြင့်လဲ သာသနာတော် အကျိုးမဆောင်ရွက်နိုင်လို့ရှိရင် သူတို့ စိတ်ထဲမှာ အားရမှာမဟုတ်ဘူး။ သာသနာ့ပြုရာဌာနဆိုတော့ သာသနာပြုဖို့ လိုပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်လဲ ပဋိပတ္တိ သာသနာ့ပြည့်စုံသင့်သမျှ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်၊ တတ်နိုင်လို့ရှိရင် တရားတွေ ဘာတွေ ဟောဖို့ ရိပ်သာထဲမှာလဲ ဟိတေသီတရားပွဲ ကျင်းပတာလဲရှိတော့ အဲဒီမှာလဲ အကျိုးများအောင် ဟောနိုင်ယင်ဟော မဟောနိုင်လို့ရှိရင်တော့လဲ တယ်ပြီး နေရာမကျဘူး။

ဒီပြင်နေရာဌာနတွေမှာလဲ ဒီကမေ့ကထိကတွေကြွရောက်ပြီးဟောကြား ညွှန်ပြနေတာတွေ ရှိပါတယ်။ နှစ်တိုင်း နှစ်တိုင်းတော့ သွားနေတာပဲ။ ဒီနှစ်တော့ ဘယ်လိုနေမယ် မပြောတတ်ဘူး။ အဲဒါကတော့ နှစ်ပတ်လည် ကျမှ အခုတော့ စောပါ သေးတယ်။ အဲဒါတွေဒီကလဲ တာဝန်ရှိတာဖြစ်လို့ ခုပြောရတာပဲ။ မပြောယင် သူများက အပြစ်တင်စရာဖြစ်မှာ။ အုပ်ချုပ်တဲ့ ဆရာတွေမှာပဲ အပြစ်တင်စရာဖြစ်နေမယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဒီက ပြောသင့်တာ ကလေးတွေကို ပြောရတာ။

အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စိတ်မချမ်းသာအောင် မပြောသင့်ဘူး

သာသနာအကျိုးရှိအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ ဆိုတာလဲ မကျန်းမမာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ မတတ်နိုင်ဘူးပေါ့။ ရှေးက ဆောင်ရွက်နေပေမယ့်လို့ မကျန်းမာတော့လဲ မတတ်နိုင်ဘူး။ ကျန်းမာကျန်းမာမယ် ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းလဲ ရှိမယ်ဆိုယင် တော့ သာသနာတော်မှာ အကျိုးရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြဖို့ လိုပါတယ်။

ပြောတဲ့အခါမှာလဲ စေတနာထက်ထက်သန်သန်နဲ့ ပြောဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စိတ်မချမ်းသာဖြစ်အောင် မတော်မသင့်ပြောတာလဲ နေရာမကျဘူး။ အဲဒါမပြောသင့် မပြောထိုက်တဲ့ ဥစ္စာပဲ။ မပြောရဘူး ဒီဥစ္စာ၊ တရားအားထုတ်ဖို့သာ တိုက်တွန်းပြီး ပြောရတယ်။

တလောက နိုင်ငံခြားကလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ- ယောဂီတွေတောင်မှ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်နဲ့ ဒီကစီစဉ်ပေးဖို့ရာ ရှိနေတယ်။ တော်တော်ကြာပါပြီ။ အဲဒီ နိုင်ငံခြားကလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ ပြောတာကို အားမရဘဲ ဖြစ်နေကြတယ်။ သူတို့ အားရအောင်လို့ကလဲ နိုင်ငံခြားစကားတွေ ပြောတတ်မှ၊ စာပေကျမ်းဂန် ဗဟုသုတနဲ့ ပြည့်စုံမှ၊ စေတနာကလဲ ထက်ထက် သန်သန်ရှိမှ ဒါမှ ဖြစ်မှာ။

စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်းလဲ ရှိမှ

အဲဒါ အချို့ အချို့ အရပ်တွေမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေ လိုနေတယ်။ အဲဒီ လိုနေတဲ့ နေရာတွေမှာလဲ ဒီက အရည်အချင်း ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပရိယတ္တိလဲပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟောရေးပြောရေးလဲ စွမ်းဆောင်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိလို့ရှိယင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို တခြားလိုတဲ့အရပ် ကို ပို့ပေးရမယ်။ ပို့ပေးတဲ့အခါ တော့လဲ နေနိုင်သမျှနေဖို့ပါပဲ။ အဲဒီမှာ အမြဲတမ်းနေရမယ်လို့တော့ မပြောပါဘူး။ ဘာပြုလို့လဲ ဆိုတော့ အချို့နေရာတွေက အမြဲတမ်းနေဖို့ရာမလိုအပ်တဲ့နေရာလဲရှိနေတတ်လို့ပါပဲ။ အဆင်မပြေတဲ့နေရာဆိုရင်နေနိုင်သမျှသာနေဖို့ပါပဲ။ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကလဲ ဘယ်နေရာဖြစ်ဖြစ် တစ်ခါတည်း နေဖို့ဆိုပြီး စိတ်ထက်ထက်သန်သန် ဖြစ်နေတတ်တာလဲ ရှိပါတယ်။

အဲဒီလို စိတ်ထက်ထက်သန်သန်ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ သာသနာပြုဖို့ရာ နေရာသစ်ကလေးတွေကို သွားသွားပြီးနေဖို့ သင့်တော်ပါတယ်။ အဲဒီလို နေရာသစ်ကလေးတွေလဲ အခုနည်းနည်းတော့ရှိပါတယ်။ သုံးဌာနလောက်လားမသိဘူး။ သင့်တော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိတာနဲ့ အဲဒီနေရာတွေမှာ ဒီက မပို့ရသေးဘဲဖြစ်နေတယ်။

အဲဒါမှာလဲ ဒီမှာနေသမျှကာလပတ်လုံး ကိုယ့်အတွက်လဲ အကျိုးရှိ၊ သူများတွေကိုလဲ အားပေး၊ ဒီလိုမှာ သာသနာ တော်မှာ အကျိုးရှိမယ်။ သာသနာပြုနိုင်အောင် လေ့လာရမယ်။ အဲဒါမလေ့လာနိုင်လို့ ရှိရင်တော့ ဒီမှာ အကြာကြီး နေလို့ မတော်ဘူး။ မိမိတို့တာဝန်ကို မိမိတို့ ကျေပွန်အောင် အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။

တရားအားထုတ်ဖို့အချိန်နည်းနေယင် နေရာမကျဘူး

အမြဲလိုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ညနေပိုင်းမှာလဲပဲ ဘုရားဝတ်တက်၊ ပရိလေးဘာလေးရွတ်၊ တရားလဲရှု၊ ညနေပိုင်း တစ်ချိန်၊ မနက်ပိုင်းလဲပဲ (၄) နာရီကနေ (၅) နာရီအထိ ဝတ်တက်၊ ပရိတ်လဲ နည်းနည်းရွတ်ပြီးတော့ တရား နှလုံးသွင်း အားထုတ်ဖို့၊ မနက်ပိုင်းကျတော့ ဟိုကျောင်းပေါ်တက်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီ ဘုရားရှိခိုးတာနဲ့ ပရိတ်ရွတ်ကိုတော့ အချိန် မကြာ အောင်လို့ နည်းနည်းပါပဲ။ အချိန်များများလုပ်လို့ရှိယင် ရွတ်နေတာနဲ့ ပြီးနေမှာ တရားအားထုတ်ဖို့ရာ အချိန် နည်းနေ ယင် နေရာမကျဘူး။

ဒါကြောင့် ပရိတ်ရွတ်တာတွေ ဘာတွေ နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင်စီစဉ်ထားပါတယ်။ ဒီမှာ ညနေပိုင်း- ညနေပိုင်း တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ပရိတ်ရွတ်လာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တော်တော်ရှိရဲ့လား မသိပါဘူး။ ဒါလဲ ဒီက လာမကြည့် နိုင်ဘူး။ အဲဒီ လာ၊ မလာ စာရင်းလေးနဲ့ ဆိုယင် ကောင်းမှာပဲ။ ဒီက သိချင်ပါတယ်။ ဟိုမှာလဲ အသင့်အတင့်တော့ လာကြပါ တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့မလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိတာပဲ။ နေရာမကျဘူး။

ဒီကတော့ သူတို့ စိတ်မချမ်းသာမှာစိုးလို့ ဘာမှမပြောသေးပါဘူး။ ဒီက ကိုယ်တိုင်ဘုရားဝတ်တက်၊ ကိုယ်တိုင်ပရိတ် ရွတ်၊ ကိုယ်တိုင်တရားထိုင်နေတာတောင် ဒီမှာ ဒီလို လုပ်နေယင် ဒီပြင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ လာကြပါမှပေါ့။ မကျန်းမာလို့နေရင် တော့လဲ ဟုတ်ပါရဲ့။ ကျန်းမာယင်တော့ လာကြပါမှပေါ့။ အဲဒါ အရေးကြီးပါတယ်။

သာသနာ့ရိပ်သာမှာရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သာသနာတော်မှာကိုယ်တိုင်လဲ အကျိုးများ၊ သူများလဲ အကျိုးများအောင် မိမိတို့ စွမ်းဆောင်နိုင်သမျှ စွမ်းဆောင်ဖို့ ကြိုးစားကြရန်သတိပေးပါတယ်။

ဤကဲ့သို့ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့ လိုလားအပ်သော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

**သီတင်းကျွတ်ပူဇော်ပွဲ၌ ဟောကြားသော
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

ကျန်းမာအောင် ဆေးက စောင့်ရှောက်သလိုပါပဲ

နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဝါကျွတ်တဲ့အခါကာလမှာ အဖွဲ့က စီစဉ်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးနှင့်တကွ သံဃာတော် တွေကို ပူဇော် ကြတာဟာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ထပ်ပြီးတော့ ပွားကြတာပါပဲ။ အဖွဲ့ဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော၊အဖွဲ့ကို အကြောင်း ပြုပြီး တော့ လှူဒါန်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော၊ဒီဌာနမှ လာရောက်ပြီး တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော မိမိတို့ စေတနာသဒ္ဓါတရား အားလျော် စွာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ အများကြီးပွားနေကြတာပဲ။ ဒါဝမ်းသာ စရာပါပဲ။

ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းနဲ့ အာရုံပြုမယ်ဆိုယင် ကြည့်ညှိဝမ်းမြောက်စရာ ပါပဲ။ ဒီတော့ ဘေးကပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ကုသိုလ်ပွားများနိုင်ပါတယ်။ အင်မတန်ကျေးဇူးများပါတယ်။ ဒါတွေ ဘုန်းကြီးက ဘာလုပ်ရမယ်လို့ ညွှန်ကြားစရာလဲ မလိုဘူး။ အခုဆောင်ရွက်ပြီးသား ဥစ္စာတွေဟာ အင်မတန် အားရဝမ်းသာစရာကောင်းနေတာပဲ။ ကုသိုလ်ထူး တွေ ပွားများနေပါတယ်။

ဒီလိုကောင်းမှုတွေနဲ့စပ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မရက္ခိတ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းပြုဟောတဲ့ တရားကို အမှတ်ရလာ တယ်။ အရင်ကဟောနေကျတရားပါပဲ။ အဲဒီတရားက ဘယ်လိုတုန်းဆိုတော-

“ဓမ္မော ဟေ ဂက္ခတိ ဓမ္မစာရီ၊ ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟတိ၊
ဒေသနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏော န ဒုဂ္ဂတိ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရီ” တဲ့။

ဒီတရားဂါထာလေးက တယ်ကောင်းတာပဲ။ ဓမ္မစာရီ-တရားကိုကျင့်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဓမ္မော- သူတော်ကောင်း တရားက၊ ဟေ-စင်စစ်၊ ဂက္ခတိ-စောင့်ရှောက်တတ်၏-တရားကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တရားက စောင့်ရှောက်တယ်တဲ့။ သင့်တော်တဲ့ အစာအာဟာရကို စားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အဲဒီအစာ အာဟာရကနေပြီး စောင့်ရှောက်လို့ ကျန်းမာတယ်၊ အင်အား ရှိတယ်။ သင့်တော်တဲ့ဆေးကို မှီဝဲသုံးဆောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ အဲဒီဆေးကနေပြီး စောင့်ရှောက်လို့ ကျန်းမာကြတယ်။ အဲဒါလိုပါပဲ တရားကို ကျင့်လို့ရှိယင် အဲဒီကျင့်တဲ့တရားကနေပြီး စောင့်ရှောက်ပါတယ်။ ဘယ်လို စောင့်ရှောက်တုန်းဆိုရင်-

လောကလူချမ်းသာတွေ၊ နတ်ချမ်းသာတွေ အဲဒီလို ချမ်းသာတွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင် စောင့်ရှောက်တယ်။ အန္တရာယ် တွေ ကင်းအောင်စောင့်ရှောက်တယ်။ နောက်ဆုံးဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ထိအောင်လဲ စောင့်ရှောက်တယ်။ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ တရားကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို တရားကစောင့်ရှောက်တယ်တဲ့။

အခုဒီမှာလာပြီးတော့ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ တရားကို အရိုအသေအလေးအမြတ်ပြုပြီး အားထုတ်နေလို့ ရှိယင် အဲဒီတရားတွေက စောင့်ရှောက်တာပဲ၊ရိုရိုသေသေ လေးလေးစားစားနဲ့အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီသာသနာ့ ရိပ်သာမှာ လာရောက်ပြီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဟောင်းဖြစ်ဖြစ်၊ အသစ်ဖြစ်ဖြစ် တရားကို အလေးအမြတ်ပြုပြီး အားထုတ်ကြ ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီတရားကနေပြီး ကောင်းကျိုးတွေရအောင် စောင့်ရှောက်ပေးနေမှာပါပဲ။

အခု ဒီမှာ အဖွဲ့က ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီမဟာစည်ရိပ်သာကြီး တာရှည်တည်တံ့အောင်၊ တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆိုပြီး တော့ ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ အင်မတန် အဆင်ပြေပါတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ့နဂ္ဂဟအဖွဲ့ကသာ မဟုတ်ဘူး။ ဟိသေတီအဖွဲ့ကလဲ သူတို့တတ်နိုင်သလို ဆောင်ရွက်နေတာပဲ။ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ သူ့နေရာနဲ့သူ အဆင်ပြေပါတယ်။

အဲဒါတွေ ဒီပြင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပဲ ဒီက ဒီအဖွဲ့တွေကိုမှီပြီး လှူကြ၊ တန်းကြ၊ သီလဆောက်တည်ကြ၊ ဝိပဿနာ ရှုမှတ် ပွားများကြနဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ အားလုံးအများကြီး ဖြစ်နေကြရတယ်။ ဒီလို သူတော်ကောင်းတရားတွေကို မိမိတို့က ကျင့်ကြံအားထုတ်နေကြတာဖြစ်တော့ အဲဒီ သူတော်ကောင်းတရားတွေက အခု မျက်မှောက်မှာပဲ သူတော်ကောင်းတွေ အမြင် အားဖြင့် ချီးမွမ်းစရာ၊ ကြည်ညိုစရာတွေပဲ ဘာမှ အပြစ်တင်စရာမရှိပါဘူး။

နောက်သံသရာဘဝတွေကျတော့လဲ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီပြုထားတဲ့ ကောင်းမှုတွေက အကျိုးပေးလို့ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝတွေမှာ ဖြစ်ပြီး ကြီးပွားမြင့်မြတ်သွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကြောင့် သံသရာဘဝဘဝတွေအထိ မစောင့်ပဲ ယခုမျက်မှောက်ဘဝမှာပဲ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် တိုင်အောင်ရောက်ချင် ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ပါရမီအခြေခံ ကုသိုလ်တွေက အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်အထိ ရောက်သွားအောင် စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်ပါတယ်။

“ဓမ္မစာရီ- သူတော်ကောင်း တရားကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဓမ္မော- သူတော်ကောင်းတရားက၊ ဟဝေ- စင်စစ်၊ ရက္ခတိ- စောင့်ရှောက် တတ်၏ ” တဲ့။

ဒါနကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ်၊ သီလကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ်အဲဒီသူတော်ကောင်းတရားတွေကိုကျင့်သုံးနိုင်လို့ရှိ ယင် အဲဒီ ကုသိုလ်တရားတွေကနေပြီးတော့ စောင့်ရှောက်တယ်။ စောင့်ရှောက်တယ်ဆိုတာ ကြီးပွား ချမ်းသာအောင်၊ အန္တရာယ်ကင်းအောင်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ဒီလို စောင့်ရှောက်တတ်ပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အင်မတန်အားရစရာ၊ ဝမ်းသာစရာတွေပါပဲ။

“ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟတိ”

သုစိဏ္ဏော-ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော၊ ဓမ္မော- တရားသည်၊ သုခံ-လူနတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်ချမ်းသာကို၊ အာဝဟတိ- ဆောင်ပေးတတ်၏-တဲ့။ သူတော်ကောင်းတရားတွေကိုကောင်းစွာကျင့်လို့ရှိယင်အဲဒီကျင့်တဲ့ သူတော်ကောင်း တရား ကနေပြီး တော့ ချမ်းသာကို ဆောင်ပေးတတ်တယ်။

ချမ်းသာကို အလိုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ

ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ချမ်းသာကို အလိုရှိကြတာပဲ။ လူပုဂ္ဂိုလ်သာ ချမ်းသာကို အလိုရှိတာမဟုတ် သေးဘူး၊ တိရစ္ဆာန်တွေရော ဘာတွေရော ဒီလို အပါယ်သတ္တဝါတွေလဲ ချမ်းသာကိုတော့ အလိုရှိကြတာပဲ။ ချမ်းသာကို အလိုမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့ မရှိကောင်းပါဘူး။ ချမ်းသာကိုတော့ အလိုရှိကြ ပါတယ်။

ချမ်းသာကို အလိုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ချမ်းသာချင်ယင် ချမ်းသာနိုင်တဲ့ သူတော်ကောင်းတရားကို ကျင့်မှ ချမ်းသာမယ်။ “ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော” အဲ-သူတော်ကောင်းတရားကို ကောင်းကောင်းကျင့်မှ လိုအပ်တဲ့ ချမ်းသာကို ရနိုင်မယ်-တဲ့။

တော်ရုံတန်ရုံ ပေါ့ပေါ့ကျင့်လို့တော့မဖြစ်ဘူး။ ကောင်းကောင်းကျင့်မှ ဒါနကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ်၊ သီလကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ကောင်းအောင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ကျင့်လို့ရှိယင်တော့ဖြင့် အဲဒီ သူတော်ကောင်းတရားကနေပြီးတော့ “သုခမာဝဟတိ” ချမ်းသာကို ဆောင်ပေးတယ်။

မိမိတို့ အလိုရှိအပ်တဲ့ မျက်မှောက်ချမ်းသာ၊ အဲဒါကိုလဲ ဆောင်ပေးတာပဲ။ နောင်သံသရာဘဝချမ်းသာ အဲဒါကိုလဲ ဆောင်ပေးတာပဲ။ နောက်ဆုံးကျလို့ ရှိယင် ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ ဆောင်ပေးတာပဲ။ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ “ဓမ္မစာရီ-တရားကို ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒုဂ္ဂတိ-ဆင်းရဲသော ဘဝသို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်ရ တော့ဘူး”-တဲ့။

ချမ်းသာကို ဆောင်ပေးရုံသာမကသေးဘူး၊ မကောင်းရာကိုလဲ မရောက်တော့ဘူး။ ”ဧသာနိသံသော ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော” ဧသော-ဤသည်ကား၊ သုစိဏ္ဏော-ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော၊ ဓမ္မော-တရား၌၊ (တစ်နည်း) ဓမ္မော-တရားကို၊ သုစိဏ္ဏော- ကောင်းစွာကျင့်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဧသော-အာနိသံသော ဤသို့သော အကျိုးအာနိသင်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏” ဆိုခဲ့တဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေဟာ တရားကို ကောင်းစွာကျင့်လို့ဖြစ်တဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေပါပဲ။

ကျင့်ရမယ့် တရားကောင်းတွေဆိုတာ ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ သမာဓိကုသိုလ်၊ ဝိပဿနာကုသိုလ် အဲဒီကောင်း တဲ့ ကုသိုလ်တွေဖြစ်အောင် ကျင့်ဖို့ပါပဲ။ အခု ဒီမှာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒါနကုသိုလ်တွေလဲ နေ့စဉ်ပွား နေတာပါပဲ။ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင်လဲ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတရားတွေ ပြည့်စုံသမျှ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်နေကြ

တာပါပဲ။ ဒါတွေ သူတော်ကောင်းတရားတွေ၊ အဲဒီ သူတော်ကောင်းတရားတွေကို အားထုတ်နေကြပါတယ်။ အဖွဲ့ဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ သူတော်ကောင်းတရားတွေ ကျင့်ကြံအားထုတ်နိုင်ကြပါစေချင်ပြီး စေတနာ၊ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ဆောင်ရွက်နေကြတာ ဖြစ်တော့ အင်မတန် အဆင်ပြေပါတယ်။ ကိုယ့်အတွက်သာမဟုတ်ဘူး။ သူများအတွက်ပါ အင်မတန် ကျေးဇူးများတာပါပဲ။ “ဧသာနိသံသော” ဧသ-ဧသာ-ဤသည်ကား၊ အာနိသံသော-အကျိုးပဲတဲ့။ ဘယ်သူ့အကျိုးလဲဆိုရင် “ဓမ္မ-စိဏ္ဍေ-တရားကို ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးရနိုင်တဲ့ အကျိုးတွေတဲ့။ တရားကို ကောင်းစွာ ကျင့်သူတို့အကျိုးဆိုယင် တရားကိုကောင်းစွာ မကျင့်တဲ့ သူရဲ့ အကျိုးမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီအကျိုးတွေရအောင် တရားကို ကောင်းစွာ ကျင့်ရတယ်။ အခုဒီမှာ ကောင်းတဲ့တရားတွေကို ကျင့်နေကြတာဖြစ်လို့ ဒီချမ်းသာတဲ့ အကျိုးတွေရဖို့ရာ အင်မတန်ကောင်းတာပဲ။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း သူတော်ကောင်း တရားကို ကျင့်ရတယ်။ အခု ဝါကျွတ်တဲ့အခါ ကာလမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂဟအဖွဲ့က ခေါင်းဆောင်ပြီးတော့ ကျင့်ကြံတယ်။ အဲဒါတွေဟာ မိမိတို့ လိုအပ်တဲ့ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာတွေရသွားဖို့ပါပဲ။ ဆင်းရဲကင်းကွာကြဖို့၊ နောက်ဆုံး ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဖောက်ဖို့ပဲ။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတဲ့အတိုင်း သူတော်ကောင်းတရားတွေ မိမိတို့စွမ်းနိုင် သမျှ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ခြင်းဖြင့်ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေမှ ကင်းလွတ်ပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော “လောကီ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ”။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

**သီတင်းကျွတ်လပြည့် ပဝါရဏာနေ့
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

ပြောဆိုဆုံးမတော်မူကြပါတဲ့

မူလရင်းပါဠိက “သံဃံ ဘန္တေ” သံဃံ-ကစတယ်။ ဘန္တေက စတာ မဟုတ်ဘူး။ ခုနက အမှားဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘန္တေ သံဃံလို့ ဆိုတာတွေကို ကြားရတယ်။ အပြစ်တော့မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ မူရင်းပါဠိနည်း မကျတော့ မလျော်တာပေါ့လေ။ ပါဠိနည်းက “သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ၊ ဒိဋ္ဌေနဝါ သုတေနဝါ ပရိသင်္ကာယဝါ ဝဒန္တ မံ အာယသ္မန္တော အနုကမ္မံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိသာမိ” တဲ့။

အဲဒါ သံဃာကို ပန်ကြားလျှောက်ထားတာ။ “မြင်လို့ဖြစ်ဖြစ် ကြားလို့ ဖြစ်ဖြစ် ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီး သံသယရှိဖို့ ဖြစ်ဖြစ် ပြောစရာရှိယင်ပြောဖို့၊ ဆုံးမစရာရှိယင် ဆုံးမဖို့ “ဝဒန္တ မံ အာယသ္မန္တော” ပြောဆိုဆုံးမတော်မူကြပါတဲ့။ “အနု ကမ္မံ ဥပါဒါယ” သနားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ပြောဆိုဆုံးမပါလို့ ပြောတဲ့ အခါကာလမှာ ပြောတဲ့ ဆုံးမတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သူ့ကို သနားပြီးတော့ ကရုဏာစိတ်နဲ့ ပြောဆိုဆုံးမဖို့ပါပဲ။ ပြောစရာ အပြစ်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် သနားရမှာပဲ။ ဒီက အပြစ်နဲ့ ဆိုယင် မကောင်းကျိုးတွေသူ့မှာ ဖြစ်တော့မယ်။ ဒုက္ခရောက်တော့ မယ်ဆိုပြီး သူ့ကိုသနားဖို့ပါပဲ။ ဒီလိုသဘောနဲ့ သနားပြီး တော့ ပြောဆိုဆုံးမ ရမယ်။ ပြီးတော့ “ပဿန္တော ပဋိကရိသာမိ” တဲ့။ ပြောဆိုဆုံးမတဲ့ အတိုင်း သူ့အပြစ်ကို မြင်သိလာတဲ့အခါ ကာလမှာအဲဒီမြင်တဲ့အပြစ်ကို ကုစားပါ့မယ်လို့ ဝန်ခံတာ၊ သာသနာတော်အတွင်းမှာ နေတဲ့အခါ သာသနာတော်မှာရှိတဲ့ ကျင့်သင့် ကျင့်ထိုက်တာတွေကို ကျင့်ရမှာပဲ။ ဒီနှစ်တော့ပြီးပါပြီ-ထားပါတော့။ နောက်နှစ်ဆိုယင် ဒီပဝါရဏာပြုတာကို ပြုတတ်အောင် စောစောကြိုတင်ပြီး နားလည်အောင် လုပ်ထားဖို့ ကောင်းပါတယ်။

မမေ့ကြပါနဲ့

အစကထဲက ဆရာသမားများနဲ့ အချိုးကျကျ လေ့လာထားပါမှပေါ့။ တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အချိုးတကျ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်ပါပဲ။ တချို့ကျတော့လဲ အဆင်မပြေဘူး။ အဆင်မပြေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီပြင်နေရာမှာလဲ အကျိုး များအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မယ့် လက္ခဏာမရှိဘူး။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ ရဟန်းပြုနေယင် ကိုယ် တတ်နိုင်သမျှ တော့ သာသနာ့ တာဝန်တွေ ဆောင်ရွက်ပါမှပေါ့။ ပေါ့ပေါ့ဆဆ နေလိုတော့ ဘယ်တော်မလဲ။

ဆရာသမားတွေကိုလဲ ရိုရိုသေသေနေဖို့ အရေးကြီးတယ်။ အခုလို ပဝါရဏာပြုတယ်ဆိုတာ သံဃာတော်များကို ဆိုဆုံးမဖို့ ဖိတ်မန္တကပြုတာရိုရိုသေသေ တောင်းပန်ရတဲ့ စကားမျိုးဖြစ်မှာ။ အဲဒီတော့ ပေါ့တီးပေါ့တော့နဲ့ ဒီလိုလုပ်လို့ ဘယ်နေရာကျမလဲ။

ဒီမှာ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ တရားအား ထုတ်ပြီးတော့လဲ မိမိတို့ကဆက်ပြီး သာသနာပြုဖို့၊ ဟောနိုင်၊ ပြောနိုင်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလိုဆိုယင် ဒီမှာ ကြာကြာနေဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ဒီလို မဟုတ် ဘဲနဲ့ ဒီမှာ အချိန်ကြာကြာနေလို့ အလကားပဲ။ ဒီမှာ ပရိသတ်တွေ များယင်တာဝန်လေးနေတာပဲ။ ဘာမှမဟုတ်ပဲ ပေါ့ပေါ့ဆဆ နဲ့တော့ဒီမှာသာသနာတော်အတွက်အကျိုးဆောင်ရွက် စရာမရှိဘူး။ ဒီမှာနေယင် သာသနာတော်အတွက် ကိုယ် တတ်နိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်ဖို့ရာ ကြိုးစားအားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ အကျိုးမဲ့အချိန်တွေ မကုန်ကြပါစေနဲ့။

ကပ္ပိယတွေမှာ အပ်ထားတဲ့ငွေ

အခုသံဃာတွေအတွက် လှူထားတဲ့ ဝတ္ထုငွေတွေလဲရှိပါတယ်။ စားစရာ သောက်စရာတွေကတော့ မလိုပါဘူး။ သူ့အချိန်နဲ့သူ လှူကြ၊ ကပ်ကြလို့ ပြီးနေပါပြီ လှူထားတဲ့ အဲဒီဝတ္ထုငွေတွေဟာ တော်တော်ကြာ နေပါပြီ။ ဒီနှစ်မှ မဟုတ်ဘူး။ ဟိုးအလျင်အလျင် နှစ်တွေကတည်းက ကပ္ပိယဒကာတွေထံမှာအပ်ထားတာ။ ဒီကလဲ မေးမြန်းတော့ မကြည့်မိပါဘူး။ ဦးသော် လဲ ဒီနှစ်မှာ အဲဒါတွေကို သိရတယ်။ သံဃာလှူထားတဲ့ ဝတ္ထုငွေတွေ တယ်မနဲလှဘူး။ တော်တော်များတယ်။ ဆိုင်ရာဖြစ်တဲ့ သံဃာတွေကို ဒီဝတ္ထုငွေအဖြစ်နဲ့ ဝေလိုတော့ နေရာ မကျဘူး။ ပစ္စည်းတွေ ဝယ်ခြမ်းပြီး လှူဖို့ကလဲ နေရာမကျဘူး။

ဒါကြောင့် အဲဒီဝတ္ထုငွေတွေ ဝေဖို့ကတော့ ဒီက မစီစဉ်ပါဘူး။ ဝတ္ထုငွေတွေဝေတယ်ဆိုယင်လဲ ကပ္ပိယတွေ အသီးသီး ရှိအုံးမှ သံဃာတွေကိုဝေလို့ဖြစ်မှာ။ သူ့ကပ္ပိယနဲ့ ဘယ်ရှိမှာလဲ။ အပ်ထားဖို့မလွယ်ဘူး။ အခုဒီက အဲဒီဥစ္စာတွေကို သံဃာတွေ ဆွမ်းကျွေးဖို့လို့ ဒီကစီစဉ်ပေးထားတယ်။ ဒီနှစ်တော့ ဝါကလဲကျွတ်နေပြီ။ ဒီနေ့ နောက်ဆုံးနေ့ပဲ။ သံဃာလှူထားတဲ့ ဝတ္ထုငွေနဲ့ ဒီနှစ်ဝါတွင်းမှာနေတဲ့ သံဃာတော်တွေကို ဆွမ်းကျွေးဖို့ရာ ညွှန်ကြားထားပါတယ်။

လပြည့်ကျော် ၃-ရက်ဖြစ်ဖြစ်၊ ၄-ရက်ဖြစ်ဖြစ် တခြားက လူ့မှာလဲရှိတယ်။ အဲဒါ သံဃာအတွက် သံဃာဆွမ်း၊ လူဒကာတွေအတွက် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ လှူတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ ဆောင်ရွက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်ကလဲ စားစရာ သောက်စရာ ပြည့်စုံဦးမှဖြစ်မယ်။ သူတို့လဲ သံဃာ့အတွက်ဆောင်ရွက်နေတဲ့ သံဃာ့ဝေယျာဝစ္စ ကပ္ပိယ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲကိုး။ တမင် ငှားရမယ်ဆိုယင် အခပေးရမှာ။ အခုတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အခ ရတာမဟုတ်ဘူး။ ဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လဲ သုံးဆောင်ဖြစ်အောင်၊ သံဃာတွေလဲ သုံးဆောင်ဖြစ်အောင် ဝတ္ထုကနေပြီးတော့ ဆွမ်းဘောဇဉ်တွေ ဆက်ကပ်ဖို့ ညွှန်ကြား ရတာပဲ။

နောက်လဲ ဝါတွင်းမဟုတ်တဲ့ ဆောင်းကာလတို့၊ နွေကာလတို့ အဲဒီလို ကာလတွေမှာ သံဃာလှူထားတဲ့ ဝတ္ထုငွေ ဖြစ်လာယင် သံဃာတွေ ဆွမ်းကပ်ဖို့ပဲ စီစဉ်ထားပါတယ်။ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ ခွဲဝေပြီးတော့ လူမယ် ဆိုလိုရှိယင် ဝိနည်းနဲ့ စပ်ပြီးတော့ အဆင်မပြေတာတွေ ဘာတွေဖြစ်ချင်လဲဖြစ်မှာ။ သူများပြောစရာ၊ ဆိုစရာတွေ ဖြစ်ချင်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ၊ ငွေတွေ လှူဒါန်းဖို့တော့ ဒီကမညွှန် ကြားဘူး။ ဆွမ်းကပ်တာကပဲ အပြစ်ကင်းတယ်။

ဆွမ်းမကပ်လဲဘဲ ဒီအဖွဲ့က တာဝန်ယူပြီး ကပ်နေကြတာ ဖြစ်လို့ ဖြစ်တော့ ဖြစ်ပါတယ်။ သံဃာကို ရည်ရွယ်ပြီး လှူတဲ့ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကို သံဃာသုံးဆောင် ဖို့အတွက် အသုံးပြုမှ နေရာကျမှာ။ ဒါကြောင့် သံဃာအတွက် ဆွမ်းကပ်ဖို့ ပြီးတော့အဖွဲ့မှာလဲ နည်းနည်းတာဝန်ပေးသွားဖို့ ဒီလိုစီစဉ်တာပဲ။ ဆွမ်းခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆွမ်းခံတာကလဲ ရတော့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဆွမ်းခံရုံနဲ့ မပြည့်စုံဘူး။ မပြည့်စုံတာကို အဖွဲ့က တာဝန်ယူပြီးတော့ လှူနေရတယ်။ အဲဒီလို အဘက်ဘက် အဆင်ပြေအောင် ဆောင်ရွက်ကြရတာပဲ။

အဖွဲ့မှာလဲ လူတဲဒကာတွေကများလို့ ပြည့်စုံသင့်သလောက် ပြည့်စုံပါတယ်။ မဆင်းရဲပါဘူး။ ဒီကလဲပဲ တစ်နှစ် ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်လောက် ကပွဲယတွေ လွဲပြီးလူတာများပါတယ်။ မွေးနေ့တို့၊ နှစ်ပတ်လည်နေ့တို့ အဲဒီလိုနေ့တွေမှာလဲ တော်တော်များများပါပဲ။ ဒီက လူရတယ်။ ဒါကတော့ တာဝန်မလေးပါဘူး။

အရေးကြီးတာက မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ကိုယ်တတ်နိုင်သမျှပေါ့လေ ဘုရားအဆုံး အမတွေကို ဆုံးမတော်မူတဲ့အတိုင်း ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ကျင့်ဖို့နှင့် သူများတွေကိုလဲ အကူအညီ ပေးတန်ပေးလုပ်ရတယ်။ ဆောင်ရွက်သင့်တာတွေကိုလဲ ဆောင်ရွက်ရတယ်။ ပေါ့ပေါ့ဆဆမနေရဘူး။

ဒါကြောင့် ဒီနည်းအတိုင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ပြုလုပ်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင်လဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကျကျနန လေ့လာ အားထုတ်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ဖို့ဆောင် ရွက်ရာမှာလဲဘုန်းကံကြီးဖို့ချည်းသဘောမထားပဲ သာသနာတော် တိုးတက်ကြီးပွား အောင် စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းထားပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ကြဖို့ လိုပါတယ်။

အဲဒီလို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာအပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

ပူဇော်ရာကာလ ဩဝါဒကထာ

ကိုယ်တော်တိုင် ကျင့်လာခဲ့တဲ့တရား

ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေရော၊ သာသနာ့ရိပ်သာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ထောက်ပံ့လှူဒါန်း နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေရော ဝါဆိုဦးလဲ တစ်ကြိမ်၊ သီတင်းကျွတ်လဲတစ်ကြိမ် ပူဇော်ကန်တော့နေကြတာပါပဲ။ အင်း- ခဏခဏ ပူဇော်နေကြတာ၊ ပူဇော်ကန်တော့တိုင်း၊ ပူဇော်ကန်တော့တိုင်းလဲ ထိုက်သင့်တဲ့ ဩဝါဒပေးပြီး သင့်လျော်တဲ့တရားကို ဟောပြောရတယ်။ ဒီတော့ အတိုချုပ်ဟောရမှာပဲ။ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ခဏခဏ တရားနာနေရတာနဲ့ပဲ အချိန် တွေက ကုန်ကုန်နေတယ်။ ဒါကြောင့် တိုတိုပြောရမှာပဲ။

ကြံ့ခဲတဲ့ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်တွင်းမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေကို လိုလိုလားလားနဲ့ လိုက်နာပြီး ကျင့်သုံးနေယင် အဲဒါ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရားက ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းအောင် ကိုယ်တော်တိုင် ကျင့်တော်မူလာပြီးတော့အဲဒီ ကျင့်ပုံကျင့်နည်းတွေကို ဟောကြားထားတယ်။ အဲဒီ ကျင့်ပုံကျင့်နည်းတွေအတိုင်း ယုံယုံ ကြည်ကြည်နဲ့ လိုက်နာကျင့်ကြံအားထုတ် နေမယ်ဆိုယင် ကောင်းကျိုးတွေ ရနိုင်ပါတယ်။

တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အလှုပ်ပျက်မှာ ခိုးလို့

“ဓမ္မကာမော ဘဝံ ဟောတိ” ဓမ္မကာမော- တရားကို လိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဝံ-ဘဝန္တော- ကြီးပွားသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တရားကို လိုလားသူဟာ ကြီးပွားတယ်-တဲ့။ လိုလားရမယ့်တရားက ဘာတရားတွေတုန်းဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကားရာ သီလတရား၊ သမာဓိတရား၊ ပညာတရားတွေပါပဲ။ အဲဒီ ကုသိုလ်တရားတွေကို လိုလားဖို့ပါပဲ။ ဒီကုသိုလ်တရားတွေကို လိုလိုလားလားနဲ့ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြရမယ်။ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ငါးပါးသီလလုံခြုံယင် သီလနဲ့ပြည့်စုံတာပါပဲ။ ဒါပေမယ်လို့ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့ အခါကာလမှာ ဥပုသ်နေ့လို နေ့ထူးနေ့မြတ်ဖြစ်တဲ့ အခါကာလမျိုးကျတော့လဲ (၈)ပါးသီလကိုလဲ စောင့်သုံးကြရသေးတယ်။ အခုလို တရားအားထုတ်နေတဲ့ ကာလမျိုးမှာလဲ စားရေး၊ သောက်ရေးတွေ ရှုပ်ထွေးနေမှာ စိုးလို့ (၈) ပါးသီလ စောင့်ထိန်းကြဖို့ ဘုန်းကြီးက ညွှန်ကြားထားရပါတယ်။ အဲဒါ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် သီလတရားပါပဲ။

ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်ကတော့ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတရားတွေထက် သူတို့ ဆရာသမားများထံမှအဆုံးအမ ရခဲ့ပြီးသားတွေ များပါတယ်။ပြီးတော့ စာပေကျမ်းဂန်တွေ သင်ကြား ကြည့်ရှုလေ့လာ ကြတာ ဖြစ်လို့လဲ သိကြပြီးဖြစ်မှာပဲ။ ပြောစရာမလိုပါဘူး။

မြန်မာပြည်မှာ အင်မတန်တိုးတက်နေပါတယ်

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဆိုလို့ရှိရင် သမာဓိဖြစ်ဖို့ အဲဒါလဲ အဆင်ပြေတာပဲ။ ဒီဗုဒ္ဓါနုဿတိတရားကိုတော့ ဘုန်းကြီးခဏခဏ ဟောနေတာပါပဲ။ ဘုရားရှိခိုးတိုင်း၊ ရှိခိုးတိုင်း ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း သမာဓိတရား တွေဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြုရတယ်။ ဒီပြင်လဲပဲ သမထဘာဝနာတွေရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ တတ်နိုင်သမျှ အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။ အားထုတ် ကောင်းတဲ့ တရားတွေပါပဲ။ သူနဲ့သာ အားရနေလို့လဲ မဖြစ်သေး ပါဘူး။ ပညာအတွက် ဝိပဿနာ ဘာဝနာကိုဆက် အားထုတ် ဖို့ကလဲ လိုပါသေးတယ်။

အဲ-ဝိပဿနာ ဆိုတာကတော့ ဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဘုရားအဖြစ်ရောက်အောင် အားထုတ်ခဲ့တဲ့ တရားပါပဲ။ ဥပါဒါနုက္ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်နာမ်တရားတွေနဲ့ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုတွေကို သိအောင်အားထုတ်ရတယ်။ အဲဒီနည်းအတိုင်း အခု ဘုန်းကြီးက ဟောပြောညွှန်ကြားပေးနေတာပဲ။ အခုမဟာစည်ယောဂီတွေဟာ ဒီအတိုင်းပဲ အားထုတ်နေကြပါတယ်။ ဒီတရားကို မြတ်စွာဘုရားက မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ဆိုပြီး ဟောကြားထား ပါတယ်။ အဲဒီဒေသနာတော်မှာလာတဲ့ အတိုင်းပဲ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားတိုင်း၊ တွေ့ထိတိုင်း၊ ကြံသိတိုင်း ဒွါရခြောက်ပါး၌ ထင်လာသမျှတွေကို သတိနဲ့သိအောင် ရှုမှတ်ရပါတယ်။ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားထုတ်နိုင်လို့ရှိရင်ဖြင့် အင်မတန် ကျေးဇူးများပါတယ်။ အဲဒါ ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ အားလဲထုတ်ကြပါတယ်။

အခုနေအခါကာလ မြန်မာပြည်မှာ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အင်မတန် တိုးတက်နေပါတယ်။ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာကောင်းတာပဲ။ ရှေးအခါဘုန်းကြီးတို့ ငယ်ငယ်တုန်းကဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီလို တရား အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အင်မတန် နည်းပါးပါတယ်။ အားထုတ်ရာမှာလဲ တယ်မလွယ်ဘူး။ အဲဒီတုန်းက ဘုန်းကြီးတို့ကို ညွှန်ပြပေးတဲ့ မင်းကွန်း ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကညွှန်ပြပေးနေပါတယ်။အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သိပ်မရှိဘူး။ နည်းနည်းကလေးပါပဲ။ သိပ်မများဘူး။

ရဟန်းထဲကဆိုရင် ဘုန်းကြီးနဲ့အတူ ပါလာတာက တစ်ပါး၊ ဒီပြင်ကရောက်ပြီး အားထုတ်နေတာက တစ်ပါး အဲဒီ ၃-ပါးပဲရှိတယ်။ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆိုတာလဲ ပြောပလောက်အောင်မရှိဘူး။ ၂-ယောက်၊ ၃-ယောက်လောက်ပဲ ရှိဟန်တူပါတယ်။ ဘာမျှမများပါဘူး။

အခုဆိုတော့ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အင်မတန်များတာပဲ။ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေသာမကဘူး ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ များတာပဲ။ အင်မတန် အားစရာကောင်းပါတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ မဟုတ်ဘူး။ အခု ရိပ်သာမှာ လာအားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုလို့ရှိရင် စာပေကျမ်းဂန် ဗဟုသုတရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ အရွယ်အားဖြင့်လဲ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် မဟုတ်ပဲ ဘုန်းကြီးတို့နဲ့ ၂-နှစ်လောက် ကွာတာတွေလဲ ပါပါတယ်။ ဒီထက် မကွေမကွာ အနည်းငယ်လောက် ငယ်တာတွေလဲ ပါတာပဲ။ အင်မတန်တော်ကြပါတယ်။

ထောက်ပံ့လှူဒါန်းကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ အားရစရာပဲ

ကြိုးကြိုးစားစားလဲ အားထုတ်ကြပါတယ်။ အမျိုးသားတွေရော၊ အမျိုးသမီးတွေရော လာရောက်ပြီး အားထုတ်ကြတာ အများကြီးပါပဲ။ အမျိုးသမီး အရေအတွက်ကတော့ ပိုပြီးများပါတယ်။ အဲဒါတွေ မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ကြား ဆုံးမတဲ့အတိုင်း တရားတော်ကို လိုလားပြီးတော့ လာရောက်အားထုတ်ကြတာပါပဲ။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်နိုင်အောင်လို့ သက်ဆိုင်ရာဒကာ၊ ဒကာမတွေကလဲ ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းကြပါတယ်။ ဒီမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီးနဲ့ ဟိတေသီအဖွဲ့ တို့ကလဲ ထောက်ပံ့လှူဒါန်း နေကြ ပါတယ်။

ဟိတေသီအဖွဲ့ကဆိုရင် သံဃာတော်များနှင့် ယောဂီအတော်များများ နေ့စဉ်ကျွေးနေတာပဲ။ အင်မတန် အားရစရာ ကောင်းပါတယ်။ အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ ကောင်းကောင်းအားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ မိဘတွေကလဲ ကိုယ်တိုင် အားထုတ် ပြီးလို့ ရှိရင် သားသမီးတွေကို အားထုတ်ဖို့ တိုက်တွန်းပေးကြတယ်။ ဒီလိုပါပဲ အားထုတ်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အချင်းချင်း စပ်ရာစပ်ရာ အားထုတ်ရန် တိုက်တွန်းပေးကြတယ်။ ကောင်းတဲ့ အလုပ်ကို ဒီလို တိုက်တွန်းပေးကြတာဟာ ကောင်းပါတယ်။

ကြီးပွားချမ်းသာတဲ့တရား

ဘုရားအလိုတော်အတိုင်း ဒီလိုတရားအားထုတ်ကြတာဟာ တရားကို လိုလားလို့သာ အားထုတ်ကြတာ ပါပဲ။ “ဓမ္မကာမော ဘဝံ ဟောတိ” ဓမ္မကာမော-တရားကို လိုလားသူသည်၊ ဘဝံ-ဘဝန္တော၊ ကြီးပွား ချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ယခု မျက်မှောက် ဘဝမှာလဲပဲ အန္တရာယ်ကင်းတဲ့ ကောင်းကျိုးတွေကို ရတတ်ပါတယ်။ ကျန်းမာရေးတွေလဲ ကောင်းလာတတ်ပါတယ်။ နောင်သံသရာမှာ နိဗ္ဗာန်မရသေးတောင်မှ ကောင်းမြတ်တဲ့ ဘဝကိုရပြီး ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေ ရနိုင်ပါတယ်။ အင်း-နောက်ဆုံးကျလို့ရှိရင် အရိယာမဂ်ဖိုလ်ကို ရပြီး ဆင်းရဲကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက သတိပေးပါတယ်။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာရော ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြစ်အောင် အခွင့်ရတုန်းမှာ အားထုတ်ကြဖို့၊ အခု ဒီမှာ နေတုန်း ဝိပဿနာ ပညာတွေ ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ စိတ်ပါလက်ပါပေါ့လေ မပျင်းမရိ အားထုတ်ကြဖို့ ဘုန်းကြီးက ထပ်လောင်း တိုက်တွန်းပါတယ်။ သတိပေးပါတယ်။

သတိပေးတဲ့အတိုင်း ကြီးစားအားထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြလျက် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်နိုင် ကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

သံဃာ့ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ၊ ကထိန်နှင့်စပ်သည့် ဩဝါဒကဏ္ဍ

ယနေ့ သံဃာ့ဥပုသ်ပြုရတဲ့ ဥပုသ်နေ့၊ သံဃာ့ဥပုသ် ပြုတယ်ဆိုတာ ဘုရားပညတ်ထားတဲ့ သိက္ခာပုဒ်တွေကို ရွတ်ဆိုပြီးတော့ ဟောပြောရတယ်။ ဟောပြောပြီးတော့ ပညတ်ထားတဲ့ အဲဒီအာပတ်တွေ သန့်ရှင်းရဲ့လား၊ စင်ကြယ်ရဲ့လား ဆိုတာ မေးရတယ်။ “တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ” စသည်ဖြင့် ယခု ရွတ်ပြတဲ့ သိက္ခာပုဒ်နဲ့ စပ်ပြီးတော့ အာပတ်မှ ကင်းစင်ကြရဲ့လား ဆိုတာ မေးရတယ်။ မေးတော့ အာပတ်သင့်နေလို့ရှိရင်လဲ အဲဒါ ဖန်ခံရမှာပဲ။ အာပတ်မှ စင်ကြယ်ရင်လဲ ဒီအတိုင်း ဆိတ်ဆိတ်နေရတယ်။ အဲဒီတော့မှ “ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော တဿှာ တုဏှိံ ၈၀ မေတံ ဓာရယာမိ” လို့ ဘာမှ မပြောဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေတဲ့အခါ အာပတ်မှ စင်ကြယ်တယ်ဆိုပြီး အသိအမှတ် ပြုသွားတယ်။

ယခု ပဝါရဏာပြုတဲ့အခါကျတော့ ပဝါရဏာဆိုတာဟာ ပန်ကြားဖိတ်မန္တကပြုတာပါပဲ။ “သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ” ဆိုပြီး သံဃာကို ဖိတ်ကြားပါတယ်။ ဒီဋ္ဌေနဝါ၊ သုတေနဝါ၊ ပရိသင်္ကာယဝါ” ကိုယ်တိုင်မြင်လို့ ဖြစ်စေ၊ ကြားလို့ဖြစ်စေ၊ ယုံမှားသံသယရှိလို့ဖြစ်စေ “ဝဒန္တမံ” တပည့်တော်ကို ပြောကြပါလို့ ဖိတ်ကြားတာပါပဲ။ ဒီလို ပြောတဲ့အခါမှာလဲ “အနကမ္ပံ ဥပါဒါယ” မလိုလားလို့၊ မုန်းလို့ မဟုတ်ဘဲ သနားသောအားဖြင့် မြင်ယင်မြင်သလို၊ ကြားယင် ကြားသလို၊ ယုံမှားရှိရင်ရှိသလို ပြောကြားပါဆိုပြီး တောင်းပန်ဖိတ်ကြားတာပါပဲ။ “ပဿန္တော” သံဃာကမြင်လို့၊ ကြားလို့ ယုံမှားသံသယရှိလို့ ပြောတဲ့အခါ အပြစ်မြင်လို့ရှိရင် “ပဋိကရိသာမိ” အဲဒီအပြစ်ကို ပြောပျောက်အောင် ကုစားပါမယ်လို့ ဝန်ခံ စကားပါပဲ။ အဲဒါကို ပဝါရဏာပြုတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

သင့်တဲ့ အာပတ်ကိုတော့ ကိုယ်တိုင်သိလို့ရှိရင်လဲ ကိုယ်တိုင်ကုစားဖို့ ကိုယ်တိုင်က အာပတ်သင့်မှန်း မသိဘဲ သူတစ်ပါးတို့က မြင်လို့ဖြစ်စေ၊ ကြားလို့ ဖြစ်စေ ပြောကြားလို့ရှိရင်လဲ ဒေသနာကံနဲ့ ကုစားရမယ့် အာပတ်ဆိုရင် ဒေသနာ ပြောကြားဖို့၊ နိဿဂ္ဂိ အာပတ်ဆိုရင်လဲ စွန့်ရမယ့် ဝတ္ထုစွန့်ပြီး ဒေသနာပြောကြားဖို့ ဒီပြင် အာပတ်တွေမှာလဲ ဒီလိုပဲ သင့်မှန်း သိတဲ့အာပတ်ကို ဝိနည်းကံနှင့်အညီ ပျောက်အောင် ကုစားရမှာပါပဲ။ အပြစ်မရှိအောင် နေထိုင်သွားဖို့က အရေးကြီး ပါတယ်။

ပဝါရဏာပြုတဲ့အထဲမှာ ဒုတိယမ္ပိ၊ တတိယမ္ပိ ဆိုတဲ့အခါကျတော့ ဘန္တေပုဒ်က ကပ်ပြီးပါနေပါတယ်။ “ဒုတိယမ္ပိ သံဃံ ဘန္တေ” လို့ဆိုလဲ အပြစ်တော့မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ ဆဋ္ဌမူရင်းနဲ့တော့ မကိုက်ပါဘူး။ ဆဋ္ဌမူကတော့ “ဒုတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ၊ တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ” လို့ ဒီလိုဆိုမှ ကိုက်တယ်။ တတိယမ္ပိ အာပတ်သော သံဃံ ပဝါရေမိ” စသည်ဆိုဖို့ပါပဲ။ နှစ်ခု စလုံး မှားနေတယ်လို့တော့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ ပါဠိကျမ်းဂန်ရင်းတွေမှာတော့ ပါဠိအသုံးအနှုန်းအတိုင်း “ဒုတိယမ္ပိ ဘန္တေ၊ ဒုတိယမ္ပိ အာပတ်သော” စသည်ဖြင့် အာလုပ်ပုဒ်ဆိုရင် ပုဒ် တစ်ပုဒ် တစ်ပုဒ်နောက်မှာ ထားလေ့ရှိပါတယ်။ အဲဒါလေး တွေကိုလဲ အခုသတိပြုထားကြ ဖို့ပေါ့လေ။

အခုဒီမှာ ပဝါရဏာပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တစ်ချို့ ဝါ ၂၀-ကျော်၊ တစ်ချို့ ၃၀-ကျော်၊ ၄၀-ကျော်တောင် ရှိနေပါပြီ။ ပဝါရဏာကို တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် ပြုလာခဲ့ကြတာပဲ။ အဲဒီ စာတွေ ဘယ်ကျမ်းထဲမှာ ပါတယ်ဆိုတာ ကြည့်ထားကြပေါ့။ စာကြည့်နိုင်တဲ့ အရွယ်တွေပဲ။ တစ်ကျမ်းထဲမဟုတ်ပါဘူး။ မဟာဝါ ပါဠိတော်နဲ့ အဋ္ဌကထာမှာလဲ ရှိပါတယ်။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ အဋ္ဌကထာ အဲဒီမှာလဲ ရှိပါတယ်။ ဘယ်မှာရှိရှိပေါ့။ ကိုယ်တွေ့ဖူးတဲ့ နေရာမှာ ကြည့်ပြီးတော့ လေ့လာထားယင် ကောင်းပါတယ်။ ဒါကိုက ဒီကအပြစ်ကို ပြောချင်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ စာပေနဲ့ ညီညွတ်ယင် ပိုပြီးကောင်းတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားအောင်လို့ ပြောတာပါ ဒီပဝါ ရဏာကိစ္စကတော့ ဒီလောက်ဆိုယင် တော်ပါပြီ။

တိစိဝရိတ်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ခွင့်ပြုထားသော

လပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့ဆိုရင် ကထိန်ခင်းမှာ ကထိန်ကို မြတ်စွာဘုရားခွင့်ပြုတာက သင်္ကန်းတွေ ဘာတွေကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးတော့ သုံးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ရည်ရွယ်ပြီး ခွင့်ပြုတော်မူထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုအခါ ကာလမှာတော့ တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး တိစိဝရိတ် ဆောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကနည်းပါတယ်။ နည်းနည်းပါးပါးတော့လဲ ရှိပါတယ်။

ကထိန်ခွင့်ပြုရတဲ့ အကြောင်းရင်းကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် တိစိဝရိတ်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အကြောင်း ပြုပြီး ခွင့်ပြု ထားတာဖြစ်ပါတယ်။ တိစိဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန် မတင်ဘဲ ဝတ်ရုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင်တော့ သင်္ကန်း အတွက် ဘာမှဝန် လေးစရာရှိမဘူး။ ကထိန်မြောက်မြောက် မမြောက်မြောက် ဘာမှအရေးမကြီးဘူး။ ကထိန်မခင်း လို့လဲဘာမှ ကြောင့်ကြ စရာ မရှိဘူး။ ဘယ်ကိုပဲသွားသွား အပိုသင်္ကန်းကို ထားပစ်ခဲ့ပြီး ပေါ့ပေါ့ပါးပါးသွားနိုင် ကြပါတယ်။

အဲဒီ ပထမကထိန်ခွင့်ပြုတုန်းက ဘုရားထံရောက်လာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ သူတို့က တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်တင် ထားကြတာဖြစ်လို့ အဲဒီသင်္ကန်းတွေကို တခြားမှာထားခဲ့လို့ မဖြစ်ဘူး။ ကိုယ်နဲ့မကွာ ယူဆောင် လာခဲ့ကြရတယ်။ သာကေတ ပြည်မှ မြတ်စွာဘုရားရှိရာ သာဝတ္ထိပြည်သို့ လာခဲ့ကြရတာလဲ ခုနစ်ယူဇနာတောင် ဝေးတယ်လို့ဆိုတယ်။ လမ်းခရီး အကြား မှာလဲ မိုးတွေမိပြီး ပါလာတဲ့ သင်္ကန်းတွေစို၊ ရွံ့တွေလဲ နင်းလာခဲ့ကြ ရတာဖြစ်တော့ အင်မတန် ပင်ပန်းလာ ကြတာဖြစ်လို့ ဒီလို ဆင်းရဲတွေကို မြင်တော်မူပြီး အဲဒီ တိစိဝရိတ် ဆောင်တဲ့ ရဟန်းတွေကို အကြောင်းပြုကာ ကထိန်ခင်းဖို့ ခွင့်ပြုတော် မူခဲ့တာပဲ။

အခန်းတွေများတာ အကျိုးမရှိပါဘူး

တိစိဝရိတ်တဲ့ အဲဒီ တိစိဝရိတ်ဆိုတာကတော့ သင်းပိုင်ရယ်၊ ဧကသီရယ်၊ သင်္ကန်းကြီးရယ် အဲဒါတွေကို ချုပ်တဲ့ အခါမှာ ၅-ခန်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ၅-ခန်းထက်များလို့ရှိယင် ၇-ခန်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ၉-ခန်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ၁၁-ခန်းပဲဖြစ်ဖြစ် ချုပ်နိုင်ပါတယ်။ စာထဲမှာ အဲဒီလိုပါနေတာပဲ။

ဒါနဲ့စပ်လို့ မော်လမြိုင် ဦးဩဘာသက စာတစ်အုပ်စီပေးဖူးပါတယ်။ ဦးသုဇောနဲ့ ဦးသံဝရတို့ကိုလဲ တစ်အုပ်စီ ပေးခဲ့သေးတယ်။ အဲ သူ့စာအုပ်ထဲမှာ ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်တွေလဲ ပါပါတယ်။ သူက ကထိန်ခင်းတဲ့ သင်္ကန်း ဆိုယင်အများဆုံး ၁၁-ခန်းရှိတဲ့ သင်္ကန်းဖြင့်သာခင်းသင့်တယ်။ ဒီထက်အခန်းပိုယင် ကထိန်မခင်းသင့် ဘူးတဲ့။ ဒီလိုဆိုထား ပါတယ်။ ဒီလိုဆိုတာလဲ ဆုံးဖြတ်တဲ့အနေနဲ့ ဆိုတာမဟုတ်ပါဘူး။ သူ့အထင်ကိုဆိုတဲ့ အဆိုပါပဲ။ အတိအကျဆုံးဖြတ်ခံပုံ မရပါဘူး။ သူဟာ ကျမ်းဂန်ဗဟုသုတရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တွေ ကိုလဲ မေးတာပါပဲ။ အဲဒီ ကျမ်းဂန်ဗဟုသုတရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ကလဲ အတိအကျတော့ မဆုံးဖြတ်ကြ ပါဘူး။ ရှေးက စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ရေးထားခဲ့တာတွေ ရှိပါတယ်။ ထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေပါပဲ။

အဲဒီတော့ ဒီကစဉ်းစားကြည့်တယ်။ ၁၁-ခန်းထက်ပိုပြီးတော့ ကထိန်မခင်းကောင်းဘူးဆိုလို့ ရှိယင် ၁၁-ခန်းထက် ပိုပြီး အခုကာလမှာ ကထိန်ခင်းတာတွေကများပါတယ်။ အဲဒီလို ခင်းတဲ့ကထိန်တွေဟာ အကုန် ပျက်ကုန်တော့မှာပဲ။ ပြီးတော့ ၁၁-ခန်းထက်ပိုများတဲ့ သင်္ကန်းတွေ ကထိန်မခင်းကောင်းဘူးဆိုယင် အဓိဋ္ဌာန်လဲ မတင်ကောင်းဘူးလို့ ဒီလိုလဲ အဓိပ္ပာယ် ရောက်တယ်။ ကထိန်ခင်းတဲ့ သင်္ကန်းဆိုတာ အဓိဋ္ဌာန်တင်ကောင်း ရတယ်။ သူ့အထဲမှာ အဓိဋ္ဌာန် မတင်ကောင်းဘူး လို့တော့ မပါပါဘူး။ အဲဒီစာကို ယူခဲ့မလိုဟာ မေ့ကျန်ရစ် ခဲ့တယ်။ မပါလာဘူး။

ပါဠိ အဋ္ဌကထာတွေထဲမှာ ကထိန်ခင်းလိုသူတွေက အဝတ်အထည်တွေကို ကထိန်လျာအဖြစ်နဲ့ လှူဒါန်းကြတာ။ အဲဒါကို ကထိန်ခင်းထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပေးတော့ ခင်းမယ့်ပုဂ္ဂိုလ်က နေ့ချင်းပြီး ချုပ်ရဆိုးရတာ။ အဲဒါအကုန်လုံး ပိုင်းဝန်းကူညီကြရမယ်။ ဒီတော့ ရှေးတုန်းက ၁၁-ခန်းလောက်ဆိုယင် တော်တော်ချုပ်ကြ၊ ဆိုးကြရမှာ။ ၅-ခန်းလောက်ဆိုယင် အတော်ဆုံးနေမှာပါပဲ။ ဒါမှပဲမြန်မြန်ပြီးမှာ။ သို့သော်လဲ အဝတ်အထည် လိုက်ပြီးတော့ ချုပ်စပ်ကြရာမှာဖြစ်လို့ ၅-ခုထဲနဲ့ စပ်မဖြစ်လို့ရှိယင် ၇-ခု၊ ၉-ခု၊ ၁၁-ခု ဒီလို ချုပ်စပ်ကြဖို့ ရှိတယ်။ ခုဟာ အခန်းကလဲစုံမပါဘူး။ ၆-တို့၊ ၈-တို့၊ ၁၀-တို့

မပါဘူး၊ ၅-ခန်းဆိုယင် အလွယ်ဆုံးပါပဲ။ ၁၁-ခန်းထိအောင် ချုပ်ယင်လဲ ပြီးမယ်ဆို ပြီးလောက်ပါတယ်။ ပြီးလို့နဲ့ တူပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးက ၁၁-ခန်းထိအောင် ဖော်ပြထားတာ ပါပါတယ်။ ဒီထက်များယင် မအပ်စပ်ဘူးရယ်လို့တော့ ဟုတ်ပုံ မရပါဘူး။ ဒီလိုတော့ မဟုတ်ပါဘူးလို့ သူကလဲ ယူဆပါတယ်။

၁၁-ခန်းထက်ပိုလွန်တာ ကထိန်မခင်းကောင်းဘူးဆိုလို့ရှိယင် အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးလဲ မသုံးဆောင် ကောင်းဘူးဆိုတဲ့ ဒီလိုအဓိပ္ပာယ်ကလဲ ရောက်လာမှာပဲ။ အဓိပ္ပာယ်ရောက်လာတဲ့အတိုင်းလဲ အဆုံးအဖြတ် ပေးကြမှာပဲ။ အလျင်တုန်းကနဲ့မတူဘူး။ ယခုကာလမှာ သင်္ကန်းတွေက ပေါများတယ်။ သင်္ကန်းလုပ်ငန်းတွေကလဲ အင်မတန် တွင်ကျယ်နေတယ်။ စက်တွေနဲ့ဆိုတော့ အင်မတန်တွင် တွင်ကျယ်နေကြတာပဲ။ အခန်း တစ်ရာကျော်ထိအောင်တောင် ချုပ်ကြတယ်။ အမှန်ကတော့ အခန်းတွေ များတာ ဟာဘာမှတော့ အကျိုးမရှိပါဘူး။ အခန်းတွေများတော့ ဂုဏ်ရှိတယ်၊ ကောင်းတယ်။ ဒီလို ထင်ပြီးလုပ်နေကြတာပဲ။ မှန်ကတော့ ဘာမှ အကျိုးမများပါဘူး။ အခန်းတွေများတော့ ရှုပ်တာပဲရှိတယ်။

၅-ခန်းလောက်တော်တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ အခန်းတွေများလို့ အဓိဋ္ဌာန် မထင်ကောင်းဘူး ပြောလို့တော့မဖြစ်ဘူး။ ကထိန်မခင်းကောင်းဘူး ဆုံးဖြတ်လို့လဲ မသင့်ဘူး။ ခုအဲဒီစာအုပ်ထဲမှာ ရေးထားတာ ကတော့ သူ့အနေနဲ့ တော်တော်သံသယ ဖြစ်ပြီးရေးထားပါတယ်။ ဦးဩဘာသဆိုမှတ်တာပဲ။ ဒီကတော့ကောင်းကောင်းမမှတ်မိပါဘူး။ သိတော့သိနေတာပါပဲ။ ကြီးမှ ရဟန်းဖြစ်တာ၊ တံခွန်တိုင်ကဆိုလား။ ဗဟုသုတ တော်တော်ရှိတာပဲ။ သူဟာ ဝိနည်းကို တော်တော်လေ့လာပုံ ရပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ် ၃-အုပ်ပေးပါတယ်။ ကြည့်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင် ငှားပြီးတော့ ကြည့်နိုင်ပါတယ်။

သည့်ကသွားတဲ့အခါအသေးစိတ်ကလေးတွေကို လာပြီးတော့လျှောက်ထားပါတယ်။ သည့်ကလျှောက်ထား ကြည့်တော့ လဲ ဝိနည်းကို တော်တော်လေ့လာ ထားတာကို တွေ့ရတယ် အင်း-အနေအထိုင်လဲ တော်ပါတယ်။ စာရေးလဲ ဝါသနာပါတယ်။ စိတ်ထင်တဲ့ အတိုင်းတော့လဲ မဆုံးဖြတ်ပါဘူး။ စိတ်ထင်တဲ့အတိုင်း အတင်းဆုံးဖြတ်လို့လဲ မသင့်ဘူး။ အငြင်းအခုံ တွေဖြစ်နေမှာ။

တိစိဝရိက်အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားဖို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်

လိုရင်းပြောချင်တာကတော့ ကထိန်ခင်းတယ်ဆိုတာက တိစိဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး သုံးဆောင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက် မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့တာပါ။ ဒီတော့ ကထိန်မခင်းမိ တိစိဝရိက် အဓိဋ္ဌာန် တင်ထားဖို့ရာက အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါကို ဒီက အကြံဉာဏ်ပေးမလို့ပါပဲ။ အဲဒါကိုယ်တော်တွေ အကုန်လုံး ကနေ့ကစပြီးတော့ တိစိဝရိက် အဓိဋ္ဌာန် တင်ထားကြဖို့။ မတင်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိရင်လဲ နီးစပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ညွှန်ကြားပေးဖို့ပေါ့လေ။

သင်းပိုင်ကို “ဣမံ အန္တရုပါသကံ အဓိဋ္ဌာမိ”၊ ဧကသီကို “ဣမံ ဥတ္တရသင်္ဂံ၊ အဓိဋ္ဌာမိ”၊ နှစ်ထပ်သင်္ကန်းကြီးကို “ဣမံ သံဃာဋီ အဓိဋ္ဌာမိ” ဆိုပြီး အဓိဋ္ဌာန်တင်ဖို့ပါပဲ။ ပါဠိလေးတွေက တိုပါတယ်။ မခက်ပါဘူး။ အဟောင်းဖြစ်တဲ့သင်္ကန်းတွေ ပရိက္ခာရစောဠ တင်ထားတယ်ဆိုရင်လဲ “ပရိက္ခာရစောဠပစ္စုဒ္ဓ ရာမိ” ဆိုပြီး ပစ္စုဒ္ဓိရုံပြုပြီးတော့မှ အဓိဋ္ဌာန်တင်ဖို့ပေါ့။ ဒီလို ကြိုတင်ပြီး ဆောက်တည်ထားယင် ဘုရားဝိနည်းတော် ကိုလဲ လိုက်နာပြီး ကျင့်သုံးရာရောက်ပါတယ်။ ဒီအတွက်လဲ ကုသိုလ်ပွားတာပါပဲ။ ရက်အနည်းငယ်ဖြစ်လို့ တာဝန်လဲ မလေးပါဘူး။ ကနေ့ တစ်ရက်၊ နက်ဖြန်တစ်ရက် နှစ်ရက်ပါပဲ။ ၂-ရက်ကလဲပဲ မနက်အာရုံတက်ချိန် မှာ အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားတဲ့ သင်္ကန်းကို ကိုယ်နဲ့အတူ နီးနီးမှာရှိဖို့ ဒါပါပဲ။ တရားထိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင်လဲ သင်္ကန်း ၃-ထည်လုံးပါသွားရမယ်။ ခါးမှာဝတ်နေတဲ့ သင်းပိုင်ရယ်၊ ကိုယ်မှာ ရုံထားတဲ့ ဧကသီရယ်၊ အပို သင်္ကန်းကြီးရယ်။ တရားထိုင်နေတဲ့ နေရာမှာ ပါသွားရမယ်။ ထိုင်တဲ့နေရာရောက်မှ အသုံးမကျယင် သင်္ကန်းကြီးကို အနီးမှာ ချထားရမယ်။

အပြင်ဘက်ထွက်ယင်လဲ အရုဏ်တတ်တဲ့ အချိန်နဲ့ ကိုက်နေမယ်ဆိုယင် ကိုယ်နဲ့အတူပါသွားရမယ်။ ကုဋီတို့ ဘာတို့ ဒီလိုသွားတဲ့ အခါကာလမျိုးမှာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ ယူဆောင်သွားရတယ်။ အရုဏ်တက်ချိန်မှာ ကိုယ်နဲ့အတူရှိဖို့လိုတာပါပဲ။ အရုဏ်မတက်တဲ့ အချိန်ဆိုယင်တော့လဲ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ နေ့တစ်နေ့လုံး ဘာမှ အရေးမကြီး ပါဘူး။ ညဉ့်ဦးယံကာလ အရေးမကြီးပါဘူး။ သန်းခေါင်ယံမှာလဲ အရေးမကြီးပါဘူး။ အရုဏ်မတက်သေးမီဆိုယင် ဘယ်မှာထားထား အရေးမကြီးပါဘူး။ ထားလို့ ရပါတယ်။ အရုဏ်တက်တဲ့ အချိန်မှာသာ ကိုယ့်အနီးမှာ ရှိဖို့ လိုပါတယ်။

အခု ဆွမ်းစားကျောင်းက ခေါက်တဲ့ အချိန်ဟာ အရုဏ်တက်ချိန်မှန် သောက်ပါတယ်ထင်ပါရဲ့။ နေသာနေတဲ့အချိန် ဆိုယင်တော့ နေထွက်ရာအရပ်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်ယင် ရောင်နီလေးတွေ တွေ့ရတယ်။ စဉ်းငယ်နီနေတဲ့ အဲဒီရောင် နီလေး တွေမြင်ရတဲ့ အချိန်ဟာ အဲဒါအရုဏ်တက်တာပါပဲ။ တိမ်ရှိလို့၊ မိုးရွာနေလို့ ရောင်နီကို မမြင်ရဘူးဆိုယင်တော့ နာရီနဲ့ ကိုက်ကြည့်ပေါ့။ ယခုအခါမှာတော့ ၅-နာရီ ၅-နာရီထက်စောပြီး အရုဏ်တက်ပုံမရပါဘူး။ ၅-နာရီ ၁၅-မိနစ် ၂၁-မိနစ်လောက်မှ တက်ဟန်တူပါတယ်။ အဲဒီ အရုဏ်ကိုလဲ ဂရုစိုက်ရမယ်။

ငါးလအတွင်း ဘယ်မှာထားထား ထားလို့ရတယ်

၂-ရက်နေ့ကျတော့ ညနေခင်းမှာ ကထိန်ခင်းပြီး သွားမှာပဲ။ အဲဒီက နောက်တော့ တပေါင်းလပြည့် အထိ ငါးလအတွင်း တိစီဝရိက်ဆောင်ထားတဲ့ သင်္ကန်းကို ဘယ်မှာထားထား ထားလို့ရပါတယ်။ ကထိန်ခင်း ပြီးယင် ငါးလအတွင်း ငါးပါးသော အာနိသင် ရနေလို့ပါပဲ။ အဲဒီ အာနိသင် ငါးပါးထဲမှာ “အသမာဒါန စာရ”ဆိုတဲ့ အာနိသင်တစ်ပါး ပါရှိပါတယ်။ အဲဒါအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်တဲ့တိစီဝရိက် သင်္ကန်းကို မယူဆောင်ဘဲသွားနိုင်တဲ့အာနိသင်တစ်ပါးလဲ ပါရှိပါတယ် ဒါကြောင့် အရုဏ်တက်သောအချိန်တိစီဝရိက်သင်္ကန်းနဲ့ ကင်းပေမယ်လို့ ကထိန်ဒုတိယ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်ပါဘူး။

ဒီတော့လဲ ဆောင်ထားရတဲ့ တိစီဝရိက် သင်္ကန်းအတွက် ဝန်မလေးတော့ပါဘူး။ ငါးလအကြားမှာ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ကထိန်နုတ်မယ်ဆိုရင်လဲ ကထိန်နုတ်သည့်အထိပေါ့။ ကထိန်နုတ်လိုက်ယင်တော့ ကထိန်၏ အာနိသင်မရှိတော့ဘူး။ ကုန်သွားပါတယ်။ ကထိန်နုတ်မယ်ဆိုတာကလဲ နုတ်ခဲပါတယ်။ မနုတ်တဲ့ပါဘူး။ သံဃာ့ လာဘ်သင်္ကန်းတွေ သံဃာတော်တွေအတွက် မညီမမျှဖြစ်နေတဲ့ အခါကာလစသည်တို့မှာ နုတ်တန်ယင်နုတ်ရပါတယ်။

ကထိန်ဆိုတာ တစ်နှစ်မှတစ်ကြိမ်ပဲ ခင်းရတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက နှစ်ကြိမ်ခွင့်မပြုပါဘူး။ ဒါပေမယ်လို့ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တစ်ကြိမ် ခင်းပြီးသော်လဲ နောက်ထပ် ကထိန်ဒကာပေါ်လာယင် ခင်းပြီး ကထိန်နုတ်ပြီး နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်ခင်းကြတယ်ဆိုတာ ကြားဖူးပါတယ်။ အဲဒါဟာ မလျော်ပါဘူး။ ပါဠိအဋ္ဌကထာတွေမှာ နှစ်ကြိမ်ခင်းတဲ့ ထုံးစံမရှိပါဘူး။

ကထိန်နုတ်ရတဲ့အကြောင်းရှိပါတယ်

လာဘ်ရလာတဲ့ သင်္ကန်းတွေကို ကထိန်ခင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာသာရပြီး ကထိန်မခင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမရဘူး။ ဒီတော့ သံဃာတွေမှာ လာဘ်လာဘ မမျှမတ ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ အဲဒါတွေ ကထိန်ခင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မပန်မကြားဘဲ ဝေပေးနေလို့ကလဲမဖြစ်ဘူး။ ပန်ကြားရာမှာ ကထိန်ခင်းရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးထဲပင် မပါဘဲဖြစ်နေပါက ပန်ကြားမှု မမြောက်ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ ပန်ကြားရမှာလဲ မလွယ်ဘူး။

လိုရင်းကတော့ ရလာတဲ့ သင်္ကန်းလာဘ်တွေကို ကထိန်မခင်းတဲ့ သံဃာတွေပါ မျှမျှတတ ဖြစ်စေလိုတဲ့အတွက် ကထိန်နုတ်ခွင့်ပြုထားတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကထိန်နုတ်ပြီး ရရှိလာတဲ့ သင်္ကန်းတွေကို ကထိန်မခင်းရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုပါ ဝေးမျှပေးနိုင်ဖို့ နုတ်ရတယ်။ အကြိမ်ကြိမ် ထပ်ခင်းဖို့ ကထိန်နုတ်ခွင့်ပြုတာ မဟုတ်ပါဘူး။

ကထိန်အာနိသင်ငါးပါး

ကထိန်အာနိသင် ငါးပါးကတော့ ကထိန်တိုင်းမှာ ထည့်ပြီးဟောနေကြတာဖြစ်လို့မို့ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ အလျဉ်းသင့်တဲ့အခါ စကားစပ်လာတာနဲ့ ပြောရအုံးမှာပဲ။

၁။ အနာမန္တစာရ၊ ၂။ အသမာဒါနစာရ၊ ၃။ ဂဏဘောဇန၊ ၄။ ယာဝဒတ္တဝရ၊ ၅။ ယောစတတ္ထစိ ဝရပ္ပါဒ၊ အဲဒီငါးပါးပါပဲ။

၁။ အနာမန္တစာရ ဆိုတာ ကထိန်မနုတ်မချင်း ဘောဇဉ်ဖြင့် ပင့်ဖိတ်သည်ကို လက်ခံထားတဲ့ ရဟန်းဟာ ထင်ရှားတဲ့ရဟန်းကို မပန်ကြားဘဲ တခြား ဒါယိကာ အိမ်သို့ သွားနိုင်ပါတယ်။ စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်တဲ့အကျိုး။

၂။ အသမာဒါနစာရ အကျိုးဆိုတာ အမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားတဲ့ တိစီဝရိက်သင်္ကန်းကို မယူပဲ အရုဏ်တက်ချိန်မှာ သင်္ကန်းနဲ့ ကင်းနိုင်တဲ့ ဒုတိယကထိန်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်တဲ့ အကျိုး။

၃။ ဂဏဘောဇန အကျိုးဆိုတာ ထမင်းစတဲ့ ဘောဇဉ်ငါးပါးအမည်နဲ့ ပင့်ဖိတ်ရာမှာ လေးပါး၊ လေးပါးထက်အလွန် တပေါင်းတည်း ခံပြီး စားပေမယ်လို့ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်တဲ့အကျိုး။

- ၄။ ယာဝဒတ္တဝရ အကျိုးဆိုတာ သင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ ဆယ်ရက်ထက်လွန်သော်လဲ ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ် မသင့်တဲ့ အကျိုး၊
- ၅။ ယောစတတ္ထစီဝရပျါဒ အကျိုးဆိုတာ အဲဒီ ကထိန်ခင်းတဲ့ ကျောင်း ဝါဆိုခေတ်အတွင်း ဥပစာရ၌ ပျံလွန်တော်မူတဲ့ ရဟန်း၏ မတက သင်္ကန်း၊ သံဃာအားလှူသော သံဃဒိန္န သင်္ကန်းကျောင်း၏ ပစ္စည်းဖြစ်တဲ့ လယ်ယာစသည်က ယူဆောင်အပ်သော သံဃိက တကြံပျါဒ သင်္ကန်းစတဲ့ သံဃိက သင်္ကန်းဟူသမျှ ကထိန်ခင်း သော ရဟန်းတို့အားသာ ရနိုင်တဲ့အကျိုး။

ကထိန်ခင်းတဲ့ရဟန်းရနိုင်တဲ့အကျိုးငါးပါး၊ကထိန်အာနိသင်ငါးပါးဆိုတာ အဲဒီ အကျိုးငါးပါး-တဲ့၊ ဘုရားလက်ထက် အစ ဦးလောက်တုန်းကတော့ တိစီဝရိက အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး သုံးဆောင်ကြဖို့ ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့ပါတယ်။ နောက်တော့မှ ပရိက္ခာရ စောဠတင်ပြီး သုံးဆောင်ဖို့ကိုလဲ ခွင့်ပြုတော် မူရတာပါ။

ဝါဆိုသံဃာတွေနဲ့ ဆိုင်တယ်

နောက်တစ်ခုကတော့ နက်ဖြန်ဆိုယင် သံဃာတွေအတွက် သံဃိကပစ္စည်းတွေကို ဝေဖို့ရှိပါတယ်။ အရင်ရှိနေတဲ့ သင်္ကန်းတွေကလဲ ၆၀ ကျော် ၇၀ လောက်ရှိပါတယ်။ တစ်နေ့ကလဲ ဒကာမကြီးတစ်ယောက် ဆုံးတာကို အကြောင်းပြုပြီး သံဃိကလှူတဲ့ သင်္ကန်းကလဲ ၅၀-လောက်ရှိမယ်။ အဲဒီ သံဃိကသင်္ကန်း တွေကို ဝေပါလိမ့်မယ်။ ကထိန် မခင်းရသေးပေမယ့် ကထိန်လ တစ်လအတွင်းမှာ ပုရိမဝါကျွတ်တဲ့ သံဃာတွေနဲ့ဆိုင်တယ်။ ကထိန်ခင်းထားပြီးသား ဆိုလို့ ရှိယင်လဲ အဲဒီသံဃာ တွေပါ ဆိုင်တာပဲ။ ခေတ္တ ခဏရောက်လာတဲ့ အာဂန္တုတွေနဲ့ လဲဆိုင်တယ်။ ပထမဝါကျွတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့တော့ မဆိုင်ဘူး။

အခု အဲဒီ သံဃိကသင်္ကန်းတွေကို ဝေမယ်ဆိုလို့ရှိယင် တစ်ပါးတစ်စုံစီ ဝေတောင် ကုန်ဦးမယ်မဟုတ်ဘူး။ ပိုနေဦးမှာပဲ။ ကြာကြာနေမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင် ပထမဝါဆိုပေမယ့်လို့ ဝေတာပဲကောင်းပါတယ်။ နိုင်ငံခြားသား ရဟန်းတွေ က ကြာကြာနေမှာ မဟုတ်တော့ ဝေဖို့လိုမယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ပြီးတော့ နာယက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆိုယင်လဲ သူတို့မှာ မလိုပါဘူး။ သူတို့မှာ လာဘ်လာဘတွေပေါပါတယ်။ ဝေတာလဲ သူတို့က လက်မခံပါဘူး။ ဒီမှာ အခုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအားလုံး သဘောတူပြီးတော့ ဝေသင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဝေကြဖို့ပါပဲ။ ပိုနေတာတွေကိုတော့ နောက်ရမှာနဲ့ရောပြီး ဝေဖို့ထားလိုက်ပေါ့။ အဲဒါ သံဃာတော်များကို ပန်ကြားပါတယ်။ အခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သဘောတူလို့ ရှိယင် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ အားလုံး သာဓုခေါ်ကြပါ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

ကထိန်ခင်းမည့်နေ့ ကထိန်ခင်းရာ ဩဝါဒကထာ

ကထိန်ဆိုတာကတော့ နှစ်တိုင်း နှစ်တိုင်း ကျောင်းတွေမှာ ခင်းနေကြတာဖြစ်လို့မို့ ဗဟုသုတရှိပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်တွေ များပါလိမ့်မယ်။ ကထိန်ရယ်၊ သိမ်ရယ်ဆိုတာတွေဟာ ပြောစရာအင်မတန်များတာပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ ပြောစရာ များသလောက် ကို ပြောနေလို့ မဖြစ်သေးဘူး။ ဒီမှာသင့်တော်ရုံ အများအားဖြင့် ဆောင်ရွက်နေကျ၊ ခင်းနေကျလောက်ကိုသာ ပြောရမှာပဲ။

ကထိန်သင်္ကန်းကို ဒါယကာကလှူတဲ့အခါမှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်စူးပြီး ပုဂ္ဂလိက မလှူကောင်းဘူး။ သံဃာကိုလှူရတယ်။ ပုရိမဝါမှကောင်းစွာထတဲ့ ပုရိမဝါသား ရဟန်းများကိုသာ လှူရတယ်။ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှာ ဝါကပ်ပြီး သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့မှာ ပဝါရဏာပြုကြတဲ့ ရဟန်းသံဃာတွေကို ပုရိမဝါမှ ကောင်းစွာထတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုရတယ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ ကထိန်ခင်းထိုက်တယ်။ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှာ ဒုတိယဝါကပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလို့ရှိယင် အဲဒါက ကထိန်ခင်းခွင့်မရတော့ဘူး။

ကထိန်သင်္ကန်းကို လှူစဉ်က သံဃာကို လှူတာဖြစ်ပေမယ့်လို့ ခင်းတဲ့ အခါကျတော့ သံဃာများကရွေးပြီး ခင်းသင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေးပြီး ခင်းကြရတယ်။ ခင်းသင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာကလဲ သင်္ကန်းနွမ်းပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အဲဒီလို နွမ်းပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိယင် အဲဒီကျောင်းမှာရှိတဲ့ မထေရ်ကြီး၊ အဲဒီမထေရ်ကြီးဟာ ခင်းသင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲ။ ပြီးတော့ ကထိန်ခင်းမယ့်

ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သိသင့်သိထိုက်တဲ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိတယ်။ အဲဒီအင်္ဂါရှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံစေရတယ်။ မပြည့်စုံလို့ရှိရင်လဲ သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြည့်စုံအောင် သင်ပြပေးရင်ရတာပါပဲ။

ပေးသင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သင်္ကန်းပေးတဲ့အခါမှာ စတုဂ္ဂ (အနည်းဆုံးလေးပါးရှိတဲ့) သံဃာနဲ့ သိမ်ထဲမှာသွားပြီးတော့ ဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မဝါစာနဲ့ ပေးရတယ်။ ကထိနာရဟ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် ငါးပါးပေါ့။ ဒီလိုပေးပြီးတဲ့ အခါကာလမှာ ခင်းမယ့် သင်္ကန်းက ကိုယ်ဝတ်သင်းပိုင်ဖြစ်လို့ ရှိရင် အရင်က အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားတဲ့ သင်းပိုင်ရှိက အဟောင်းဖြစ်တဲ့ သင်းပိုင်ကိုပေါ့။ ပစ္စုဒ္ဓိရပြုရတယ်။ ပစ္စုဒ္ဓိရ ပြုတယ်ဆိုတာ-

“ဣမံ အန္တရဝါသကံ ပစ္စုဒ္ဓရာမိ” လို့-

ဆိုပြီး အလျင်အဓိဋ္ဌာန် တင်ထားတာကို နုတ်ပစ်လိုက်တာပါပဲ။ ပြီးတော့ ကထိန်ခင်းမယ့် အသစ်ဖြစ်တဲ့ သင်းပိုင်ကို ကပ္ပဗိန္နထိုးပြီးတော့-

“ဣမံ အန္တရဝါသကံ အဓိဋ္ဌာမိ” လို့

ဆိုပြီး အဓိဋ္ဌာန်တင်လိုက်ရတယ်။ အဲဒီလို အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးတော့ အဲဒီ သင်းပိုင်ကို ကထိန်ခင်းရတယ်။ ခင်းတော့-

“ဣမိနာ အန္တရဝါသကေန ကထိနံ အတ္ထရာမိ”

လို့ ခင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကဆိုပြီးခင်းရတယ်။

ပြီးတော့မှ ခင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မထေရ်ကြီးဖြစ်ယင်-

“အတ္ထတံ အာဂုဿော သံဃဿ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော အနမောဒထ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

မထေရ်ငယ်ဖြစ်လျှင်-

“အတ္ထထံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော အနမောဒထ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဆိုပြီးတော့ တခြားသံဃာတွေ အနမောဒနာ ပြုကြဖို့ရာ တိုက်တွန်းပေးရတယ်။ အဲဒါ ပြီးတော့မှ ကျန်သံဃာတွေက ပုဂ္ဂိုလ်မထေရ်ကြီးဆိုလျှင်-

“အတ္ထတံ အာဂုဿော သံဃဿ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော အနမောဒါမ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

မထေရ်ငယ်များက-

“အတ္ထထံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော အနမောဒါမ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဆိုပြီးတော့ အနမောဒနာ ပြုကြရတယ်။ အဲဒါ ကထိန်ခင်းခြင်း ကိစ္စပြီးသွားဆိုပြီးတော့ အနမောဒနာ ပြုကြရတယ်။ အဲဒါ ကထိန်ခင်းခြင်း ကိစ္စပြီးသွားတာပါပဲ။ ဒါတွေ ဝိနည်းမဟာဝါ ကထိနက္ခန္ဓကမှာ အပြည့်အစုံပါနေတာဖြစ်လို့ ခင်းကြတဲ့အခါ ကာလတိုင်း ဒီလိုခင်းကြတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါ သင်းပိုင်ကို ခင်းပုံပါပဲ။ ဧကသီဆိုလို့ရှိရင်-

ပစ္စုဒ္ဓိရပြုတဲ့အခါ-
“ဣမံ ဥတ္တရသင်္ဂံ ပစ္စုဒ္ဓရာမိ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

အဓိဋ္ဌာန်တင်တဲ့အခါ-

“ဣမံ ဥတ္တရသင်္ဂံ အဓိဋ္ဌာမိ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ခင်းတဲ့အခါ-

“ဣမိနာ ဥတ္တရသင်္ဂေန ကထိနံ အတ္တရာမိ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

နှစ်ထပ်သင်္ကန်းကြီးဆိုလျှင် ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုတဲ့အခါ-

“ဣမံ သံဃာဋ္ဌိ ပစ္စုဒ္ဓရာမိ” ဟူ၍လည်းကောင်း-

အဓိဋ္ဌာန်တင်တဲ့အခါ-

“ဣမံ သံဃာဋ္ဌိ အဓိဋ္ဌာမိ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ -

ခင်းတဲ့အခါ--

“ဣမံ သံဃာဋ္ဌိယာ ကထိနံ အတ္တရာမိ” ဟူ၍လည်းကောင်း

ဆိုပြီး ခင်းကြရပါတယ်။ ကျန်ဆောင်ရွက်ရတဲ့ ကိစ္စတွေကတော့ အတူတူပါပဲ။ သင်းပိုင်ခင်းစဉ်က ဆောင်ရွက်ခဲ့အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ ကထိနံခင်းတဲ့ ကိစ္စကတော့ ဒီလောက်ဆိုရင် ပြည့်စုံသွားတာပါပဲ။

ပိဏ္ဏပါတ်ဂူတင်ဆောင်တဲ့ ရဟန်းများမှာ အနာမန္တစာရ ဂဏဘောဇန အကျိုးအာနိသင်ကို ရဖို့မလိုတော့ပါဘူး။ ဤလိုလဲဆိုတော့ အဲဒီ ဂူတင်ဆောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အဲဒီဆွမ်းမျိုးကို မစားဘဲ ဆွမ်းခံစားတဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်နေလို့ပါပဲ။ တိစီဝရိက် ဂူတင်မဆောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာလဲ အသမာဒါနစာရ အကျိုးကို မရပါဘူး။ သူကတော့လဲ တိစီဝရိက် ဆောင်ထားခဲ့တာ မဟုတ်တော့ အစကတည်းက ဒီတာဝန်ကင်းနေလို့ပါပဲ။ ပြီးတော့ ပုံသကူဆောင်တဲ့ ရဟန်းမှာလဲ စီဝရပုပ္ဖိဒ အကျိုးမရပါဘူး။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ အစကတည်းက ပုံသကူသင်္ကန်းမှ တစ်ပါး အခြားသင်္ကန်းမသုံးဆောင်လို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ ပိဏ္ဏပါတ်ဂူတင် မဆောင်သူများသာ အနာမန္တစာရ ဂဏဘောဇနအကျိုးရသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန် တင်သော ရဟန်းအားသာ အသမာဒါန အကျိုးကို ရသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပုံသကူမဆောင်သူအားသာ စီဝရပုပ္ဖိဒ အကျိုးကို ရသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုထားပါတယ်။

ပြီးတော့ ဝိဘင်းပါဠိတော်တွင် စီဝရဒါနသမယ၌ ခွင့်ပြုထားသော ပရမ္မရဘောဇန အကျိုးကိုလဲ ရနိုင်သေးပါတယ်။ ပရမ္မရဘောဇနဆိုတာ နောက်မှ ပင့်ဖိတ်ထားသူ၏ ဘောဇနကို ရှေးဦးစွာ စားလို့သင့်တဲ့ အာပတ်ပါပဲ။ အဲဒီ ပရမ္မရဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် သင့်နိုင်တဲ့ အာပတ်လဲ မသင့်တဲ့ အကျိုးပါဝင်ပါတယ်။ အဲဒါကလဲ ကထိနံအာနိသင်ထဲမှာ တိုက်ရိုက် မပါပေမယ့်လို့ အခုလို ဝီဝရကာလမှာ သူလဲရောပြီးတော့ ပါဝင်လာပါတယ်။ အဲဒီ စီဝရကာလမှာ အကျိုး ၆-ပါး။

အခင်းမမြောက်တဲ့ သင်္ကန်းတွေ

ကထိနံခင်းမမြောက်တဲ့ သင်္ကန်းတွေဆိုတာ ၂၄-မျိုးတောင်ပဲ။ အဲဒါတွေကိုတော့ ဒီမှာ ပြောနေလို့မဖြစ်ပါဘူး။ ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာမှာကြည့်ကြပါလို့ ညွှန်ပြလိုက်ပါတယ်။ သူ့ဟာက အင်မတန်များလဲများ၊ ပြောရမှာတွေကလဲ ရှည်းလျားတာပဲ။ အခုခင်းနေတဲ့ သင်္ကန်းတွေဟာ ချုပ်တဲ့ ဆိုးတဲ့ ဆိုင်တွေကိုက နားလည်ပြီးသားဖြစ်နေကြတာဖြစ်လို့ ကထိနံ ခင်းအပ်တဲ့ သင်္ကန်းတွေသာ ဖြစ်ဖို့ရှိပါတယ်။

အခင်းမြောက်တာတွေက ၁၇-ပါး

အခင်းမြောက်တာတွေကလဲ (၁၇) မျိုး၊ သူလဲ ပြောစရာတွေများတာပဲ။ ကထိန်နဲ့ သိမ်ဆိုတာ သံဃာ့ကိစ္စတွေနဲ့ သံဃာ့ဝိနည်းနဲ့ စပ်နေတာဖြစ်လို့ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါကာလမှာ သတိကြီးကြီးထားပြီးတော့ စိစစ်ကြရတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေလေးစားသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားပညတ်တဲ့ သိက္ခာပုဒ်တွေကိုလဲ ရိုသေလေးစားကြရပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်တဲ့အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတဲ့ တရားတော်တွေကို ရိုရိုသေသေ လေးလေးစားစားနဲ့ လိုက်နာပြီးတော့ မိမိတို့ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို လျင်လျင်မြန်မြန်နဲ့အောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ-

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

**၁၃၄၃-ခု၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

ဒီနှစ်ပိုပြီး ဩဝါဒပေးစရာ အကြောင်းလေးတွေရှိတယ်

တရားဟောစရာတွေ ၂-ရက်လောက်တော့ ပြီးသွားပါပြီ။ နောက် ၁-ရက်စာပဲ ရှိတော့တယ်။ တစ်နေ့တစ်နေ့ မနက်ပိုင်း ၄-ပါး၊ နေ့လယ်ပိုင်း ၄-ပါး၊ ၈-ပါး၊ နှစ်ရက်ဆိုတော့ ၁၆-ပါး၊ နက်ဖြန် မနက်နဲ့ နေ့ ၈-ပါးကျန်သေးတယ်။ တရားဟောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တော်တော်ကြည်လင်ပြတ်သားပါတယ်။ သပ်သပ်ရပ်ရပ်ပါပဲ။ အသံချဲ့စက်ကလဲ ဝေးပေမယ့် ဟိုကနေပြီးတော့ ကြားရတယ်။

တော်ပါတယ်။ သူတို့တရားတွေဟာ စိတ်ဝင်စားစရာ အင်မတန် ကောင်းတာပဲ။ နက်ဖြန်ခါ ညနေပိုင်းမှာ ဒီကလဲ ဩဝါဒပေးစရာရှိတယ်။ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်းပဲ ဒီကို ရေက်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သာသနာရေးဆိုင်ရာ ဩဝါဒပေးရတယ်။ အင်း နှစ်တိုင်းထက် ဒီနှစ်ပိုပြီးတော့ ဩဝါဒပေးရမယ့် အကြောင်းလေးတွေ ရှိနေပါတယ်။ အဲဒါ ၄-နာရီခွဲကနေ ၅-နာရီခွဲအပြီးပေါ့။ ၄-နာရီခွဲမတိုင်မီ စီစဉ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တရားဟောမယ့်နေ့ခင်း အစီအစဉ်တွေ စီစဉ်ထားဖို့ပါပဲ။ ညတရားပွဲတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှုပ်ထွေးမကုန်အောင်ပေါ့။ ဩဝါဒတရားကိုတော့ ဘုန်းကြီးကျောင်း အောက်မှာ စီစဉ်ဖို့ပါပဲ။ တာဝန်နည်းနည်းလေးတယ်။ တစ်နာရီမဟုတ်တာတောင်မှ အဆုံး ၄၅-မိနစ်လောက်တော့ နားရမှာပဲ ကောင်းမှာ။ အဲဒီနေ့ ကျတော့မှ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေ အထူးသတိပြုဖို့ သတိပေး ဟောပြောရဦးမယ်။

မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်အတိုင်း ကိုယ်တိုင်လဲ အားထုတ်ပြီးတော့ သူများတွေကိုလဲပဲ ဟောပြော ညွှန်ကြား နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတော့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကင်းပြီး ချီးမွမ်းဖွယ်အမြဲဖြစ်နေဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါနဲ့ ပတ်သက် ပြီးတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာလုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အထူးသတိပြုဖို့ရာ နက်ဖြန်ကျမှဘဲ ပြောပါမယ်။ အခုမပြောသေး ပါဘူး။

**အရှင်အာနန္ဒရဲ့အမေး
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဖြေ**

တရားဟောတဲ့နေရာမှာ ဟောတိုင်း၊ ဟောတိုင်း ဝိပဿနာတရားဆိုတော့ အရေးကြီးတဲ့ တရားပါပဲ။ နက်ဖြန်ကျတော့ အဲဒီဥစ္စာပြောရဦးမယ်။

သံဃာတွေ သုပ္ပဋိပန္နဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ သုပ္ပဋိပန္န-ကောင်းစွာ ကျင့်တယ်ဆိုတာကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ အကျဉ်းအား ဖြင့် ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ပါဠိတော်မှာလဲပဲ အင်္ဂုတ္တိုရ် တတိယအုပ်မှာ ရှိပါတယ်။ အရှင်အာနန္ဒာကမေးလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားထားကာ အကျဉ်းချုပ်ကတော့ သုပ္ပဋိပန္န-ကောင်းစွာ ကျင့်ရတဲ့အကျင့်ပါပဲ။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဒီ ၃-ခုကို ကျင့်ရ မယ့်အကျင့်ပါပဲ။

သီလအကျင့် သုပ္ပဋိပန္နဂုဏ်နဲ့တောင်မှ မပြည့်စုံရင် နေရာမကျဘူး။ သီလကတော့ ဝိပဿနာရဲ့ အခြေခံဖြစ်လို့ အရေးကြီးပါတယ်။ သီလကချွတ်ယွင်းနေတတ်တယ်။ အဲဒါ မချွတ်ယွင်းရအောင်နဲ့ သူများအပြစ်တင်စရာမရှိအောင် သီလကို အထူးဂရုစိုက်ကြမှပဲ။ သမာဓိ၊ ပညာတွေကို ပြည့်စုံသင့်သလောက် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြရတယ်။ အားထုတ်ပြီးတော့လဲ နောက်တော့ အားမထုတ်ဘဲ ဒီအတိုင်းနေရင် နေရာမကျဘူး။ ဆက်ပြီး အားထုတ်နေမှ ကောင်းတယ်။

မိမိတို့နေရာရောက်လဲ အားထုတ်ဖို့ပဲ

အားထုတ်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ပရိသတ် မရှိလဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ်တစ်ပါးတည်း အားထုတ်ဖို့ပဲ။ ဒီကတော့ သွားစရာရှိလို့ တစ်ပါးတခြားရောက်နေလဲပဲ ရွတ်တန်တာလေးတွေ အတိုချုပ်ပေါ့လေ ရွတ်ပြီးတော့ မေတ္တာလဲ ပွားများ၊ ဝိပဿနာ လဲပဲ ရောက်တဲ့နေရာမှာ ဘယ်ရောက်ရောက် တတ်နိုင်သမျှအားထုတ်ရတာပဲ။

ဟို-အနောက်နိုင်ငံတွေ ရောက်သွားတဲ့အခါမှာလဲပဲ ပရိတ်သတ်တွေ ဘာတွေ စုဝေးစရာ သိပ်မရှိလှပါဘူး။ အဲဒီလို အခါမှာလဲ ကိုယ်ဟာကို တစ်ပါးတည်းပဲ တစ်ချို့နေရာကျတော့လဲ ဒီကပါလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အတူတကွ ဘုရားရှစ်ခိုး၊ အတိုချုပ်နည်းသွင်းကြ၊ အားထုတ်ကြတယ်။ ကိုယ်တစ်ပါးတည်းရှိတဲ့ အခါမှာလဲ ကိုယ်တစ်ပါးတည်းပဲပေါ့။ ဒီလိုအချိန် ရသလို အားထုတ်ရတာပဲ။ အမြဲမပြတ်နည်းသွင်း၊ အားထုတ်နေတာပါပဲ။ အဲဒါ အထူးပဲအရေးကြီးပါတယ်။

အဲဒါတွေ ပေါ့လျော့ပြီးတော့ နေတတ်တယ်။ အခု ဒီနှစ်ပတ်လည်ပူဇော်ပွဲ လာရောက်တဲ့အခါမှာ ဒီက အလေ့အထ တွေကို လေ့လာကြရတယ်။ လေ့လာပြီးတော့ မိမိတို့ နေရာပြန်ရောက်တဲ့အခါကာလ ဒီလိုပဲ ရှိရှိသေသေ လေးလေးစားစား အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။ ဒီမှာ ညနေပိုင်းဆိုယင် ရွတ်ဖတ်စရာတွေ အများကြီးပဲ။ မနက်ပိုင်းမှာတော့ ရွတ်ဖတ်စရာ ကို တပည့်တော် က များများပေးမထားပါဘူး။ ဒါက တရားအားထုတ်ဖို့ရာ အချိန်များများ ရအောင်လို့ပဲ။ ပရိသတ်ကလဲပဲ နည်းနည်းချင်း နည်းနည်းချင်း ပိုင်းထားပါတယ်။ ပါတိမောက်ကိုလဲ ဒီလိုပဲ တစ်ပိုင်းချင်း၊ တစ်ပိုင်းချင်း ထားတာပဲ။

ပရိသတ်ကတော့ဖြင့် များသောအားဖြင့် မေတ္တာသုတ်လောက်ပါပဲ။ တခြားသုတ်တွေကို တယ်မရွတ်ပါဘူး။ ပါတိမောက်ကိုတော့ အကုန်လုံးရွတ်နေတာပါပဲ။ တစ်လ၊ တစ်လအကြိမ်ပေါင်း ၃၀-လောက်ထက် ဒီထက်မနည်းပိုင်းပြီး ရွတ်နေတာပါပဲ။ နောက်မေတ္တာပို့ပါတယ်။ အားလုံးပေါင်း ၁၅-မိနစ်လောက်ကြာပါတယ်။ ဝိပဿနာကိုတော့ ၄၅-မိနစ်လောက် ရှုမှတ်ပါတယ်။ အဲဒါအမြဲတမ်းအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီအဟောင်းတွေနဲ့ ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့လေ အားထုတ်စ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့သူတို့ကိုခေါ်လို့မဖြစ်ဘူး။ သူတို့ကတော့ ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ရမယ်။ အခု ဒီနှစ်ပတ် လည်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီမှာ ဘုရားရှိခိုးလာကြဖို့ပေါ့။ ပါတိမောက် ရွတ်တာတို့၊ ပရိတ်ရွတ်တာတို့ ဒါတွေကို တွေ့ကြုံ ရတော့ မိမိတို့ လဲပဲ အဲဒီလို ဆောင်ရွက်ဖို့ ကောင်းပါတယ်။

ပြီးတော့ ဝိပဿနာကိုလဲ ကိုယ်ရှုမှတ်နေကျအတိုင်း ရှုမှတ်နေဖို့ကောင်းပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာသာမဟုတ်ဘူး။ အားလို့ အလုပ်မရှိရင် ဒီပြင်အချိန်တွေမှာလဲ ဝိပဿနာရှုနေတာပဲ ကောင်းပါတယ်။ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ သူများတွေကို သာ ဟောပြီး ကိုယ်ကအားမထုတ်ဘဲနေရင် လိုနေတာပေါ့လေ။ ကိုယ်ကလဲ အားထုတ်နေမှကောင်းတာ။

အဲဒါတွေကို နက်ဖြန်ကျမှ ပြောသင့်ပြောထိုက်တာလေးတွေ ထပ်ပြောပါဦးမယ်။ သမာဓိ၊ ပညာတွေ ပြည့်စုံနိုင်သမျှ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော လောကီ၊ လောကုတ္တရာ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

**၁၃၄၃-ခု၊ နတ်တော်လက္ခယန်း
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

ဖြစ်ဆဲတရားရှုဖို့ရာ ပြထားတယ်

ခရာသမားတွေ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေဖို့ပါပဲ။ ရှုမှတ်ရတာလဲ သက်တော့မသက်သာလှဘူး၊ သူကလဲ ခဏလေးမဟုတ်ဘူး၊ တတ်နိုင်သတော့ မပြတ်ကို ရှုမှတ်ဖို့ပဲ။ တစ်နာရီထိုင်ပြီး မှတ်ဖို့ရာ ညွှန်ကြားတယ်၊ ပထမ တစ်နာရီ လောက်တော့ ထိုင်ပြီးမှတ်မှ စိတ်က တော်တော်ကလေး တည်ငြိမ်ပြီး သွားတတ်တယ်။ တစ်နာရီထိုင်ပြီးနောက် ဒီပြင် တစ်နည်းနည်းနဲ့ ရှုမှတ်ဖို့ရာပဲ။ စကြိုလျှောက်ပြီးတော့လဲ အားထုတ်ရှုမှတ်နိုင်တယ်။ ခဏတဖြုတ်လှဲပြီးတော့လဲ အားထုတ်နိုင် တယ်။ မတ်တပ်ရပ်ပြီးတော့လဲ အားထုတ်နိုင်တယ်။ အဲဒါက တစ်နာရီပြည့်ပြန်တော့ တစ်နာရီထိုင်ပြီးတော့ တင်းတင်းရင်းရင်း အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီကျတော့ တစ်နာရီထက်ပိုပြီး ထိုင်နိုင်သလောက်လဲ ထိုင်အားထုတ်နိုင်တာပဲ။

ဟိုဟိုဒီဒီ အကြောင်းအရာတွေ စဉ်းစားနေရုံနဲ့ ရုပ်၊ နာမ်တွေကို သိတာမဟုတ်ဘူး၊ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်တွေကို ကိုယ်တိုင်ရှုနေမှသိတာ၊ မရှုမှတ်ဘဲနဲ့ ကိုယ်တိုင်မသိဘူး၊ စာထဲပေထဲပါတဲ့ အတိုင်း မှတ်သားထားတာက သညာဘဲ။ အဲဒါ ပညာမဟုတ်ဘူး၊ အမှတ်သညာကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အစကတည်းက အမှတ်သညာက ပြည့်စုံပြီးသားပဲ။ သူနဲ့အတူတကွဖြစ်တဲ့ စိတ်၊ ရုပ်၊ နာမ်တွေ အလိုလိုပြည့်စုံပြီးသားပါ။ ဒါပေမယ့်လို့ အဲဒါကိုယ်တိုင်သိတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ စာထဲကပါတဲ့အတိုင်း မှတ်ထားလို့သိတာ။

အခုတော့ ဒီမှာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ်၊ နာမ်တွေဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်နေရတာဖြစ်လို့မို့ အဲဒါတွေကို ကိုယ်တိုင် သိနေတာ၊ စာပေလာကို သညာနဲ့ ဖတ်ထားလို့သိရတဲ့ အသိတရားမျိုးမဟုတ်ဘူး၊ ဝိပဿနာသညာနဲ့ သိတဲ့ အသိမျိုးပဲ။ ရုပ်၊ နာမ် တရားတွေကို တကယ်သိတယ်ဆိုတာ သူတို့ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ဆဲ၌ ရှုမှတ်မှ တကယ်သိတာ၊ စဉ်းစားနေရုံနဲ့ တကယ်သိတာ မဟုတ်ပါဘူး။

တစ်ချို့စာပေတွေ အလေ့အလာတွေကို စာပေတတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက စဉ်းစားရုံနဲ့ သိတယ်လို့ အောက်မေ့နေတာ၊ စဉ်းစားရုံနဲ့ သိတာတွေကတော့ သညာနဲ့ မှတ်သားပြီး သိတာပဲ။ ကိုယ်တိုင်အမှန်အကန်အတိုင်း တွေ့ရပြီး သိတာ မဟုတ်ပါဘူး။

သတိပဋ္ဌာန်မှာ ဟောထားတာက “ဂစ္ဆန္တော- သွားနေဆဲ၊ ဝေဒယမာနော-ခံစားနေဆဲ” စသည်ဖြင့် သဒ္ဓါနည်းအရ ဖြစ်ဆဲတရားကို ရှုဖို့ရာပြထားတယ်။ အဲဒါကို ကြည့်သောအားဖြင့် မြင်နေဆဲ၊ ကြားနေဆဲ၊ နံနေဆဲ၊ စားနေဆဲ၊ တွေ့ထိနေဆဲ၊ စိတ်ကူးစဉ်းစားကြံစည်နေဆဲ၊ ဘာမဆိုဖြစ်လျှင် ဖြစ်ချင်းဖြစ်ဆဲ အဲဒါတွေကို ရှုမှတ် မရှုယင်တော့ အဲဒါတွေက မြင်ပြီး၊ ကြားပြီးယင် အလိုလို စဉ်းစားတဲ့စိတ်တွေဖြစ်ပြီးတော့ ပညတ်တွေရောက်ကုန်တာ စာပေကျမ်းဂန်အရ အားဖြင့် ဗဟုသုတရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သိပြီးသားပဲ။

တစ်ပုဒ် နာရရုံနဲ့ တရားထူးရသွားတာတွေ ရှိပါတယ်

မြင်တဲ့ ဝိထိဖြစ်တဲ့အခါ မြင်တဲ့ဝိထိ ဆုံးပြီးသွားယင် ဘဝင်ကျပြီးခဏတဖြုတ်တော့ ပြတ်သွားတယ်။ ပြီးတော့ မြင်တာကိုစဉ်းစားတဲ့ မနောဒွါရဝိထိ ဆိုတာဖြစ်တယ်။ အဲဒါကတော့ ပညတ်မရောက်သေးဘူး၊ သူ့ဟာမြင်ရတဲ့ ပရမတ် သဘောအတိုင်းပဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒီကနေပြီးတော့ ဘဝင်ကျပြီး တစ်ခါထပ်စဉ်းစားတဲ့အခါ ပညတ်ရောက်သွားပြီး၊ အဲဒီမှာ သဏ္ဍာန် ပညတ်တို့၊ အမည် ပညတ်တို့ ရောက်သွားတယ်။ မြင်ခိုက်စတဲ့ ထင်ရှားရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ဒီအတိုင်း မသိဘူး၊ ပညတ်မရောက်ခင် ဖြစ်ပေါ်ဆဲမှာ ရှုမှတ်သိတာပဲ။ အဲဒါတောင် မြင်ပြီး ပြီးချင်း ချက်ခြင်းရှုလို့ အဆင်ပြေ အောင် မရှုနိုင် သေးဘူး၊ ဆရာညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်နေလို့ မှတ်နေကျသွားမှ အဆင်ပြေတာ၊ ပါရမီထူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့လဲ လွယ်လွယ်လေးနဲ့ ဖြစ်တာတွေရှိပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တုန်းက မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတဲ့ တရားဂါထာလေးတစ်ပုဒ် နာထားရုံနဲ့ တရားထူး ရသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိပါတယ်။ အံ့ဩစရာသိပ်ကောင်းတာပဲ။ တစ်ချို့ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ အင်မတန်လွယ်တာပဲ။ အခုတော့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ် မရှိသလောက် နေပါလိမ့်မယ်။ ရှိပုံမရပါဘူး။

အားပေးတဲ့အနေနဲ့သာ ဉာဏ်စဉ်လဲ ထည့်လို့ရတယ်

ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း မပြတ်ရှုရတယ်။ အဲဒါမှ ရှုမှတ်မှုတွေ အားကောင်းလာတဲ့အခါ ပထမမြင်တဲ့စိတ်၊ ကြားတဲ့စိတ် စသည် ဝီထိစိတ်ဖြစ် နောက်ပြန်ပြီး စဉ်းစားတဲ့ စိတ်ကလေးလဲ ဖြစ်ချင် ဖြစ်သေးတယ်။ အဲဒီကနောက်ဆိုယင် ရှုမှတ်တဲ့ စိတ်ကလေးဖြစ်ဖို့ပဲ။ မရှုမှတ်ယင်တော့ ပညတ်တွေဆီကို ရောက်သွားတယ်။ နေရာမကျဘူး။ အဲဒီပညတ်တွေ စိတ်ကူးတွေ မရောက် သေးခင်ကို ရှုမှတ်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။

အမှတ်တွေ ကောင်းလာပြီ ဆိုတဲ့အခါတော့ မြင်ပြီးပြီးခြင်း သိတာပဲ။ ကြားပြီးပြီးခြင်း သိတာပဲ။ ဒီအာရုံတွေကို သိတဲ့ဝီထိတွေဖြစ်ပြီး ပြီးခြင်းသိတာပဲ။ ဖြစ်ပြီး ပြီးခြင်းတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်အကြောင်းတွေလဲပဲ ထင်ရှားသိတယ်။ အဲဒါ စာပေထဲအတိုင်း အများကြီးသိတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ အထင်ရှားဆုံးကိုသာ သိတာပါပဲ။

မြင်တယ်ဆိုယင် မြင်မှု၏ တည်ရာဖြစ်တဲ့ မျက်စိရုပ်နဲ့ မြင်ရတဲ့ အဆင်းရုပ်၊ ပြီးတော့ မြင်သိတဲ့နာမ် ဒါကိုပဲ သိပါတယ်။ မြင်သိတဲ့နာမ်မှာလဲ စေတသိက်တွေက အများကြီးယှဉ်ပြီး ဖြစ်နေတာပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့လဲ ဒီစေတသိက် တွေအား လုံးကို တရားရှုမှတ်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေက သိဖို့မလွယ်ပါဘူး။ သို့သော်လဲ မသိတာတော့လဲ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်လောက်သိတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ အာရုံနဲ့တွေ့တဲ့ ဖဿကိုသိတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဝေဒနာကို သိတယ်။ အဲဒီလိုပဲ ထူးခြား တဲ့အခါ ထူးခြားတဲ့အလိုက် ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ စေတသိက်လေးတွေကိုပဲ သိတဲ့အခါလဲ ရှိပါတယ်။

အဲဒီလိုပဲဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်းရှုရတယ်။ ပေါ်လာတိုင်း၊ ပေါ်လာတိုင်း ရှုမှတ်နေလို့ရှိယင် သမာဓိ ဖြစ်တယ်။ သမာဓိဖြစ်ရင် ဉာဏ်ဖြစ်တာပဲ။ သမာဓိတော ယထာဘူတံ ပဇာနတ်ဆိုတဲ့အတိုင်း သမာဓိဖြစ်မှ ဉာဏ်ဖြစ်တယ် ဉာဏ်ဖြစ်တော့ အစဆိုလို့ရှိယင် ရုပ်၊ နာမ်၊ ၂-ပါးကို ပိုင်းခြားသိတယ်။ နောက်တော့ ခဏမစဲဖြစ်ပျက်နေတာကို သိတယ်။ အဲဒါ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတွေကို ကိုယ်ပိုင်ဝိပဿနာဉာဏ်အသိတွေ တစ်ခါတည်းဖြစ်တော့တာပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ပြည့်စုံလို့ရှိယင်တော့ တရားထူးတွေရောက်သွားဖို့ပါပဲ။

အဲဒါကြောင့် အခုယောဂီအသစ်တွေလဲ ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ ယောဂီအဟောင်းတွေလဲပဲ ဉာဏ်စဉ် နာပြီး ပေမယ့် တချို့ ပြည့်စုံချင်မှ ပြည့်စုံမှာ ထူးခြားတာလေးတွေရှိတာနဲ့ အားပေးတဲ့ အနေနဲ့သာ ဉာဏ်စဉ်ထဲ ထည့်လို့ရ တယ်။ တကယ် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မှာပဲ။ အဲဒီတော့ မပြည့်စုံသေးယင် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အဆင်မပြေလို့ရှိယင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး

အခု ဒီမှာ ယောဂီစာရင်းတောင်းတားလို့ ဦးသူရိယက ယောဂီစာရင်းပေးထားတယ်။ ယောဂီအဟောင်းတွေ အားလုံး ဘယ်လောက်ရှိသလဲဆိုယင် (၃၃) ပါးရှိတယ်။ မနည်းဘူး။ ယောဂီအသစ်တွေ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါအဟောင်းတွေ တချို့ယောဂီ တွေလဲ ဒီက ဘွဲ့တောင်မသိပါဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလဲ တချို့မသိဘူး။ ဘာတွေ ဆောင်ရွက်နေတယ်ဆိုတာလဲ မသိဘူး။ ဗတံတော် စောစောက ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတော့ သိတာများပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယတွေက ၆-ပါးရှိပါတယ်။

ဦးဝါစကတဲ့၊ သူကအလျင်ကတည်းကနေတာ၊ သူက ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတွေ နေစရာရှိယင် ဒီက လွတ်ပေးလို့ရှိပါက သွားနေမယ်လို့ စောစောကတည်းက ပြောတာနဲ့ သူ့ကို သွားနေဖို့ရာ လွတ်ထားပါတယ်။ အဲဒါ အခုတော့ သူက ပြန်လာ တယ် မနေနိုင်ဘူး။ အဲဒီဌာနကလဲ နည်းနည်းအဆင်မပြေဘူး။ အဆင်မပြေတာတွေကိုလဲ သိတန်သမျှတော့သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားပေးနေတဲ့ အနေနဲ့ ပင့်လာယင် လွတ်သင့်က လွတ်ရတာပဲ။ အဆင်မပြေလို့ရှိယင် နေရာကျ သွားမှာပဲ။ အဆင်မပြေလို့ရှိယင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး။

အဲဒါအဆင်မပြေတဲ့အကြောင်း ဒီမှာစာရေးထားတယ်။ စာထဲရေးထားတဲ့ အတိုင်းဆိုယင် နောက်ကျဘယ်လိုနေရမယ် မသိပါဘူး။ ဦးယသဆိုတာလဲ ဒီမှာ ကြာလှပြီ။ အခုသူကလဲ သိပ်ပြီးတော့ မကျန်းမာဘူး။ သူကလဲ ဘာမှ မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး။ ဦးပညာဇောတ သူကတော့ ဆောင်ရွက်နိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်တာရှိပါတယ်။ ဦးပညာဘာသ ကင်းမှော် ရွာ၊ သံတွဲ။ အဲဒီ ဦးပညာဘာသ (၃၅)ဝါ အဲဒါကောင်းကောင်း မမှတ်မိဘူး။ (၁၀-ရက် စခန်းဖွင့်စရာလဲ သွားဖွင့်၊ ရဟန်း လောင်းများကိုလဲ ဆုံးမနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘုရားလို့ လျှောက်ထားသည်) ဟုတ်လား အဲသလို ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ တော်ပါတယ်။

ဦးဝိစာရဆိုတာကလဲ သူကတော့ ဆောင်ရွက်နိုင်တယ်။ သူကလဲ နေရာအသစ်ရှိယင် ပို့ပေးဖို့ လျှောက်ထားတယ်။ အသစ်ရှိရင် ပို့ပေးမှာပဲ။ ဦးသူမနကလဲ ဝါ ၃၀-တရားဟောတတ်ရဲ့လားမသိဘူး။ ဟောတတ်လို့ ရှိရင်တော့လဲ တော်ပါတယ်။ ဒီမှာ တရားအားထုတ်ပြီးတော့ သူများကိုလဲ အားပေးရတယ်။ ကိုယ်က အားမထုတ်ဘဲနဲ့ အလကားနေလို့တော့ မတော်ဘူး။

တရားအားထုတ်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ့်တရားကို အလေးအမြတ်ပြုပြီး အားထုတ်နေမှကောင်းတယ်။ သဒ္ဓါတရားလဲ ကောင်းရတယ်။ ကိုယ့်တရားကို အားမထုတ်ဘဲနဲ့ နေလို့ရှိရင် သဒ္ဓါတရား မကောင်းရာရောက်တယ်။ နေရာမကျဘူး။ ကိုယ်တိုင်လဲ အားထုတ် သူများကိုလဲ အားပေးရတယ်။

ဦးဩဘာသာဘိဝံသ မုံရွာကျောင်း-ဝါးခယ်မကပဲ။ သူလဲ ၂၉-ဝါ ရှိပြီ။ ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်နေဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဦးဝဏ္ဏိတတဲ့ တရားတွေအဆင်ပြေပြေ အားထုတ်ပြီး သူများတွေကို ဟောပြောအားပေးနိုင်ယင် တော်သေးတာပေါ့။ ကိုယ်တိုင်လဲ တရားအားထုတ်နိုင်သမျှ အားထုတ်ရတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်တိုင် တွေ့တာ၊ သိတာနဲ့စပ်ပြီးတော့ သူများတွေကိုလဲ အားပေးရတယ်။ ဦးပဏ္ဍဝံသ၊ သူလဲ တရားဟောပြီး သာသနာပြုနိုင်ယင်လဲ ကောင်းတာပဲ။ ကိုယ်တိုင်လဲ တရားအားထုတ်မှု မပြတ်ယင်ကောင်းပါတယ်။ ဦးပညာစာရကတော့ တို့ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းမှာ ဆောင်ရွက်နေတာတွေ့ပါတယ်။ ဒါလဲ ကောင်းပါတယ်။ ဦးဝိစာရိန္ဒ-သူကလဲ ဆောင်ရွက်စရာရှိတာ ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ သူကတော့ အတော်များများ ဆောင်ရွက်နေတာပါပဲ။ ဦးသူရိယ-သူကလဲ ယောဂီတွေကို နေရာချထားပေးရတယ်။ အများကြီးအသုံးကျပါတယ်။ ယောဂီတွေကများတော့ ပြောတန်တာပြော၊ ညွှန်တန်တာ ညွှန်နေရတာ။ ဒီလို ဆောင်ရွက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိလို့ ဒီလိုမရှိယင် ဒီက ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်နေရမှာ ဒီလိုဆောင်ရွက်နေရမယ် ဆိုယင် ဝန်အလေးသားပဲ။ တတ်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုကိစ္စတွေက ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေကို ခန့်ထားလိုက်လဲ မဖြစ်ဘူး။ သူတို့ကယောဂီတွေကို တရားဟောရ၊ တရားပြရ၊ ယောဂီတွေ ဧည့်သည်တွေကို လက်ခံရနဲ့ မအားကြဘူး။ ဦးအဂ္ဂဝံသကြီးကတော့ ကြီးရှားပါပြီ။ ကြီးမှရလန်းဖြစ်တာ။ သူက အခုမနက်တို့၊ နေ့တို့ ဝတ်တက်ဖို့ရာ၊ တရားရှုမှတ်ဖို့ရာ တုံးခေါက်တာ သူပဲ မဟုတ်လား။ သူကတော့ အရွယ်ကြီးပါပြီ။ တခြားလဲ သွားနေလို့ မဖြစ်ဘူး။ ဒီတင်နေရတော့မှာပဲ သူ့ခမျာ၊ ဦးဣန္ဒက-သူကတော့ တော်တော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရှာပါတယ်။ ဟိုဟိုဒီဒီဋ္ဌာနတွေဖြစ်အောင် တော်တော်ကြီးစားပါတယ်။ ဦးဓမ္မာနန္ဒ-သူကလဲ ဓမ္မကထိက ဟောစရာ ပြောစရာရှိ ဟောရ၊ ပြောရ၊ အခု ဘုန်းကြီးမော်လမြိုင်သွားတဲ့အခါ သူ့ကိုတရားဟောဖို့ ခေါ်သွားရမယ်။ သူလဲလိုက်ချင်တာနဲ့ အတော်ပါပဲ။ ဦးဣန္ဒကနဲ့ ဦးဓမ္မာနန္ဒ ၂-ပါး ဒီကစာပြန်ပွဲပြီး တနင်္လာနေ့မှာသွားရမယ်။ အစတုန်းက အင်္ဂါနေ့သွားဖို့ရာပါပဲ။ အခုတော့ လေယာဉ်ပျံက အင်္ဂါနေ့မှာ မရှိဘူး။ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မှရှိမယ်တဲ့။ နောက်ကျလို့မဖြစ်ဘူး။ ရှေ့တိုးမှ ဆိုပြီး တနင်္လာနေ့သွားဖို့ရာ စီစဉ်ထားပါတယ်။ ဦးဣန္ဒကကလဲ အခုမရှိဘူး။ ရှိတဲ့အချိန် သူ့ကိုပြောထားလိုက်ကြပါ။

ဦးအဂ္ဂဉာဏက ဒီကဝေယျာဝစ္စကို ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်လား။ ဦးနိပုဏ-သူကတော့ ဓမ္မကထိကအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ကြာပါပြီ။ မုံရွာက၊ ဦးသီရိဓမ္မ ၁၇-ဝါ။ ဒီနှစ်မှ နေတာထင်ပါရဲ့။ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ အထူးဆောင်ရွက်စရာရှိယင်လဲ နေဖို့။ ဒါမှမဟုတ်ယင်လဲပဲ ဒီမှာနေတဲ့အခါ ကိုယ်လဲ အားထုတ်တန်သမျှ အားထုတ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေ စစ်ဆေးမေးမြန်း ပြောဆိုပုံတွေ နည်းယူနေသင့်သမျှ နေပြီးတော့ ကိုယ့်နေရာကိုယ် သင့်တော်တဲ့နေရာကို ပြန်နေဖို့ရာပါပဲ။ ဒီကဒီလိုပဲ အလိုရှိပါတယ်။

ဦးသောဘန-သူကတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဆိတ်ခွန်ရွာက ဘုန်းကြီးအတွက် ဆောင်ရွက်စရာရှိတာတွေကို ဆောင်ရွက်နေတာပဲ။ ဦးဓမ္မာနန္ဒ- သူလဲပဲ တရားဟောတွေ၊ ဘာတွေဆောင်ရွက်နေတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ သူဟောတဲ့ တရားက အဆင်မပြေတာလေးတွေ ပါနေတယ်။ အစတုန်းကတော့ အတော်သားလို့ အောက်မေ့တာ၊ တော်တော်တော်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဆင်မပြေတဲ့ စကားလုံးတွေပါနေတယ်။ နေရာမကျဘူး။ ချီးမွမ်းစရာ မဟုတ်တာတွေ လျှောက်ပြောနေတာ။ ဦးပညာသာမိ-ဆောင်ရွက်စရာရှိနေရင်လဲ တော်တာပေါ့။ ဒီမှာ ၄-ဝါလောက်ရှိနေပြီလို့ ဆိုတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများနဲ့ စပ်နေယင်တော့ တော်ပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေရဲ့ တာဝန်ခံဖြစ်နေတာကိုး။

ဦးကစ္စာယနကတော့ တရားဟောနေကျပါပဲ။ အရင်ကလဲ ဒီကခေါ်သွားနေကျပဲလေ။ အခုတော့ ဒီက ၂-ပါးကို ခေါ်သွားမှာဖြစ်လို့ ဦးကစ္စာယနကို မခေါ်တော့ဘူး။ ၂-ပါးဆိုတော်ပါပြီ။ နောက်တခြား တစ်နေရာသွားတဲ့အခါ ခေါ်တန်ခေါ်ရမှာပေါ့။ ပုသိမ်သွားတဲ့အခါရှိတယ်။ မန္တလေး၊ ရွှေဘို၊ ဆိတ်ခွန်-အဲဒီဋ္ဌာန တွေမှာ သွားရမယ့် အခါတွေလဲရှိတာပဲ။ ခေါ်သင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်သွားရမယ်။

အင်း . . . သွားသင့်တဲ့ ဋ္ဌာနတွေဆိုယင် ဒီလိုသွားသွားပြီး ဟောပေးရမှာပဲ ဒီလိုသွားရတာဟာ ဘုရားသာသနာ တိုးတက်ရေး၊ စည်ပင်ရေးအတွက် သွားရမှာ။ မသွားလို့မဖြစ်ဘူး။ အရှင်ဘုရားတို့လဲပဲ ဟောတတ်၊ ပြောတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီလိုသူတစ်ပါးကိုလဲပဲ အကျိုးများအောင် ဟောပြောဆောင်ရွက်ကြဖို့၊ ကိုယ်တိုင်လဲ ကိုယ်အကျိုးရှိအောင် တရားအားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ ဤကဲ့သို့ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် အလိုရှိအပ်တဲ့ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာ အပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံကြပါစေ။

၁၃၅၅-ခု၊ တန်ခူးလကွယ်နေ့ ဟောကြားသော
ဩဝါဒကထာဒေသနာ

စိတ်ထဲနည်းနည်းလျော့သွားပါပြီ

ပါတိမောက်ပြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ အချိုးမကျပါဘူး၊ တယ်ပြီးတော့လိုတာကိုး၊ ဒီ ပါတိမောက်ပြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သင်္ကန်းတစ်စုံစီလှူဖို့ဥစ္စာ၊ အခုအတိုင်းဆိုယင်တော့ လှူဖို့ရာ စိတ်ထဲ နည်းနည်းလျော့သွားပြီ၊ နောက်အဆင်ပြေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အလှည့်ပေးလိုက်ယင် ကောင်းပါတယ်၊ ကိုယ့်အလှည့်ကျ အားထုတ်ထားပါမှပေါ့။

တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ တရား အားထုတ်ရတယ်ဆိုတာ အင်မတန် အကြောင်းညီညွတ်မှသာ အားထုတ်ရတာ၊ ဘုရားလက်ထက်က ဆိုယင် ဘုရား ပွင့်တော် မူစက သာသနာဝင်ပြီး ရဟန်းပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများအားဖြင့် ရဟန္တာ ဖြစ်တာတွေများတယ်၊ ရဟန္တာမဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အသင့်အတင့်တော့ ရှိပါတယ်။

နောက်ပိုင်းကျတော့ အားထုတ်မှုတွေ-လျော့ပါးပြီးတော့ ဖောက်လွဲဖောက်ပြန်တွေ များလာကြတယ်၊ အစပိုင်း လောက် နေရာမကျတော့ဘူး၊ အခုလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ၊ အစပိုင်းက ဘုရားအဆုံးအမအတိုင်း ရှိရှိသေသေ အားထုတ်ကြ လို့ အင်မတန်ကောင်းတာပဲ၊ ဘုရားပွင့်စက ပေါ်လာတဲ့ ရဟန်းတွေလို သီလလဲကောင်း၊ သမာဓိလဲကောင်းပါတယ်၊ သမာဓိ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်နိုင်လို့ရှိယင်လဲ အားထုတ်ဖို့၊ ပြီးတော့ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ် ဖို့ကလဲ အရေးကြီးပါတယ်။

အားထုတ်ဖို့လိုပါတယ်

သမာဓိပြည့်စုံရုံနဲ့ ကိစ္စကမပြီးသေးဘူး၊ ဝိပဿနာအားထုတ်လို့ ပြည့်စုံမှမဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်သွားနိုင်တာ၊ အဲသလို ရောက်အောင်ဆိုပြီး အားထုတ်ရတယ်၊ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်၊ သုပဋိပန္န- ကောင်းသော အကျင့်နဲ့ ပြည့်စုံတယ် ဆိုတာ အဲဒါပေါ့၊ သီလကလဲကောင်းကောင်းကျင့်ဖို့ သမာဓိ၊ ပညာတွေလဲ ပြည့်စုံအောင်၊ ကောင်းကောင်းကျင့်ဖို့၊ အဲဒါတွေ ပြည့်စုံယင်သုပဋိပန္န-ဂုဏ်နဲ့ပြည့်စုံတော့ပါပဲ၊ အဲဒါပြည့်စုံအောင် ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ပြီး ကျင့်ကြဖို့ပါပဲ။

ခေတ္တခဏ ဒုလ္လဘအဖြစ်နဲ့ သင်္ကန်းဝတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေတော့ နေနိုင်သမျှ ကလေး ၇-ရက်လောက်ဖြစ်ဖြစ် ၁၀- ရက်လောက်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီထက်များများ ဖြစ်ဖြစ် ကြီးစားအားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်၊ အားထုတ်ပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကတော့ အထူး အလွန်အကဲ အားမထုတ်လဲပဲ တတ်နိုင်သမျှ တစ်နေ့ နာရီဝက်ဖြစ်စေ၊ တစ်နာရီ ဖြစ်စေ၊ နှစ်နာရီဖြစ်စေ အားထုတ်ဖို့ပါပဲ၊ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကိုလဲ မငြိမစွန်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင် ကျင့်ဖို့ကလဲ အရေးကြီးပါတယ်။

သူတစ်ပါးက မိမိကို အကြောင်းပြုပြီး ကဲ့ရဲ့ဖွယ်မဖြစ်အောင်၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်နေထိုင်ရတယ်၊ တော်ကြာတော့ မိမိက အမှတ်ပေးဖို့ ရာကလဲ ရှိသေးတယ်၊ တရားတွေ ကြာကြာသိပ်ဟောနေလို့ မဖြစ်သေးဘူး၊ တရားကို ကြီးစားအားထုတ်ဖို့ကိုပဲ တိုက်တွန်းလိုပါတယ်၊ အဲဒါကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ၊ ဒီလို အားထုတ်ကြဖို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနကို ရောက်နေကြတာပါပဲ။

အဲဒီ ဒုလ္လဘတွေသာ မဟုတ်ဘူး၊ အမြဲနေယောဂီ ရဟန်းများလဲပဲ အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ၊ တခြား ကျောင်းကလာပြီး အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိပါတယ်၊ သူတို့အတွက်လဲ ဒီမှာ အင်မတန် အဆင်ပြေပါတယ်၊ ဒကာ၊ ဒကာမတွေကလဲ ထောက်ပံ့လှူဒါန်းနေကြတာနဲ့ အဆင်ပြေပြီး အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။

ကြီးစားပြီး အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ မိမိကိုယ်တိုင်က ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ကျင့်နေလို့ရှိယင် သူတစ်ပါးတွေကိုလဲပဲ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ကျင့်ဖို့ရာ ပြောဟောတိုက်တွန်းနိုင်တယ်၊ သာသနာတော် စည်ပင်တိုးတက်ခြင်း၏ အကြောင်း၊ တည်တံ့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ရာ ဒီကထာပုံပြီး သတိပေးတိုက်တွန်းပါတယ်။

အတော်စုံပါပြီ

တချို့အဆင်မပြေတာလေးတွေ စာရေးပုံ ချွတ်ယွင်းနေတာလေးတွေ နည်းနည်းပါးပါး ရှိပါတယ်။ အဲဒါလေးတွေ မှန်အောင် ဟိုမှာပေးထားတဲ့ စာအုပ်လေးတွေကြည့်ပြီးတော့ ထပ်ပြင်ပေါ့။ တာဝန်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကပြင်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒါတစ်ခါ တည်းပြောမလို့၊ အခုအတော်စုံပါပြီ၊ သာသနာ့ရိပ်သာမှာ လာပြီးတော့ တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ အကျိုးရှိ အောင်နဲ့ အနှောက်အယှက် မဖြစ်ရအောင် ကိုယ်အားထုတ်တဲ့ တရားကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။

ကြိုးစား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့အကျိုးလဲ ပြည့်စုံပြီးသွားမှာပါပဲ။ ဤကဲ့သို့ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်တဲ့ ကောင်းကျိုးတွေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရရှိပြီးလျှင် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

၁၃၄၄-ခု၊ ကဆုန်လကွယ်နေ့ ဩဝါဒကာထာဒေသနာ

(ဤအချိန် ဤကာလရောက်သည့်အခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျန်းမာရေးမှာ အားနည်းလှလေပြီ။ သို့ပါလျက် မတည်းမဖြတ်ရသေးဘဲ ထက်ဝက် ခန့်ကျန်နေသေးသော အဘိဓမ္မာ တရားတော်ကြီးကို ကိုယ်တိုင်တည်းဖြတ် လျက်ပင် ရှိသည်။ နက်နဲခက်ခဲသည်၌ နာမည်ကြီးသော ထိုအဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကြီးကို ဟောကြားရာ၌ အသံဖမ်းစက်ဖြင့် ဖမ်းယူရာတွင် အသံဖမ်းစက် ချွတ်ယွင်းချက်ကလည်းပါ။ ရှည်းလျားလှသော တရားတော်ကြီးကလည်း ဖြစ်နေခဲ့ရာ တစ်ဖန် အသံဖမ်းတိတ်ခွေမှ ကူးယူရာ၌လည်း အဆင်မပြေတော့ဘဲ ရှုတ်ထွေးလျက်ရှိရာမှ ပို၍ပို၍ ရှုတ်ထွေးနေခဲ့သည်။ ဆရာတော် ဘုရားကြီးမှာ တပင်တပန်း သုတ်သင် တည်းဖြတ်ရသော ဤကိစ္စအတွက် ကျန်းမာရေး ပြည့်စုံလျှင် တာဝန်ကြီးမည် မဟုတ်သော်လည်း ယခုမူ တစ်ဘဝဇာတ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းလုနီးနေပြီဖြစ်ရကား ခန္ဓာကိုယ်၏ အင်အားက ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၏ လိုအပ်သော တာဝန်ကို အပြည့်အဝ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း ရှိဟန်မတူတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် တရားတော်ကြီးအတွက် ဆောင်ရွက်ရသည်ကို တာဝန်လေးကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူလေတော့သည်)

တစ်မျက်နှာလောက်ပဲပြီးတယ်

ဘာမှတော့ အထူးအနေနဲ့ သိပ်ပြောစရာမရှိပါဘူး။ ကိုယ့်ကျန်းမာရေးကိုပဲ ဂရုစိုက်နေရတယ်။ ကျန်းမာရေးက သိပ်အဆင်မပြေပါဘူး။ တစ်ချိန်က ဟောထားတဲ့ အဘိဓမ္မာတရားကို စာအုပ်အဖြစ်ရောက်အောင် လုပ်နေရတယ်။ အဲဒီမှာ အသံဖမ်းစက်မှ ကူးထားတဲ့ လက်ရေးမူတွေ-အဲဒါတွေက အဆင်မပြေတာတွေလဲ ပါတယ်။ ဟောထားတာကလဲ ကျယ်ပြန့် လွန်းအားကြီးလို့ လျှော့သင့်သမျှလျှော့ဖို့ရာ အဲဒါတွေကို စီစဉ်နေရတာနဲ့ တာဝန်တော်တော်လေးပါတယ်။ တစ်နေ့တစ်နေ့ စာတစ်မျက်နှာလောက်ပဲ ပြီးတယ်။ ကျမ်းရင်းတွေကိုလဲ ပြန်ကြည့်ပြီး စီစဉ်ရတာဖြစ်တော့ တာဝန်ကြီးတယ်။ သိပ်အဆင် မပြေပါဘူး။ ပြီးတော့ ကျန်းမာရေးကလဲ အဆင်မပြေဘူး။

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်အတွင်းမှာ ရောက်ပြီးတော့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘုရားအလိုတော်နဲ့အညီ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်တွေ ကျင့်နေရတာတွင် အင်မတန် ဝမ်းသာစရာကောင်းတယ်။ အတော့်ကို ဝမ်းသာစရာကောင်းတာပဲ။ အရေးကြီးတာက သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်တွေ ကျင့်ဖို့ရာပဲ။ သီလကတော့ အခြေခံအနေနဲ့ ရိုးရိုးကျင့်ရမယ်။ သမာဓိ၊ ပညာတွေဖြစ်အောင် အထူးအားဖြင့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ဖို့လိုပါတယ်။ သမာဓိဖြစ်တန်သမျှဖြစ်၊ ပညာ ဖြစ်တန် သမျှဖြစ်ပေါ့လေ။

အင်မတန် သနားစရာကောင်းတယ်

အခု ဘုန်းကြီးတို့ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း အမျိုးသမီး ယောဂီတွေရော၊ အမျိုးသားယောဂီတွေရော တရားအားထုတ်နေကြတယ်။ အဲဒါတွေကုသိုလ်တွေ အထူးဖြစ်တာပဲ။ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ ကုသိုလ်တွေ ရနေတာပါပဲ။ ဒါဟာနိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ရာ အားထုတ်နေကြတာ။ နိဗ္ဗာန်မရောက်သေးလို့ရှိယင် ရှေးရှေးက ကုသိုလ်တွေ ဘယ်လို အကျိုးပေးနေနေ အိုချိန်တန် အိုရ၊ နာချိန်တန် နာရ၊ သေချိန်တန် သေရ- ဒီဆင်းရဲတွေက နိဗ္ဗာန်ရောက်မှ ကင်းမယ်။

လောကကြီးမှာ သတ္တဝါတွေရှိတယ်။ အဲဒါတွေကို အကုန်လုံးလျှောက်စဉ်းစားလိုက်ယင် ဆင်းရဲတဲ့ သတ္တဝါတွေ သိပ်များတာပဲ။ တိရစ္ဆာန်တွေ၊ ပိုးကောင်-ပိုးမွှားတွေ အင်မတန်များတယ်။ အဲဒီသတ္တဝါတွေ အသက်ရှည်မှာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ဒုက္ခတွေရောက်နေကြတာပဲ။ တွေးကြည့်မယ်ဆိုယင် အင်မတန် သနားစရာ ကောင်းပါတယ်။

အခုလို လူဖြစ်ပြီး မြင့်မြတ်တဲ့ ဘဝရောက်နေပေမယ်လို့ အဲဒီသတ္တဝါတွေလို အိုဆင်းရဲ၊ နာဆင်းရဲ၊ သေဆင်းရဲတွေ ဆိုတာကတော့ ဘယ်သူမှမကင်းကြဘူး။ ဒီဆင်းရဲတွေကတော့ အတူတူရှိနေကြတာပဲ။ ဒီတော့ မြင့်မြတ်တဲ့ ရဟန်းအဖြစ် ရောက်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီလိုဆင်းရဲတွေက လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အခုဒီမှာတော့ ဆရာသမား ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်နေရုံပါပဲ။ ဒီကထပ်ပြီး ပြောနေဖို့ မလိုပေမယ့် အားပေးစကား လောက်တော့ ပြောရတာပေါ့လေ။ တရားပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။

ပေါ်လာတဲ့ အာရုံလေးတွေကို လှိုက်ရှုနေရုံပါပဲ

ဒုလ္လဘရဟန်းတွေလဲပဲ ခဏရသလောက် ရက်ကလေး ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ဖို့လိုပါတယ်။ သမာဓိ၊ ဉာဏ်ပညာ တွေ ဖြစ်တန်သလောက်ဖြစ်အောင် ရှိရှိသေသေ အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။ ပေါ့ပေါ့ဆဆ ဆိုယင်တော့ သမာဓိတွေ၊ ဉာဏ်တွေက ဒီလောက်အချိန်လေးနဲ့ ဖြစ်လာမှာမဟုတ်ဘူး။

ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာကအစ ပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း အာရုံလေးတွေကို ရှုမှတ်နေရုံပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ အသိတွေကောင်းလာလို့ရှိယင် ရုပ်နဲ့နာမ်လဲ ပိုင်းခြားသိတာပဲ။ ခဏမစဲ ဖြစ်၊ ပျက်နေတာတွေကိုလဲ သိတာပဲ။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကိုလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ထင်ထင်ရှားရှား သိလာနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမှ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ် ဖြစ်တာ။ အဲဒါ ဘုရားအလောင်းတော် အားထုတ်ပုံပါပဲ။ အလွန်သေချာပါတယ်။

အဲဒီလို ရှုတာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို ရှုမှတ်နေတာပါပဲ။ ဘုရားအလောင်းတော်မှာတော့ မကြာလှပါဘူး။ မကြာခင် အတွင်းမှာပဲ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပြီးတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တွေအစဉ်အတိုင်း တက်သွားတယ်။ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီး တစ်ခဏအတွင်းမှာပဲ ဘုရားအဖြစ် ရောက်သွားတာပါပဲ။

ဒီပြင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီလိုပါပဲ။ ရှေးကပါရမီရှိခဲ့ဖူးပြီးဆိုယင်တော့ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ပဲ တရားထူးတွေ ရရသွားကြပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်က မြတ်စွာဘုရားထံမှ တရားနာရင်းနဲ့ ဘာမှမကြာပါဘူး။ တရားနာနေရင်းနဲ့ ဘုရားဟော အတိုင်း ပေါ်လာသမျှ အာရုံကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ အချို့ သောတပန်၊ အချို့ ရဟန္တာအထိ ဖြစ်သွားကြ တာ တွေ့ရှိပါတယ်။ အင်မတန် အံ့ဩစရာကောင်းတယ်။

အခုပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ဒီလောက်တော့ လွယ်ဟန်မတူပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လဲ ဖြစ်ချင်တဲ့အချိန်မှာ ဖြစ်လိမ့်မပေါ့။ ကြိုးစားရှုမှတ်ဖို့သာ လိုပါတယ်။ အခု ဘဝတွင် တရားထူး တရားမြတ်တွေကို ကြာကြာအားထုတ်ရတယ်ဆိုယင် အဲဒါ ဟန်ကျတာပဲ။ ဒီလိုမှ မရသေး မပြည့်စုံသေးဘူးဆိုယင်လဲ နောက်ဘဝမှာ ပြည့်စုံစရာအကြောင်းဖြစ်နိုင်တာပေါ့။

မင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံကြပါစေ

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတွေ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရှိနေတာပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတာ ကိုယ့်မှာရှိနေတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်တရားတွေ အဲဒီ ရုပ်၊ နာမ်တရားတွေဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်၊ ပျက်နေတာပဲ။ သူတို့ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ရုံနဲ့ အမှန်အတိုင်းသိတာ မဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်၊ ပျက်နေတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်တွေကို သိအောင်ရှုမှ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်တွေ ဖြစ်တာ။ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်ဖြစ်ပြီဆိုတော့ အကြောင်းညီညွတ်လို့ရှိယင် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်အထိ ရောက်သွားနိုင်တယ်။ ဒီလို ရောက်သွားအောင် ကြိုးစားကြ ဖို့ပါပဲ။

အခုဖြစ်တဲ့ ဒုလ္လဘဂုဏ်တွေပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အမြဲနေတဲ့ ယောဂီဂုဏ်တွေပဲ ဖြစ်ဖြစ် ကြိုးစားအားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ပေါ့ပေါ့ဆဆ မနေကြဘဲ ယောဂီဟောင်းတွေလဲပဲ သူများကို ဟောပြောနေရုံနဲ့ ကျေနပ်မနေဘဲ ကိုယ်တိုင်လဲ တတ်နိုင်သမျှ ဆက်လက်ပြီးတော့ အားထုတ်နေဖို့ပဲ အရေးကြီးပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်အတွင်းမှာရသင့်ရထိုက်တဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေရအောင်အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ ဤကဲ့သို့ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းဖြင့်မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာမင်္ဂလာ အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံ ကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

**၁၃၄၄-ခု၊ ဇူတီယဝါဆိုလပြည့်နေ့၊
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

(ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဤဩဝါဒကထာဒေသနာကို မိန့်ကြားတော်မူသောနေ့မှ နောက်ကာလ၌ ဤသာသနာတော်နှင့် ဤလူတို့ပြည်တွင် ၁၀-ရက်ခန့်မျှသာ သက်တော်ထင်ရှားရှိရတော့မည်ဖြစ်သည်။ ဤနေ့မှ နောက် ၁၀-ရက်သို့ ရောက်ပြီဆိုလျှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော့မည်မဟုတ်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ စိတ်၊ စေတသိက်၊ စိတ္တဇရုပ်နှင့် ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ရုပ်သိမ်း၍ ချုပ်ငြိမ်းပေတော့မည် ဖြစ်သည်ကို ဆရာတော် ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် သိ၊ မသိကို ကျွန်ုပ်တို့ မသိခဲ့ကြပါ။ အများသူငါ ကျွန်ုပ်တို့မှာမူ ဤအကြောင်းကို ကြိုကြိုတင်တင် မသိခဲ့ကြပါ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်ကြားလျက်ရှိသော ဩဝါဒကထာ ဒေသနာတော်ကိုသာ စိတ်ဝင်စား ကာ နာကြား ခံယူလျက်သာ ရှိနေခဲ့ကြပါသည်။ ၁၀-ရက်မတိုင်မီ ကာလအတွင်းမှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဣန္ဒြေ မပျက်ပင် ဆောင်ရွက်စရာရှိသော သာသနာရေးကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရင်း စာအုပ်အဖြစ်ရောက်တော့မည့် အဘိဓမ္မာ တရားတော်ကြီး ကို ဟောတရားမှ စာအုပ်အဖြစ်ရောက်ဖို့အတွက် တည်းဖြတ်သုတ်သင်မြဲ သုတ်သင်လျက်ရှိပါသည်။

နိဒါန်းနှင့်တကွ ဤအဘိဓမ္မာတရားတော်ကြီး တည်းဖြတ်သုတ်သင်ပြီး သွားရာအခါတွင် “သာသနာတော်တွင် ငါ၏ ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စ ဤမျှသာ”ဟု ဖော်ထုတ်မဆိုသော်လည်းဆိုဘိသကဲ့သို့ ဤတည်းဖြတ်သုတ်သင်မှု အပြီး၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဘဝဇာတ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းတော်မူခဲ့ပါတော့သည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့မှာ ယူကြီးမရ တာသသဖြင့် မည်သို့မျှ မတတ်နိုင် ငေးမှိုင့် ကျန်ရစ်ခဲ့ကြပါတော့သည်။)

တို့က်တွန်းပွယ်ရှိသည်ကို အရေးတကြီး တို့က်တွန်းတော်မူသည်

ဒီဝါတွင်းမှာ ယောဂီအဟောင်းတွေကို အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ အခုမှ ရောက်လာကြတဲ့ အသစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီမှာ ကုသိုလ် အထူးဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ပြည့်စုံသင့်သမျှ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ ဝိပဿနာတရား ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော် အတွင်းမှာမှ ရသင့်ရထိုက်တဲ့တရားပါ။

သီလပြည့်စုံအောင်၊ သမာဓိပြည့်စုံအောင်၊ ပညာပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီအတိုင်းတော့ ပေါ့ပေါ့နေလို့ မတော်ဘူး။ ဒီမှာ တရားအားထုတ်တဲ့အခါ စွမ်းနိုင်သမျှ ကြိုးစားအားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ် တွေကို ရှိရှိသေသေ လိုက်နာပြီးတော့လဲ အခြေခံသီလနဲ့ ပြည့်စုံအောင်ပေါ့။ အခြေခံသီလနဲ့ ပြည့်စုံပြီဆိုယင် မိမိစိတ် ကြည်လင်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပြီး သမာဓိဖြစ်နိုင်တယ်။ သမာဓိဖြစ်မှလဲ ဝိပဿနာ ဉာဏ်အဆင့်ဆင့် တိုးတက်နိုင်ပါတယ်။

ဒီမှာက တရားအားထုတ်တဲ့ဌာနဖြစ်နေတော့ တရားကို ကြိုးစားပြီးအားထုတ်ဖို့ပါပဲ။ စာပေကျမ်းဂန်တွေနဲ့ စစ်ဆေးကြည့်နေဖို့ အချိန်မဟုတ်ပါဘူး။ စောစောကလဲ လေ့လာခဲ့ကြပြီးသား ဖြစ်မှာပါပဲ။ ဒီကတော့ တရားကိုပဲ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဖို့တိုက်တွန်းရတယ်။ ဒီနေ့အပြင်မှာလဲတရားဟောဖို့ရာပင့်ထားတာရှိသေးတယ်။ သိပ်ပြီးတရားဟောဖို့လဲ မလိုပါဘူး။ ကိုယ်စားတစ်ပါး ဟောဖို့ဆိုပြီးတော့ ပြောထားတယ်။ ဦးသံဝရကို ညွှန်ကြားတော့လဲ တရားဟောသွားဖို့ရာ ရှိနေတယ်။ ဦးပဏ္ဍိတကို ညွှန်ကြားတော့လဲ သွားစရာရှိနေတယ်။ ဦးသုန္ဒရက သွားစရာမရှိဘူးထင်တယ်။ မရှိယင်လဲ သင့်တော်သလို ကြည့်ပြီး ဟောရုံပေါ့လေ။ သည်က မအားသေးခင် ဟောရမှာပဲ။ အဲဒီ ဟောရမယ့် နေရာကို ဦးသုန္ဒရ ရောက်ဖူးသလား မသိဘူး။ ဒီကတော့ မေ့ကုန်ပါပြီ။ နေရာတွေလဲ မေ့နာမည်တွေလဲမေ့။ ဒီကတော့ နည်းနည်းပါးပါး အာရုံပြုဖို့ရာ နာရီဝက် လောက်တော့ ဟောရမှာပဲ။

အရှင်ဘုရားက ဟိုမှာတစ်နာရီလောက်ဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်နာရီခွဲလောက်ဖြစ်ဖြစ် ကြည့်ပြီးတော့ ဟောပါ။

ဒီမှာကတော့ တရားအားမထုတ်ရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။ အားထုတ်ဖူးတဲ့ ယောဂီဟောင်းတွေ လာနေယင်လဲ တိုးတက်အောင်သင့်တော်သလောက် ကြိုးစားပြီး အားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီအတိုင်းသာ အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။ သာသနာတော်တွင် ပြည့်စုံသင့်သမျှ ပြည့်စုံသွားလို့ရှိယင် နောက်ဆက်လက်ပြီး တတ်နိုင်သမျှ သာသနာပြု သွားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အားပေးတဲ့အတိုင်း အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ

ကြိုးစားပြီး အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ အရွယ်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင် သာပြီးတော့ အရေးကြီးပါတယ်။ ငယ်ရွယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အားထုတ်လို့ ပြည့်စုံတယ်ဆိုယင် ဝါတွင်းမှာ ဒီနေ့ဖို့မတော်ဘူး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် ဒီမှာက ပရိယတ္တိဘက်ကနေပြီးတော့ အားထုတ်စရာမရှိပါဘူး။ ငယ်ရွယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပရိယတ္တိနဲ့ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဖို့ အရွယ်ရှိပါသေးတယ်။ အရွယ်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ပရိယတ္တိအားထုတ်ဖို့ရာ တယ်မလွယ်တော့ဘူး။ တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားအားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။

မိမိတို့လဲ ပြည့်စုံတန်သမျှ ပြည့်စုံအောင်၊ သူများအတွက်လဲပဲ ကုသိုလ်တရားတွေ တိုးပွားအောင် တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစား အားထုတ်ကြဖို့ ထပ်မံပြီး ဒီက တိုက်တွန်းပါတယ်။ အားပေးပါတယ်။ ဒီလို အားပေးတိုက်တွန်းတဲ့ အတိုင်း အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ-

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

**၁၃၄၄-ခု၊ ဇူလိုင်လအထိလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

(ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ ဤဩဝါဒပေးပြီးသည့် နေ့မှ နောက်ဆိုရင် ကိုး(၉) ရက်မျှသာ ဤဘဝအတွက် သက်တော်အကြွင်း ရှိတော့သည်။ ဣဝံ ကမ္မဇရုပ် ချုပ်ရတော့မည်မှာ အင်မတန် နီးကပ်လျက် ရှိနေလေပြီ။ သာသနာတော်တွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်တပန်း ရဟန်း၊ ရှင်လူ၊ ပြည်သူတို့အတွက် အားထားရာ မြင်းမိုရ်တောင်ကြီး ပြိုတော့မည့်ဆဲဆဲ ကဲ့သို့ အားထားရာမဲ့ လုနီးနေပြီကို ကျွန်ုပ်တို့ မသိသေးဘဲ အမှတ်မဲ့ပင် ရှိနေသေး သည်။ သို့သော် ဆရာတော်ဘုရား၏ ဘဝအကြွင်းမှာမူကား အလွန်အလွန် နီးကပ်လှလေပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး မကြာမီမှာပင် ယူကြုံမရ ဖြစ်ကြရတော့မည့် အချိန်မှာလည်း အလွန်အလွန် နီးကပ်လှလေပြီတကား။)

သီလပြည့်စုံရုံနဲ့ မပြီးသေးဘူး

သာသနာတော်အတွင်းမှာ ရဟန်းပြုပြီးတော့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သီလနဲ့ ပြည့်စုံရတယ်။ သီလပြည့်စုံနေရုံနဲ့လဲ မပြီးသေးဘူး။ တရားကိုလဲ အားထုတ်ရသေးတယ်။ တရားအားထုတ်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပဲ အကျိုးရှိအောင် ဆောင်ရွက်သင့် သမျှကို ဆောင်ရွက်ကြဖို့ပါပဲ။ တတ်နိုင်သမျှ တရားကို လွှတ်မထားဘဲ အားထုတ်ရတယ်။ တရားအားမထုတ် ဘဲအလကား နေလို့ သိပ်နေရာမကျဘူး။

မပြည့်စုံသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင် ပြည့်စုံအောင် ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်မှ ပေါ့ပေါ့ဆဆနေလို့ မတော်ဘူး။ နေ့ရော ညပါကျကျနန အားထုတ်မှ နေရာကျတာ။ ကျန်းမာရေးအတွက် အိပ်ရတဲ့အချိန်ရှိတယ်။ အိပ်ပျော်တဲ့အချိန်မှာတော့ မလိုပါဘူး။ အိပ်တော့မယ်ဆိုယင် အိပ်မပျော်မိလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ ပျော်ရာက နိုးလာတဲ့အခါမှာလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ မှတ်ရင်း မှတ်ရင်း အိပ်ပျော်သွားစေရတယ်။ နိုးလာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် တခြားတွေးတောကြံစည်မှုတွေ ကြံစည်မနေမိအောင် ရှုမှတ် ရတယ်။ ကြံစည်စိတ်ကူးမိယင်လဲ ကြံစည်စိတ်ကူးတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ အိပ်ရာက နိုးလဲ ဖောင်းတာ ပိန်တာကတော့ ရှိနေတာပဲ။ တခြား မှတ်စရာမရှိယင် အဲဒီဖောင်းတာ ပိန်တာကို ရှုမှတ်ရုံပါပဲ။ အိပ်ရေးမဝသေးလို့ ပြန်အိပ်ယင် စောနေ သေးယင် ရှုမှတ်ရင်းပြန်အိပ်ပေါ့။ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

တရားတကယ်ပြည့်စုံလို့ရှိယင်

ဉာဏ်စဉ်တရားနာပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေကာမူ တရားကို ဆက်ပြီးအားထုတ်မြဲ အားထုတ်ယင်ကောင်းပါတယ်။ အားထုတ်လို့ တရားတကယ်ပြည့်စုံတယ် ဆိုယင်ဖြင့် ဖိုလ်ဝင်စားနေရင် ပိုပြီးကောင်းတာပဲ။ ၅-မိနစ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ၁၀-မိနစ် ဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်နာရီဖြစ်ဖြစ် ဝင်စားနိုင်သလောက်ပေါ့။ အဲဒါအားထုတ်ရတယ်။

အရွယ်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ တိုးတက်ကြီးပွားအောင် တတ်နိုင်သမျှ ညွှန်ကြားဆောင်ရွက်ပေးဖို့ လိုပါတယ်။ ဘယ်မှာပဲနေနေပေါ့။ သာသနာတော် အကျိုးများအောင် ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ပါပဲ။

နိုင်ငံခြားသွားမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဝါဆိုဖို့၊ မဆိုဖို့၊ ဦးပဏ္ဍိတ ဘယ်လို နှလုံးသွင်းထားသလဲ (ဆိုဖို့မှန်းထား ပါတယ် ဘုရား) ကောင်းပါတယ်။ ကျရာ ဝါဆိုပြီး ကိုယ်သွားစရာရှိတဲ့အခါ သွားပေါ့။ တရားနဲ့စပ်ပြီးတော့ သွားသင့်၊ အားပေး သင့်တယ်ဆိုယင် သွားတဲ့အပြစ် ဖြစ်စရာမရှိပါဘူး။ အခုလောလောဆယ်တော့ ကိုယ်ရှိနေတဲ့ နေရာမှာဝါဆိုဖို့ပေါ့။

အခုနကပြောခဲ့တဲ့ တာချီလိတ်တို့၊ မုံရွာတို့-အဲ သူတို့လဲ အမေရိကန်သွားဖို့ သူတို့က ၂-ပါး အဖွဲ့က ဆောင်ရွက် နေပါတယ်။ အစီအစဉ်က သိပ်မပြီးသေးဘူး။ ဒီက ဝါမဆိုခင် ပြီးကောင်းပါရဲ့။ အခွင့်ရတဲ့အခါ သွားရုံပါပဲ။ အခုတော့ ဝါဆိုတာပဲ ကောင်းပါတယ်။ အပြစ်ကင်းတာပေါ့။

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို တတ်နိုင်သမျှ ကြီးပွားတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တရားကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြခြင်းဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

**၁၃၄၄-ခု၊ ပထမဝါဆိုလပြည့်နေ့
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

သံဃာ ၁၂၀-ကျော်

သံဃာ အတော်များသေးတာပဲ၊ ၁၂၀- တစ်ရာနှစ်ဆယ်ကျော်နေတယ်။ ဝါမဆိုခင် ပြန်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဝါဆိုမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စာရင်းခွဲထားရမယ်။ မိမိဌာန မိမိပြန်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဝါဆိုမိပြန်ရပါပဲ။ သိပ်အရေးမကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အကြာကြီးနေလို့ သိပ်မတော်ပါဘူး။ တရားအားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တစ်ဝါတွင်းလုံးနေမှ ပြည့်စုံမယ်ဆိုယင်တော့လဲ နေရမှာပေါ့။

အဟောင်းဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ တရားဟောပြောပြီး သာသနာပြုနေကြတာဖြစ်လို့ ဒီမှာနေဖို့ တော်ပါတယ်။ သာသနာရေးကိစ္စ ဆောင်ရွက်နေတာ မဟုတ်ယင်တော့ မိမိဌာန မိမိပြန် ဝါဆိုတာပဲ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာတွေနဲ့ ပိုပြီး ဆိုင်တာပေါ့။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေက ကြည့်ပြီးသင့်တော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လက်ခံထားလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် လို့ အဲဒီလက်ခံထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ပေါ့ပေါ့မနေဘဲ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီမှာနေပြီး ဆေးကုရအောင် လာနေတယ်ဆိုယင်တော့ ဒါဟာ သိပ်မတော်ပါဘူး။ ခဏတဖြုတ်ဆိုယင်တော့လဲ ရပါတယ်။ အကြာကြီး နေမယ်ဆိုရင်တော့ တရားအားထုတ်တဲ့ ဌာနခွဲကြီးအနေနဲ့ သိပ်နေရာမကျဘူး။

ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနဖြစ်တဲ့အတိုင်း မိမိတို့ အားထုတ်တဲ့အခါ ကာလမှာ တင်းတင်းရင်းရင်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ အရွယ်လဲကြီး၊ စာပေလဲပဲ ဗဟုသုတရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလို့ရှိယင် ဒီမှာကြာကြာနေပြီး သာသနာ ပြုသွား နိုင်ယင်တော့ ကောင်းပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်အတွင်းမှာ သာသနာပြုနိုင်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။

ကိုယ်လဲပဲ ကျကျနနအားထုတ်ပြီးတော့ ကိုယ့်အတွက် ဘာမှ ရှုပ်ရှုပ် ထွေးထွေးမဖြစ်ရအောင် သည်းခံပြီး သူတစ်ပါး ကိုလဲ ကျကျနန ဟောပြော သာသနာပြုနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်သွားမယ်ဆိုယင် ဒါကတော့ အင်မတန် ကောင်း တာပဲ။

အဲသလို ဆောင်ရွက်သွားကြဖို့ တကယ်လို့ ဒီလိုမဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး ဆိုယင်တော့ ဒီမှာ ဒီအတိုင်းလာနေလို့ကတော့ မတော်လှဘူးပေါ့။ ဒီနေ့တော့ ဘာမှ အထူးပြောစရာမရှိပါဘူး။ တော်ပါပြီ။ အဖျော်ကပ်စရာရှိတာကပ်ကြပေါ့။

**၁၃၄၅-ခု၊ ပထမဝါဆိုလကွယ်နေ့
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ ဝင်ရောက်ပြီးတော့ နေတယ်ဆိုရင် ဘုရား အဆုံးအမတော်အတိုင်း အချိုးတကျ ကျင့်ကြံအားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေကို ရိုရိုသေသေ လေးလေးစားစား အားထုတ်ပြီးနေကြဖို့ လိုပါတယ်။

မနေ့ညက ပြောကြားတုန်းက ဒီမှာ တစ်ပါးတလေ ရှိမလားတော့ မပြောတတ်ဘူး။ သင်္ကန်းတွေ လူဝတ်တွေလို ချုပ်ထားပြီး အဲဒီ အဝတ်အထည်ကြီးတွေကို ဝတ်ရုံနေတာရှိတယ်လို့ဆိုတယ်။ အဲဒါ မတော်တဲ့ ဥစ္စာပဲ။

အချို့အရပ်တွေမှာလဲ ဒီလိုဝတ်ရုံကြတာကို တွေ့ရတယ်။ ဆရာသမားတွေကလဲ မဆုံးမဘူးနဲ့တူပါတယ်။ သင်းပိုင် တွေကို လူဝတ်လိုဝတ်ပြီးတော့ နေကြတယ်။ အဲဒါဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်နဲ့ မညီဘူး။ သာသနာတော်မှာ နေလို့ရှိယင် ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်တော်နဲ့ ညီအောင်တော့ နေပါမှပေါ့။

ဒီပြင်ဟာတွေလဲ ရှိသေးတယ်။ စာရေး၊ သောက်ရေးမှစပြီးတော့ အကုန်လုံးပဲ။ မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမညွှန်ကြားထားတဲ့ အတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်နေကြဖို့ လိုပါတယ်။ ဂိုဏ်းဂဏတွေမှာလဲပဲ တချို့ ဂိုဏ်းဂဏတွေမှာ မိမိတို့ ဆရာသမားတွေက ဆုံးမမှု မရှိတာနဲ့ ပေါ့လျော့နေတာတွေလဲရှိတယ်။ အဲဒါ နေရာမကျဘူး။ ကိုယ့်ဆရာသမား မဟုတ်ပေမယ့်လို့ တခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်နဲ့ စပ်ပြီးပြောဟောတဲ့ အခါကာလမှာ ရိုရိုသေသေနာကြားပြီး လိုက်နာ ကျင့်ကြံကြဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ကိုယ့်ဆရာသမားနည်းမဟုတ်ပေမယ့်လို့ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်နဲ့ ညီညွတ်တဲ့နည်းဆိုယင် လိုက်နာကျင့်ကြံ နေထိုင်ဖို့ပါပဲ။

ပြည့်ပြည့်စုံစုံအားထုတ်မှ နေရာကျမယ်

တရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တရားထူးရအောင် အားထုတ်ကြရတယ်။ ဝါတွင်းမှာ အားထုတ်တာတွေလဲ ရှိတယ်။ ဝါပမှာ အားထုတ်တာတွေလဲ ရှိတယ်။ ဝါပမှာတော့ ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း အားထုတ်လို့ ရပါတယ်။ အားထုတ် လို့ရှိရင်တော့ နည်းနည်းကြပ်တာပေါ့။ အဲဒီကာလမှာဆိုရင် သန့်သန့်ရှင်းရှင်းနဲ့ နေထိုင်ဖို့ ပိုပြီးအရေးကြီးတယ်။ အဲဒီမှာ ပရိသတ်တွေ သိပ်များနေရင် တာဝန်ရှိတာပေါ့။ ဝါပမှာတော့ အသစ်တွေတိုးပြီး ပရိသတ်တွေ သိပ်များနေပေမယ့်လို့ ပြန်လို တဲ့ အချိန်မှာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြန်နိုင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် သိပ်ပြီးတော့ တာဝန်မရှိဘူး။

ဝါတွင်းမှာဆိုရင် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်နဲ့အညီ နေထိုင်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ တချို့ ဒုလ္လဘတွေက ခဏတဖြုတ် နေပြီး ပြန်ထွက်မယ်ဆိုရင် သိပ်နေရာ မကျဘူး။ ဒုလ္လဘတွေရော၊ ဝါငယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော ကျကျနန တရားပြည့်စုံအောင် အားထုတ်မှ နေရာကျတယ်။ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကိုလဲ ရှိရှိသေသေ လေးလေးစားစား ရှိကြမှပဲ။

ဩဝါဒပေးနေတဲ့ ဆရာတော်တွေကလဲ မိမိတို့ ဩဝါဒပေးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သေသေချာချာ စိစစ်ပြီး အဆင်ပြေအောင် ဩဝါဒပေးကြဖို့ပါပဲ။ အဆင်ပြေအောင် ညွှန်ကြားပေးတာ ကောင်းပါတယ်။ ဒီကတော့ ဘယ်သူဘယ်ဝါ ရယ်လို့ မသိပါဘူး။ တွေ့လဲမတွေ့ပါဘူး။ တွေ့စရာလဲ မလိုပါဘူး။ ဒီက ဆရာသမားတွေ ထုံးစံအတိုင်း ရှိရှိသေသေ လိုက်နာ ဖို့ပါပဲ။ ဒီနေရာတွင် မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီက ကျင့်သွားပြီးလို့ရှိရင် နောက်လဲ အမြဲတမ်း ကျင့်သွားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

ကြည်ညိုဖွယ်လဲ ဖြစ်ပါတယ်

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ ရဟန်းအဖြစ်နဲ့ နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘုရားအဆုံးအမအတိုင်း ရှိရှိသေသေ ကျင့်မှပေါ့။ ဒါမှ အပြစ်ကင်းပြီးတော့ ကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ပွားမှာပဲ။ ကုသိုလ်ရအောင် အားထုတ်နေတယ် ဆိုရင် ကုသိုလ် ရသည်ထက်ရတာပဲ ကောင်းပါတယ်။ ဒီတော့ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကိုလဲ ရှိသေဖို့၊ ဝိပဿနာတရားကိုလဲ ကြိုးစားပြီးတော့ ရှုမှတ်ပွားများအားထုတ်ကြဖို့ပေါ့။

စားရေး၊ သောက်ရေးတွေမှာ ဆိုလိုရှိရင်လဲ သပိတ်နဲ့ စားရတဲ့အလေ့အကျင့်တွေဟာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံလောက် ပန်းကန်ပြားနဲ့ စားတာတော့ သိပ်ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ အမြဲတမ်း ကိုယ့်ဟာကို နေလိုရှိရင် သပိတ်နဲ့စားတာပဲ ကောင်းပါတယ်။ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက သံဃာကို လှူဒါန်းတဲ့ နေရာတွေ ဘာတွေမှာကျယ်လဲ သင်္ကန်းရုံ ပြီးတော့ ဆွမ်းစားကျောင်းမှာ စားကြဖို့ကို ပြောထားရတယ်။ ခဏတဖြုတ် သင်္ကန်းဝတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ သင်္ကန်း မဝတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတော့ သင်္ကန်းမရုံသင့်တော်သလို ကြည့်ပြီး ခွင့်လွှတ်ဖို့ အလျင်ကတည်းက ပြောထားခဲ့ပါတယ်။ သံဃာကို လှူဒါန်းတဲ့အခါ သံဃာကို ဆွမ်းကပ်တဲ့ အခါကာလမှာ သံဃာက သင်္ကန်းရုံပြီး အလှူခံတာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ကြည်ညိုဖွယ် ဖြစ်တာပေါ့လေ။ အဲဒီလို အခါမျိုးမှာ သင်္ကန်းရုံတာပဲ ကောင်းပါတယ်။

ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်ကို လေးလေးစားစား ရှိရှိသေသေ နေကြထိုင်ကြဖို့၊ တရားအားထုတ်တဲ့ ဌာနဖြစ်တဲ့အတိုင်း ဒီမှာနေတဲ့အခါ တရားကို အမြဲမပြတ် အားထုတ်ကြဖို့၊ နောင်လဲ အကြောင်းညီညွတ်သလို ဆက်ပြီး အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။

နောက်အကြောင်းညီညွတ်လို့ရှိရင်လဲ ဝါဆိုသင်္ကန်းအကြောင်းကို ပြောရဦးမယ်။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ ကုသိုလ်တရားပွားများအောင် နေထိုင်အားထုတ်ခြင်းဖြင့် အလိုရှိအပ်သော လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ပြည့်စုံပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

ဒုတိယပိုင်း

နမော ဩဝါဒဓမ္မဒေသကဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော
အာစရိယ မဟာစည် ထေရဿ စ။

၁၃၄၂-ခု၊ တော်သလင်းလကွယ်နေ့ သံဃာ့ဥပုသ်ပြုရာ ဩဝါဒကထာ

အင်း-ဝါကျွတ်ခါနီးပြီ၊ ဒီနေ့ တော်သလင်းလကွယ်နေ့၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၁၅)ရက်ဆိုရင် ဝါကျွတ်တော့မှာ၊ ဒီနှစ် တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရဟန်းတော်တွေကလဲများ၊ အမျိုးသားယောဂီတွေကလဲများ၊ အမျိုးသမီး ယောဂီတွေကလဲများ အမျိုးသမီး ယောဂီတွေကတော့ ခါတိုင်းထက်တောင် များသေးတယ်။ သူတို့ကတော့ တရားလေးငါး ခြောက်ဆယ် အမြဲလိုလို ရှိနေတာပါပဲ။ တစ်နေရာ တစ်ဌာနတည်းမှာ များနေလို့သာပဲ။ တခြား ဌာနတွေမှာလဲ ဒီလိုသာ များမယ်ဆိုယင် တော့ တော်တော်နေရာကျမှာ၊ အခုတော့ ဒီတစ်နေရာတည်းပဲ များတယ်။ ရန်ကုန်မှာ ရိပ်သာတွေ အတော် များများရှိ နေတာ၊ ဒီပြင်နေရာတွေမှာတော့ ဒီလောက်မတိုးတက်ကြသေးဘူး။ချမ်းမြေ့ရိပ်သာမှာတော့အတော်အတင့် ရှိပါ တယ်။

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံနေတဲ့အခါကာလမှာ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ တရားထူးကိုရအောင် အားထုတ်ဖို့ ရာဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ယင် အင်မတန် အရေးကြီးတာပဲ။ ဘဝတွေတစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝ ထပ်ခါထပ်ခါ ဖြစ်နေတဲ့အထဲမှာ အခုလို လူ့ဘဝနဲ့ ဘုရားသာသနာတော်ကို တွေ့ကြုံရတဲ့ ဘဝက သိပ်များတာ မဟုတ်ဘူး၊ နည်းတယ်။

ကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးလို့ နတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာတွေ ဖြစ်နေကြတာလဲရှိပါတယ်။ ဒီပြင် အကုသိုလ်ကံကြောင့် ငရဲသား တို့၊ တိရစ္ဆာန်တို့၊ ပြိတ္တာတို့ဖြစ်နေကြတာတွေလဲ ရှိတယ်။ လူ့ဘဝမှာ ဖြစ်နေတာက နည်းတယ်။ လူ့ဘဝမှာ ဖြစ်ပြန် တော့လဲ ဘုရားသာသနာတော်နဲ့ နီးစပ်အံ့ပါမှ၊ ဘုရားသာသနာတော်နှင့် နီးစပ်မှု၊ မနီးစပ်မှုကလဲ နှစ်မျိုးရှိနေပါတယ်။ နီးစပ် လို့ ဘုရားသာသနာတော် အတွင်းရောက်နေတဲ့ အခါကာလမှာ ကျကျနန ဘုရားအားထုတ်ဖို့ရာ ထွန်းကားတဲ့ ဌာနမှာ လူဖြစ် ပြီး နေကြတယ်။ ဘုရား တရားတော်တွေကို ကြားရ၊ နာရ တရားအားထုတ်ကြရတာဟာ အင်မတန်ကောင်းတာပဲ။

တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီက သတိပဋ္ဌာန်နည်းနဲ့ အားထုတ်ကြတာကို သဘောမကျကြဘူး။ သူတို့နဲ့သူတို့ သဘောကျပြီး အားထုတ်တာတွေလဲရှိပါတယ်။ တစ်မျိုးနည်းနဲ့သဘောကျပြီးသူတို့နည်းနဲ့ သူတို့ အားထုတ်ကြယင်လဲပဲ ကောင်းသင့် သလောက်တော့ ကောင်းမှာပါပဲ။ ဘာမှ အားမထုတ်ပဲနေတာကတော့ ဟန်မကျပါဘူး။ အားထုတ်ဖို့ရာလိုပါတယ်။ အခု ဒီမှာ လာပြီး စေတနာကောင်းကောင်းနဲ့ အားထုတ်နေကြတာဟာ အင်မတန် အဆင်ပြေပါတယ်။ လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွား ကို အဆင်ပြေတုန်းမှာ အားထုတ်ပြီး ယူကြဖို့ပါပဲ။

တရားကိုမေ့ထားရမ္မာ မဟုတ်ဘူး

ဝါကျွတ်ခါနီး နောက်သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၇)ရက်နေ့ဆိုယင် ဉာဏ်စဉ်နာသင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ နာကြရမယ်။ ဝါတွင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဉာဏ်စဉ်နာနိုင်ဖို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဉာဏ်စဉ်တရားနာပြီးတော့ ဝါကျွတ်တဲ့အခါ ကိုယ့်နေရာ ကိုယ်ပြန်ရုံပါပဲ။ ကိုယ်နေရာကိုယ် ပြန်ရောက်တဲ့အခါ တတ်နိုင်လို့ရှိယင် တတ်နိုင်သလို ဟောပြောပေးပေါ့။ မတတ်နိုင် လို့ရှိယင်လဲ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်တော့ အားထုတ်နေဖို့ပါပဲ။ တရားလိုလားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တရားကို ပစ်ထားမှာ မဟုတ်ဘူး။ သူများကို မဟောနိုင် မပြောနိုင်ယင်တောင်မှ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လေးလေး စားစားနဲ့ အားထုတ်ဖို့ရာ အရေးကြီး ပါတယ်။

ကျကျနန ပြည့်ပြည့်စုံစုံတရားကို အားထုတ်လို့ရှိရင်သိသင့်သိထိုက်တာတွေ အကုန်လုံးသိနိုင်တာဖြစ်လို့ အင်မတန် နေရာကျပါတယ်။ ခု ဝါတွင်းမှာ အားထုတ်ကြတဲ့ အရှင်ဘုရားတွေမှာလဲ အားထုတ်ရတဲ့ အချိန်တွေ တော်တော်များပါတယ်။ ပြည့်စုံသင့်သလောက် ပြည့်စုံကြမှာပဲ။ ဟို သီတင်းက ဉာဏ်စဉ်တရားနာရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တော်တော်များပါတယ်။ အဲဒီလိုပဲ ဒီတစ်ခါလဲ တော်တော်များမှာပါပဲ။ အဲဒီလို ဉာဏ်စဉ်နာပြီးတဲ့အခါလဲ ပေါ့ပေါ့နေသွားဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ အချိန်ရသလောက် ဆက်လက်အားထုတ်သွားဖို့ပါပဲ။

အမြဲတမ်းနှလုံးသွင်းရမယ်တဲ့

အင်း-ရဟန်းများ အမြဲနှလုံးသွင်းရမယ့် ပဗ္ဗဇ္ဇိတ အဘိဏ္ဍာသုတ်တရားဆယ်ပုဒ်ကို တော်တော်ဆီက တစ်ခါ ပြောပြီးခဲ့ပြီ။ ပဗ္ဗဇ္ဇိတေန အဘိဏ္ဍာ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗ-ရဟန်းဟာ အမြဲနှလုံးသွင်းရမယ်တဲ့။ အဲဒါ နှလုံးသွင်းမယ့်တရား ဆယ်ပါး ထဲမှာ-

“အတ္ထိ န ခေါ မေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော အလမရိယဉာဏဒဿန-
ဝိသေသော အဓိဂတော”တဲ့။

အဲဒီအချက်လဲ ပါပါတယ်။ ဒါက အရေးကြီးပါတယ်။ ဆယ်ပုဒ်ထဲက နောက်ဆုံး ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်းဖို့ ဟောကြား ထားတဲ့ အချက်ပါပဲ။ “အတ္ထိ န ခေါ မေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော-” ငါ့အား ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဆိုတဲ့ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တရား ရှိသလား ဆိုတာ၊ အဘိဏ္ဍာပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗ-အမြဲနှလုံးသွင်းရမယ်တဲ့၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဆိုတာ “အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသ” ကိလေသာ ကိုဖျက်ဆီးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော စင်ကြယ်တဲ့ ဉာဏ်အထူး-တဲ့။ အဲဒီဉာဏ်အမြင် ကလဲ မျက်စိနဲ့မြင်သလို သေသေ ချာချာ သိမြင်နိုင်တဲ့ဉာဏ်ပါပဲ။

ပြီးတော့ “အတ္ထိ န ခေါ မေ အဓိဂတော” ငါ့မယ်။ အဲဒီတရား၊ အဲဒီဉာဏ်ကို ရသလားလို့လဲ အမြဲနှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ရမယ်-တဲ့။ နည်းမှန်၊ လမ်းမှန်နဲ့ မပြတ်အားထုတ်နေလို့ ရှိယင် အဲဒီဉာဏ်အမြင်အထူးနဲ့ တကွ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဆိုတဲ့ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တရားကို ရနိုင်ပါတယ်။ တကယ်ရပြီ ဆိုလို့ရှိရင်လဲ ကိုယ့်မှာ ဒီတရားတွေ ရှိ မရှိ တကယ်သိနိုင်တာပဲ။ ဒီဉာဏ်၊ ဒီတရားတွေမရသေးလို့ရှိယင်လဲ ရအောင် ရှိအောင် အားထုတ်ဖို့လိုပါတယ်။

ရဟန်းဖြစ်ပြီး ချမ်းချမ်းသာသာ သာသနာတော်မှာ နေရရုံနဲ့ အားရနေလို့တော့မဖြစ်ဘူး။ အင်မတန် အရေးကြီးတဲ့ ဒီတရားထူးတွေကို ရအောင် အားထုတ်ဖို့ တိုက်တွန်းပြီး သတိပေးလိုပါတယ်။ သီလနဲ့ ပြည့်စုံရုံလောက်နေထိုင်ပြီ အားရ နေမယ်ဆိုလို့ရှိယင် သံသရာထဲမှာ ကောင်းကျိုးရတန်သလောက်တော့ ရမှာပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် ဒီလောက်နဲ့ အားရနေ လို့တော့ဆင်းရဲမကင်းသေးပါးဘူး။ ဆင်းရဲကင်းအောင် အားထုတ်ဖို့က အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။

“နိဗ္ဗာန်ရပါလို၏” လို့ ဆုတောင်းရုံတောင်းထားလို့ကတော့ အားမထုတ်ယင် နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ပါဘူး။ ယခုဘဝလို နေမှာပါပဲ။ ယခုဘဝလဲ ရှေးဘဝက ဆုတောင်းခဲ့လို့ ဆုတောင်းခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ရှိလို့ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တဲ့ လူ့ဘဝကို ရောက်နေတာ။ ဘုရားသာသာနာနဲ့ တွေ့နေတာ။ ဒါပေမယ့်လို့ အားမထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေတော့ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မရပါဘူး။ ကုသိုလ်ကံကတော့ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ရအောင် အားထုတ်ဖို့ရာ ပို့နေတာပါပဲ။ အဲဒါ အရေးကြီးပါတယ်။

တရားတွေရအောင်ဆိုပြီး အားထုတ်ကြတာပဲ။ အကြောင်းမညီညွတ်လို့ မရလဲ နောင်အခါကာလရဖို့ရာ အကြောင်း အထောက်အပံ့တော့ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုဘဝမှာမရလဲနောက်ဘဝမှာ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့လွယ်လွယ်ကူကူ ရခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ဖို့ရာသာ လိုတာပါပဲ။

အဲဒါကြောင့် ယခု ဒီရိပ်သာမှာလဲ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်သွားကြဖို့။ မိမိတို့နေရာ ပြန်ရောက်လာတဲ့အခါမှာလဲ တရားကို မေ့မထားဘဲဆက်ပြီးကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြဖို့။ မပြည့်စုံသေးလဲ ပြည့်စုံအောင်၊ ပြည့်စုံပြီးလဲ တိုးတက်အောင် ပေါ့လေ အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။

ရဟန်းကျင့်ဝတ်တွေလဲ ပြည့်စုံစေရတယ်

ရဟန်းကျင့်ဝတ်တွေကိုလဲ ပြည့်ပြည့်စုံစုံကျင့်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ လေးလေးစားစား ကျင့်ဖို့လိုတာ ပါပဲ။ “ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေသာမိတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ၊ ပရိမဏ္ဍလံ ပါရပိသာမိတိ သိက္ခာကရဏီယာ” ဆိုတဲ့ သေခံယ သိက္ခာပုဒ်တွေဒါတွေကိုလဲပေါ့ပေါ့ဆဆကျင့်လို့မလျော်ဘူး။ ဝတ်တဲ့ရုံတဲ့အခါ အဝန်းညီစွာ ဝတ်ရုံခြင်းဆိုတာ သူလဲအရေးကြီး တာပဲ။ အဲဒါတွေ ဝိနည်းဆုံးမဩဝါဒထဲမှာ ရေးထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဒါတွေကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ညွှန်ကြားဖို့ နည်းနည်း လိုနေတယ်။ ပါတော့ပါပါရဲ့။ ဒါပေမယ့်လို့ ဘယ်ပိဋ္ဌိတော်အရ ဘယ်အဋ္ဌကထာအရ စသည်ဖြင့် ညွှန်ကြားတာ လေးက မပါဘဲဖြစ်နေတယ်။ ပိဋ္ဌိတော်တွေထဲမှာလဲ ရှိ၊ အဋ္ဌကထာတွေထဲမှာလဲရှိ၊ နိဿယတွေထဲမှာလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေ ဖော်ပြ မထားမိဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ တစ်နေ့နေ့ကျမှ ဖော်ပြရဦးမှာပဲ။

“ဂီဟိပါရပန” လူတွေဝတ်သလို ကိုယ်ဝတ်ချင်သလို ဝတ်လို့မဖြစ်ဘူး။ သိက္ခာပုဒ်တော်လာတဲ့အတိုင်း ရဟန်းတို့ ဝတ်ရုံနည်းနဲ့အညီ ဝတ်ကြ၊ ရုံကြဖို့ ပါပဲ။ အရိအသေပြုရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရိအသေပြုတဲ့ နေရာမှာ “ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ”တဲ့။

ပန်းနှစ်ဖက်မရုံဘဲ ပန်းတစ်ဘက်တည်းမှာ ရုံရတယ်၊ လက်ဝဲလက် ပန်းထက်မှာတင်ပြီး ရုံဖို့ပါပဲ။ ဘုရားရှိခိုးဝတ်ပြုတဲ့ အခါကာလစသည်မှာ အခု ဒီမှာ ဝတ်ရုံသလိုပေါ့။ အဲဒီလို ဝတ်ရုံကြဖို့ပါပဲ။ ဘုရားကို အရိုအသေပြုတဲ့အခါ ဆရာသမားတွေ မထေရ်ကြီးတွေကို အရိုအသေပြုတဲ့အခါ၊ ဒေသနာပြောကြားတဲ့အခါ အဲဒီလိုအခါတွေမှာ “ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ”လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါဟာလဲပဲ နှစ်ဘက်ရုံတာနဲ့ သဘောအားဖြင့်တော့ အတူတူပါပဲ။ သူက တစ်ဘက်တည်းရုံတာ နှစ်ဘက်ရုံတော့ သင်္ကန်းကို လိပ်ပြီးတော့ ရုံရတယ်။ တစ်ဘက်ရုံဆိုယင် မလိပ်ဘဲရုံလို့ရပါတယ်။ သို့သော်လဲ လိပ်ပြီးတော့ ရုံတာပဲကောင်းပါတယ်။ သင်္ကန်းကြီးလို့ ရှိယင် လိပ်မှ၊ သေးနေလို့ရှိယင် မလိပ်ဘဲလဲပဲ ရပုံပေါ်ပါတယ်။ တစ်ဘက်တည်း ရုံတဲ့အခါ လက်ဝဲလက်မောင်းလုံအောင် ရုံမှ၊ အဲဒါ အဋ္ဌကထာမှာပါပါတယ်။ အဲဒါတွေကို တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မလေ့လာကြလို့ မသိကြဘူး။ ဒါကြောင့် ပန်းကြီးတွေနဲ့ လက်ဝဲလက်ကို လုံအောင်မဖုံးဘဲ အရိုအသေပြုကြတယ်။

လူတို့နေရာ မြို့ထဲ၊ ရွာထဲသွားတဲ့အခါကာလကျတော့ ပန်းနှစ်ဘက် လက်နှစ်ဘက်စလုံး လုံအောင်ရုံရတယ်။ ဒါကတော့ အများသိနေတာပါပဲ။ အခု ဒီရိပ်သာမှာတော့ မြို့ထဲ၊ ရွာထဲသွားတယ်မဟုတ်ပေမယ့်လို့ ကြည့်ညှိဖွယ်ဆောင် သင့်ရာမှာ ရုံသွားကြရပါတယ်။ ဘုရားသွား၊ ကျောင်းသွား၊ ဒီလိုသွားတဲ့အခါ ကာလမှာ မရုံဘဲသွားလဲ ဝိနည်းကတော့ ခွင့်လွှတ်ပါတယ်။ သွားကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ လူတွေအမြင်အားဖြင့်တော့ ပါသာဒိက မဖြစ်ဘူး။ ပါသာဒိကမဖြစ်ရင် မြင်တဲ့လူတွေက ကဲ့ရဲ့ကြလိမ့်မယ်။ ဒီလို ကဲ့ရဲ့ကြယင် အဲဒီလူတွေက အကုသိုလ်ဖြစ်မယ်။ ပါးစပ်ကမပြောနဲ့ဦးတော့ စိတ်ထဲ က“ဒီကိုယ်တော်ကြီးက မြို့ထဲရွာထဲသွားတာ သင်္ကန်းလဲ မရုံဘူး”ဆိုပြီး အပြစ်တင် လိမ့်မယ်။ ကိုယ်ကတော့ ဘုရားသွား၊ ကျောင်းသွားမို့ အပြစ်မရှိလို့သွားတာပဲ။ ဒီလိုအပြစ်မရှိတာကို မသိဘဲ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ရင် ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာ အကုသိုလ်ဖြစ်ကြမှာပဲ။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲအကုသိုလ်မဖြစ်ရအောင် ကိုယ်လဲပါသာဒိကဂုဏ် ဖြစ်အောင်လို့ ကျောင်းတွင်း ကအပြင်ထွက်လို့ရှိယင် သင်္ကန်းရုံသွားဖို့တိုက်တွန်းထားရပါတယ်။ အခု ဒီမှာတော့ ကျောင်းတွင်းက ထွက်လိုက် ယင် မြို့ထဲ ရောက်သွားတာဖြစ်လို့ မြို့ထဲမှာ ကိစ္စရှိလို့ သွားတယ် ထင်ကြမှာပဲ။ ဘုရားသွားတာ၊ ကျောင်းသွားတာ ပဲလို့ သိကြမှာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ မြင်တဲ့လူတွေက ကဲ့ရဲ့ကြမှာပဲ။ အဲဒါကြောင့် ရုံသွားတာပဲ ကောင်းပါတယ်။

မလေ့လာပါဘူး

ခုနေအခါမှာ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အိမ်သွားတာတောင်မှ သင်္ကန်းမရုံပဲ သွားနေကြပါတယ်။ ကြပ်တာပဲ။ အဲဒါတွေ တော်တော် နေရာမကျတာပဲ။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်သာမဟုတ်ဘူး။ ခပ်ကြီးကြီးတွေလဲ ဒီလိုပဲ။ အဲဒါတွေ တော်တော်နေရာမကျတဲ့ ဥစ္စာတွေပဲ။ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်မှာလာတဲ့ အတိုင်း သင်္ကန်းရုံသွားရတယ်ဆိုတာဟာလဲ ဝန်လေးလှတာမဟုတ်ပါဘူး။ မြင်တဲ့လူတွေပါသာ- ဒီကဖြစ်အောင်၊ အကဲ့ရဲ့ လွတ်အောင် သင်္ကန်းရုံသွားဖို့ ကောင်းပါတယ်။

အဲ-အရိုအသေပြုတဲ့အခါ ကာလတွေကျတော့ “ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ”ဆိုတဲ့အတိုင်း တစ်ဘက်ပန်းတင်ရတယ်။ တစ်ဘက်ပန်းတင်ရုံတော့လဲလက်ဝဲလက်မောင်းကိုလုံစေရတယ်။ သင်္ကန်းရုံတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ သိပ်တော့လဲမထူးပါဘူး။ အဲဒါဟာ နှစ်ခုစလုံး မရုံပါနဲ့ တစ်ခုတည်းရုံလဲ လက်ဝဲလက်မောင်း လုံနေရင်တော့ ပါသာဒိက ဖြစ်လောက်နေတာပါပဲ။ ဒီလိုလဲရုံ လို့ရပါတယ်။ အပြစ်တော့ မရှိပါဘူး။ သို့သော်လဲ စာထဲပေထဲ တိုက်ရိုက်လာတာကတော့ဖြင့် နှစ်ဘက်ရုံပဲ “ဧကံသံ”ကတော့ တစ်ဘက်ရုံပဲ။ ဒါပဲကွာပါတယ်။

သင်္ကန်းရုံတာကစပြီးတော့ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သိအောင် လေ့လာဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ သိတဲ့အတိုင်းလဲပဲ ကျင့်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရဟန်းတို့ကျင့်ရမယ့် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေ။

ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အပြင် သမာဓိ၊ ဉာဏ်ဖြစ်အောင်လို့ တရားလဲ အားထုတ်ရတယ်။ အခုဒီမှာတော့ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ နောက်ကိုပေါ့လေ။ ပေါ့ပေါ့ဆဆ မဟုတ်ဘဲ ရိုရိုသေသေနဲ့ အမြဲမပြတ်အားထုတ်သွားကြဖို့ ဒါလောက်ပဲ သတိပေးဖို့ရှိပါတယ်။

လူ့ဘဝကိုလဲ ရတုန်း သာသနာတော်နဲ့လဲ တွေ့ကြုံတုန်း အခါကာလမှာ မိမိတို့လိုလားတဲ့ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော ကောင်းကျိုးချမ်းသာနဲ့ ပြည့်စုံပြီးလျှင် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

**၁၃၄၂-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလကွယ်နေ့
သံဃာဥပုသ်ပြုရာ ဩဝါဒကထာ**

ကိုယ်လဲအပြစ်ကင်း အမှီပြုနေသူတွေလဲ ကျေးဇူးများ

တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ပေါ့ပေါ့အားထုတ်လို့ မဖြစ်ဘူး၊ ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ လိုပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်တွင်းမှာ ဘုရားအလိုတော်နဲ့ အညီ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်တွေကို တတ်နိုင်သမျှကျင့်ဖို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်တောင်မှ သီလအကျင့်ကိုတော့ ကျင့်ဖို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ သီလ အကျင့်ကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ကျင့်တော့ ကိုယ်လဲအပြစ်ကင်းတယ်။ ကိုယ့်ကိုအမှီပြုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ကျေးဇူးများတယ်။ အရိအသေပြုတိုင်း၊ လူဒါန်းပူဇော်တိုင်း ကုသိုလ်အထူးတွေဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ ရှင်၊ ရဟန်းဖြစ်ပြီး ကျင့်ခွင့်ရတာဟာ ကုသိုလ်ထူးလို့ပဲ။

သိက္ခာပုဒ်တွေနားလည်အောင် လေ့လာထားဖို့လဲ လိုပါတယ်။ ဒုလ္လဘတွေက ခဏမို့ နားလည်အောင် လေ့လာဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ကြာရှည်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေ နားလည်အောင် လေ့လာဖို့ ပါဠိလို မတတ်တာ တောင်မှ ဘာသာပြန်ထားတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါတွေကို နားလည်အောင် အချိန်ရသမျှ လေ့လာနိုင်တာပဲ။ လေ့လာပြီးတော့ အဲဒီဝိနည်းသိက္ခာပုဒ် တွေလာတဲ့အတိုင်း ရိုရိုသေသေကျင့်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အခု ဒီမှာ တရားအားထုတ်ဖို့လာနေကြတာဆိုတော့ တရားကိုပဲ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။ အသစ်ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မိမိတို့စွမ်းနိုင်သမျှ မရပ်မနား ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အဟောင်းဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကလဲ ပြည့်စုံသည်ထက်ပြည့်စုံအောင် အချိန်အခွင့်ရသလောက် စွမ်းနိုင်သလောက် အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။

ကိုယ်ကပြည့်ပြည့်စုံစုံ ကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီးတော့ သူများတွေကိုလဲ ဟောမယ်၊ ပြောမယ်ဆိုယင် အဆင်ပြေပါတယ်။ သာသနာတော်မှာလဲ အကျိုးများပါတယ်။ ကိုယ်ကမပြည့်စုံဘဲ သူတစ်ပါးကို ဟောပြောလိုကတော့ အဆင်ပြေအောင် ဟောပြောနိုင်မယ်မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီတော့ ကိုယ်တိုင်ကလဲ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြစ်အောင် အားထုတ်၊ ဒီလိုပြည့်စုံပြီးမှ သူတစ်ပါး ကိုလဲ ဟောပြောမယ် ဆိုယင် သာသနာတော်မှာ ကျေးဇူးများပါတယ်။

ယောဂီဟောင်းတွေမှာ ဒီပြင်ဆောင်ရွက်စရာ ကိစ္စလေးတွေတော့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ အားချိန်လေးတွေတော့ ရှိမှာပါပဲ။ အဲဒီလို အားတဲ့အချိန်လေးတွေမှာနာရီပိုင်း၊မိနစ်ပိုင်းလောက်ပဲ ရရပေါ့။ ရတဲ့အချိန်မှာ ကြီးကြီးစားစား ပြည့်စုံသည် ထက် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြဖို့လိုပါတယ်။ ယောဂီအသစ်တွေ ဆိုတာကတော့ ဆောင်ရွက်စရာ အထူးကိစ္စရယ်လို့ ရှိဖို့မလိုပါဘူး။ ဒီတော့ အချိန်ရှိသမျှ အားထုတ်ကြဖို့၊ မပြတ်မလပ်အောင် အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ “မီးပွတ်သော ယောက်ျားကဲ့ သို့ အားထုတ်ရမယ်”တဲ့။ မီးပွတ်တဲ့ ယောက်ျားဟာ မီးမရမချင်း ကြီးစားပွတ်ရသလို တရားကိုလဲ မရမချင်း ကြီးစားအားထုတ် ရတယ်။

ပိုင်းခြားသိရမည့်တရား

“ဣဒံ ဒုက္ခံ ပရိညေယျံ”ဆိုတဲ့အတိုင်း ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိရမယ်။ ဒါ-တရားဦး ဓမ္မစကြာကစပြီးတော့ ဟောကြားထားတဲ့ တရားပဲ။ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ ပိုင်းခြားသိရမည့်တရား၊ သိထိုက်တဲ့တရား၊ ပိုင်းခြားသိရမယ် ဆိုတာအမှန် တော့ မှန်မှန်ကန်ကန် သိရမှာကိုဆိုလိုတာပါပဲ။ ပိုင်းခြားသိရမည့် အဲဒီ ဒုက္ခသစ္စာကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးလို့ သရုပ်ဖော် ထားတယ်။ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ပိုင်းခြားပြီး အမှန်အတိုင်း သိအောင် အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။

ဝိပဿနာရှုတဲ့အခါကာလမှာ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ရှုရတယ်။ ဒီလိုရှုဖို့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်လဲ ဟောထားတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အစရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဟောထားပါတယ်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဆိုတာဟာလဲ မိမိသန္တာန်မှာ တကယ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေပါပဲ။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တရား တွေကို မရှုမှတ်ဘဲ ထားလို့ရှိယင် စွဲလမ်းတဲ့ ဥပါဒါနတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ဥပါဒါနဆိုတာ စွဲလမ်းတာကို ခေါ်တာပဲ။ နှစ်သက်သာယာပြီးတော့ စွဲလမ်းတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အနေနဲ့လဲ စွဲလမ်းတယ်။ ဒီလို စွဲလမ်းခြင်း နှစ်မျိုးထဲမှာ နှစ်သက်သာယာပြီး စွဲလမ်းတာဟာ အရေးကြီးဆုံးပါပဲ။

သူတ္တန်ဒေသနာအရအားဖြင့် သူ့နေရာနဲ့သူ စွဲလမ်းတာတွေတော့ ရှိပါတယ်။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ဒိဋ္ဌိဥပါဒါနတော့ မရှိသေးဘူး။ ဒါပေမယ်လို့ တဏှာဥပါဒါနကတော့ ရှိနေသေးတယ်။ သောတာပန်၊ သကဒါဂမ်၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘဝတဏှာမကင်းသေးဘူး။ ဘဝတဏှာတွေရှိနေသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ဘဝတွေထပ်ခါထပ်ခါဖြစ်နေရတယ်။

တဏှာဥပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌိဥပါဒါန် နှစ်မျိုးစလုံး မကင်းသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်တရားတွေကို အမှန်အတိုင်း မသိကြဘူး၊ မသိကြလို့ သာယာပြီးတော့လဲ စွဲလမ်းကြတယ်။ အမြင်အယူအားဖြင့်လဲ စွဲလမ်းကြတယ်။ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားတိုင်း၊ တွေ့ထိတိုင်း၊ စိတ်ကူးကြံစည်တိုင်း ဖြစ်ပျက်ပြီးတော့ နေတာပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ ဒီလို ဒွါရ (၆) ပါးက ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို အမှန်အတိုင်း မသိကြဘူး။ အလျင်ကလဲရှိ၊ အခုလဲ အမြဲရှိနေတာ ပဲလို့ ဒီလို အောက်မေ့နေကြတယ်။

အမှန်အားဖြင့်တော့ ရုပ်နာမ်တရားတွေဟာ အမြဲတည်နေတာ မရှိပါဘူး။ အသစ်အသစ်တွေပဲ။ အဟောင်းရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ဖြစ်ပြီးလဲ ပျောက်သွားတာချည်းပဲ။ ဒီလို အမှန်အတိုင်း မရှုတော့ မသိဘူး။ အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်နေတာပဲ။ အဲဒီလို အလွဲအမှားတွေသိပြီးတော့ အဲဒါတွေကို မသာယာ မနှစ်သက်သင့်ဘဲ သာယာနှစ်သက်နေကြတယ်။ အဲဒါဥပါဒါန် တွေပဲ။ ဖြစ်ပြီး ပျက်စီးနေကြတာဟာ ဆင်းရဲတယ်။ မချမ်းသာဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီဥပါဒါန်ကွနွာတွေဟာ ဒုက္ခသစ္စာ- ဆင်းရဲအမှန်တရားတွေပဲ။

ဒီဆင်းရဲတွေဟာ အိုလာတဲ့အခါ ပိုပြီး ထင်ရှားလာတယ်။ မကျန်းမမာ နာဖျားတဲ့အခါမှာလဲ ထင်ရှားတယ်။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်တဲ့အခါတွေမှာလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒါတွေအကုန် ဒုက္ခသစ္စာတွေချည်းပဲ။ “ဣဒံ ဒုက္ခံ ပရိညေယျံ” အဲဒီ ဒုက္ခတွေကို ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိရမယ်တဲ့။ ပိုင်းခြားပြီး အဲဒါတွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဆိုယင် ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်း ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုမှတ်ရမယ်။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာသိက္ခာသုံးပါး

သံဃာဥပုသ်ပြုတယ်ဆိုတာ သံဃာပြည့်စုံလို့ရှိယင် ပါတိမောက် ရွတ်ဆိုပြီးတော့ ပါတိမောက်ပြုကြရတယ်။ သံဃာ မပြည့်စုံယင်လဲ အာပတ်ကို (အာပတ် ရယင်ပေါ့လေ) စင်ကြယ်အောင် ဒေသနာပြောကြားပြီးတော့ “ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေထ” လို့ ဆိုပြီး ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပုသ်ပြုရတယ်။ သုံးပါးရှိလို့မို့ ဂဏာဥပုသ်ပြုရင်လဲပဲ အဲဒါ ဥတ်ထား ရသေးတယ်။ “သုဏန္တ၊ မေ အာယသန္တာ အဇ္ဇပေါသထော ပန္နရသော ယဒါယသန္တာနံ ပတ္တပလ္လံ မယံ အညမညံ ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေါသထံ ကရေယျာမ” လို့ ဒီလို ဥတ်ထားပြီးတော့ ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုကြရတယ်။ ဒါကတော့ အကုန်လုံး နားလည် ပြီးသား တွေများမှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ အခုမှ ပဉ္စင်းဖြစ်စေ ဒုလ္လဘ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ သိပ်နားလည်ကြမယ် မဟုတ်ပါဘူး။

အဲဒီမှာ ပါတိမောက် ရွတ်ဆိုတဲ့အတိုင်း ဒီလိုအမှုတွေရှိလို့ရှိယင် အဲဒါ ဘယ်အာပတ်ရှိတယ်၊ ဘယ်အာပတ် ရှိတယ်ဆိုတာ သင့်ရဲ့အာပတ်ကို ပြောရတယ်။ အခု ဒီမှာရွတ်ဆိုပြတာကတော့ ပါရာဇိကလေးပါး အာပတ်သင့်ပုံ တွေပါတယ်။ သံဃာဒီသေသ် အာပတ်သင့်ပုံတွေ၊ အနိယတဆိုတာကတော့ ပါရာဇိက လဲဖြစ်နိုင်ပုံ၊ သံဃာဒီသေသ်အာပတ်လဲ ဖြစ်နိုင်ပုံ၊ ပါစိတ်အာပတ်လဲ ဖြစ်နိုင်ပုံ၊ အဲဒီ ဥစ္စာတွေဖြစ်နိုင်ပုံတွေကိုလဲ ပြတယ်။ အဲဒီဥစ္စာတွေ ရွတ်ဆိုပြီး ပြောကြားတော့ မိမိတို့မှာ အာပတ်ရှိနေယင်လဲ ရှိတဲ့အာပတ်ကို ချက်ချင်းပြောရတယ်။ ဒီနောက် ဒေသနာပြောကြားရမယ်။ သံဃာဒီသေသ် အာပတ် ရှိနေယင်တော့ ပရိ ဝါသ်မာနတ် ဆောက်တည်ပြီး ကျင့်ရမယ်။ ပါရာဇိက အာပတ်သင့်နေရင်တော့ အဆင်မပြေ ဘူးပေါ့။ နေလို့မဖြစ်တော့ဘူး။

အာပတ်သင့်လွယ်တာကတော့ ပါစိတ်အာပတ်တို့၊ ဒုက္ခဋ္ဌိအာပတ်တို့၊ ဒီအာပတ်တွေက သင့်လွယ်ပါတယ်။ အဲဒီ အာပတ်သင့်နိုင်တဲ့ ပညတ်ချက် သိက္ခာပုဒ်တွေကတော့ တော်တော်များတာပဲ။ ရွတ်ပြဖို့ရာ တယ်မလွယ်ဘူး။ ဘုရားပညတ် တော်မူတဲ့အတိုင်း ဆိုယင်တော့ ဒါတွေကိုလဲ ရွတ်ပြဖို့ပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ တာဝန်လေးပါတယ်။ အခုပါတိမောက်ပြတဲ့အခါ ကာလမှာအာပတ်တွေ အကုန်ဖော်ပြတာ မရှိသော်လဲ မိမိတို့ သင်ကြားလေ့လာဖူးတဲ့အတိုင်း အာပတ်တွေ မသင့်အောင် ဂရုစိုက်ပြီး ရှိရှိသေသေ နေကြဖို့ပါပဲ။ အာပတ်သင့်နေလို့ရှိယင်လဲပဲ ဒေသနာပြောကြားသင့်တာတွေ ဒေသနာပြောကြား၊ နိဿဂ္ဂိအာပတ်ဆိုယင်လဲ စွန့်သင့်တာကို စွန့်ပြီးတော့ စင်ကြယ်အောင် ဒေသနာပြောကြား။ ဒီလိုဆိုယင် ရဟန်းသီလပြည့်စုံပြီး သီလဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တယ်။ သီလဝိသုဒ္ဓိဖြစ်လို့ ရှိယင် တရားအားထုတ်တဲ့ အခါကာလကျတော့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ သမာဓိဖြစ်နိုင်တဲ့ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်မယ် ဆိုယင်လဲ သမာဓိဈာန် တရားတွေ ရနိုင်ပါတယ်။ ဝိပဿနာ ရှုမှတ်အားထုတ်လို့ရှိရင်လဲ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ပါရမီ ရင့်သန်လာလို့ရှိယင်လဲ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် သီလဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ဖို့ရာဟာ အင်မတန်အရေးကြီးပါတယ်။ ရဟန်းဆိုတော့ အဲဒီ သိက္ခာပုဒ်တွေမှာ ဟောတော်မူထားတဲ့ သီလတွေ လုံခြုံပြည့်စုံအောင် စောင့်ရှောက်ကြဖို့ပါပဲ။

သမာဓိနှစ်မျိုးရှိတယ်

အခုဒီမှာတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တဲ့ ဌာနပဲ။ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားမှာလဲ ဒီမှာ သမထသမာဓိသက်သက်ဖြစ်အောင် အားထုတ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဝိပဿနာသမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်ရတာ။ အဲဒီလို ဝိပဿနာ သမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်တဲ့ ဌာနဆိုတော့ သီလဝိသုဒ္ဓိလဲ ပြည့်စုံရမှာပဲ။ သီလဝိသုဒ္ဓိပြည့်စုံပြီးအားထုတ်လို့ သမာဓိအားကောင်းလာယင် ဉာဏ်တွေ ဖြစ်လာတယ်။ “သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ”။ သမာဟိတော=စိတ်တည်ကြည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝါ-သမာဓိ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာဘူတံ=ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ပဇာနာတိ = သိပါတယ်-တဲ့။

သမာဓိဖြစ်မှ အမှန်သိတဲ့ဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ သမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်ရတယ်။ “သမာဓိ” ဘာဝေထ”၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သမာဓိ-သမာဓိကို၊ ဘာဝေထ-ဖြစ်ပွားရမယ်-တဲ့။ သမာဓိဖြစ်စေရမယ်။ သမာဓိဖြစ်မှ ဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ သမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်တဲ့ အခါမှာတော့ သမထဘာဝနာသက်သက် အားထုတ်တာလဲ ရှိပါတယ်။ ဝိပဿနာဘာဝနာ သက်သက် အားထုတ်တာလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို နှစ်မျိုးရှိတယ်။ သမာဓိသက်သက် သမထဘာဝနာကို အားထုတ်တယ်ဆိုယင် ဈာန်ရနိုင်တယ်။ အဲဒီမှာ ဈာန်ရ၊ မရဆုံးဖြတ်ဖို့ဆိုတာ လွယ်လှတာမဟုတ်ဘူး။ နောက်ပြီးတော့ ဈာန်ရအောင် အားထုတ် နေရတာ အချိန်ကုန်ပြီးနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဒီမှာတော့ သမာဓိသက်သက် အားထုတ်ဖို့ရာ မညွှန်ကြားပါဘူး။ ဝိပဿနာရှုရင်းနဲ့ သမာဓိဖြစ်ဖို့ရာ ညွှန်ကြားပြီး ဝိပဿနာကိုပဲ အားထုတ်ဖို့ ညွှန်ကြားတာပါပဲ။

ဝိပဿနာရှုရင်းဖြစ်တဲ့ သမာဓိကတော့ ခဏိကသမာဓိ၊ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှုမိတဲ့ အာရုံပေါ်မှာ တည်တဲ့ သမာဓိဟာ ခဏိကသမာဓိပဲ။ အဲဒီသမာဓိဟာ ဝိပဿနာ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှုမှတ်တဲ့ အာရုံပေါ်မှာ တည်နေတယ်။ တရားအားမထုတ်ပဲ ဒီအတိုင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ စိတ်တွေဟာ ဟိုရောက်လိုက် ဒီရောက်လိုက်နဲ့ မငြိမ်သက်ဘူး။ သမာဓိမဖြစ်ဘူး။ ဥတိ ပဋ္ဌာန်းနည်းအရ ဝိပဿနာရှုမှတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေတောင်မှ ပထမစပြီး ရှုမှတ်ကာစဆိုယင် သမာဓိမဖြစ်သေးတော့ စိတ်တွေ က ဟိုရောက်ဒီရောက် သွားနေသေးတာပဲ။ အဲဒီစိတ်တွေကို ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရတယ်။

သမာဓိဉာဏ်တွေဖြစ်တယ်ဆိုတာ တချို့နားမလည်ကြဘူး

ပယ်ရမယ့် တရားနှစ်ပါးကို “ဒွေ မေ ဘိက္ခဝေ အန္တာပဗ္ဗဇိတေန န သေဝိတဗ္ဗာ” (ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနသုတ်) အစကပင် ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ တရားနှစ်ပါးက ကာမအာရုံတွေကို ခံစားသုံးဆောင်မှုက တစ်ပါး၊ အကျိုးမရှိပဲ မိမိကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲမှုက တစ်ပါး၊ အဲဒီနှစ်ပါးကို ပယ်ပြီး မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဖြစ်တဲ့တရားကို ကျင့်ရမယ်တဲ့။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ တရားဆိုတာ “စက္ခုကရဏီ၊ ဉာဏကရဏီ” ပညာမျက်စိကို ဖြစ်စေတတ်တယ်။ အဲဒီတရားက ဘယ်တရားတွေတုံးဆိုလို့ရှိယင် “သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ” ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတွေပါပဲ။ အဲဒီတရားတွေကို ဖြစ်စေရမယ်။ အဲဒါဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရ မလဲဆိုယင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဌာပီးကို ရှုမှတ်ရမယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်မှ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဌာပီးရဲ့ အဖြစ်အပျက်ကို သိနိုင်တယ်။ အဲဒါ ဘုရားအလောင်းတော် ဘဝတုန်းက ဘုရားအဖြစ်ရောက်အောင် ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဌာပီးကိုပဲ ရှုခဲ့တယ်။ တရားအားထုတ် နည်းကို ကောင်းကောင်းနားမလည်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီနည်းမဟုတ်ဘဲ သူတို့နည်းနဲ့သူတို့ အားထုတ် ကြတာတွေလဲ ရှိတာပဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဌာပီးကို မှတ်နေရုံလေးနဲ့ ဘာမှ မဖြစ်ဘူးဆိုတော့ ဒီနည်းကို မရှုမှတ်ဘဲ ဒီနည်းကိုပယ်ပြီး သူတို့နည်းနဲ့သူတို့ ဟောပြောနေကြတယ်။ မဖြစ်ဘူးဆိုတာ သူတို့အတွက် ဟုတ်မှာပေါ့။ သူတို့က ဒီနည်းကို ရှုမှတ်ကြတာကြ တဲကိုး။ မမှတ်ဖူးဘဲနဲ့ မှတ်ယင် သမာဓိဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်သိမှာလဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဌာပီးကို ရှုမှတ်ရတယ် ဆိုတဲ့ နည်းက တော့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ရှုမှတ်ခဲ့တဲ့နည်းပဲ အသစ်ထွင်ဟောတာ မဟုတ်ပါဘူး။

အခုဒီမှာလဲ အဲဒီ ရှုမှတ်နည်းကိုပဲ ညွှန်ကြားပြီးတော့ ပေးနေပါတယ်။ ဒီအတိုင်းရှုမှတ် သမ္မာဒိဋ္ဌိ-စတဲ့ ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်မှလဲ “ဣဒံ ဒုက္ခံ ပရိညေယျန္တိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနုနုသုတေသု ဓမ္မေသု” စသည်ဖြင့် ဓမ္မစက္ကသုတ်တော်မှာ ဟောကြားတော်မူတဲ့ အတိုင်း ဒါဒုက္ခသစ္စာပဲလို့ ရှေးကမကြာဘူးတာတွေ သိလာမယ်။ ပိုင်းခြားသိရမယ့် တရားတွေကိုလဲ “ပရိညာတံ” ပိုင်းခြား၍ သိပြီးပြီလို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီပိုင်းခြားသိအပ်တဲ့ တရားဆိုတာ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာက တခြားဟာမဟုတ်ဘူး။ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဌာပီးတရားတွေပါပဲ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဌာပီးဆိုတာလဲ ရုပ်၊ နာမ်တရားတွေပါပဲ။ ရုပ်ဆိုလို့ရှိယင် “ဣတိ ရူပံ၊ ဣတိရူပဿ သမုဒယော၊ ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော” စသည်ဖြင့် သတိပဋ္ဌာန် ဓမ္မာနုပဿနာမှာ ဟောတော်မူခဲ့တဲ့အတိုင်း၊ ဣတိ-ဤသည်ကား၊ ရူပံ-ရုပ်ပဲ၊ ဣတိ-ဤသည်ကား၊ ရူပဿ-ရုပ်၏၊ သမုဒယော-ဖြစ်ခြင်းပဲ၊ ဣတိ-ဤသည်ကား၊ ရူပဿ-ရုပ်၏၊ အတ္ထင်္ဂမော=ချုပ်ခြင်းပဲ-လို့ ဒီလိုသိဖို့ လိုရင်းပါပဲ။

နာမ်တရားထဲက ဝေဒနာဆိုသလို “ဣတိ ဝေဒနာ၊ ဣတိ ဝေဒနာယသမုဒယော၊ ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော” စသည်ဖြင့် ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ဟောထားပါတယ်။ ဤသည်ကား ဝေဒနာ၊ ဤသည်ကား ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤသည်ကား ဝေဒနာ၏ ချုပ်ပျောက်ခြင်းပဲလို့ သိဖို့ရာပါပဲ။ သညာစသည်ကိုလဲ ဒီအတိုင်းသိဖို့ပါပဲ။ စိတ်ဖြစ်ယင် စိတ်ချည်းဖြစ်တာ မဟုတ်ဘဲ ဒီဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရတွေနဲ့ အမြဲတွဲတွဲပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ ဒါတွေကိုပဲ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားတိုင်း၊ တွေ့ထိတိုင်း၊ ကြံသိတိုင်း- ဒီရုပ်နာမ် ၂-ပါး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တရားတွေကိုလဲ ရှုမှတ်ရပါတယ်။ ဒါမှပဲ ဒါက ရုပ်၊ ဒါကရုပ်၏ ဖြစ်မှု၊ ဒါက ဝေဒနာ၏ ချုပ်ပျောက်မှု စသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စာ တရားတွေကို ပိုင်းခြားပြီး သိနိုင်တယ်။

ဥပါဒါန်တော့ ရှိသေးတာပဲ

ဥပါဒါန်ဆိုတာ စွဲလမ်းတာပဲ။ အဲဒီ စွဲလမ်းတာဟာ နှစ်သက်သာယာပြီး စွဲလမ်းတာလဲ ရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအနေနဲ့ ဒိဋ္ဌိစွဲ စွဲလမ်းတာလဲ ရှိတယ်။ အပြည့်အစုံပြောတဲ့အခါမှာတော့ တဏှာစွဲ၊ ဒိဋ္ဌိစွဲ ဒီနှစ်မျိုးပါပဲ။ သို့သော်လဲ ကျမ်းဂန်များမှာတိုက်ရိုက်ပြထားတာကတော့ တဏှာစွဲတွေလောက်ပဲအရင်းခံပြုပြီး ပြထားတာတွေက များပါတယ်။ စွဲလမ်း စရာရှိတာတွေကို စွဲလမ်းရာမှာလဲ သူက ပိုများသလို ဖြစ်နေတာပဲ။

တစ်ခါက စာပေဗဟုသုတရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ရောက်လာပြီး ရင်းရင်းနှီးနှီး သူကမေးတယ်။ အဲဒီ ဥပါဒါန် အကြောင်းတွေကို ပြောတဲ့အခါကာလမှာ သူက တဏှာကိုပဲ ပြောတယ်။ ဒိဋ္ဌိကိုမပြောဘူး။ တဏှာက ဖြစ်တဲ့အခါမှာ အင်မတန် ထင်ရှားပေါ်လွင်နေတာကိုး။ ဒါပေမယ့်လို့ အများအားဖြင့် ဒိဋ္ဌိဥပါဒါန်လဲ ရှိနေတာပဲ။ သို့ပေမယ့်လို့ အပြည့်အစုံ ပြောမှ ပိုပြီးတော့ ကောင်းပါတယ်လို့ သူ့ကို ပြောရတယ်။ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိဥပါဒါန်ဟာ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ မရသေးယင် သူကတော့ ဖြစ်နေတာပဲ။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ကျတော့ ဒိဋ္ဌိမရှိတော့ဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် တဏှာဥပါဒါန် ကတော့ ရှိသေး တာပဲ။ မကင်းသေးဘူး။ အရဟတ္တမဂ်ကို မရောက်သေးရင် သူကတော့ ရှိနေသေးတာပဲ။

အဲဒီတော့ စွဲလမ်းတဲ့ ဥပါဒါန်ရှိနေယင် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စွဲလမ်းမှုတွေဖြစ်နေမှာပဲ။ သေသေချာချာ စဉ်းစား ကြည့်ယင် အင်မတန်ထင်ရှားပါတယ်။ မာလုကျပုတ္တသုတ်မှာ သေသေချာချာဟောထားတာပါပဲ။ “ရူပံ ဒိသ္မာ သတိမဋ္ဌာ၊ ပိယံ နိမိတ္တံ မနသိကရောတော” စသည်ဖြင့် ဟောကြားထားတာ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။ ပိယံ နိမိတ္တံ= ချစ်ခင်ဖွယ်အာရုံကို။ မနသိကရောတော=နလုံးသွင်းနေသူအား။ ရူပံ ဒိသ္မာ=အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်။ သတိမဋ္ဌော=အမှတ်မရပဲ သတိမေ့သွား တယ်တဲ့။ ချစ်ဖွယ်အာရုံကို ချစ်ဖွယ်လို့ပဲ နလုံးသွင်းပြီးတော့ မရှုမမှတ်ဘဲ နေယင် သတိလွတ်ပြီး တဏှာဥပါဒါန် ဖြစ်နေမယ် ဆိုတာ အင်မတန် ထင်ရှားတာပဲ။ မြင်ယင်မြင်ရုံမျှ၊ ကြားယင် ကြားရုံမျှ၊ သတိနဲ့ ရှုမှတ်နေလို့ ရှိယင် ဒီမြင်တာ၊ ကြားတာတွေ အပေါ်မှာ သာယာစွဲလမ်းတဲ့ ဥပါဒါန်တွေ ဖြစ်ခွင့်မို့ ရှုနိုင်သမျှတော့ ရှုမှတ်သင့်ပါတယ်။

ဒါကလဲ မရှုမမှတ်ပဲနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဆိုထားနဲ့ ရှုမှတ်စဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တောင်မှမြင်ယင် မြင်ရုံမျှဖြစ်အောင် မရှုမှတ်နိုင်သေးပါဘူး။ မြင်ယင်မြင်တယ်၊ ကြားယင်ကြားတယ်၊ ဖောင်းယင်ဖောင်းတယ်၊ ပိန်ယင်ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် အသားကျကျ ရှုမှတ်နိုင်လို့ သမာဓိ၊ ဉာဏ်အတော်ရင့်သန်လာမှ ကိလေသာကင်းအောင်၊ ကိလေသာ မဖြစ်လာအောင် ရှုမှတ်နိုင်ပါတယ်။ စာပေဗဟုသုတရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာကတော့ ကင်းတန်သလောက်ကင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ အစွဲအလမ်း တော့ရှိတာပဲ။

စာပေအရ ဆင်ခြင်လို့ရှိယင် သိတယ်။ နားလည်တယ်ဆိုတော့ ထင်ရတာပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့၊ ကိုယ်တိုင်သိတာမှ မဟုတ်ပဲ။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်တာတွေကို တကယ်အတိအကျ ကိုယ်တိုင်သိတာ မဟုတ်ဘူး။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတွေကို ကိုယ်တိုင် မတွေ့ဘူး။ ကိုယ်တိုင်တကယ်ရှုမှ တကယ်သိတာ။ ဒါကြောင့် ရှုရမယ့်တရားတွေကို ဒွါရခြောက်ပါးက ပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း တကယ်ရှုနေရတာပဲ။

ပယ်အပ်တဲ့ သမုဒယသစ္စာတရား

ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားပြီး တကယ်သိပြီဆိုယင် ပယ်အပ်တဲ့ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်နိုင်တော့တာပဲ။ “တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စံ ပဟာတဗ္ဗန္တိမေ ဘိက္ခဝေ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း သမုဒယသစ္စာဆိုတာ ပယ်အပ်တဲ့တရားပါပဲ။ လောဘ ဒါမှမဟုတ် တဏှာကို သမုဒယသစ္စာလို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီ သမုဒယသစ္စာ တဏှာဟာ ပယ်အပ်တဲ့ တရားတဲ့။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားပြီး သိပြီးလို့ရှိယင် သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ပြီး ဖြစ်သွားပါတယ်။

ဒွါရခြောက်ပါးက ပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း၊ အာရုံတွေကို ရှုမှတ်လို့ ဒါတွေဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘော တွေပဲလို့ သိတယ်ဆိုလို့ရှိယင်ပေါ့လေ။ အဲဒီ အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး နှစ်သက်သာယာမှု တဏှာ ဘယ်ရှိပါ့မလဲ။ မရှုယင် တော့ ဒီနှစ်သက်သာယာမှု တဏှာဟာရှိပေမှာပဲ။ အဲဒီတဏှာ ဥပါဒါန်တွေနဲ့ စွဲလမ်း ပြီးပြုလုပ်တိုင်း ပြုလုပ်တိုင်း ပြုလုပ်တဲ့ ကံတွေ

ကလဲ တဖြစ်တည်းဖြစ်နေတာပဲ။ ခန္ဓာငါးပါးကို စွဲလမ်းပြီး သေသွားတဲ့အခါကျတော့ စွဲလမ်းမှုနဲ့တကွဖြစ်တဲ့ ကံတွေက ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ဖြစ်စေတယ်။ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ဖြစ်စေလို့ ဘဝအသစ်မှာ ဖြစ်ရပြီဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီဘဝသစ်မှာ အိုရ၊ နာရ၊ သေရတဲ့ ဆင်းရဲတွေဖြစ်ရမှာပဲ။ အရိယသစ္စာဆိုတာကတော့ ဒီလိုခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခတရားတွေကို ပိုင်းခြား ပြီးသိသွားပါတယ်။ အဲဒီလို ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားပြီးသိသွားပြီဆိုရင် တဏှာ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတော့ တာပါပဲ။

နိရောဓသစ္စာ မျက်မှောက်ပြုအပ်တဲ့သစ္စာ

နိရောဓသစ္စာဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာကလဲ အငြိမ်းဓာတ်သဘော၊ ဘယ်လို အငြိမ်းဓာတ်လဲဆိုရင် အာရုံရော အသိလေးရော ငြိမ်းအေးသွားခြင်း၊ ချုပ်ငြိမ်းသွားခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှုမှတ်ရင်း ရှုမှတ်ရင်း ဉာဏ်အဆင့်ဆင့် တက်လာပြီးတော့ ဂုဏ်ခြောက်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရင့်သန်အားပြည့်လာတဲ့ အခါကျတော့ ကြောင့်ကြမစိုက် ဖို့ဘဲ အသိလေးတွေက သူ့အရိန်နဲ့သူ့ လျင်မြန်သွက်လက် လာတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်လာရာကနေ ပြုနေတဲ့ အာရုံရော အသိစိတ်ရော အကုန်ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောသို့ ဆိုက်ရောက်သွားတယ်။ အဲဒါ မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ အယဉ်ကို ကျော်လွန်ပြီးတော့ အပဝတ္ထဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်သဘောသို့ ဆိုက်ရောက်သွားတာပါပဲ။ အဲဒီ အငြိမ်းဓာတ် သဘောဟာ နိရောဓသစ္စာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကို နိဗ္ဗာန်လို့လဲခေါ်တယ်။ အဲဒါ မျက်မှောက်ပြုအပ်တဲ့တရား။

မဂ္ဂသစ္စာ-ဖြစ်ပွားစေအပ်တဲ့သစ္စာ

“ဒုက္ခေ ဉာဏံ” ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်အတိုင်း ဒုက္ခသစ္စာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို ရှုသိပြီး ပွားစေရတယ်။ ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ ပိုင်းခြားသိအပ်တဲ့ ပရိညေယျတရားပဲ။ ဒုက္ခသစ္စာကိုရှုပြီး ပိုင်းခြားသိရင် သမုဒယ သစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စပြီးတယ်။ ပယ်သော အားဖြင့်သိတဲ့ ပဋိဝေဓကိစ္စလဲ ပြီးသွားတာပါပဲ။ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေခြင်းကိစ္စလဲ ပြီးသွား တာပါပဲ။ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတာ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားစေရတယ်။

ရှုသိတိုင်း ရှုသိတိုင်း ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပွားနေတယ်။ အဲဒါဟာ ဖြစ်ပွားစေသောအားဖြင့် သိတဲ့ ဘာဝနာပဋိဝေဓ ကိစ္စ ပြီးစီးသွားတာပဲ။ အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သိတိုင်း သိတိုင်း၊ နိစ္စ-စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းပြီးဖြစ်မယ့် အဝိဇ္ဇာ စသည်လဲ ကင်းသွားပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာ စသည်ကင်းတော့ သင်္ခါရ စသည်တွေလဲ အကုန်ကင်းသွားတာပဲ။ အဲဒီလို ရှုသိတဲ့ အာရုံနဲ့စပ်ပြီး ကိလေသာ ကံဝိပါက်ခန္ဓာတွေ တဒဂ်အားဖြင့် ကင်းသွားတာဟာ တဒဂ် နိဗ္ဗာန်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ဆိုက်ရောက် သွားတာပဲ။ ဒါကြောင့် မျက်မှောက်ဆိုက်ပြီး သိတဲ့ သစ္စာကိရိယာ-ဆိုတဲ့ ကိစ္စလေးပါးလုံး ပြီးစီးပြီးစီးသွားအောင် ဒုက္ခသစ္စာ မည်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။

မဂ္ဂသစ္စာကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်တဲ့။ ရှုမှတ်တဲ့ အခါကာလမှာ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတွေ ထိုက်သည် အားလျော်စွာ ဖြစ်နေတာပဲ။ ရှုမှတ်မှုဖြစ်အောင် ကြောင့်ကြစိုက်ပေးနေတာဟာ သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်၊ အာရုံတိုင်း အာရုံတိုင်း အမှတ်ရနေတာက သမ္မာသတိမဂ္ဂင်၊ ရှုမှတ်တဲ့ အာရုံပေါ်မှာတည်နေတာက သမာသမာဓိမဂ္ဂင်၊ ဒါကအရေး ကြီးတယ်။ မရှုမမှတ်လို့ရှိရင် သမာဓိမဖြစ်ဘူး။ သမာဓိမဂ္ဂင်ဖြစ်အောင် ရှုမှတ်ပေးရတယ်။ ဒါဟာ ရုပ်နာမ်တွေပဲ။ သုခလဲ မဟုတ်၊ အတ္တကောင်လဲ မဟုတ်လို့ ဒီလို အမှန်အတိုင်းသိတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၊ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်း သိမြင်နိုင်အောင် စိတ်ညွတ် ပေးတာက သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတာတွေက သီလမဂ္ဂင်တွေ။ အဲဒီ မဂ္ဂင်တွေ ကတော့ ရှုမှတ်ခိုက်မှာ ဒုစရိုက် ဒုရာဇီဝမှုတွေကို အလိုလို ကြဉ်ရှောင်ပြီးသားဖြစ်လို့ အဲဒီမဂ္ဂင်တွေ အကုန်ပါဝင်ပြီးသား ဖြစ်နေတာပဲ။ အဲဒီအထဲမှာ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ သုံးပါးက သီလမဂ္ဂင်၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ သုံးပါးက သမာဓိမဂ္ဂင်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပနစ်ပါးက ပညာမဂ္ဂင်၊ အဲဒါတွေဟာ ဖြစ်ပွားစေရမယ့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဂ္ဂသစ္စာတရားပါပဲ။

အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတွေဟာရှုမှတ်နေတယ်ဆိုရင်အကုန်လုံးပါဝင်နေပါတယ်။ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကနေ အရိယာမဂ္ဂင် ဖြစ်ပြီးဆိုတော့ အစဉ်အတိုင်း သောတာပန်လဲ ဖြစ်ရဦးမယ်၊ သကဒါဂါမ်လဲ ဖြစ်ရဦးမယ်၊ အဲဒီလောက် ဖြစ်တယ်ဆိုရင်ပဲ အပါယ်လေးပါး၌ မဖြစ်တော့ဘူး။ အပါယ်ဒုက္ခတွေ အားလုံးကင်းသွားတော့တာပဲ။ အင်မတန်ကျေးဇူးများ ပါတယ်။ ဒီထက် အနာဂါမ်လဲဖြစ်ရဦးမယ်။ အဲဒီကျတော့ ကာမသုဂတိ ရ-ဘုံမှာရှိတဲ့ ဒုက္ခတွေက ကင်းလွတ်သွားပါတယ်။ အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ရောက်လို့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားပြီဆိုရင်တော့ ဘဝဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်ပြီးတော့ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းတော့တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် အခုဝိပဿနာ ရှုမှတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အရိယမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုနိုင်အောင် အားထုတ်နေကြရတာပါပဲ။ ဒီလိုအားထုတ်မှလဲ မိမိတို့ရည်မှန်းတဲ့ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နိုင်မှာပဲ။ အားမထုတ်ဘဲတော့ မရောက်နိုင်ပါဘူး။

အဲဒီတော့ ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူတဲ့ သိက္ခာပုဒ်တော်လာ သီလတွေကို ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံကြ ရမှာပဲ။ မိမိတို့ နားလည်တဲ့အတိုင်း ပြည့်စုံအောင်ကျင့်ပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ် အပြည့်အစုံဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြခြင်းဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်တဲ့ ကောင်းကျိုးတွေဟာ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

**၁၃၄၂-ခု၊ ဖြာသိုလပြည့်ညပုသ်နေ့
ဩဝါဒကထာ**

ပေါ့ပေါ့ဆဆ မနေကြနဲ့

အင်း မြဲတဲ့အနေ၊ ချမ်းသာတဲ့အနေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေ၊ အဲဒါတွေကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါ ဒုက္ခသစ္စာတွေပဲ။ မရှုမသိလို့ရှိယင် အဲဒါတွေကို စွဲလမ်းနေကြတာပဲ။ ရှုလို့ သိလို့ရှိယင် မစွဲလမ်းဘူး။ အဲဒီစွဲလမ်းတဲ့ ကိလေသာတွေ ကင်းသွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ကင်းပြီးတော့ သွားလို့ရှိယင် တဏှာလဲမဖြစ်တော့ဘူး။ တဒင်္ဂပဟာန်အားဖြင့် ဖြစ်ဖြစ် အဲဒီ အာရုံနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ငြိမ်းတယ်။ ဒါကြောင့် ခြောက်ဒွါရက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ပေါ်လာတဲ့အာရုံကို ရှုရတယ်။ မြင်ယင် မြင်တယ်။ ကြားယင် ကြားတယ်။ ဖောင်းယင် ဖောင်းတယ်။ ပိန်ယင် ပိန်တယ်- စသည်ပေါ့၊ဖြစ်ပေါ်လာသမျှကို မလွတ်တမ်း ရှုမှတ်ရတယ်။ဒါဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စာရုပ်နာမ်တရားတွေကို ရှုမှတ် နေတာပဲ။

မရှုယင်ဖြင့် ကိလေသာတွေ ဖြစ်နေတာပဲ။ မြင်ရတာနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ ဖြစ်နေတာပဲ။ ကြားရတာ၊ နံရတာ၊ စားရတာ၊ တွေ့ထိရတာ၊ စိတ်ကူးကြံစည် ရတာတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ ဖြစ်နေတာပဲ။ အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်နေလို့ အမှတ်သတိကောင်း နေယင် ရှုမိတဲ့အာရုံရဲ့ ဖြစ်မှုပျက်မှုတွေကို သိရတယ်။ ဒါတွေဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတွေပဲလို့သိတယ်။ ဒီတော့ ကိလေသာ မဖြစ်ဘဲ ကိလေသာငြိမ်းတယ်။

ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ‘ပရိညောယျံဆို’တဲ့အတိုင်း ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိတယ်။ ပတာတဗ္ဗံ-ဆိုတဲ့အတိုင်း သမုဒယသစ္စာကိုလဲ ပယ်ပြီးသားဖြစ်နေတယ်။ ကိလေသာတွေ ဒီလိုတဒင်္ဂအားဖြင့် ငြိမ်းတာလောက်နဲ့တော့ နိရောဓ နိဗ္ဗာန် အစစ်ကို မျက်မှောက်မပြုနိုင်သေးပါဘူး။ တဒင်္ဂအားဖြင့်တော့ ငြိမ်းတဲ့အခါ ရှိပါတယ်။ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ဘာဝေတဗ္ဗံ-ဖြစ်စေ တတ်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတွေလဲ ဖြစ်ပွားနေပါတယ်။ သမ္မာဝါယာမ၊ ကမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ သီလ မဂ္ဂင်သုံးပါး၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ-ဆိုတဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်သုံးပါး၊ အဲဒီမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပွားနေပါတယ်။ သမာဓိ မဂ္ဂင် တွေအားကောင်းပြီဆိုတော့ သမ္မာသင်္ကပ္ပနဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်တွေ၊ ပညာမဂ္ဂင်တွေဖြစ်နေတာပါပဲ။ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း အဲဒီမဂ္ဂင် တွေဖြစ်နေပါတယ်။

အစဉ်အတိုင်း ပွားများလို့ ပြည့်စုံတဲ့အခါကျယ်င် အရိယာမဂ္ဂင်တွေဖြစ်လာပါတယ်။ အရိယာမဂ္ဂင်ဖြစ်ပြီဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်အစစ် နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုရတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ပယ်သင့်သလောက် သမုဒယသစ္စာတဏှာကို ပယ်ပြီး ငြိမ်းတန်သလောက် ဒုက္ခတွေလဲ ငြိမ်းသွားတော့တာပါပဲ။ ဝိပဿနာကို ဆက်လက်ရှုပြီးတော့ နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ အရိယာဖိုလ် ရောက်ပြီဆိုယင် ဒုက္ခခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်ရောက်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရောက်အောင်လို့ အားထုတ်ကြ ရတယ်။ ကြိုးစားပြီး အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ ပေါ့ပေါ့ဆဆမနေကြနဲ့၊ ဒီနေ့ အထူးပြောစရာမရှိပါဘူး။

ဘုရားက ငယ်လို့ မမေးဘူးဆိုတဲ့ သူ့ဘဒ္ဒ

တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သစ်တွေ တော်တော်များနေဟန်တူပါတယ်။ ခုန ဒုလ္လဘတွေလဲ တော်တော်ရှိနေထင်ပါရဲ့။ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်သွားကြဖို့ လိုပါတယ်။ ဟိုမှာလဲ အထူးပင့်ထားတာဆိုတော့ အားပေးတဲ့အနေနဲ့ သွားရတယ်။ ၁၃- ရက်နေ့ည သုံးခွရိပ်သာဖွင့်ပွဲကို သွားရတယ်။ အလျင် ၂-ရက်ကတော့ ဦးက္ကန္တကသွားပြီး တရားဟောရတယ်။ ၂-နာရီ ကျော်ကျော်လောက်ကြာပါတယ်။ဟောတဲ့တရားက “ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်နိဗ္ဗာန်ဝင်တရားတော်”တဲ့။တရားအားထုတ်ပြီးသားယောဂီတွေက တော့ ဒီတရားစာအုပ်ကို ကြည့်ဖူးတာက များပါလိမ့်မယ်။ တရားအားမထုတ်ဖူးသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာတော့ ကြည့်ဖူးသူနည်းမှာပါပဲ။

အဲဒီတရားကတော့ သူ့ဘဒ္ဒဆိုတဲ့ ပရိမိုဇ်ကို အကြောင်းပြုပြီး ဟောကြားထားတာ။ သူဟာ ဘာသာရေးကို အလျင် ကတည်းက လေ့လာထားတာရှိပါလိမ့်မယ်။ ပုရာဏကဿပ၊ မက္ခလိဂေါသာလ-အစရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ၆-ယောက်တို့ဟာ

ဟိုတုန်းကထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေပါပဲ။ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်ကြီးတွေပေါ့။ အဲဒီဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေရဲ့ ဘာသာအယူဝါဒတွေကို သူက လေ့လာထားပါလိမ့်မယ်။

ဘာသာရေးနဲ့စပ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားကို သုဘဒ္ဒကမေးလျှောက်ခြင်း မပြုဘူးတဲ့၊ ဘာပြုလို့ မမေးတုန်းဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ငယ်သေးတာဖြစ်လို့တဲ့၊ အင်း-ဟုတ်မှာပဲ။ ပုရာဏကဿပ၊ မက္ခလိဂေါသာလတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေကို မေးတာတောင် နေရာမကျဘူး။ ဂေါတမဘုရားက ငယ်သေးတယ်ဆိုတော့ မေးပေမယ်လို့ နေရာကျမှာမဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အနေပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားကို သူက ကောင်းကောင်းမယုံဘူး။ ဘုရားကသူ့ထက်လဲ ငယ်ဟန်တူပါတယ်။

ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်ခံခါနီးမှ သွားမေးတယ်

သူတော်တော်အိုတော့ ဘုရားက ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကနီးနေပြီ။ ကုသိနာရုံ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူမည့် ညောင်စောင်း တော်ပေါ်မှာတောင် လျောင်းတော်မူနေပြီ။ အဲဒီအခါကျတော့မှ သန်းခေါင်ယံ အချိန်မှာ သွားပြီးမေးတယ်။ အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက အားနည်းလှပြီဖြစ်လို့ ဘုရားထံဝင်ဖို့ရာ တော်တော်ခွင့်တောင်းယူရတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ ဝင်ခွင့် ရသွားပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ သူ့ကို ဟောဖို့ချွတ်ဖို့ အဲဒီမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး ကြွသွားတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒီမှာသူက မြတ်စွာဘုရားကို မေးပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-

“မြတ်စွာဘုရား” တဲ့၊ (အင်း-မြတ်စွာဘုရားလို့တောင် ခေါ်သေးတာမဟုတ်ဘူး) ဘော ဂေါတမ-အရှင်ဂေါတမ-တဲ့၊ ပုရာဏကဿပ-အစရှိတဲ့ ဆရာကြီး ၆-ယောက်တို့ ဟောပြောတာတွေ အကုန်မှန်ပါသလား၊ အကုန်လုံးမှားပါသလား၊ ဒါမှ မဟုတ်တချို့သာမှန်ပြီး တစ်ချို့မှားသလား”တဲ့၊ ဒီလိုမေးတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက သူတို့ဥစ္စာတွေကို ငါဖြေလို့မဖြစ်ပါဘူး၊ ဆိုပြီးတော့ မဖြေပါဘူး။ သူတို့ဟာတွေ ဟုတ်မှမဟုတ်ဘဲ၊ မဟုတ်ဘူးလို့ဖြေရမှာပေါ့။ ဒီလိုဖြေယင် သဘောမကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အပြစ်တင်ချင်တင်ဦးမယ်။ မဟုတ်ဘူးဖြေရုံနဲ့တော့ ဘာမှအကျိုးရှိမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် သူ့အမေးကို မဖြေဘဲ “ငါဟောမယ်၊ ငါဟောတဲ့ တရားကိုပဲ နာပါ” လို့ဆိုတော့ အဲဒီကျမှ “ဧဝံ ဘန္တေ”လို့ ဆိုပြီး သူကလက်ခံတယ်။ ဒီကျတော့မှ ဘုရားကို ရိုသေတာ၊အစ တုန်းက “ဘော ဂေါတမ”လို့ သူကခေါ်တာ။

မဂ္ဂင်ရှုခမ်းမရှိယင် အဲဒီဘာသာမှာ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မရှိဘူး

သုဘဒ္ဒလက်ခံတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက သုဘဒ္ဒကိုဟောတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင်-

“ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ သမဏော ပိ တတ္ထ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဗတိ၊ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဗတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဗတိ” တဲ့။

သုဘဒ္ဒ=သုဘဒ်ပရိဗိုဇ်၊ ယသ္မိံ ခေါ ဓမ္မဝိနယေ=အကြင်တရားဝိနည်း၌၊ ဝါ=တရားဝိနည်းဟုဆိုအပ်သော အကြင် ဘာသာရေး သာသနာရေး၌၊ ဓမ္မ=တရားဆိုတာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ရရေးအတွက် ညွှန်ပြတဲ့တရား စကားပါပဲ။ ဝိနယ=ဆို တာကတော့ အချိုးတကျ နေထိုင်ရေး စည်းကမ်းဥပဒေပါပဲ။ ဘာသာတိုင်း ဘာသာတိုင်းမှာ အဲဒီ ဓမ္မနှင့်ဝိနယ ဆိုတာ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ရှိနေတာချည်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီဓမ္မနဲ့ ဝိနယကို ဘာသာရေး သာသနာရေးလို့ဆိုရတယ်။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာဆိုယင် သုတ္တန်နဲ့အဘိဓမ္မာ၊ ဒီ ပိဋကတ် ၂-ပုံဟာ ဓမ္မ၊ ပိဋကတ် ၁-ပုံက ဝိနယပဲ။ ဒါကို သင်္ဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာ (နာ-၄၂) တွင် ဣမံ ဓမ္မဝိနယန္တိ=ဤဓမ္မဝိနယဟူသည်မှာ၊ ဣမံ ဓမ္မဉ္စ= ဤဓမ္မသို့ လည်းကောင်း၊ ဣမံ ဝိနယဉ္စ = ဤဝိနယသို့လည်းကောင်း-လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ပြီးတော့ ဥဘယမ္ပိ ဧတံ=ဓမ္မ၊ ဝိနယဟူသော ဤအမည် ၂-ပါးသည်၊ သာသနဿ= သာသနာတော်၏၊ နာမံ=အနုမည်ပါပဲ။ ဟိ-သရုပ်အားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင်၊ ဧတ္ထ=ဤအမည် ၂-ပါးတို့တွင်၊ ဓမ္မန=ဓမ္မဟူသောအမည်ဖြင့်၊ ဒွေပိဋကနိ=သုတ်နှင့် အဘိဓမ္မာဟူသော ပိဋကတ် ၂-ပုံတို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ=ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဝိနယေန=ဝိနည်းဟူသော အမည်ဖြင့်၊ ဝိနယပိဋကံ- ဝိနည်းပိဋကတ် ကိုဆိုအပ်သည်-တဲ့၊ အဲဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဓမ္မဝိနယဆိုတာ ဘာသာရေး သာသနာရေးပါပဲ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတဲ့ ဓမ္မနဲ့ဝိနယဟာ ဗုဒ္ဓ သာသနာပေါ့။ အခြား ဘာသာဂိုဏ်းဆရာတို့ ဟောကြားတဲ့ ဝိနယဟာ အဲဒီဘာသာဝင်တို့ရဲ့ သာသနာပေါ့။ ဒါကြောင့် ယခုခေတ်ဝေါဟာရဖြင့် နားလည်လွယ်အောင်ဓမ္မဝိနယကို ဘာသာရေး သာသနာရေးလို့ အနက်ပြန်လိုက်ရတာပါပဲ။

သုဘဒ္ဒ=သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်၊ ယသ္မိံ ခေါ မဓ္မဝိနယေ=အကြင်ဘာသာရေး သာသနာရေး၌၊ အဋ္ဌဂီကော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ အရိယော မဂ္ဂေါ=အရိယာမဂ်ကို၊ န ဥပလဗ္ဘတိ=မရအပ်၊ မရအပ်ဆိုတာ မရှိဘူးလို့ပဲ ဆိုပါတယ်။ ဈေးကို သွားပြီး ပစ္စည်းတစ်ခုကို ဝယ်တဲ့အခါ မရခဲ့ဘူးဆိုလို့ရှိရင် မရှိလို့ပေါ့။ အဲဒီလိုပါပဲ။ မရှိဘူးဆိုတာ ဟိုတုန်းက ပါဠိဝေါဟာရဖြင့် မရအပ်လို့ဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ နဥပလဗ္ဘတိ=မရအပ်ဆိုတာကို၊ နတ္ထိ=မရှိလို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ နောက်ပိုင်းကျတော့ ဒီသုတ်မှာလဲ နတ္ထိ-လို့ ဟောထားပါသေးတယ်။

တတ္ထ=မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မရှိသော ထိုဘာသာရေး သာသနာရေး၌၊ သမဏော ပိ=ကိလေသာ ငြိမ်းအပ်သော ပထမရဟန်း သောတာပန်ကိုလည်း၊ န ဥပလဗ္ဘတိ= မရအပ်၊ မရနိုင်ပေ၊ သမဏောဆိုတာ ကိလေသာငြိမ်းသူ လို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဗမာလိုကတော့ ရဟန်းလို့ပြန်ဆိုကြတယ်။ ကိလေသာငြိမ်းပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဖိုလ်လေးပါးသို့ ရောက်နေတဲ့ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါပါပဲ။ နောက်ဆက်ပြီးဆိုထားတဲ့ ဒုတိယသမဏော စသည်ကို ထောက်ဆကြည့်ရင် ပထမစပြီးပြတဲ့ သမဏောဟာပထမသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့်အဋ္ဌကထာမှာပဋ္ဌမော သောတာပန္နသ မဏောပိ၊ “ပထမ သောတာပန် ရဟန်းကိုလဲ မရအပ် မရနိုင်ဘူး” လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိတဲ့ အရိယမဂ်ကို မရနိုင်တဲ့ ဘာသာရေးမှာ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်ကိုလဲ မရနိုင်ဘူး၊ သောတာပန်လဲမဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိတဲ့ အရိယမဂ်ဆိုတာ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မရဘူး=မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မရှိဘူးဆိုတာ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ဖြစ်ပွားစေရန် မဟောပြုလို့၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားစေရမယ်ဆိုတာ မသိလို့ပါပဲ။ ဘာသာရေးတစ်ခုမှာ ဆရာဆရာတွေကိုက မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားစေရမယ် ဆိုတာကို မသိဘူး၊ မသိတဲ့အတွက် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားစေရမယ်ဆိုတာ မဟောကြားဘူးဆိုယင် အဲဒီ ဘာသာရေးမှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားပါ့မလား၊ မဖြစ်ပွားပါဘူး၊ မဖြစ်ပွားလို့ ဖြစ်ပွားရမယ်ဆိုတာ မသိယင် အားထုတ်မယ့်သူလဲ ရှိမှာမဟုတ်ပါဘူး၊ အားထုတ်သူမရှိလို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဖြစ်ပွားယင် အဲဒါ ဘယ်မှာရှိနိုင်လိမ့်မလဲ။ ဒါကြောင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မဟောကြားတဲ့ ဘာသာရေး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိတဲ့ ဘာသာရေးမှာ၊ အောက်ထစ်ဆုံး ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်တောင် မဖြစ်နိုင်၊ မရှိနိုင်ဘူးတဲ့၊ အဲဒါက သိဖို့ရှင်းပါတယ်။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာဖြစ်ပြီး သောတာပတ္တိမဂ်၊ ဖိုလ်ကို ရောက်နိုင်ပါတယ်။ သောတာပတ္တိဖိုလ်ရောက်မှ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သောတာပန် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သောတာပန်တောင် မဖြစ်နိုင်၊ မရှိနိုင်တဲ့ ဘာသာရေးမှာ၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်ဖို့၊ ရှိဖို့ကတော့ သာပြီးဝေးတော့တာပဲ။ ဒါကြောင့်-

တတ္ထ=မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုမရ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မရှိသော ထိုဘာသာရေး သာသနာရေး၌၊ ဒုတိယောပိ သမဏော=ကိလေသာ ငြိမ်းသော ဒုတိယသကဒါဂါမ် ရဟန်းကိုလည်း၊ န ဥပလဗ္ဘတိ=မရအပ်၊ မရနိုင်ပေ၊ (မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိတဲ့ ဘာသာရေးမှာ သကဒါဂါမ် ရဟန်းလဲမဖြစ်နိုင်၊ မရှိနိုင်ဘူး၊) တတ္ထ=မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မရ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိသော ထိုဘာသာရေး သာသနာရေး၌၊ တတိယောပိ သမဏော= ကိလေသာငြိမ်းသော တတိယ အနာဂါမ် ရဟန်းကိုလည်း၊ န ဥပလဗ္ဘတိ= မရအပ်၊ မရနိုင်ပေ၊ အဲဒီ ဘာသာရေး သာသနာရေးမှာ အနာဂါမ်ရဟန်း လဲမဖြစ်နိုင်၊ မရှိနိုင်ဘူးတဲ့၊ တတ္ထ= မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မရ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိသော ဘာသာရေး သာသနာရေး၌၊ စတုတ္ထောပိ သမဏော= ကိလေသာ ငြိမ်းသော စတုတ္ထရဟန္တာ ရဟန်းကို လည်း၊ န ဥပလဗ္ဘတိ=မရအပ်၊ မရနိုင်ပေ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိတဲ့ ဘာသာရေး သာသနာရေးမှာ ရဟန္တာ ရဟန်းလဲ မဖြစ်နိုင်၊ မရှိ နိုင်ဘူးတဲ့။

တရားစစ်တရားမှန်တွေကို အားထုတ်ပြီးမှ ဘုရားဖြစ်တယ်

ဘုရားမဖြစ်ခင်က ဘာသာရေးရှိပါတယ်။ ဥရုဝေလကဿပ၊ ပုရာဏက သပ-အစရှိတဲ့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတယ်။ ဥရုဝေလကအစကတည်းက ဈာန်သမာဓိတွေရပါတယ်၊ ပုရာဏကဿပကတော့ စောစောကမရဘူး၊ ဒါပေမယ်လို့ သူ့ဆရာကတော့ ဈာန်ရှစ်ပါးလုံးရထားတယ်။ နောက်တော့ သူ့ဆရာလိုပဲ ဈာန်ရှစ်ပါးလုံး သူလဲရတာပါပဲ။ အဲဒီလို ဈာန်တွေရတာဟာ ကောင်းတန်သလောက်ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ သူတို့မှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုတော့ ပွားများမှု မရှိပါဘူး။

ဒါကြောင့် သူတို့မှာ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဆိုတာတွေမရှိဘူး၊ သူတို့ တပည့်တွေမှာလဲ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆီက နည်းယူရသေးတယ်။ အဲဒီ သူတို့နည်းနဲ့ အားထုတ်တော့ သူတို့လို ဈာန်တွေရတော့ တာပါပဲ။ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ အရိယမဂ်၊ ဖိုလ်ကိုတော့ မရပါဘူး၊ နောက်တော့ ဒါတွေနဲ့ ဘုရားမဖြစ်သေးဘူးဆိုတာ သိလို့မို့ သူ့ဟာသူ သီးခြားခွဲပြီးတော့ အားထုတ်တယ်။

အစားအစာတွေတောင် ဖြတ်ပြီး ကိုယ်ပင်ပန်းတဲ့ ဒုက္ခရစရိယာအကျင့်တွေကို (၆) နှစ်ကျင့်နေမိသေးတယ်။ နောက်တော့မှ တရားစစ်၊ တရားမှန်တွေကို ကျင့်ပြီး ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတရားစစ်၊ တရားမှန် ဆိုတာက ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မရှိရင် ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်လဲ မရှိဘူး။ ဘုရားမပွင့်ခင်တုန်းကလဲ အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မရှိခဲ့ဘူး။ ဘုရားပွင့်ပြီးတဲ့ နောက်မှာလဲ ဘုရားတရားတော်ကို မလိုက်နာဘဲနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ကိလေသာငြိမ်းမှု မရှိနိုင်ဘူး။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ အစရှိတဲ့ တရားရှစ်ပါး တရားများပါပဲ။ အဲဒါက စာသင်ဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသိပြီးသားတွေပါ။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတာကလဲ အခြေခံဖြစ်တဲ့ မူလမဂ္ဂင် ရှေ့သွားဖြစ်တဲ့ ပုဗ္ဗ ဘာဂမဂ္ဂင်၊ နောက် အရိယမဂ္ဂင်ရယ်လို့ သုံးမျိုးရှိတယ်။

အခြေခံမဂ္ဂင်

အခြေခံမဂ္ဂင်ဆိုတာ ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်တဲ့ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိရှိရတယ်။ ပုဒ္ဓသာသနာတွေမှာတော့ ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိဟာ ရှိနေတာပါပဲ။ ဒီတော့မှလဲ အခြေခံသီလဖြစ်တဲ့ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဖြစ်နိုင်တဲ့ ငါးပါးသီလ စတဲ့ သီလမဂ္ဂင်တွေဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ သမထဘာဝနာ စသည်ကိုလဲ ဒီတော့မှ ယုံယုံကြည်ကြည် အားထုတ်နိုင်တယ်။ သမထအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အပ္ပနာဈာန် မရောက်သေးခင် စိတ်ငြိမ်သက်ပြီးနေတာကို ဥပစာရဈာန်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီကစပြီး ဈာန်ရသွားတော့ အပ္ပနာသမာဓိလို့ခေါ်တယ်။ အပ္ပနာသမာဓိဆိုတာ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ရူပဈာန် ၄-ပါး၊ အရူပဈာန် ၄-ပါး၊ အားလုံးရှစ်ပါး၊ အဲဒါတွေဟာ သမာဓိမဂ္ဂင်တွေပဲ။ ဝိပဿနာကစပြီး အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ အားထုတ်ခါစမှာ သမာဓိမဖြစ်သေးဘဲ ရှိကြပါတယ်။

ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပွားရာမှာ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သီလ၊ သမာဓိဆိုတဲ့ အခြေခံမူလမဂ္ဂင်တွေနဲ့ ရှေးဦးစွာ ပြည့်စုံဖို့လိုပါတယ်။ ကံ-ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်သိမြင်တဲ့ အယူမှန်ရှိတဲ့သူမှ ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်နိုင်တယ်။ ဒွါရခြောက်ပါးက ထင်ရှားပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်နေယင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပြီး မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်သိမြင်ပါမှ ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်နိုင်တယ်။ သီလကလဲ စင်ကြယ်ပါမှ၊ အောက်ထစ်ဆုံး အားဖြင့် ဥပစာရသမာဓိနှင့် အလားတူတဲ့ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိလဲ ဖြစ်ပါမှ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် တကွ အခြားသော ဝိပဿနာ မဂ္ဂင် တွေဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိရယ်၊ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးရယ်၊ သမာဓိရယ်၊ ဒီသုံးမျိုးကို အခြေခံ မူလမဂ္ဂင်တွေလို့ မှတ်ရမယ်။

ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင်

ရှုမှတ်ခိုက်ရှုမှတ်ခိုက် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေက အားပြည့်လာတဲ့အခါ အရိယမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပေါ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေကိုတော့ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင်တွေလို့ ခေါ်တယ်။ အရိယမဂ်၏ ရှေ့အဖို့မဂ္ဂင်၊ ရှေ့သွားမဂ္ဂင်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပွားစေတဲ့ မဂ္ဂင်တွေပါပဲ။

အရိယမဂ္ဂင်

ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ၊ ခဏိကသမာဓိ ဆိုတဲ့ သမာဓိသုံးမျိုးထဲက တစ်ပါးပါးဖြင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပြီး တဲ့နောက်မှာ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ ဖောင်းမှု ပိန်မှု စသည်ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို ရှုမှတ်ပြီး သဘာဝ လက္ခဏာကို သိသိသွားတာလဲ ပုဗ္ဗဘာဂ ဝိပဿနာမဂ်ပဲ။ ရုပ်၊ နာမ် ၂-ပါးကို ပိုင်းခြားပြီးသိတာလဲ ဝိပဿနာ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ပဲ။ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတာလဲ ဝိပဿနာမဂ်ပဲ။ အသစ် အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွား တာကို သိရလို့ အနိစ္စ-မမြဲဘူး၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲချည်းပဲ။ အနတ္တ-အစိုးမရတဲ့ သဘောမျှပဲလို့ သိသိသွားတာလဲ ပုဗ္ဗဘာဂ ဝိပဿနာမဂ်ပဲ။ အဲဒီလို အနိစ္စစသည်ဖြင့်သိတဲ့ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာမဂ်က သုံးသပ်ဆင်ခြင်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်မှ အနုလောမဉာဏ်အထိ အဆင့်ဆင့်ရှိတယ်။ အနုလောမဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပြီးတဲ့ နောက်မှာ ရုပ်၊ နာမ်၊ သင်္ခါရ လုံးဝ ဆိပ်သုဉ်းကင်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန် အာရုံဆီကို ညွှတ်တဲ့ ဂေါကြာဉာဏ်ဖြစ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့ ပြေးဝင်သွားတဲ့ အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်တော့တာပဲ။ အဲဒီလို အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်တယ် ဆိုယင် အရိယမဂ်ဉာဏ်နဲ့ အတူတကွ အရိယမဂ္ဂင် တွေဖြစ်တော့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အတိုချုံးပြီး သိရအောင်လို့-

မူလ၊ ပုဗ္ဗ၊ အရိယ၊ သုံးမဂ္ဂင်မြတ်။
ဖြစ်ပွားစေလျှင်၊ ဤမဂ္ဂင်၊ ပြေးဝင် နိဗ္ဗာန်

လို့ လင်္ကာလေးတွေ ရေးထားပါတယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတွေရှိမှ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်။ ဒါကိုလဲ မှတ်လွယ်အောင် လင်္ကာလေးစီထားပါတယ်။

မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ မရှိရာ၊ ကိလေသာငြိမ်းသူ မရှိစေချေ-တဲ့။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိယင် ဘယ်ဘာသာရေး၊ ဘယ်သာသနာရေးဖြစ်ဖြစ် ကိလေသာ ငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ မရှိနိုင်ဘူး။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိတဲ့ ဘာသာရေး သာသနာရေးဆိုယင်တော့ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ အဲဒီ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိနိုင်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

“မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ ရှိရာမှာ၊ ကိလေသာငြိမ်းသူ ရှိနိုင်ပေ”လို့

ဒီလိုဆောင်ပုဒ်ကလေးကိုလဲ စီထားပါတယ်။ ဟံလင်းကြီးဆရာတော်ကတော့ ဒီတရားကို ခဏခဏဟောနေတာ။ သူကရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဟောတတ်တာဆိုတော့ နာကြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ စိတ်ပါဝင်စားမှု ရှိကြတယ်ဆိုတာကို သိရတယ် ပါဠိလေးတွေနဲ့ အပြည့်အစုံဟောတာဆိုတော့ သဘောကျစရာပါပဲ။ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။

အခုတရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီ ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်တွေဖြစ်အောင် ရှုမှတ်နေကြရတာပဲ။ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ဖြစ်သင့်တဲ့အဲဒီမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ နောက်ဆုံးသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကနေပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ သောတာပန် ကစပြီး အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်သွားတော့တာပါပဲ။

အင်မတန်ကောင်းတဲ့ တရားတွေ

ဒီတရားတွေဟာ အင်မတန်ကောင်းတယ်။ အရိယာဝါသ တရားတော်တို့ သက္ကပဉ္စသုတ် တရားတော်တို့ ဒီလို သုတ္တန် တရားတော်ကြီးတွေက အင်မတန်ကောင်းတာပဲ။ ဓမ္မကထိကတွေ ဟောတဲ့ ပြောတဲ့အခါမှာ သေသေချာချာ ကြည့်ပြီး တော့ ဖြည်းဖြည်းဆေးဆေးနဲ့ နားလည်အောင် ဟောပြောဖို့ကောင်းပါတယ်။ အခု ဒီမှာတော့ တိုတိုပဲ ပြောရတယ်။ သဘော မပေါက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပါချင်ပါမှာပဲ။ အားထုတ်ရင်းအားထုတ်ရင်းနဲ့ သဘောပေါက်တာတွေလဲ ရှိမှာပါပဲ။ မာလုကျပုတ္တသုတ် တရားတော်ဆိုယင်လဲ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ အခု သုဘဒ္ဒသုတ်လဲ ကောင်းတာပဲ။ အကောင်းချည်းပဲ။

ခု တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားဖြစ်ပွားစေသောအားဖြင့် မိမိတို့မှာလဲ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့ သမာဓိတွေ၊ ဉာဏ်တွေပြည့်စုံပြီးဆိုယင် ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဖြစ်အောင်အားထုတ်မယ်ဆိုပြီး ဆရာသမားညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ရိုရိုသေသေ လေးလေးစားစားနဲ့ အားထုတ်ကြရမယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် တွေ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပြီးတော့ မိမိတို့အလိုရှိအပ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

နောက်တစ်ခုပြောချင်တာက အခုလောလောဆယ် တွေ့နေရတဲ့ကိစ္စပါပဲ။ ဟို ပဲခူးကနေပြီး အလှူခံတဲ့ ကိစ္စတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီကိစ္စတွေနဲ့စပ်ပြီး ခရမ်းကနေ စာနဲ့ရေးတိုင်တယ်။ အဲဒီစာ ဒီအဖွဲ့ကိုပို့တယ်။ အဲဒါကို ဒီကျမှ သိရတယ်။ သူတို့က ဆွမ်းခံတဲ့အနေနဲ့ပေါ့လေ။ ဆွမ်းခံတာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ သံဃာတွေ အများလိုက်ပြီး မော်တော်ကားနဲ့ နောက်ကလဲ ဒကာ၊ ဒကာမတွေနဲ့ အဲဒီ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက စိတ်ပါဝင်စားအောင် လင်္ကာကဗျာတွေရွတ်ဆို၊ အဲဒီလို ရွတ်ဆိုပြီး အလှူခံတာကိုး။ ဆန်လှူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ လှူကြ၊ ငွေလှူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပါမှာပေါ့။ အဲဒီလို လုပ်ကြတာ အကြောင်းပြုပြီး ခရမ်းက ဒကာ တစ်ယောက်ကတိုင်ကြားတယ်။ သူဟာ ဒီမှာ အားထုတ်ထားတဲ့ ယောဂီဟောင်းလို့ ဆိုပါတယ်။ သူဟာဟုတ်တယ်။ အဲဒါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ မတော်ဘူး။ တရားဟောနေတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေ အနေနဲ့ဆိုယင် သာပြီးတော့တောင် မတော်တာပဲ။ လာဘ် လာဘာတွေကို ဒီလောက်မျှော်လင့်နေလို့ ဘယ်တော်ပါ့မလဲ။ ကိုယ့်တရားကိုယ် အားထုတ်ပေါ့။ သူတစ်ပါးကိုလဲ အားထုတ်ဖို့ မပြောနဲ့။ အဲဒီလိုနေဖို့ပဲ။ လာဘ် လာဘာဆိုတာက ဒကာ၊ ဒကာမတွေ သူတို့ဟာသူတို့ လှူသင့်သလောက် လှူတာတွေရှိမှာပဲ။ စားဖို့ရာရယ်မဟုတ်ပဲ။ တချို့က အဲဒါတွေကို ကျောင်းဆောက် ရတာနဲ့၊ ဘာလုပ်ရတာနဲ့၊ ဒီလိုလုပ်တာ မကောင်းပါဘူး။ တော်တော်နေရာမကျတာပဲ။

မတရားသဖြင့် ဘာလို့ အလှူခံရတာလဲ

အဲဒါတွေ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ယင် သိက္ခာပုဒ်တော်အရ သူများပစ္စည်းတွေကို မတရားသဖြင့် တောင်းတာ အာပတ်သင့်တယ်။ အဲဒါ အာပတ်က နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်တာပဲ။ ဒါမကောင်းဘူး။ အဲဒါက အရေးကြီးတယ်။ သိက္ခာပုဒ်တွေကို လေးစားရိသေသင့်တယ်။ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ အားလုံးလေးလေးနက်နက် သဘောထားကြပါ။ ဒီမှာတောင် လာဘ်လာဘတွေ ဒီလောက်များနေတာ၊ နေရာကျတာ မဟုတ်ဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘုန်းကြီးဆိုပြီး အခြားသူတွေက စီးပွားရေးအနေနဲ့ မြင်နေကြလိမ့်မယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘုန်းကြီးဆိုတာ သန္တုဋ္ဌိ၊ သလ္လေခ ရရသမျှနဲ့ ရောင့်ရဲသင့်တယ်။

မဟာစည်ကမ္မဋ္ဌာန်းဘုန်းကြီးဆိုပြီး ဒီလိုလုပ်ယင်ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကိုပါအထင်သေးပြီး နာမည်ပျက်မယ်။ ဆရာဆရာ ကိုပါ ထိခိုက်ပြီးတော့ မရိမသေဖြစ်လာနိုင်တယ်။ ဒီတော့ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ရုံသာမက တရားတော်ပါ ဆုတ်ယုတ် သွားမှာပဲ။ ဒါဟာ တော်တော်ကို နေရာမကျတာဘဲ။

အဟောင်းတွေက ပိုအရေးကြီးတယ်

ဒကာ ဒကာမတွေ သဒ္ဓါရှိယင် သူတို့ဟာသူတို့ လှူကြမှာပေါ့။ ဘာလုပ်ဖို့ ဒီလိုမတရားသဖြင့် အလှူခံရတာလဲ။ မတော်ပါဘူး။ အဲဒါနဲ့စပ်ပြီးတော့ စာလေးရေးပြီး ပို့လိုက်ရသေးတယ်။ ဒီလိုလုပ်တာ မတော်ဘူး။ ဒီလာပြီးအဆုံးအမ ခံ ကြဦးလို့၊ တော်တော်ကို မတော်တဲ့ဥစ္စာဘဲ။

အဲဒါကဒီက ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာဟောင်းတွေရောဘာတွေရောပေါ့လေ။ အဟောင်းတွေက ပိုအရေးကြီးတယ်။ စီးပွားရေး ဖြစ်အောင် တရားဟောတယ်လို့ မှတ်ထင်ကြယင် နေရာမကျဘူး။ အခုတော့ အဲဒီအထဲက ဒီလို မတော်တာလုပ်တယ်လို့တော့ မကြားသိရသေးပါဘူး။ ဒါပေမယ်လို့ အခုစပ်မိတဲ့အခါ သတိပေးပါတယ်။ အဲဒီလို မလုပ်ကြပါနဲ့ အရှင်ဘုရားတို့။

တရားဟော၊ တရားပြတယ်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ တရားကျင့်ပြီးတော့ ကုသိုလ်တရားတွေ၊ သမာဓိ၊ ဉာဏ်တရားတွေ ဖြစ်သင့်သမျှတွေဖြစ်အောင် ဟောပြောဆောင်ရွက်ရတာ။ စားသောက်နေထိုင်ရေးတွေနဲ့ ပတ်သက် ပြီး မပြည့်စုံယင်လဲ ဘယ်တတ်နိုင်မလဲ။ သူ့ကံနဲ့သူပေါ့။

သူတို့ဟာသူတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက တတ်နိုင်လို့လှူ၊ ဒီမှာ ဘုန်းကြီးက ဘာမှ အလှူခံတာ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ်လို့ သဒ္ဓါတရားပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက လှူဒါန်းကြတာ ပြည့်စုံရုံမကပါဘူး။ ပိုတောင်နေပါသေးတယ်။

ညွှန်ပြထားတဲ့ မှီရာလေးပါး

ရဟန်းခံပြီးတယ်ဆိုရင် “စတ္တာရော နိဿယာ” မှီရာလေးပါးကို ပြောကြားရတယ်။ မှီရာလေးပါးထဲက နေ့စဉ် စားသောက်နေတဲ့ ဆွမ်းဆိုတာရှိပါတယ်။ ဆွမ်းခံပြီးရတဲ့ ဆွမ်းကို မှီဝဲနေရမယ်လို့ ညွှန်ကြားပါတယ်။ အဲဒါ ပါဠိတော် ထဲမှာတော့ ရှာလို့မတွေ့ကသေးဘူး။ အဋ္ဌကထာမှာတော့ ဖွင့်ပြထားတာရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ လိုရင်းက ဆွမ်းခံပြီးတော့ ရတဲ့ဆွမ်းလောက်သာ မှီဝဲဖို့ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ စားရေးသောက်ရေးပြည့်စုံအောင်ဆိုပြီး အလှူမခံနဲ့၊ အဲဒီအဓိပ္ပါယ် ကို ဖွင့်ပြ နေတယ်။ အဲဒါ တချို့က ဆွမ်းမခံဘဲနဲ့ စားရေးသောက်ရေး ပြည့်စုံအောင် အလှူခံနေတယ်။ တောင်းနေတယ်ဆိုယင် ဒါဟာ ဘယ်နေရာကျပါမလဲ။ အဲဒါ နေရာမကျဘူး။ အာပတ်သင့်တယ်။

“အတိရေကလာဘော” ရှေးဘုန်းရှေးကံအားလျော်စွာ လာဘ်လာဘအပို အလွန်ဖြစ်လာလို့ရှိယင် အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြုပါတယ်။ သံဃာတွေ အကုန်လုံးလှူတဲ့ဆွမ်း၊ သံဃာတစ်စိတ်တဒေသကို ရည်ရွယ်ပြီး လှူတဲ့ဆွမ်း၊ သံဃာတွေထံမှ မဲချပြီးတော့ လှူတဲ့ဆွမ်း၊ နိမန္တနဆိုတာကတော့ တစ်ပါးတည်း ပင့်လှူတာလဲရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးတည်း အပ်ပြီး ပင့်လှူတာလဲရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်အများကို ပင့်ပြီး လှူတာလဲရှိတယ်။ အဲဒီလို ဆွမ်းတွေကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြု ပါတယ်။

ပြီးတော့ ရက်အပိုင်းအခြားအားဖြင့် လပြည့်လကွယ်တို့၊ လဆန်းတစ်ရက်၊ လဆုတ်တစ်ရက်တို့၊ အဲဒီလို လှူတာတွေ ကိုလဲ လက်ခံပါတယ်။ ခုကာလမှာဆိုယင် မွေးနေ့အကြောင်းပြတာတို့၊ အထိမ်းအမှတ်ပြုရာအခါတို့၊ ဒီလိုကိစ္စတွေ ကို အကြောင်းပြုပြီး လှူဒါန်းတဲ့ ဆွမ်းတွေဆိုတာလဲ အများကြီးပါပဲ။ အဲဒီလို သဒ္ဓါတရားအလျောက် ဒကာ၊ ဒကာမတွေက လှူတဲ့ဆွမ်းကို မြတ်စွာဘုရားက လက်ခံသုံးဆောင်နိုင်တယ်လို့ ခွင့်ပြုထားပါတယ်။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ တောင်းရမ်းပြီး သုံးဆောင်တာကိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်မပြုတာကို ကျူးလွန်ပြီး သုံးဆောင်ယင်တော့ အာပတ်သင့်တယ်။

ကဲ့ရဲ့ဖွယ်တွေ ကင်းကြပါစေ

တခြားမှာ လုပ်နေတာတွေကိုတော့ မပြောလိုပါဘူး။ သူတို့ဟာနဲ့ သူတို့ပဲ။ ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနမှာတော့ ရှေးက ဒီလိုဟာတွေ မကြားရလို့ မပြောတာဘဲ။ အခုတော့ ကြားလာရလို့ မပြောလို့မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ပြောရတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနမှာ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ တရားဟောပြောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ တရားပြနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ် တွေကတော့ မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ ဩဝါဒနဲ့အညီ ဘာမှမရှိဘူးဆိုယင် ဆွမ်းခံစားဖို့ပါပဲ။ သဒ္ဓါတရားအားလျော်စွာ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက လှူလို့ ရှိယင်တော့ လက်ခံသင့်ပါတယ်။

ခုဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာဆိုယင် လူတဲ့ဒကာ၊ဒကာမတွေက သိပါတယ်။ဒါအများကြီးပဲ။ ဆွမ်းမခံရဘဲ ကျွေးတာတွေလဲ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ အကုန်လုံးတော့လဲ မဟုတ်ပါဘူးပေါ့။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆွမ်းခံသင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့လဲ ဆွမ်းခံရသေးတာပဲ။ ဟိတေသီအဖွဲ့က ဆိုလိုရှိယင် သူတို့လို ကျွေးနေတာတွေ၊ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒီဌာနကလဲ ကျွေးနေ တာတွေ တော်တော်များပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ အကုန်လုံးတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့။

ဆောင်ရွက်စရာရှိလို့ ဆောင်ရွက်နေရတဲ့အခါမှာ ဆွမ်းခံလဲ အရေးမကြီးပါဘူး။ အများကြီးထဲမှာ တစ်ပါးနှစ်ပါး ဆွမ်းမခံလဲ စားလောက်ပါတယ်။အရေးမကြီးပါဘူး။ ဆွမ်းခံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေပြည့်စုံနေယင် ပြီးတာပါပဲ။ နည်းတဲ့အခါ ကျယ်လောင် တော့ဖြင့် ဆွမ်းခံလိုက်သင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လိုက်ဖို့ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါတွေလဲ နားလည်ထားဖို့ပါပဲ။ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်တွေ ကင်းကြ ပါစေ။

ဘာမှအကျိုးမရှိဘူး

ဆရာတော်ကြီး ပုံလွန်တော်မူတာ အကြောင်းပြုပြီးတော့ ပူဇော်ပွဲတွေ ကျင်းပကြတယ်။ အဲဒါ ပွဲတွေဘာတွေနဲ့ လုပ်ကြတာ ဘာမှ အကျိုးမရှိဘူး။ အကျိုးမရှိတဲ့အပြင် ဂုဏ်သိက္ခာတောင် ကျသေးတယ်။ အဲဒါတွေ မလုပ်သင့်ကြောင်းကို ကိုယ်တိုင်ပဲ စာရေးရမလား သူများကိုပဲ အရေးခိုင်းရမလားဆိုတာ ဒီက စဉ်းစားနေတယ်။ မတော်တဲ့ ဥစ္စာပဲ။ အခုဒီမှာရှိ တာတွေကတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာမဟုတ်လို့ အထူးပြောစရာတော့ မလိုပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ စပ်မိတဲ့အခါ စောစောက သိထားယင် ကောင်းတာပါပဲ။

ဒါတွေလဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတွေမှာဆိုယင် မတော်ပါဘူး။ အလကားအပိုတွေပဲ။ ဘာမှ အကျိုးမရှိပါဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန တွေမှာဒီလိုလုပ်တယ်ဆိုယင်သာပြီးတော့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ဖြစ်မှာပဲ။ ဒါတွေလဲ အင်မတန် သတိပြုပြီး ရှောင်ကြဉ်ဖို့ ကောင်းပါ တယ်။

အဲဒါပါပဲ။ရဟန်းတရားအားထုတ်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်တဲ့အတိုင်း ကိုယ့်တရားကိုယ် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြပါ ဘုရားပြည့်စုံအောင်အားထုတ်ပြီးနောက် သာသနာတော်အကျိုးများအောင်လဲပဲကိုယ်တိုင်လဲ သင့်လျော် အောင်နေ၊ သင့်လျော် အောင်လဲ ဟောပြောခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်တရား ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

၁၃၄၂-ခု၊ နယုန်လပြည့်နေ့၊
ဩဝါဒကထာဒေသနာ

ပို့ကောင်းတဲ့နည်း

ပါတိမောက်ပြတယ်ဆိုတာ ဘုရားပညတ်တော်မူတဲ့ သိက္ခာပုဒ်တွေကို ရွတ်ပြတာပဲ။ မြတ်စွာဘုရားက ဒီသိက္ခာပုဒ် တွေ ဒီသိက္ခာပုဒ်တွေကို ဒီလို ပညတ်ထားတယ်။ ပညတ်ထားတဲ့ သိက္ခာပုဒ်တွေနဲ့အညီ နေကြ၊ ထိုင်ကြဖို့ဆိုတာကို သိစေချင် တဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ နားမလည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ တချို့နားလည်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလိုနားထောင်နေကြရ မှာပဲ။ နားလည်အောင်ဆိုယင်လဲ လွယ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။

နားလည်အောင်ဆိုပြီးတော့ ဗမာစကားနဲ့ ပါတိမောက်ပြရာမှာကလဲ ခက်တယ်။ မလွယ်ဘူး။ မြန်မာစကားနဲ့ ပြတယ် ဆိုယင်လဲ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကြိုက်ချင်မှကြိုက်မယ်။ မြန်မာလိုပြန်ပြီးသားအတိုင်း ပါတိမောက်ပြလို့ ရှိယင် အားလုံး နားလည်နိုင်မှာဖြစ်လို့အဲဒါပို့ကောင်းတယ်။နားလည်သူနည်းပေမယ့်လို့ ပါဠိနဲ့ပြတာက ပိုပြီးလေးနက်တယ်၊ ကောင်းတယ်လို့ ထင်ကြမှာပဲ။ အင်း-ပါတိမောက် ပြရာမှာ မသိသေးလို့ရှိယင် သီးခြားအနေနဲ့ သိအောင် သင်ကြားဖို့ပေါ့ လေ။

အဲဒီလို ပါတိမောက်ကို ရွတ်ဆိုဟောကြားတဲ့အတိုင်း မတော်တာပြုမိယင်လဲ ဒေသနာပြောကြားရတယ်။ ဒီပြင်နည်းနဲ့ ကုစားစရာရှိယင်လဲ ကုစားရတယ်။ အခုဒီမှာဒုလ္လဘတွေဆိုယင်တော့သားပြီးအရေးကြီးတာပေါ့လေ။ သူတို့ကနားလည်ကြမှာ မဟုတ်ဘူး။ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အပြစ်မရှိ အောင်တရားချည်းပဲ အားထုတ်နေယင် တော်တော့ တော်တာပါပဲ။

ကြိုးစားပြီး အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်

ကနေတော့ မနက်ကလဲ ပြောတန်သလောက် ပြောရ၊ နေ့လယ်ကလဲ သည်က တရားဟောလှည့်ဆိုတော့ ဟောရ၊ ပြောရတာတွေက တော်တော်များတယ်။ ကနေ့ ဝိပဿနာ ရှုပုံရှုနည်းတွေ ဟောတာဖြစ်တော့ အဲဒီရှုပုံရှုနည်းတွေကို နားလည် လောက်ပါတယ်။ တရားဟောရ၊ ဟောရတယ်ဆိုတာ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ နားလည်အောင်လို့ ဟောရ၊ ပြောရတာ။

မိမိတို့မှာ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေ ရအောင်လို့ ရဟန်းပြုပြီးတော့ နေရတာပဲ။ ရဟန်းဆိုတော့ ဝိနည်းဆိုင်ရာတွေလဲ သိနားလည်အောင် တတ်နိုင်သမျှ အားထုတ်ကြရတယ်။ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နဲ့အညီ ရိုရိုသေသေနေရတယ်။ ဒုလ္လဘတွေမှာတော့ ခဏလေးနေရတာ။ ဘာမှကြာတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ တရားအားထုတ်ရာမှာပဲ ခဏပဲ အားထုတ်ကြရ တာ။ အားထုတ်ချိန်ရသလောက် ကြိုးစားပြီး အားထုတ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

သာသနာတော်တွင်းမှာ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်တွေကို ဟောရ၊ ပြောရကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြရတာဟာ အင်မတန် ကံကောင်းပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်အတွင်းမှာ ဝိပဿနာတရားဟောဖို့၊ ပြောဖို့က အင်မတန် အရေးကြီး ပါတယ်။ ဟောလို့ သိမှကျင့်နိုင်တယ်။ ကျင့်မှလဲ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်တယ်။

မကျင့်ယင် မလွတ်မြောက်ဘူး

အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းဆိုတဲ့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲတွေ၊ အဲဒါတွေဟာ အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ စက်ဆုပ်ဖွယ်၊ မလိုလားဖွယ်ကောင်းတဲ့ တရားဆိုးတွေပဲ။ အဲဒီ တရားဆိုးတွေ ကင်းငြိမ်းအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်တာဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမ သာသနာတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်နေယင် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်နိုင်ပါတယ်။ မကျင့်လို့ရှိယင်တော့ဖြင့် မလွတ်မြောက်ပါဘူး။

ဗုဒ္ဓဘာသာ အပြင်ဘက်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက်ကြောင်း တရားရယ် လို့ရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ မရှိတော့ အဲဒီ တရားမျိုးကို ဟောကြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲမရှိဘူး။ မဟောကြားလို့ မသိတော့ တရား အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘူးပေါ့။ ကျင့်ကြံအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ပြီး သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ မရှိနိုင်ပါဘူး။ အလျင်က ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့လို့ ပါရမီ ပြည့်စုံပြီးဖြစ်တဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ အလောင်းအလျာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ဘုရားတရားတော် မနာကြားရဘဲ ကျင့်ကြံအားထုတ်လို့ နိဗ္ဗာန်ရပြီး သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက် သွားတာ တွေရှိပါတယ်။ သူတို့ကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာအပြင်ဘက်ကလို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ အလျင်က ဘုရားတရားတော်တွေကို သဘောကျ ပြီး အားထုတ်လာခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်လို့ပါပဲ။ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ် ဖို့ဆိုတာကလဲ မလွယ်ပါဘူး။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတစ်ပါး ကို သစ္စာလေးပါး သိအောင် တရားမဟောကြားနိုင်ကြပါဘူး။

သာသနာတော်တွင်းမှာမှ သစ္စာလေးပါးသိအောင် ဟောနိုင်တယ်

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်တွင်းမှာတော့ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားတဲ့ ဒေသနာတော်တွေက အထင်အရှား ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီဒေသနာတော်တွေက နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တဲ့ သစ္စာလေးပါးကို သိနိုင်တဲ့ ဒေသနာတော်တွေပဲ။ အဲဒီ ဒေသနာတော် တွေကလဲ သာသနာတော် မကွယ်မပမချင်း တည်ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ အဲဒီ သာသနာတော်တွေအတိုင်း အားထုတ် ထားပြီးဖြစ်တဲ့ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ ဟောကြားနိုင်ပါတယ်။ အနာဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် တွေကလဲပြော ကြားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟောကြားနိုင်တယ်ဆိုတာကတော့ပြောစရာတောင်မလိုပါဘူး။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတောင် ဟောကြားနိုင်ပါတယ်။ ဒီလို ဟောကြားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိနေတာဖြစ်တော့ ကျင့်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိယင် တရားတော်နဲ့အညီ ကျင့်ခွင့် ရနေကြတာပဲ။

ဒီလို မြတ်စွာဘုရားတရားတော်တွေ အထင်အရှားရှိနေတုန်းမှာ သစ္စာလေးပါးတရားကို ကိုယ်တိုင်သိအောင် အားထုတ်ဖို့ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းကင်းပြီး မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ရသည်အထိ သံသရာဝဋ်မှ အပြီးအပိုင်လွတ်သည်အထိ အားထုတ်သင့်ပါတယ်။ အခွင့်သင့်တုန်း အားထုတ်ရတာ အင်မတန် ကံကောင်းပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား တရားတော်တွေကို ဟောကြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ ကျကျနနဟောဖို့၊ ဒါန၊ သီလတရားတွေ၊ ဒါတွေကတော့ ဟောနေကျပါပဲ။ အဲဒါတွေလဲ ဟောဖို့၊ ကျင့်နိုင်သလောက်လဲ ကျင့်ဖို့ပါပဲ။ အထူးအားဖြင့်တော့ ဒီထက်တိုးပြီးတော့လဲ သမထတရား၊ ဝိပဿနာတရားတွေကို ကျကျနန အားထုတ်တတ်အောင် ဟောကြား အားထုတ်ဖို့ ကောင်းပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ ဝိပဿနာတရားကို ဟောဖို့က အရေးကြီးပါတယ်။ ဝိပဿနာတရားကို ကျင့်မှ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်ရောက်နိုင်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ဟာ ယခုတိုင် ထင်ရှား ရှိနေတာ။ အဲဒီတရားတော်က ဝိပဿနာရှုမှတ်ဖို့ နည်းလမ်းတွေ အပြည့်အစုံရှိနေတာပဲ။ အဲဒါတွေကို အရင်းခံပြီး ဟောပြော ကျင့်ကြံအားထုတ်နေကြရတာဟာ အင်မတန် အဆင်ပြေပါတယ်။ ဒီအတိုင်းလိုက်နာပြီး ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။

သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလာလာပြီး အားထုတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ကြိုးစားပြီး အားထုတ်လို့ ရှိယင်လဲ အသိထူးတွေကို ကိုယ်တိုင်သိသိသွားကြတာပဲ။ ဒါကို မယုံကြည်ဘဲ အပြင်ဘက်ကနေ အပြစ်ပြော နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေလဲရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သူတို့ကို ချေပတဲ့အနေနဲ့ သူတို့ကို အပြစ်မပြောလိုပါဘူး။ ကိုယ့်တရားကို ရိုးရိုးဟော နေတာပါပဲ။

တဖြည်းဖြည်း ကောင်းသွားဖို့ပါပဲ

အပြင်ဘက်ကနေပြီး အဲဒီလိုအပြစ်ပြောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သူတို့ဟောပြောတာမှ သဘာဝကျတယ်။ အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းမှန်ဆိုပြီး ဘုရားဟောနည်းလမ်းမှန် မဟုတ်ဘဲ အရမ်းစဉ်းစားပြီး ဟောနေကြတာတွေလဲ ရှိတာပဲ။ အဲဒါတွေကို ယုံကြည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ အဲဒါအမှန်လို့ မှတ်နေကြတာတွေလဲ ရှိတယ်ပေါ့လေ။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အပြစ်ပြောလိုလို့ မဟုတ်ပေမယ့် သဘော မှန်ရောက်စေချင်တဲ့အနေနဲ့ မကင်းဘဲ ပြောတန်သလောက်တော့ ပြောရသေးတာပဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ တော့ မပြောပါဘူး။ သဘာဝဓမ္မ အနေနဲ့တော့ ပြောရပါတယ်။

အခုနေတော့ သာသနာစောင့်ရှောက်ရေး ရဟန်းတော်အဖွဲ့တွေ ဖွဲ့ပြီး သာသနာတော် စည်ပင်တည်တံ့ပြန့်ပွားရေး တွေကို အစိုးရကလုပ်နေပါတယ်။ အဲဒါတွေ တဖြည်းဖြည်းတော့ ကောင်းသွားဖို့ရှိပါတယ်။ ဒီအတိုင်းသာ ဖိဖိစီးစီး ဆောင်ရွက်သွားလျှင် ကောင်းလိမ့်မယ်လို့လဲ သဘောရပါတယ်။ ဆောင်ရွက်စရာတွေကလဲ အများကြီးရှိနေတာပဲ။ အဲဒါတွေကို အကုန်လုံး ဆောင်ရွက်ဖို့ရာ တယ်မလွယ်လှဘူး။

နိုင်ငံခြားတွေဆိုလို့ရှိယင် သူတို့နည်းနဲ့သူတို့ ကောင်းအောင်ဆိုပြီး သာသနာတော်ကို စည်ပင်အောင် ဆောင်ရွက် နေကြတာပါပဲ။ ဆောင်ရွက်ပုံနည်း မတူလို့ရှိယင်ဖြင့် တစ်နိုင်ငံက တစ်နိုင်ငံကို အပြစ်ပြောနေကြတာတွေလဲ ရှိပါတယ်။ ဥပမာ ထိုင်းက မြန်မာပြည် ရဟန်းတော်တွေ ကျင့်ကြံနေထိုင်ပုံ အချို့ကို အပြစ်တင်ပြီး ဝေဖန်ကြတာတွေ ရှိပါတယ်။ တချို့ တော့လဲ သူတို့အပြစ်တင်သလို ဟုတ်သလောက် ဟုတ်တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ သူတို့ ဆောင်ရွက်ပုံ တွေဟာလဲ အပြစ်လုံးလုံး ကင်းတယ်လို့ ဆိုလို့မဖြစ်ပါဘူး။ အပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့မှုဆိုတာ ကတော့ လောကဓံ သဘောလဲ မကင်း ဘူးပေါ့။

သူတို့ဆီမှာတော့သာသနာ့ခေါင်းဆောင်တွေရှိတယ်။ အဲဒီခေါင်းဆောင်တွေက စည်းကမ်းတွေကို တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ပြုလုပ်ထားကြတာဖြစ်လို့ ကောင်းသင့်သလောက်တော့ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သူတို့ ဆောင်ရွက်ချက်တွေက အကုန်လုံးပြည့်စုံတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ လိုအပ်တာတွေလဲ အများကြီးပါပဲ။ တချို့ဟာတွေလဲ ကောင်းတာတွေရှိပါတယ်။ သူတို့ဆီမှာ ရဟန်းများဆိုယင် ပွဲလမ်းသဘင်မကြည့်ရဘူး။ ဈေးတွေဘာတွေသွားပြီး ဈေးမဝယ်ရဘူး၊ မရောင်းရဘူး။ အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်ထားတယ်။ အဲဒါတွေ အကုန်လုံးပဲ လိုက်နာကြတယ်။

ပြီးတော့ ရွာထဲ၊ မြို့ထဲလဲ သင်္ကန်းမရုံပဲ မသွားရဘူး။ ဒါကတော့ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နဲ့ လျော်တာတွေချည်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ရွာထဲ၊ မြို့ထဲက ကျောင်းဖြစ်စေ၊ ဘုရားဖြစ်စေ သွားတာဖြစ်ယင်တော့ဖြင့် သင်္ကန်းမရုံဘဲ သွားနိုင်ပါတယ်။ ဝိနည်းက ဒါကို ခွင့်ပြုပါတယ်။ ခွင့်ပြုသော်လဲ သင်္ကန်းမရုံဘဲ မြို့ထဲ၊ ရွာထဲဖြတ်သွားယင် မြင်သူတွေက ကဲ့ရဲ့စရာတော့ ရှိပါတယ်။

မြန်မာပြည်မှာဆိုယင် အဲဒါတွေကို အပြစ်မမြင်တဲ့သူတွေက သိပ်များတယ်။ မရုံဘဲမြို့ထဲ၊ ရွာထဲသွားနေကြတာကို အများအပြားတွေ့ရတာပဲ။ ကျောင်းတို့၊ ဘုရားတို့ သွားတာလဲ မဟုတ်ဘဲ မြို့ထဲ၊ ရွာထဲကိစ္စနဲ့ သွားတာဆိုယင် အဲဒီလို သင်္ကန်းမရုံဘဲသွားတာ ဝိနည်းနဲ့ ဆန့်ကျင်လို့ အပြစ်ရှိတယ်။

အခုကာလမှာ အချို့ရဟန်းတော်တွေဟာ မာတုဂါမတွေနဲ့ အရောအနှောများတာတွေ ရှိတယ်။ စီးပွားရေးလုပ်နေတာ တွေလဲ ရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးအောင် မသင့်လျော်တဲ့အလုပ်၊ ရဟန်းတော်တို့နဲ့ မလျော်တဲ့အလုပ်တွေကို လုပ်နေတာ တွေလဲ

ရှိတယ်။ ဒါတွေကို အခုတော့ သံဃာ့အဖွဲ့က အရေးယူနေပါတယ်။ တဖြည်းဖြည်းတော့ သန့်ရှင်းတန်သလောက် သန့်ရှင်းပြီး ကောင်းတန်သလောက်တော့ ကောင်းသွားဖို့ရှိပါတယ်။

ဘုရားသာသနာတော် အတွင်းမှာနေပြီး လူတို့အကြည်ညိုခံ ရဟန်းတော်တို့ဟာ ဘုရားမျက်နှာတော်ကိုလဲထောက်၊ ကြည်ညိုနေကြတဲ့ လူတို့ သဒ္ဓါတရားကိုလဲ ငဲ့ပြီး ကိုယ်လဲ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် မတော်တာတွေမလုပ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ယင် အကောင်းဆုံးပါပဲ။ တော်လောက်ပါပြီ။

မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူတဲ့ သိက္ခာတော်ပုဒ်တွေကို ကောင်းကောင်း မွန်မွန် ရိုရိုသေသေ ထိန်းသိမ်း ကျင့်ကြံ လျက် ဝိပဿနာဘာဝနာတရားကို ကြိုးစား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်နိုင်ကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

**၁၃၄၂-ခု၊ နယုန်လဆုတ် (၈) ရက်နေ့
အထူးဟောကြားသည့်
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

အခု သံဃာ့အဖွဲ့တွေ ဖွဲ့ထားကြတယ်။ အဲဒီအဖွဲ့တွေကို အစိုးရကလဲ အသိအမှတ်ပြုထားတာ ဖြစ်တော့ နေရာ ကျပါတယ်။ ဒီလိုမှလဲ သံဃာ့အဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်တဲ့ အဆုံးအဖြတ်တွေကို မလိုက်နာယင် အစိုးရက အရေးယူဖို့ တာဝန်ရှိ သွားတာ။ အလျင်တုန်းကတော့ သံဃာတော်တွေ ဆုံးဖြတ်ထားပေမယ့်လို့ မလိုက်နာကြဘဲ နေတာတွေလဲ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အမှုတွေ မပြီးမပြတ်ဖြစ်ပြီး အမှုတန်းလန်းနဲ့ပဲ ပြီးနေတာတွေ၊ ရှိနေတာတွေအများကြီးပဲ။ အဲဒါတွေ အခုတော့ အဲဒီလိုမဟုတ် ဘဲ အစိုးရက တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးရမှာ ဆိုတော့ အမှုပြီးပြတ်သွားနိုင်တာပေါ့။

ဒီကတော့ သတင်းစာလဲ မကြည့်အား၊ အခု ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အမှုတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့စာတွေကိုလဲ ကောင်းကောင်း မကြည့်အားတော့ များများမသိပါဘူး။ အရှင်ဘုရားတို့ လေ့လာနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ တော်တော်များများ သိကြမှာပါပဲ။ သူတို့ဒီမှာပေးတဲ့ စာတွေကိုလဲ အချိန်များများ ကြည့်ခွင့်မရတာနဲ့ စေ့စေ့စပ်စပ် မကြည့်နိုင်ပါဘူး။

ရှေးကတော့ သံဃာအုပ်ချုပ်ရေးတွေ မည်မည်ရရ ရှိတာမဟုတ်တော့ အနေချောင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိနေကြတာပဲ။ အနေချောင်ပြီ ဆိုတော့ ဘုရားပညတ်ထားတဲ့ သိက္ခာပုဒ်တွေရှိပေမယ့်လို့ အဲဒီသိက္ခာပုဒ်တွေအတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်ကြံမှုတွေ နည်းပါးကုန်တယ်။ ချောင်ချောင်ပဲ နေချင်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေများလာတယ်။ ကျင့်ဝတ်တွေမရှိဘဲ လုံးလုံးပျက်နေတာတွေလဲ အများကြီးပဲ။ ကိုယ်တိုင်ပျက်ရုံသာ မဟုတ်သေးဘူး၊ သူများကို အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင်လဲ မတော်မသင့်တာတွေပြော ဟောနေတာ တွေလဲရှိတာပဲ။

ဒါတွေကို အစိုးရမပါဘဲ သံဃာသက်သက်နဲ့ အဆုံးအမ ပေးဖို့ရာပဲ မလွယ်ဘူး။ အဆုံးအဖြတ် ခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က လက်ခံမှာမဟုတ်ဘူး၊ သူတို့က ကိုးရိုးကားရား လုပ်ချင်ကြမှာ၊ လုပ်ချင်ကြမှာ၊ ဒီတော့ ဆုံးဖြတ်ပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒုက္ခရောက် ချင်ရောက်နေမယ်။ အခုလို အစိုးရက အသိအမှတ် ပြုထားတယ်ဆိုတော့ သာသနာတော်မှာ ဣန္ဒြေရရဖြစ်သွားဖို့ ရှိပါတယ်။

တစ်နေ့က စာရွက်ထဲမှာ ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ အထက်ဆုံးက ဖွဲ့ထားတဲ့ သံဃာ့အဖွဲ့မှာ (၆၃)ပါး ထင်ပါရဲ့။ သိပ်မများပါဘူး။ အဲဒီအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ပြီးသွားတဲ့ အဆုံးအဖြတ်တွေဟာ သိပ်တော့ မများလှသေးပါဘူး။ ဆုံးဖြတ် ထားတာတွေကတော့ ပထမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်တွေနဲ့ ဆုံးဖြတ်နေရတာတွေကပဲ များတယ်။ စွပ်စွဲတာတွေကလဲ ဒါတွေနဲ့ စွပ်စွဲတာများနေတာပဲကိုး။

အရောအနှောများယင် နေရာမကျဘူး

ဆရာသမားလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ ဒီလို သိက္ခာပုဒ်ကြီးတွေနဲ့ ပြောရဆိုရတာ အဆင်ပြေတာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒါတွေကို ပြောလိုရှိယင် သူတို့က သည်းခံချင်မှ သည်းခံမှာ။ သူ့ဥစ္စာက အကြပ်ကြီးပဲ။ ဒီကတော့ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နဲ့ ပြည့်စုံအောင် နေကြဖို့။ ဒီလောက်သာ သတိပေး ဆုံးမရတာပဲ။ အရောအနှော အဆက်အဆံများယင် နေရာသိပ်ကျတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီသိက္ခာပုဒ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမှုတွေက ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့နဲ့ ဆက်ဆံတဲ့အခါကာလမှာ အင်မတန် သတိထားပြီး ဆက်ဆံကြရတယ်။

အဆုံးအဖြတ်တွေကိုကြည့်တဲ့အခါ သူတို့ရောနှောတဲ့ ဒကာမတွေက တစ်ယောက်သာ မကဘူး။ တချို့ ငါးယောက် အထိ တွေ့ရတယ်။ အလျင်ကသူတို့ အနေအထိုင်ကို သံသယရှိနေကြမယ်လို့ ဘယ်သူကမှ သိပ်ပြီးမပြောဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် နေကြတာပဲ။ အခုတော့ ဒါတွေကို အရေးယူမှန်းသိကြတော့ မကြည့်ညိုတဲ့ လူတွေကရော၊ သာသနာတော်မှာ အမြင်မတော်တဲ့ လူတွေကရော သည်အတိုင်း ကြည့်မနေကြတော့ဘူး။ တတ်နိုင်သမျှ ဖော်ထုတ်ပြောဆိုလာကြတယ်။ ဖော်ပြောလာလို့ စစ်ဆေးတဲ့ အခါကာလမှာ သက်သေက လုံလောက်နေပြီဆိုယင် သိက္ခာပုဒ်ရှိတဲ့အတိုင်း ဆုံးဖြတ်တဲ့ ဝိနည်းမရှိများက ဆုံးဖြတ်ရတော့တာပဲ။ သက်သေ လုံးလောက်လာယင် သူတို့ကိုယ်တိုင်ကလဲ ငြင်းမဖြစ်တော့ဘူး။ ဝန်ခံကြရတော့တာပဲ။ ကွယ်လို့မရတော့ဘူး။

ရှေးတုန်းကတော့ အမှန်မပြောတာကများတယ်။ စွပ်စွဲသူက ဘယ်လောက် စွပ်စွဲစွပ်စွဲ ငြင်းကွယ်ကြတာများတယ်။ ငြင်းကွယ်ပြီး အစိုးရတရားသူကြီးတွေဆီ မရောက်ယင် ဒီလိုနေမြဲနေလိုက်ကြတာပဲ။ အင်မတန် နေရာမကျတဲ့ ဥစ္စာတွေပဲ။ အလျင်တုန်းက ဒီမှာလာပြီး လိမ်လည်ငြင်းကွယ်တာတောင် ရှိဖူးသေးတယ်။

သူက အပြောတွေ ဘာတွေကလဲ ကောင်းဆိုးတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေကလဲများတယ်။ အဲဒီအထဲကနေပြီးတော့ သူက အမျိုးသမီး တစ်ယောက်နဲ့ ကျောင်းတစ်ကျောင်းမှာ နေတယ်။ ကျောင်းတစ်ကျောင်းဆိုတော့ ဌာနတစ်ခုတည်းမှာပေါ့လေ။ အဆောက်အအုံတစ်ခုတည်းမှာပေါ့။ အဲဒါကို ဘေးကမလိုလားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အစိုးရဌာနကို တိုင်တယ်။ မလိုလားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တရားချွတ်ယွင်းတာကို မလိုလားတာလား။ သူ့ကို မလိုလားတာလားတော့ မပြောတတ်ဘူး။ တိုင်လို့ အစိုးရက လာကြည့်တဲ့အခါမှာ သူတို့နှစ်ယောက်တည်း အခန်းထဲမှာတွေ့လို့မို့ မေးတော့ ဝန်မခံရင် မဖြစ်တော့လို့ အမျိုးသမီးက ဝန်ခံ တယ်။ ဒါပေမယ့် သူကတော့ဝန်မခံဘူး။ ပေနေတယ်။

အဲဒီတုန်းကတော့လဲ ဒီလိုခိုင်ခိုင်မာမာ ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်တဲ့ သံဃာ့အဖွဲ့တွေက မရှိသေးဘူး။ သူဟာဒီလို လွတ်လွတ် လပ်လပ်နေတာပဲ။ ဒီမှာတောင်ရောက်လာတဲ့အခါရောက်လာတတ်ပါတယ်။ ဒီကတော့ သူ့ကို သံသယ မကင်း ပါဘူး။ အလျင် ကကြားလဲကြားဖူး။ ဒကာ၊ ဒကာမတွေနဲ့ ဆက်ဆံပုံတွေကိုလဲ မြင်နေရတော့ သံသယမကင်းဘူး။ တော်တော် နေရာမကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။

ဆရာသမားအနေနဲ့ ဒီကိစ္စမျိုးတွေကို တိုက်ရိုက်ပြောလို့ သိပ်အဆင်ပြေတာ မဟုတ်ဘူး။ အင်မတန် မကောင်းတဲ့ ကိစ္စ ဖြစ်နေတော့ ဆရာသမားပေမယ့် ပြန်လှန်ပြောချင်ပြောနေမှာ။ သူ့ဥစ္စာ အပြစ်ကြီးပဲ။ ဒါကြောင့် ကိုယ်တိုင်မပြောဘဲ နဲ့နေ တယ်။ အဲ-အဆုံးအမဩဝါဒတွေကတော့ပေးပါတယ်။ “အပြစ်ကင်းအောင်နေဖို့။ သူများအပြစ်တင်ဖွယ်၊ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်မရှိအောင် နေဖို့၊ ဝိနည်းသိက္ခာ ပုဒ်နဲ့ပြည့်စုံဖို့ ဒီလောက်တော့ သူ့ကို သတိပေးပါတယ်။”

စွပ်စွဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက စွပ်စွဲလို့ တော်တော်နားမဆန့်အောင် ဖြစ်လာတော့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကျောင်းလိုချင်လို့ စွပ်စွဲကြတာလို့ သူက လာလာပြောတယ်။ ဒါကို ဘုန်းကြီးက ဘာမှမပြောပါဘူး။ မဟုတ်ဘူး ဟုတ်တယ်လို့ ဘာမှမဆုံး ဖြတ်ပါဘူး။ နောက်ကျတော့ အဲဒီမလိုလားအပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အကုန်လုံး စုပြီး ဖမ်းတဲ့အနေနဲ့ ဖမ်းသွားပြီးတော့ အစိုးရဌာနကို ပို့လိုက်ကြသတဲ့။ ဒီတော့ အစိုးရဌာနက သူ့ကို ပြန်မလွှတ်ဘဲ အရေးယူပြီး သူတို့ဆီမှာ ခေါ်ထားလိုက် သေးတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ အဲဒီမှာလဲသူက ဝန်မခံဘဲနေသေးတယ်။ ဒါနဲ့ ဒီကသူ့ဆရာကိုခေါ်ပြီး နည်းနည်းပါးပါး သတိပေးသေးတယ်။ “အရှင်ဘုရား၊ တပည့်ဘယ့်နှယ်နေတုန်း”လို့ မေးတော့ “နောက်တော့ ကောင်းသွားမှာပါ”တဲ့။ သူ့တပည့်ကို အပြစ်မြင်ပုံမရပါဘူး။ သူ့တပည့် ပြောတာကို ယုံနေဟန် တူပါတယ်။ သည်ကတော့ မယုံပါဘူး။

စွပ်စွဲတဲ့ ဘေးပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ ကျောင်းလိုချင်လို့ စွပ်စွဲတယ်ဆိုတာ ဟုတ်မယ်ဆိုလဲ ဟုတ်လောက်စရာတော့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သူက အပြစ်ရှိနေတယ်ဆိုတော့ ဒီလိုခံရမှာပဲ။ စွပ်စွဲစရာ ရှိလို့ စွပ်စွဲတာကို စွပ်စွဲခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ်အပြစ်ရှိလိမ့်မှာလဲ။ အပြစ်မရှိဘူးပေါ့။ နောက်ကျတော့ အစိုးရက အမျိုးသမီးကို ခေါ်ပြီး စစ်ဆေးပါတယ်။ ဒီကတော့ မသိပါဘူး။ အမျိုးသမီးက ဝန်ခံတော့ သူလဲ ငြင်းကွယ်နိုင်ပုံမရပါဘူး။ နောက်တော့ လူထွက်သွားပြီလို့ ဆိုပါတယ်။

တစ်ယောက်တည်းဆိုယင် လက်မခံကြနဲ့

သူက သူ့ဌာနလို မဟာစည်ဌာန၊ သူလဲမဟာစည်ဩဝါဒခံ၊ မဟာစည် ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း သူက ဟောပြောနေတယ်။ အဲဒီလို သူက ဂုဏ်ယူပြီးတော့ လုပ်နေတာ၊ ဒီက လက်မခံပါဘူး၊ ဒီက လက်ခံခံလိုရှိယင်ဖြင့် မဟာစည်နဲ့လဲ သက်ဆိုင်နေတယ်ဆိုပြီး အစိုးရက ဒီလာချင်လာနေဦးမှာ၊ သူ့ဥစ္စာတော်တော်နေရာမကျတာပဲ၊ အခုတော့ ဒီလာပြီး မေးမြန်းခြင်းလည်း မရှိပါဘူး၊ အဲဒါ အရေးကြီးပါတယ်။

ဗုဒ္ဓသာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတာ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လဲ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရုံနဲ့လဲ မပြီးသေးဘူး၊ သူတစ်ပါးသံသယ ကင်းအောင် အမျိုးသမီးတွေနဲ့ မရောမနှောဖို့ကလဲ အရေးကြီးသေးတာပဲ၊ သူတို့နဲ့ တတ်နိုင်သလောက် ကင်းရှင်းတာကောင်းပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစိစစ်ခြင်း အလုပ်တွေဆောင် ရွက်နေတာ ဖြစ်တော့ ဒါတွေကတော့ ရှိရမှာပဲ၊ ဒါပေမယ့်လို့ တစ်ယောက်တည်းလာလိုရှိယင် လက်မခံကြပါနဲ့၊ အနည်းဆုံး နှစ်ယောက် လောက်လာမှ လက်ခံဖို့ကောင်းပါတယ်။ တစ်ယောက်တည်းလာယင် လက်မခံဘူးလို့ ပြောလိုက်ရုံပေါ့၊ ဒီလိုပြောလိုက်ယင် ပြီးတာပဲ။

ဒီမှာလဲ ရန်ကုန်ရောက်စတုန်းက ပြောရတယ်။ ကိုယ်နဲ့အရင်းအခြာ ဖြစ်နေတဲ့ ဒကာမဆိုတော့ သူက ဒီကို တစ်ယောက်တည်းလာတယ်။ ဒီတော့ “တစ်ယောက်တည်းမလာနဲ့ပါနဲ့၊ အဖော်နဲ့လာပါ” လို့ ဒီလိုပြောရတယ်။ အပြစ်တင်တာ ရှိနေလို့ ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး၊ နောက်တော့လာလာနေမှာစိုးလို့ မတော်လို့ ပြောရတာပဲ၊ အဲဒီလို ပြောထားလိုက်တာနဲ့ နောက်တော့ “ဆရာတော်ကြီးဆီ သွားယင်တစ်ယောက်တည်း မသွားကြဖို့” အချင်းချင်း သတိပေးသွားကြတာပါပဲ။

မဟုတ်ဘဲနဲ့လဲ စွပ်စွဲလာတာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်

တော်တော်ဆီတုန်းက ဒကာမတစ်ယောက်ရောက်လာသေးတယ်။ ဘယ်ကမှန်းလဲ မသိပါဘူး၊ အစိုးရအရာရှိထဲက ထင်တာပါပဲ၊ စေတနာကောင်းနဲ့ လာတယ်လို့ ထင်တာပါပဲ၊ ဒီကဒီလိုပြောပြောလွှတ်တာကို သိမှာမဟုတ်ပါဘူး၊ သူ့ကိုလဲ “တစ်ယောက်တည်းမလာနဲ့၊ ဒီက လက်မခံဘူး ပြန်” လို့ ပြောလိုက်တော့ သူလဲ ပြန်သွားတာပဲ။

အမျိုးသမီးတွေနဲ့ ဆက်ဆံတဲ့အခါ စကားပြောတဲ့အခါ အဲဒီလိုအခါကာလတွေမှာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်တည်းနဲ့ မဆက်ဆံတာ ကောင်းတယ်။ နှစ်ယောက်သုံးယောက်တော့ ရှိမှ၊ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးနှစ်ပါးရှိနေရင်လဲ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါဘယ်သူမှ အပြစ်တင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ တစ်ယောက်ချင်းဆိုယင်တော့ အထင်မှားစရာရှိတယ်။ မလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ စွပ်စွဲနိုင်တယ်။ အဲဒါကို အထူးဂရုစိုက်ရမယ်။

အခု ဆုံးဖြတ်နေရတဲ့ အမှုကိစ္စတွေဆိုယင် အမျိုးသမီးနဲ့ ပတ်သက်တာတွေချည်းများတယ်။ ဒါလဲ ပိုမိုနီးကပ်တာက များတယ်။ ဒီပြင်ဟာက သိပ်မနီးကပ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အမျိုးသမီးတွေနဲ့ ဆက်ဆံရေးတွေကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင်၊ ကင်းနိုင်သမျှကင်းအောင် နေတာကကောင်းတယ်။ တချို့ကလဲ အမျိုးသမီးတွေနဲ့ ပြောတဲ့အခါကာလမှာ ရင်းနှီးသိမ်းသွင်းပြီး ပြောတဲ့စကားလေးတွေ ပါတတ်တယ်။ အဲဒါလဲ သူများက အထင်အမြင် လွဲတတ်တာပဲ၊ အဲသလိုဟာတွေလဲ မပါတာ ကောင်းတယ်။ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း နေကြထိုင်ကြဖို့ပါပဲ။

နောက်လဲပဲ ဒီလို ခဏခဏသတိပေးရမှာပဲ၊ ဘာပြုလို့တုန်းဆိုတော့ ဒီက ဓမ္မကထိကထဲကဖြစ်စေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ထဲကဖြစ်စေ၊ တစ်ပါးပါးကို အပြစ်တင်စရာ ဖြစ်လာမယ်ဆိုရင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေ နာမည်ပျက်ကုန်မှာ စိုးရိမ်ရတယ်။ အဲဒါကြောင့် အပြစ်ကင်းအောင် သန့်ရှင်းအောင် နေကြ၊ ထိုင်ကြဖို့ ခဏခဏ သတိပေးနေမှဖြစ်မှာ။

ခပ်ရာပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလဲ သတိပေးကြပါ

ဒါတွေကမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ သွားဖို့ကိစ္စပါပဲ။ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် သန့်သန့် ရှင်းရှင်း နေထိုင်သွားလိုရှိယင် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ဟာ ကြာရှည်တည်တံ့သွားဖို့ ရှိပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ သာသနာ ရိပ်သာဌာနထဲမှာ ဒီလိုအပြစ်တင်ဖွယ်တွေ ကင်းအောင် အထူးဂရုပြုပြီး နေကြဖို့ လိုပါတယ်။ အဆင်မပြေတာ လေးတွေ နည်းနည်းပါးပါး ကြားနေတာတောင်ရှိတယ်၊ ဒါကို မပြောတော့ မပြောသေးပါဘူး၊ သူ့ဥစ္စာညံ့ဖျင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ မဟုတ်ဘူး၊ မဟုတ်ပေမယ့်လို့ အမျိုးသမီးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အဆင်မပြေတာတွေ သတင်းကြားနေရတယ်။ ဒီလိုသတင်းကြား ရယင်ကို ကောင်းတာမဟုတ်ဘူး၊ မိမိတို့ အမြဲတမ်း စင်ကြယ်အောင် အထူးဂရုစိုက်ကြဖို့ ကောင်းပါတယ်။

ဝိပဿနာတရား ကျကျနနအားထုတ်ထားလို့ ပြည့်စုံနေပြီဆိုယင်တော့လဲ အထူးတိုက်တွန်းနေစရာတောင် မလိုပါဘူး၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ မတိုက်တွန်းလဲ ပြည့်စုံနေတာပါပဲ၊ သောတာပန် ဖြစ်သွားလိုရှိယင် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလ-ဗ္ဗတံ

ပရာမာသ တရားတွေအကုန်ကင်းသွားတာ ဖြစ်လို့မို့ အပါယ်လေးပါးကျရောက်ကြောင်း ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်ဖြစ်မယ့် ကာယကံ ဝစီကံတွေလဲ ကင်းသွားတော့တာပဲ။ အပါယ်လေးပါးကျလောက်တဲ့ ဒီလိုမကောင်းမှုတွေကို ပြုလိုတဲ့ စိတ်ကိုမရှိ တော့ဘူး။ သူ့ဟာသူ ကင်းသွားတယ်။ ဆရာသမား ဆုံးမလို့မဟုတ်ဘူး။ သူ့ဟာသူကင်းတာ။ သူ့ဟာသူကို စင်ကြယ်နေတာ။ အဲဒီလိုဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အဲဒါတွေ မိမိတို့ လိုရာရောက်အောင် စွဲစွဲမြဲမြဲအားထုတ် ရှုမှတ်ကြဖို့ တပည့်တော်က သတိပေးပါတယ်။ ဒါလောက် ပါပဲ။နောက် ပြောစရာရှိယင်လဲ ပြောကြပါ။အားမနာရပါဘူး။ ပြီးတော့ အခုပြောခဲ့တဲ့အထဲ မပါသေးလို့ မကြားမသိ တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း စပ်ရာစပ်ရာပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပြောကြားသတိပေးကြပါ။ အင်း-ပြောချင်တာလေး တစ်ခုတော့ ရှိသေး တယ်။ အခုမှ ပေါ်လာတယ် မနက်မနက် ဘုရားဝတ်တက်တဲ့ ကိစ္စပါပဲ။

မနက်မနက် ဘုရားဝတ်တက်တဲ့အချိန်မှာ လာနိုင်အောင်ကြိုးစားကြပါ။ ဘုရားဝတ်တက်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သိပ်နည်း နေပါတယ်။ မနက်ဆိုရင် လေးပါး၊ ငါးပါးလောက်ပဲ ရှိတယ်။ မနက်စောစော ဘာအလုပ်မှ မရှိဘူးဆိုရင် ဘုရား ရှိခိုး၊ ပရိတ်ရွတ်၊ မေတ္တာပို့ အဲဒါတွေလဲ ကုသိုလ်အထူးပွားများတာပါပဲ။ အမြဲတမ်း ပရိတ်ရွတ်တာကလဲ ပရိတ်ရွတ် စရာ ရှိယင် မလိုရအောင် ပရိတ်ကျေအောင် အမြဲတမ်းရွတ်ပေးနေတာပါ။ အဲဒါလဲ (၁၅) မိနစ်လောက်သာ အချိန်ကြာပါတယ်။ သိပ်မကြာ ပါဘူး။ အဲဒါပြီးလို့ရှိယင် တရားရှုမှတ်တာက (၄၅) မိနစ်လောက်ပဲ ရှိတယ်။ နံနက်ပိုင်းမှာ အဲဒီလောက်တော့ ရှုမှတ်ပြီး နေ့လယ်ပိုင်း ညနေပိုင်းမှာ အချိန်ရလို့ရှိယင် ရှိသလောက် ရှုမှတ်ကြဖို့ပါပဲ။ ဒီပြင် အချိန်တွေမှာ အချိန်မရဘူး ဆိုယင်တောင် မှ အခု ဒီနံနက် (၄၅) မိနစ်လောက်တော့ ရှုမှတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားကြပါ။

ကုသိုလ်တရားတွေ ပွားများသည်ထက် ပွားများအောင် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

**၁၃၄၂-ခု၊ နယုန်လကွယ်နေ့
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့လဲ ပြည့်စုံ ကြည်ညိုအောင်နေရတယ်

ရဟန်းဆိုတာ သင်္ကန်းမရုံဘဲ သွားတာတို့၊ ပွဲလမ်းသဘင်ကြည့်ရှုတာတို့၊ မြို့ထဲ ဈေးထဲသွား ဈေးဝယ်တာ ရောင်းတာတို့၊ အဲဒီလို မတော်မသင့်တာတွေကို မပြုမလုပ်သင့်ပါဘူး။ အဲဒါတွေကို နိုင်ငံခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေက အပြစ်တင် ပြောဆို ကြတယ်ဆိုတာ ကြားရတယ်။ ပြောလဲ ပြောစရာပဲ။ နေရာမကျဘဲကိုး။ ဒီမှာ တရားလာပြီး အားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှေးတုန်းက ချွတ်ယွင်းတာရှိယင်တောင် ဒီက ပြန်သွားယင်တော့ အဲဒါတွေမလုပ်ကြပါနဲ့။

ဒီမှာတော့ ကျောင်းကထွက်လို့ရှိယင် သင်္ကန်းရုံသွားရမယ်ဆိုတာ ကြာပါပြီ။ အခုမှမဟုတ်ပါဘူး။ ဟိုရှေးတုန်းက ဩဝါဒပါပဲ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားမထုတ်ခင်ကတည်းက ကိုယ့်ဆီလာပြီး အဆုံးအမ ဩဝါဒခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ဒီလိုရုံပြီး သွားကြရပါတယ်။ ဒီလိုသင်္ကန်းရုံပြီး သွားတာဟာ သိပ်လဲဝန်လေးတဲ့ ကိစ္စမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ ဒါက အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။

ဝိနည်းနဲ့ ဆန့်ကျင်တာတွေ မပြုသင့်ဘူး

အခုနေအခါမှာတော့ အဆင်မပြေတာတွေရှိယင် စွပ်စွဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က စွပ်စွဲပြီး ဆုံးဖြတ်တဲ့အဖွဲ့က ခေါ်ပြီး စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ကြ။ အဲဒါတွေရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီမှာ ဝိနည်းနဲ့ဆန့်ကျင်တဲ့ အမှုတွေကို ပြုလို့မတော်ပါဘူး။ ဒီမှာ ဒီလို လုပ်လို့ရှိယင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကိုပါ ထိခိုက်သွားမှာပါပဲ။ တရားအားထုတ်ဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် တရားပြည့်စုံသည်ဖြစ်စေ၊ မပြည့်စုံသည် ဖြစ်စေ၊ ဝိနည်းနဲ့ဆန့်ကျင်မှုတွေ ပြုလို့မတော်ပါဘူး။ ဝိနည်းနဲ့ဆန့်ကျင်တာတွေကို ပြုလို့ရှိယင် အပြစ်တင်ရုံသာမကဘူး။ ဘုန်းကြီး တို့ ဟောနေတဲ့ ဘုရားတရားတော်တွေကိုပါ အပြစ်တင်ဖွယ်ရာ ဖြစ်လာမယ်။

တချို့က အစကတည်းက ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေကို လိုလားတာတဲ့ အပြစ်တင်နေတာတွေရှိပါတယ်။ အခုလဲ ရှိနေ တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ သူတို့မလိုလားလို့ စွပ်စွဲတဲ့အတိုင်း ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ မတော်မသင့်ပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မရှိ သလောက်နေပါလိမ့်မယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စိတ်ကောင်းနဲ့လုံးကောင်းနဲ့ တရားလာအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ။

တရားလာအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ သီလပျက်နေလို့ရှိယင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ဘယ်အားထုတ်လို့ ဖြစ်မှာတုန်း၊ ရဟန်းဆိုပြီး ရဟန်းသီလပျက်နေလို့ရှိယင် ရဟန်းအဖြစ်နဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်လို့ ဘာတရားမှရမှာမဟုတ်ဘူး၊ သီလဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်မှ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တယ်၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်မှ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တယ်၊ ဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ်တာ။

ဒါတွေကိုရဟန်းကျင့်ဝတ်နဲ့အားထုတ်နေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲသိကြမှာဖြစ်လို့ရှိရိသေသေကျင့်သုံးပြီးအားထုတ်နေကြတာဖြစ်မှာပါပဲ။ ငယ်ငယ်တုန်းက ချွတ်ယွင်းမိလို့ ရှိလာယင်လဲ သီလစင်ကြယ်အောင် ပြုလုပ်ပြီးမှ လာကြတာက များပါလိမ့်မယ်၊ ပါရာဇိကအထိ ကျူးလွန်မိတာဆိုယင်တော့ လူဝတ်လဲပြီးအား ထုတ်နိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီတော့ သီလဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ဖို့ဟာ အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒီလို စင်ကြယ်အောင် ဆောက်တည်ကျင့်သုံးလို့ ရှိယင်တော့ ငယ်ငယ်တုန်းက ချွတ်ယွင်းခဲ့ဖူးပေမယ့်လို့ သူများ အပြစ်တင်စရာ မရှိပါဘူး။

ဒါကြောင့် ရန်ကုန်သာသနာ့ရိပ်သာမှာ စောစောကရောက်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော၊ အခုမှရောက်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမနဲ့ ညီညီညွတ်ညွတ်နေကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်၊ သူများတွေအပြစ် မတင်ရအောင် နေကြဖို့ပါပဲ။ မကဲ့ရဲ့အောင် အပြစ်ကင်းအောင်နေကြဖို့ အထူးသတိပေးပါတယ်။

တစ်ယောက်တည်း မလာစေရဘူး

အနေအထိုင် နေရာမကျယင် အစွပ်အစွဲခံရတတ်တယ်၊ တချို့မဟုတ်ဘဲနဲ့ စွပ်စွဲတာတွေလဲရှိတာပဲ၊ ဟုတ်လောက်လို့ စွပ်စွဲတာတွေလဲ ရှိတာပဲ၊ စွပ်စွဲစရာ ဘာမျှမရှိဘဲနဲ့ မလိုလို့ စွပ်စွဲတယ်ဆိုယင်တော့ စွပ်စွဲဆို ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပြစ်ဖြစ်ရုံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ရုံမျှပါပဲ၊ သူများတွေ အထင်အမြင်လွဲစရာဒကာမတွေနဲ့ နီးစပ်လို့ရှိယင် သိပ်နေရာမကျဘူးပေါ့၊ ကိုယ်က စင်ကြယ်နေပေမယ့်လို့ ဘေးကအထင် အမြင်လွဲစရာတွေဖြစ်အောင် မနေသင့်ပါဘူး၊ အနေအထိုင်နေရာမကျယင် စွပ်စွဲချင်သူတွေက စွပ်စွဲကြမှာပဲ။

သည်ကတော့ မာတုဂါမတွေနဲ့ရောနှောတဲ့အလုပ် မရှိပါဘူး၊ ရှေးကတည်းကပါပဲ၊ အခုမှ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒကာမတွေ တစ်ယောက်တည်းလာလို့ရှိရင် ဘုန်းကြီးက လက်မခံပါဘူး၊ ဒီလိုလက်ခံယင် သူများက အထင်လွဲချင် လွှဲနိုင်တယ်၊ နှစ်ယောက် သုံးယောက်ဆိုယင်တော့ အထင်လွဲစရာမရှိပါဘူး၊ မတော်မသင့်တာလဲ ပြောလို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် ဒကာမတွေလာယင် အနည်းဆုံး နှစ်ယောက်လောက် လာရမယ်၊ တစ်ယောက်တည်းတော့ မလာရဘူးလို့ ဒီလို ပြောထားပါတယ်၊ ရန်ကုန် သာသနာ့ရိပ်သာကို ရောက်စကတည်းက ဒီလိုပြောထားပါတယ်၊ ဒီလို ပြောထားတာဖြစ်လို့ ယောဂီတွေရော၊ ဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်သူတွေရော ဒီမှာ တစ်ယောက်တည်းဆိုယင် မလာကြပါဘူး၊ လာတဲ့အခါကာလမှာ အဖော်ဒကာမတွေနဲ့ဖြစ်စေ ဒကာတွေနဲ့ဖြစ်စေ ဒီလိုလာကြတာပါပဲ။

အဲဒါဟာ ဘယ်သူမှ ကဲ့ရဲ့စရာမရှိဘူး၊ ဘာမှစွပ်စွဲစရာလဲ မရှိဘူး၊ ဒီမှာ လာပြီး တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပဲ ဒီမှာနေတဲ့အခါဖြစ်ဖြစ်၊ တခြားမှာနေတဲ့ အခါမှာပဲဖြစ်ဖြစ် အဲဒီနည်းအတိုင်း ကျင့်တာဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ၊ ဣန္ဒြေစင်ကြယ်တယ် အပြစ်လဲကင်းတယ်။

တရားဆိုလဲကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်၊ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ မနေကြဖို့၊ သာသနာတော်မှီပြီး သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်တွေကို ကောင်းကောင်းကျင့်ကြဖို့၊ ကောင်းကောင်းကျင့်ပြီး တရားထူးတွေ ရအောင် အားထုတ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

မပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတယ်

အချို့က သာသနာတော်မှာ နေတယ်ဆိုပေမယ့် သီလတောင်ပြည့်စုံအောင် မကျင့်ဘဲနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတယ်၊ အဲဒါနေရာမကျဘူး၊ သီလပြည့်စုံရုံသာမက သမာဓိကိုလဲ ထိုက်တန်သလောက်တော့ ကျင့်ဦးမှကောင်းတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ဆိုတော့ ဝိပဿနာကိုလဲ ကျင့်သုံးမှပဲကောင်းတယ်၊ ကိုယ်က ပြည့်စုံအောင်မကျင့်ဘဲ သူတစ်ပါးကို ကျင့်ဖို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေကို ဟောပြောနေတာတွေလဲ ရှိသေးတယ်၊ ကိုယ်က ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အလုပ်ဖူးဘဲနဲ့ သူတစ်ပါးကို ဟောပြောနေတာကို စဉ်းစားကြည့်မယ်ဆိုယင်တော့ လိုက်နာရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဘယ်နေရာကျပါ့မလဲ၊ သူတစ်ပါးက ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ဖြစ်နေမှာပေါ့၊ ဒီလိုကဲ့ရဲ့ဖွယ်မဖြစ်ရအောင်စွပ်စွဲပြစ်တင်ဖွယ်ကင်းအောင် နေထိုင်အားထုတ်ကြဖို့ အထူးတိုက်တွန်း လိုပါတယ်။

ပြီးတော့ စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ငွေတို့ဘာတို့တောင်းတာ၊ အလှူခံတာတွေဟာ မတော်ပါဘူး၊ ဒါတွေကို အလိုလို လှူတာတောင်မှ ငွေကို အလှူခံတာအပြစ်မကင်းပါဘူး၊ ရှေးအဋ္ဌကထာမှာ လာတဲ့အတိုင်း “နဝကမ္မဿဒေမ” ဆိုယင် နဝကမ္မ

ကိုလူတာပဲ။ ဘုန်းကြီးကို လူတာမဟုတ်ဘူး။ အပြစ်မရှိဘူးဆိုပြီး လက်ခံကြတာဟာ အပြစ်မကင်းပါဘူး။ သာသနာ ရေးကိစ္စကို ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ နဝကမ္မနဲ့တူပါတယ်။

အဲဒါ စင်ကြယ်အောင်ဆိုလို့ရှိယင်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်အလှူမခံရဘူး။ ငွေတို့ ရွှေတို့ပေါ့လေ။ အခုခေတ်က အများအားဖြင့် ငွေလဲပဲလှူကြတယ်။ ရွှေလှူတယ်လို့ တယ်မရှိပါဘူး။ အဲဒီ ရွှေတို့ငွေတို့ကို အလှူမခံရဘူး။ နိဿဂ္ဂိ ပထမပိုင်း နောက်ဆုံး သိက္ခာပုဒ်မှာ ပညတ်ထားတယ်။ ရဟန်းကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ မင်းက ဖြစ်စေ၊ အခြားတစ်စုံ တစ်ယောက်သာ ပုဂ္ဂိုလ်ကဖြစ်စေ မည်သည့်ရဟန်းကို သင်္ကန်းဖိုး သွားလှူလိုက်ပါလို့ ခိုင်းတဲ့အခါကာလမှာ တာဝန်ရှိသူက ငွေလာလှူယင် ဘုန်းကြီးတို့မှာ ငွေအလှူမခံဘူးလို့ ပြောရတယ်။ ဒကာက “ဒါဖြင့် ကပ္ပိယရှိပါသလား” လို့ မေးယင် ရှိတဲ့ကပ္ပိယကို ဘုန်းကြီးက ညွှန်ရတယ်။ ဒကာက ကပ္ပိယထံ အပ်နှံပြီးတော့ “အရှင်ဘုရား ညွှန်ကြားတဲ့ ကပ္ပိယထံမှာ ငွေအပ်နှံထားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကပ္ပိယမှာ အရှင်ဘုရားတို့ လိုတဲ့ပစ္စည်းကို တောင်းခံကြပါ” လို့ အဲဒီလို ပြောကြားတဲ့အခါ လိုရာပစ္စည်းကို တောင်းခံ သုံးဆောင် နိုင်ကြောင်းဖြင့် ညွှန်ကြားပညတ်ထားတယ်။ အဲဒီမှာ လိုရာပစ္စည်းကို တောင်းယူရတယ်။ ငွေကိုတော့ သွားမတောင်း ရဘူး။

နိဿဂ္ဂိအာပတ်သင့်တယ်

တချို့ငွေတွေကို ကိုယ်တိုင် ထိန်းသိမ်းထားတာတွေရှိတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အဆင်မပြေပါဘူး။ ဟောကြားထားတဲ့ အတိုင်း ကပ္ပိယထံအပ်တဲ့ ပစ္စည်းကို တောင်းခံယူရတယ်။ တောင်းခံလို့ တစ်ကြိမ်နဲ့မရယင် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် တောင်းခံ နိုင်တယ်။ ဒီလိုမှမရသေးယင် နှုတ်ကမပြောဘဲ သုံးကြိမ်သွားပြီးတော့ ကပ္ပိယဆီကို ရပ်ရတယ်။ ဒီလိုမှမရယင်တော့ အလှူရှင် ထံမှာ မရကြောင်း သွားပြီး ပြောနိုင်တယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ အခြားနည်းနဲ့တောင်းယင် အလှူခံယင် နိဿဂ္ဂိအာပတ်သင့်ပုံကို ပြထားတယ်။

အဲဒီဒေသနာတော်အတိုင်းဆိုယင် အင်မတန် သန့်ရှင်းပါတယ်။ တချို့ ငွေလှူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဝတ္ထုငွေမှ ဖြစ်ပေါ် လတ္တံ့သော ရဟန်းတော်တို့အားအပ်သော လိုရာပစ္စည်းများကို လူတယ်ဆိုယင်တော့ သူတို့အတွက်လဲ စင်ကြယ်ပါတယ်။ ဘုရားပစ္စည်းရော၊ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးရော၊ ထီးဖိနပ်ရော ဘာမဆိုရနိုင်တာပဲ။ အဲဒီအတိုင်း တောင်းပြီးတော့ သုံးဆောင်ရတယ်။ ဝတ္ထုငွေပေးလိုက်ပါ။ ဘယ်သူ့ဆီ ပေးလိုက်စမ်းပါ စသည်ဖြင့် ပြောလို့ရှိယင် နိဿဂ္ဂိပိစိတ် အာပတ်သင့် နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ပြောလို့တော့ မဖြစ်ဘူး။ သူများကို လှူလိုက်ပါလို့တော့ ပြောသင့်တဲ့အခါ ပြောရတာပဲ။ လှူချင်လို့ရှိယင် မပြောလို့မဖြစ်ဘူး။ အဲဒါက သူတစ်ပါးသုံးဆောင်ဖို့အတွက် ညွှန်ကြားရတာ။ အဲဒီလို မညွှန်ကြားဘဲ ကိုယ်တိုင် အဲဒီပစ္စည်း တွေကိုဆွမ်းကပ်ဖို့၊ ရဟန်းတော်များအသုံးကျတဲ့ ပစ္စည်းလှူဖို့ ဒီလိုညွှန်ကြားတာတွေလဲ ရှိပါတယ်။ ဒေသနာ တော်အတိုင်း လိုက်နာဖို့ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီအတိုင်း လိုက်နာယင် သူများအပြစ်တင်စရာ မရှိပါဘူး။ ပြီးတော့ ဒကာမတွေနဲ့ ရောနှောနေဘူး။ ဆက်ဆံနေဘူးဆိုယင်လဲ သူများက အပြစ်တင်စရာမရှိပါဘူး။

ယခုကာလမှာ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အဲဒီပစ္စည်းတွေကို လက်ခံပြီး ဝယ်ကြ၊ ရောင်းကြ ကိုယ်တိုင်မဟုတ်သော်လဲ နီးစပ်တဲ့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေကို အရောင်းခိုင်းပြီး ဈေးဆိုင်ဖွင့်၊ ဒီလိုလုပ်နေတာတွေရှိတယ်။ ဒါတွေဟာ ရဟန်းတော်များ မပြုကောင်းတဲ့အမှုတွေပဲ။ အဲဒီလို အမှုတွေကိုလဲ အခုတော့ စစ်ဆေး မေးမြန်းနေတယ်ဆိုတာကို ကြားသိရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီရန်ကုန် သာသနာ့ရိပ်သာ မှာလာပြီးတော့ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဝိနည်းနဲ့ စပ်တဲ့ အပြစ်တွေလဲ ကင်းအောင် ကြိုးစားပြီးတော့ ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြပါ။ ဝိနည်းမှာ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ပါရာဇိကနဲ့စပ်တဲ့ ဆက်ဆံရေးတွေလဲ ကင်းအောင် နေကြပါလို့ အထူးတိုက်တွန်းပါတယ်။

အဲဒီလို တိုက်တွန်းတဲ့အတိုင်း အားထုတ်ကြခြင်းဖြင့် ကျေးဇူးများဖို့ပါပဲ။ ဒီလိုမဟုတ်လို့ရှိရင် သက်ဆိုင်ရာဌာနက အစစ်ဆေးခံရမယ်။ စောဒကာကမေးတာ စုံစမ်းတာ၊ စုံစမ်းလို့ သေချာပြီဆိုယင် အဲဒီရဟန်းကိုလဲ ဖမ်း၊ ဖမ်းပြီးတော့ ဝိနိစ္ဆယဌာနမှာတင်မယ်။ အဲဒီကထပ်မေးလို့ အမှုထင်ရှားယင် အမှုရှိတဲ့အတိုင်းခံရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို စစ်ဆေးလို့ ပေါ်ပေါက် လာတဲ့ ပါရာဇိကကျူးလွန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုလို့ရှိယင် ၆၃-ပါးတောင် ဆုံးဖြတ်စာတွေထဲမှာ ဟိုဘုန်းက တွေ့ရ တယ်။ အခုနောက်ထပ် ဘယ်လောက်များနေမယ် မသိဘူး။ အဲဒီအထဲမှာ တချို့ တော်တော်ဘုန်းကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပါတယ်။ တော်တော်နေရာမကျတာပဲ။ အဲဒီတော့ ကိုယ်လဲ အပြစ်ကင်းအောင်ကိုယ်နဲ့စပ်တဲ့ ဆရာသမားတွေလဲမထိခိုက်အောင် ကြိုးစား ပြီးတော့ ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြဖို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။

ယခု ဝါဆိုလဆန်း ၇-ရက်နေ့ ဉာဏ်စဉ်ဟောပြီးယင် ၈-ရက်၊ ၉-ရက်နေ့တွေမှာ ဝါမဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြန်ကြ ဖို့ပါပဲ။ ဒီမှာ ဝါဆိုနေယင်လဲပဲနေသင့်တဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါနဲ့ ပြည့်စုံမှုဖြစ်မယ်။ အထူးအားဖြင့်တော့ ရှေးတုန်းက သိက္ခာဝါကြီးကြီး ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုပဲ ဒီက လက်ခံပါတယ်။ ဝါငယ်တဲ့ ဒုလ္လဘတို့ ဘာတို့ဆိုယင် သိပ်လက်မခံပါဘူး။ သူ့ရက်နဲ့သူ ခဏနေတဲ့ ဒုလ္လဘဆိုရင်တော့လဲ လက်ခံရတာပေါ့လေ။ တစ်ဝါတွင်းလုံး နေမယ်ဆိုရင်လဲ လက်ခံသင့်ယင် လက်ခံရတာပဲ။ တရားကို လိုလိုလားလား ရိုရိုသေသေနဲ့ တကယ်အားထုတ်နေတယ်ဆိုယင်လဲ- ဒါကတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ် နေကြတဲ့ ဆရာတော်က

သိနေတာပဲ။ အဲဒီဆရာတော်ကနေ သင့်တယ်လို့ ထောက်ခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် လက်ခံရမှာပဲ။ မနေသင့်ဘူးဆိုယင်တော့ လက်ခံလို့မဖြစ်ဘူးပေါ့။ အဲ-ဝါမဆိုရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင် ဝါဆိုလဆန်း ၁၀-ရက်အတွင်း ပြန်ကြဖို့ပါပဲ။

အခု ဝါတွင်းကျတော့ ဝါဆိုပူဇော်ပွဲအနေနဲ့ ပင့်လူတာတွေရှိတယ်။ ဒီမြို့ထဲက ၄၀-ကျော်လောက်နဲ့ မြို့ပြင်ကပါပဲ ၃၀-ကျော်လောက်၊ ဒီမှာ ဝါဆိုပုဂ္ဂိုလ် ၁၀၀-ကျော်လောက်ရှိပါတယ်။ အခုတော့ အဲဒီလောက်မရှိဘူးလို့ ကြားသိရတယ်။ အပြင်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတာက ယောဂီဟောင်းတွေပါပဲ။ အဲဒါ လူသင့်လူထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ယောဂီမဟုတ်တာတွေလဲ နည်းနည်းပါးပါတော့ ပါပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားဆုံးမတော်မူတဲ့ အဆုံးအမအတိုင်းကျကျနန အားထုတ်ပြီးတော့ သူများအပြစ်တင်ဖွယ်လဲ ကင်းအောင်၊ မိမိတို့မှာသီလအပြည့်အဝရှိသော ကုသိုလ်တရားတွေလဲ ပွားများအောင် အားထုတ်သွားကြဖို့ပါပဲ။ ဤကဲ့သို့ အားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

**၁၃၄၂-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

ခင်ကြယ်သန့်ရှင်းဖို့ အရေးကြီးတယ်

(ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တပည့်ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် နေရေး ထိုင်ရေး ကိစ္စနှင့် စပ်၍လည်းကောင်း၊ တရားအားထုတ်ရေးနှင့် စပ်၍လည်းကောင်း၊ အလျဉ်းသင့်၍ အခွင့်သင့်တိုင်း အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် သတိပေးတော်မူခြင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို မညှိုးနွမ်းစေလိုသော သဒ္ဓါ၊ဆန္ဒပြင်းပြကြောင်းမှာ ထင်ရှားလှသည်။ နေ့တရားပွဲတွင် တစ်ကြိမ်သတိပေး ဟောကြားပြီး၍ ညနေပိုင်း တစ်ကြိမ် ထပ်၍ သတိပေးတရားဖြင့် ဩဝါဒစကား မြွက်ကြား တော်မူပါသည်)

ဒကာ၊ ဒကာမတွေနဲ့ နီးစပ်နေတာဖြစ်တော့ ပိုပြီး ဂရုစိုက်ဖို့လိုတယ်

အရှင်ဘုရားတို့ အခု စွပ်စွဲမှုတွေဟာ ဟုတ်လို့ စွပ်စွဲမှုတွေလဲပါနိုင်တယ်။ အချင်းချင်းမလိုလို့ မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲမှုမျိုးတွေလဲ ပါကောင်းပါလိမ့်မယ်။ အစွပ်အစွဲခံရလောက်တဲ့ အကြောင်းရှိလို့ဖြစ်မှာပဲ။ အနေအထိုင် နေရာမကျလို့ယင်လဲ ဖြစ်မယ်။ ရဟန်းကျင့်ဝတ်ကို ရိုရိုသေသေမကျင့်ဘဲ မဟုတ်တာတွေကို လျှောက်လုပ်နေလို့ ယင်လဲဖြစ်တယ်။ တချို့က အကျင့်အနေအထိုင် ကောင်းပေမယ့်လို့ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရာကျတော့ လိုနေတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ဆိုယင်လဲ အစွပ်အစွဲခံရတတ်တယ်။ ဝိနည်း ဒေသနာတော်နဲ့ မညီပဲ မာတုဂါမတွေနဲ့ အရောအနှောများပြီးတော့ စီးပွားရေးတွေ လုပ်နေကြတာတွေလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း အစွပ်အစွဲခံရမှာပဲ။

အဲဒီတော့ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အထူးဂရုစိုက်ပြီး နေကြဖို့အရေးကြီးပါတယ်။ မဟာစည်ရိပ်သာက ဓမ္မကထိကတွေကျတော့ တရားဟောနေကြရလို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေနဲ့ နီးစပ်ပြီးတော့နေတယ်။ သူတို့ကို ဆုံးမညွှန်ကြားနေကြတာဖြစ်တော့ မနီးစပ်လိုက်လည်း မဖြစ်ဘူး။ သူတို့နဲ့ မကင်းဘူး။ အဲဒါ သူများအထင်အမြင် မလွဲအောင် နေတတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ဆက်ဆံလို့ရှိယင်တော့ အရေးမကြီးပါဘူး။ မသန့်မရှင်း ဆက်ဆံလို့ရှိယင်တော့ဖြင့် အပြစ်လဲရှိမယ်။ အပြစ်မရှိတောင်မှ ဘေးက အမြင်မတော်ယင် စွပ်စွဲစရာဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို စွပ်စွဲစရာဖြစ်လို့ စွပ်စွဲမှာလဲ စိုးရိမ်ရတာပဲ။ ဒါကြောင့် သာသနာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူများ အထင်အမြင်လွဲမှာတွေ မတော်မသင့်တာတွေ မဖြစ်အောင် နေထိုင်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

ခောဓောပိုင်းက မရှိသေးဘူး

သာသနာတော်ကို လေးလေးစားစားနဲ့ ဆောင်ရွက်နေကြတာတွေလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ကောင်းပါတယ်။ သာသနာတော်ကြီးပွားဖို့၊ သာသနာတော် သန့်ရှင်းဖို့ပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ နောက်ကျတော့ မလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဟိုကစွပ်စွဲ၊ ဒီကစွပ်စွဲနဲ့ ရှုပ်ထွေးပြီး မဟုတ်တာရော ဟုတ်တာရော ပါကုန်မှာကို စိုးရိမ်ရတယ်။

အခု သာသနာ့ရိပ်သာမှာလာပြီး အားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်အတိုင်း ကျင့်ကြံ အားထုတ်ပြီး နေထိုင်ကြဖို့ပဲ။ ဘုရားလက်ထက်တော်ကဆိုယင် စကားစတုံးက တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ချည်းပဲ။ အလွတ် နေထိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိသေးဘူး။ နောက်ပိုင်းကျတော့ တရားအားထုတ်တာ မဟုတ်ဘဲ ဘုရားတရားကို လေ့လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပေါ်ပေါက်လာကြတယ်။

အစတုံးက မရှိပေမယ့်လို့ နောက်ကျတော့ ပရိယတ္တိချည်းအားထုတ်ပြီးတော့ သင်ကြားလေ့လာမှုတွေ ရှိလာတယ်။ စာသင်တိုက်ကြီးတွေ အရပ်ရပ်မှာ ရှိနေတာပဲ။ ပရိယတ္တိသင်ကြားရုံ၊ သီလပြည့်စုံ ရုံနဲ့တော့ ဘုရားအလိုတော်ကျ မဖြစ်သေးဘူး။ သမာဓိတွေ၊ ပညာတွေပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဦးမှာ။ အဲဒီလို အားထုတ်ဖို့လဲလိုပါတယ်။ တချို့ ရဟန်းပြုပြီး စာပေတွေနဲ့အချိန်ကုန်နေတာပဲ။ တချို့တော့လည်းစာပေတောင်ကောင်းကောင်းသင်တာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒါကတော့တယ်နေရာမကျ ဘူးပေါ့။

တချို့က စာပေတွေမတတ်တာမဟုတ်ဘူး။ တတ်ပါတယ်။ စာပေတွေတတ်ပြီး သူများတွေကိုတော့ ဩဝါဒပေးနေတာ ပဲ။ ကိုယ်တိုင်ကတော့ဖြစ်အောင် ဘာမှ အားမထုတ်ဘူး။ ဒီလိုနဲ့ပဲ အချိန်တွေကုန်နေတယ်။ ဒါလဲပဲမတော်လှဘူး။ ဇာတိပေ တတ်အောင် သင်ကြားပြီးတော့ သမာဓိ၊ ပညာအတွက်လဲ ဆက်လက် အားထုတ်နိုင်ယင် ကောင်းပါတယ်။

အခု ဒီမှာ အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ ပေါ့ပေါ့ဆဆဖြစ်စေလို့ မတော်ဘူး။ ပေါ့ပေါ့ဆဆဆိုယင်တော့ စီးပွားရေး သဘောဆန်နေတယ်။ ဒီမှာနေပြီး ချမ်းသာချင်လို့၊ ပြည့်စုံသင့်တာတွေ ပြည့်စုံချင်လို့ ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လာနေသလိုဖြစ်နေမယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်စေလို့မတော်ဘူး။ ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်မှကောင်းတယ်။ အဟောင်းဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပဲ ပေါ့ပေါ့ဆဆ ချည်းနေလို့ သိပ်မကောင်းဘူး။ အချိန်အခါရလို့ရှိယင် အဟောင်းဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ကိုယ့်တရားလေးနဲ့ကိုယ် ရှုမှတ်ပွားများနေဖို့ လိုပါတယ်။ အချိန်ရှိသလောက်ပေါ့။

ဘုရားဝတ်တတ်ဖို့လဲ လိုပါတယ်

ညနေခင်း တစ်ကြိမ်၊ နံနက်ခင်း တစ်ကြိမ်၊ ဘုရားဝတ်တတ်ဖို့ သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ နံနက်ခင်းမှာတော့ဖြင့် ဟိုမှာလာပြီး ဘုရားဝတ်တတ်ဖို့၊ ဘုရားဟောတဲ့ တရားတော်တွေကို ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ကြရတယ်။ ရွတ်ဖတ်ပူဇော်တာကို သိပ် အချိန်မကြာရအောင် ၁၅-မိနစ်လောက်နဲ့ပြီးအောင် သတ်မှတ်ထားတာပါပဲ။ ဘုရားရှိခိုးတာဟာလဲ တိုတိုပဲ လုပ်ထား ပါတယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့ အချိန်တွေ များများရအောင်လို့ ၄၅-မိနစ်လောက် အချိန်ယူထားပါတယ်။ အဲဒါ နံနက်ပိုင်းတော့ လာရောက်ပြီး အားထုတ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အိပ်ပျော်နေတာနဲ့ မနိုးတာနဲ့ မလာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိတယ်။ နီးစပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်း နှိုးဖို့ စီစဉ်ထားစရာကောင်းပါတယ်။ ဒီလောက်တော့ အချင်းချင်း ဆောင်ရွက်ကြဖို့ပါပဲ။

နေ့လယ်အချိန်အားလို့ရှိယင် ကျန်းမာရေးကောင်းအောင်အိပ်ဖို့ရာ အချိန်တွေရှိပါတယ်။ ညနေပိုင်းကျတော့လဲ ဘုရား ဝတ်တတ်ဖို့နဲ့ ဘုရားဝတ်တတ်တဲ့ အခါမှာလဲ ရွတ်သင့်တဲ့ ဒေသနာတော်လေးတွေကို ရွတ်ဖို့ပါပဲ။ ဒီလိုရွတ်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတဖြစ်ပါတယ်။ ပရိတ်ကိုလဲ မကြာမကြာ ရွတ်နေလို့ရှိယင် ပရိတ်တွေ အကုန်လုံးရနေမှာဖြစ်လို့ ရွတ်စရာရှိတဲ့အခါ အဆင်ပြေအောင် ရွတ်နိုင်တယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ယင် အဆင်မပြေဘဲ တရားအားထုတ်ဖို့၊ အဲဒီမှာ အချိန်နည်းနေသလားတော့ မပြောတတ်ဘူး။ ရသလောက်ပေါ့လေ။ အဲဒီလို အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။

အခုနေအခါမှာ သူများပြောစရာမရှိအောင်မိမိတို့က အနေအထိုင်တွေသန့်သန့်ရှင်းရှင်းနဲ့ အပြစ်ကင်းအောင် စင်ကြယ်အောင် နေကြထိုင်ကြဖို့ လိုပါတယ်။ အထူးအားဖြင့်ဆိုယင် မာတုဂါမတွေနဲ့ ရောနှောနီးစပ်ပြီးတော့ မနေဖို့ အရေး ကြီးပါတယ်။ အခုတော့ အထူးပြောစရာမရှိပါဘူး။ သတိပေးတဲ့အနေနဲ့ ပြောရတာပါပဲ။

တစ်ယောက်တည်း လာမမေးတာ ကောင်းတယ်

ဒီမှာလဲ ရှေးတုန်းကတစ်ယောက်တည်းနေပြီး ဒကာ၊ ဒကာမတွေနဲ့ ရောနှောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိပါဘူး။ တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း ဆိုယင်ဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေနဲ့ ရောနှောမနေတာဘဲ ကောင်းပါတယ်။ သူတို့က မေးစရာ၊ မြန်းစရာရှိလို့ မေးမြန်းပေမယ်လို့ တစ်ယောက်တည်းတွေ လာမမေးတာကောင်းတယ်။ ကိုယ်က ပြောစရာ၊ ဆုံးမစရာ ရှိယင်လဲ တစ်ယောက်တည်းခေါ်ပြီး ပြောဆို ဆုံးမလို့ နေရာမကျဘူး။ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အထင်အမြင်လွဲမယ်ဆို လွဲစရာရှိတယ်။ ရိုးရိုးတန်းတန်းဟောပြောနေပေမယ်လို့ ဘေးက အထင်မှားပြီး စွပ်စွဲစရာအကြောင်းရှိတယ်။ အဲဒါတွေလဲ ဂရုစိုက်ပြီး အဆင်ပြေအောင်နေကြ၊ ထိုင်ကြဖို့ပါ။

ရဟန်းတော်များမှာ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နဲ့ စပ်ပြီး အပြစ်ကင်းအောင် အထူး ဂရုစိုက်ကျင့်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုမှတ်နေလို့ ရှိယင်တော့ ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်နဲ့စပ်လို့ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းနေတော့တာပါ။ အဲဒါ ကြီးစားပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်နေကြဖို့ပါ။ တရားအားထုတ်တဲ့ နည်းကိုတော့ နေ့လယ်က ဟောပြီးလို့ ပြည့်စုံသင့်သလောက် ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ တရားနာတဲ့ ရဟန်းတော်တွေလဲ အားလုံး တရားနာလာကြတာ ကောင်းပါတယ်။ အားလုံး နားမလည်စရာ မရှိပါဘူး။ အင်မတန် ရှင်းပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ ဩဝါဒအတိုင်း ကျင့်သုံးအားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော တရားထူး၊ တရားမြတ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-

**၁၃၄၂-ခု၊ ဝါဆိုလကွယ်နေ့
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

အောက်ခြေက သီလအရေးကြီးတယ်

မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်နဲ့ တွေ့ကြုံနေရတဲ့အခါ ကာလမှာ ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီးတော့ ကျင့်ကြံနေထိုင်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဖြစ်တဲ့ အလျောက် ဘုရားတရားတော်တော်ကို အလေးအနက်ထားပြီး ကျင့်ကြံရမယ်။ တချို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပင် ဆိုပေမယ်လို့ ဘုရား တရားတော်ကို အလေးအနက်ထားပြီး မကျင့်ကြဘူး။ တော်ရုံပဲ သဘောထားကြတယ်။

အရေးကြီးတာကတော့ ရဟန်းတော်တွေက ပိုပြီးအရေးကြီးပါတယ်။ ရဟန်းတော်တွေကတော့ သာသနာတော်သို့ ဝင်လာကြကတည်းက မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတာတွေကို ကျင့်ဖို့ရာ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ သာသနာတော်ဝင်ပြီးတော့ ရဟန်းပြုကြတာပဲ။ ဒီတော့ ဘုရားဆုံးမတော်မူတဲ့ အဆုံးအမတွေကို အတိအကျ လိုက်နာကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ဘုရား၊ သာသနာတော်အတွင်း မဟုတ်လို့ရှိယင် ဒီရဟန်းတရားတွေကို အားထုတ်ခွင့် မရနိုင်ဘူး။ ရဟန်းဖြစ်မှသာ ရဟန်းတရားတွေကို အားထုတ်ခွင့် ရနိုင်တယ်။

ရဟန်းတရားဆိုတာလဲ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဒီသုံးခုပါပဲ။ အခြေခံဖြစ်တဲ့ သီလက ပြည့်စုံဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ သမထ၊ ဝိပဿနာတရားတွေကို အားမထုတ်နိုင်တောင်မှ သီလကိုတော့ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ တချို့မှာ ရဟန်းဖြစ်နေပေမယ်လို့ ပေါ့ပေါ့နေကြ ထိုင်ကြတာတွေလဲ ရှိတာပဲ။ မလွဲမကင်းသာလို့ မတော်တဆ သင့်သွားတဲ့ အာပတ်ကိုသာ ဒေသနာပြောကြားပြီး အဲဒီအာပတ်ကို ဖြေသင့်တာ၊ ဒေသနာပြောကြားလိုက်ယင် ပြီးတာပဲ ဆိုပြီးတော့ မရှိမသေမပြုသင့်ပါဘူး။

သီလပြည့်စုံရုံနဲ့လဲ ပြီးနေလို့မဖြစ်သေးဘူး

သီလပြည့်စုံရုံနဲ့လဲ မိမိတို့လိုအပ်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က ပြည့်စုံတာ မဟုတ်သေးဘူး။ “သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ” လို့ အစကရည်ရွယ်ခဲ့တဲ့အတိုင်း သံသရာဝဋ်ကထွက်မြောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်မှသာ မိမိတို့ ရည်ရွယ်ချက် က ပြည့်စုံကြမှာပဲ။ ဒီတော့ သီလနဲ့ ပြည့်စုံပြီဆိုယင် နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ဖို့ရာ သမာဓိနဲ့ ပညာနဲ့ ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစား အားထုတ်ရဦးမှာပဲ။ အဲဒီတော့မှ မိမိတို့ ရည်ရွယ်ချက်က ပြည့်စုံပါလိမ့်မယ်။

အင်း-ရည်ရွယ်တုန်းကတော့ ရည်ရွယ်ခဲ့ကြတာပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ ရည်ရွယ်တဲ့အတိုင်း တကယ်ကြိုးစားပြီး အားထုတ် ကြတာကတော့ နည်းနည်းပဲ။ သိပ်မများလှပါဘူး။ ဉာဏ်ထူးဖြစ်အောင် ကျကျနန အားထုတ်ကြတာကတော့ အင်မတန် နည်းပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူကာစတုန်းက မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ဝင်ပြီး ရဟန်းပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တကယ့်ကို ကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြတယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ စာပေတွေဆိုတာကလဲ မရှိသေးဘူး။ အဲဒီလို မရှိသေးတော့ စာပေသင် ဖို့လို့ဆိုပြီး သာသနာတော်ကို ဝင်ကြတာ မဟုတ်သေးဘူး။ သာသနာတော်ဝင်ပြီး ဘုရားအဆုံးအမအတိုင်း ကျင့်ကြတာပဲ။ နောက်ပိုင်း စာပေတွေရှိလာတော့မှ စာပေကို သင်ရုံ၊ လေ့လာရုံပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိလာပါတယ်။ သို့သော်လဲ အဲဒီလို သင်ရုံ၊ လေ့လာရုံနဲ့ အားရမနေဘဲ သမာဓိ၊ ပညာဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖို့လဲ အရေးကြီးပါတယ်။

စာပေကျမ်းဂန်တတ်ရုံနဲ့လဲ ပြည့်စုံတာမဟုတ်သေးဘူး။ တချို့ဆိုလို့ရှိယင် စာပေကျမ်းဂန်တောင် တတ်အောင် မသင် ဘဲ နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အဆင်မပြေပါဘူး။ တော်တော်နေရာမကျတာပဲ။ ရဟန်းဆိုယင် ရဟန်း တို့ အလုပ်ကိုတော့ လုပ်ဖို့ကောင်းပါတယ်။ စေတနာ သဒ္ဓါတရားကောင်းကောင်းနဲ့ သာဆိုရင် ဝိပဿနာကလဲ ခဲယဉ်းလှတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတာတွေကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ရှုနေရုံပဲ။ ဘာမှ ပင်ပင်ပန်းပန်း အားထုတ်ရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဝီရိယ အားနည်းယင်တော့ အားမထုတ်နိုင်ဘူးပေါ့လေ။ ဝီရိယ အားကောင်းယင် မခဲယဉ်းပါဘူး။

သတိလေးမျိုးခွဲခြားထားတယ်

ကာယာနုပဿနာသတိ၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိ၊ စိတ္တာနုပဿနာသတိ၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိ-လို့ ဝိပဿနာရှုရာမှာ ဒီလိုသတိလေးမျိုးခွဲခြားပြီး ဟောကြားထားပါတယ်။ ကိုယ်အမူအရာတွေ ဖြစ်တိုင်း ပေါ်လာတိုင်း ဘယ်အပိုင်းကနေ ရှုရှု၊ ရှုနေလို့ရှိယင် အဲဒါ ကာယာနုပဿနာသတိဖြစ်တာပဲ။ ကိုယ်ထဲမှာ ဝေဒနာ တွေထင်ရှားလာလို့ရှိယင်လဲ ဝေဒနာကို ရှုရတယ်။ ဝေဒနာတွေကတော့ အများအားဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ရှုရတာက များတတ်ပါတယ်။ ဒါကလဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲ၊ ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိက ဒုက္ခရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဒီနှစ်မျိုးမှာလဲ ကိုယ်ဆင်းရဲတွေက တော်တော်တွေ့ရတတ်တယ်။ ကျန်းမာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတောင် ကိုယ်ဆင်းရဲတွေက တော်တော်တွေ့ရတတ်သေးတယ်။ မကျန်းမာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင်တော့ သာပြီးတွေ့ရတာပေါ့။ အကြောင်း ညီညွတ်လို့ တကယ်ရှုယင်တော့ အဲဒီဝေဒနာတွေ၊ မကျန်းမာမှုတွေ ပျောက်ကင်း သွားတတ် ပါတယ်။ အင်မတန် နေရာကျတာပဲ။

အမှတ်ရတဲ့ သတိဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သမာဓိကလဲ ဝင်လာတယ်။ မရှုမှတ်ဘဲနေလို့ရှိယင်တော့ စိတ်တွေကသွားချင် ရာသွား၊ ရောက်ချင်ရာရောက်ပြီး ပျံ့လွင့်နေတာပဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေယင်သာ ရှုမှတ်တဲ့ အာရုံပေါ်မှာ စိတ်ကလေးက တည်နေတာ။ ရှုမှတ်တဲ့ အာရုံပေါ်မှာ ဒီလို တည်နေယင် အဲဒါသမာဓိပဲ။ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားတိုင်းပေါ့လေ။ အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ရတယ်။ စားတိုင်း ဆိုတာကတော့ အကုန်လုံး ရှုမှတ်နိုင်ဖို့ မလွယ်လှဘူး။ အကုန်လုံးပြည့်စုံအောင် မမှတ် နိုင်ယင်လဲ ရသလောက်ပေါ့လေ။ ရသလောက်တော့ မှတ်မှပဲ။

အဲ-မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း မှတ်တဲ့အာရုံပေါ်မှာ စိတ်ကလေးဟာ တည်နေတယ်။ ကိုယ်အမူအရာကို မှတ်ယင် ကိုယ်အမူ အရာပေါ်မှာ တည်တယ်။ စိတ်အမူအရာတွေကို မှတ်ယင် စိတ်အမူအရာပေါ်မှာ တည်တယ်။ ဝေဒနာတွေကို မှတ်ယင် ဝေဒနာပေါ်မှာတည်တယ်။ ပြီးတော့ သဘောတရားတွေ ဆိုတာကတော့ ဒီဟာတွေ အကုန်လုံးပါပဲ။ ခွဲစိတ်ယူမယ်ဆိုယင်တော့ ကိုယ်အမူအရာရယ်၊ ဝေဒနာရယ်၊ ဒါတွေကို ချန်ထားပြီးတော့ ယူရမှာဖြစ်ပေမယ့်လို့ အားလုံး သဘောတရားတွေချည်းပါပဲ။ အဲဒါ စုပေါင်းလိုက်တော့ ရုပ်နာမ်သဘောတရား တွေသာဖြစ်တယ်။

အမြဲတမ်း ရှုမှတ်နေယင် အမှတ်ရတဲ့ သတိလေးဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သမာဓိကလဲ ဖြစ်နေတာပဲ။ သီလမဂ္ဂင်၊ သမာဓိမဂ္ဂင်တွေ ရင့်သန်လာလို့ရှိယင် ဝိပဿနာပညာမဂ္ဂင်တွေလဲ ဖြစ်လာတာပါတယ်။ ဝိပဿနာ ပညာဉာဏ်ဖြစ်တော့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကစပြီး ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒါ ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာဏ်ကစပြီး တွေ့တာပါပဲ။

ရှုမှတ်ရင်း အလိုလိုဖြစ်လာတဲ့ ဉာဏ်တွေ

ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာဏ်ကစပြီးတော့ အဲဒီကနေ အကြောင်းအကျိုးကို ဆက်လက်ပြီး သိတန်သလောက် သိလာတယ်။ အကြောင်းအကျိုး ဆိုတာကတော့ အဆက်အသွယ်တွေ အများကြီးပဲ။ အဲဒါတွေကို အကုန်လုံး သိတယ်ဆိုတော့ မပြောနိုင်ဘူး။ သိတန်သလောက်သာ သိနိုင်တာပဲ။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ အကြောင်းအကျိုးတွေကို အကုန်သိတာမို့ အဲဒါတွေကို အများကြီး ဟောကြားထားပါတယ်။ ရှုမှတ်အားထုတ်သူတွေ အနေနဲ့ကတော့ ဒါတွေအကုန်လုံး သိဖို့ရာ မလွယ်ပါဘူး။ သို့သော်လဲ ပါရမီထူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင်တော့ တော်တော် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သိသင့်သလောက်သိယင် ပြီးတာပါပဲ။

အဲဒီကနေ ခဏမစဲဖြစ်ပျက်နေတာလေးတွေကို ကိုယ်တိုင် သေသေချာချာ သိလာတယ်။ အဲဒီတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆိုတာ သူများပြောလို့ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင် သိလာတော့ပါပဲ။ ဖြစ်ပြီး ပေါ်လာလိုက်၊ အဲဒီ ပေါ်လာတိုင်းပေါ်လာတိုင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ မှတ်ရတဲ့ အာရုံလဲ ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာပဲ။ မှတ်သိတဲ့စိတ်ကလေးလဲ ပေါ်ပြီးပျောက်သွားတာပဲ။ အဲဒါ အနိစ္စသဘော ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတာ။ ဒီလို ဖြစ်ပြီးပျက်နေတာကို မြင်နေရတော့ ချမ်းသာတဲ့အနေနဲ့ ဘယ်စွဲလမ်းတော့မှာလဲ၊ မစွဲလမ်းတော့ဘူး။ ဖြစ်ပြီးပျက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတရားတွေဆိုတာ သိလာတယ်။ အသက်ရှင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါလဲ မဟုတ်ဘူး။ ငါကောင်လို့ စွဲလမ်းစရာလဲ မရှိဘူး။ ဒီလို သိလာတယ်။

ရုပ်၊ နာမ်တွေကို ဒီလိုမရှုမှတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အလျင်က မြင်တာလဲ ငါပဲ။ အခု မြင်နေတာလဲ ငါပဲ။ အခုကြားတာလဲ ငါပဲ။ စသည်ဖြင့် အတ္တကောင်အနေနဲ့ စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အမှန်ကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ပေါ်ပြီးပျောက် ပေါ်ပြီးပျောက်နေတဲ့ တရားတွေပဲ။ မြင်တာလဲ ပေါ်ပြီးပျောက်၊ ကြားတာလဲ ပေါ်ပြီးပျောက်၊ နံတာလဲ ပေါ်ပြီးပျောက်၊ စားတာလဲ ပေါ်ပြီးပျောက်၊ တွေ့ထိတာလဲ ပေါ်ပြီးပျောက်၊ မှတ်သိတာလဲ ပေါ်ပြီးပျောက်။ အဲဒါတွေဟာ ပေါ်ပြီးပျောက်နေ တာတွေချည်းပဲ။ တစ်ခုမှတည်တဲ့နေတာ မရှိဘူး။ အဲဒါတွေ သမာဓိအားကောင်းလာယင် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒါတွေ သိအောင်လို့ ရှုမှတ်ကြရတာပဲ။

“သမာဓိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ” သမာဓိတော=သမာဓိအားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာဘူတံ= ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ။ ပဇာနာတိ=သိ၏တဲ့ တည်ကြည်တဲ့ သမာဓိရှိလာပြီဆိုတော့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရုပ်၊ နာမ်ကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ အကြောင်းအကျိုးကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကိုလဲ သိတယ်။ အဲဒီလို သိတာဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို ကိုယ်ပိုင်ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ သိတာပဲ။

ရှုတိုင်းမှတ်တိုင်း မဂ္ဂင်ငါးပါး

အဲဒီလို သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဖြစ်ပြီဆိုယင် သမ္မာသင်္ကပ္ပဆိုတဲ့ ကြံစည်မှုကတော့ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဖြစ်နေတာပါပဲ။ အမှန်သိမြင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စိတ်ကူးစဉ်းစားကြံစည်မှုလေးတွေလဲ ပါဝင်နေတာပါပဲ။ ဒီနေရာမှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာ သင်္ကပ္ပမဂ္ဂင် ၂-ပါး၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ အဲဒီသမာ ဓိမဂ္ဂင် ၃-ပါး၊ ပေါင်း ၅-ပါး၊ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း သမာဓိမဂ္ဂင် ၃-ပါး၊ ပညာမဂ္ဂင် ၂-ပါး ဒီ ၅-ပါးပဲရှိတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိရမယ်ဆိုပေမယ့်လို့ သီလမဂ္ဂင် ၃- ပါးကတော့ ထည့်ယင်သာထည့်ရမယ်။ တစ်ပါးစီဖြစ်တယ် ဆိုယင်တော့ ဟိုတုန်းကဖြစ်ခဲ့တာကို ဆိုရမှာပဲ။ ညွှတ်တဲ့အခါမှာ ပါတယ်ဆိုယင် ဆိုစရာတော့ ကောင်းတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ ကျမ်းဂန်တွေက မဆိုပါဘူး။

အဲဒီလို ရှုမှတ်နေတဲ့အခါမှာ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပမှ လွန်မြောက်နေတာပါပဲ။ အလွဲအမှား အကြံအစည်တွေ ကင်းနေပါတယ်။ မိစ္ဆာဝါစာ= အလွဲအမှား ပြောဆိုမှုတွေလဲ ကင်းနေတာပဲ။ မိစ္ဆာကမ္မန္တ= အလွဲအမှားပြုမှုတွေလဲ ကင်းနေတာပဲ။ မိစ္ဆာအာဇီဝ= အလွဲအမှား အသက်မွေးမှုတွေလဲ ကင်းနေတာပဲ။ အဲဒီတော့ သူတို့လဲပါတယ်ဆိုယင် ဆိုနိုင်တာပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့်လို့ အဲဒီမဂ္ဂင်တွေကို ရှုမှတ်တဲ့ အခါကာလမှာ အထူးအားထုတ်နေရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အလိုလို ပြီးနေလို့သာ ပါတယ် ပြောရတာပဲ။ အဲဒီ သီလမဂ္ဂင်တွေပါ ပေါင်းမယ်ဆိုယင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပေါ့လေ။ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွေ ပွားနေတာ ပါပဲ။

ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွေ ရင့်သန်သွားတော့ အရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်လာတာ ပါပဲ။ အရိယမဂ္ဂင်တွေဖြစ်ဖို့က အရေးကြီး ပါတယ်။ အဲဒီအရိယမဂ္ဂင်ဆိုတာက အစကတည်းက ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဝိပဿနာမဂ္ဂင် ပြည့်စုံမှသာ အရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်တာ။ အရိယမဂ္ဂင် ဖြစ်ပြီဆိုတော့ ရှေးဦးစွာ သောတာပတ္တိမဂ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်-အဲဒီ မဂ်၊ ဖိုလ်တွေဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါတွေ ဖြစ်အောင် အားထုတ်ရတယ်။

အကြာကြီးဖြစ်နေတာ မဟုတ်ဘူး

အဲဒီမဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်တွေဆိုတာ အကြာကြီးဖြစ်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ မဂ်စိတ်က တစ်ကြိမ်တည်းဖြစ်တာ၊ ဖိုလ်စိတ်ကတော့ ၂-ကြိမ်၊ ဒါမှမဟုတ် ၃-ကြိမ်ပဲ။ အများဆုံး ၃-ကြိမ်ပဲ သူကဖြစ်တယ်။ အစကဖြစ်တာကတော့ အဲဒီလောက်ပဲ။ သို့သော်လဲ ဖလသမာပတ်ဝင်စားတဲ့ အခါမှာတော့ အများကြီးဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဖိုလ်စိတ်တွေ အဲဒီအခါကျတော့ အများကြီးဖြစ်နိုင်တယ် အဲဒီလို ဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အခုဒီမှာ အဲဒီလို ဖြစ်အောင်လို့ဆိုပြီး အားထုတ်နေကြရတာပဲ။ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ယင် ဝမ်းသာစရာ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ အလုပ်ပဲ။ တို့မှာ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်အတွင်း ဝင်ရောက်ပြီး အကြောင်းညီညွတ်လို့ အားထုတ်ခွင့်ရတာဆိုပြီး အင်မတန်ဝမ်းသာဖို့ကောင်းပါတယ်။ ပေါ့ပေါ့ဆဆမနေကြဘဲ ကြိုးစားအားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတွေကို တိုးတက်ပြည့်စုံအောင် ရှုမှတ်အားထုတ်ကြခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်နိုင်ကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

**၁၃၄၂-ခု၊ ဝါခေါင်လကွယ်နေ့
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

(တရားအားထုတ်ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ဘုရားသိက္ခာပုဒ်တော်တွေကို သိနားလည်အောင် လေ့လာအားထုတ်ထားခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး၊ ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ပွားများရခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါး၏ သရုပ်နှင့် အဓိပ္ပါယ်များကို ဤတရားတော်၌ ထည့်သွင်းဟောကြား ထားသည်။)

သူများအပြစ်ကို မပြောတာ ကိလေသာငြိမ်းတန်သလောက် ငြိမ်းတယ်

တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းကင်းအောင် ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကောင်းအောင်လို့ အားထုတ်ရတာ။ အားထုတ်လို့ တရားပြည့်စုံပြီဆိုတော့ စိတ်လဲပဲ ကောင်းသွားတယ်။ တရားမပြည့်စုံယင် စိတ်ကိုက တယ်မကောင်းဘူး။ ကိုယ့်အကျိုးတွေကို ကြည့်ပြီး သူများအကျိုးမဲ့တွေကို ကြံလိုက်၊ စည်လိုက်၊ စိတ်ကူးလိုက်၊ ပြောဆိုလိုက်- အဲဒီလို မတော်သင့်မသင့်တာတွေကို လုပ်တတ်တယ်။ တရားပြည့်စုံယင်တော့ အပြစ်တွေ့ယင်တောင်မှ သူ့အပြစ်နဲ့ သူပဲဆိုပြီး သူများအပြစ်ကို မပြောဘဲ လျစ်လျူရှုနိုင်တယ်။

သူ့အပြစ်နဲ့သူပဲဆိုပြီး နှလုံးသွင်းထားနိုင်တယ်။ သူများတွေ ဒုက္ခရောက်အောင်တော့ မပြောဘူး။ အဲဒီတော့ စိတ်တွေလဲကောင်း၊ ကိလေသာတွေလဲ ကင်းတန်သလောက်ကင်းသွားတယ်။ တော်တော်နေရာကျပါတယ်။ မတော်မသင့်တဲ့ အမှုတွေလဲ အဲဒီတော့ ကင်းသွားတာပဲ။ ဒါကြောင့် တရားပြည့်စုံအောင် ရှိရှိသေသေ တရားကို အားထုတ်ကြဖို့ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ တရားမပြည့်စုံသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြည့်စုံအောင် ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ တိုးတက်အောင် အချိန်ရသလောက် အားထုတ်ရမယ်။

ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေကိုလဲ လေ့လာထားကြ

ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေကိုလဲ မသိသေးတာ သိအောင် လေ့လာထားတာ ကောင်းပါတယ်။ အကြောင်းရှိတဲ့ အခါကတော့ သိက္ခာပုဒ်ရှိတဲ့အတိုင်း ညွှန်ကြားနိုင်တာပေါ့။ ကိုယ်တိုင်လဲပဲ အပြစ်ကင်းအောင် နေနိုင်တယ်။ ကြိုးစားအားထုတ်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီအတိုင်း ကြိုးစားအားထုတ်နေထိုင်လို့ ရှိယင် ကိုယ့်အတွက်လဲ ကျေးဇူးများတယ်။ ကိုယ်နဲ့စပ်ပြီးတော့ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အကျိုးကျေးဇူးများတာပဲ။

ဘုရားတရားတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီးတော့ ကျင့်ကြံနေထိုင်ကြရတယ် ဆိုတာ အင်မတန် ချမ်းသာပါတယ်။ အပြစ်ကင်းတယ်ဆိုယင် ချမ်းသာတာပဲ။ အပြစ်ရှိယင် ဆင်းရဲတယ်။ ဒါကြောင့် ချမ်းသာချင်ယင် အပြစ်ကင်းအောင် ဘုရားတရားတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်ကြံအားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒါ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ဖို့၊ နေထိုင်ကြဖို့ ထပ်မံပြီး တိုက်တွန်းလိုပါတယ်။

အင်မတန် ကျေးဇူးများတယ်

တရားရှုမှတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပဲ တင်းတင်းရင်းရင်းနဲ့ သမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်ရတယ်။ သမာဓိမဖြစ်ယင် ညဉ့်မဖြစ်ဘူးဒီပြင် ဘာမှမစဉ်းစားဘဲ မပြတ်ရှုမှတ်နေမှ၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင် သမာဓိဖြစ်တယ်။ သမာဓိဖြစ်ယင် ထူးခြားတဲ့ ဉာဏ်လဲ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖို့ပါပဲ။ ဝါတွင်းမှာဆိုယင် အစစအရာရာ ဒကာ၊ ဒကာမ တွေက လူတာတန်းတာ အင်မတန် ပြည့်စုံပါတယ်။ အဲဒါတွေကို မှီပြီး တရားအားထုတ်ရတာ အင်မတန် ကျေးဇူးများ ပါတယ်။

ကနေ့မနက်သီလဆောက်တည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဘုန်းကြီးက ဘုရားဂုဏ်တော်ထဲက ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်တော်ကို ဟောတယ်။ ဒီဂုဏ်တော်တွေကို ဟိုအလျင်က ဟောလာတာပါ။ အရဟံဂုဏ်တော်ကိုလဲ ဟောခဲ့ပါပြီ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်လဲ ဟောခဲ့ပါပြီ။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်တော်ကိုလဲ အလျင်တုန်းက အတော်အသင့်တော့ ဟောပြီးသားပါပဲ။ အဲဒါကို ဒီနေ့တော့ ထပ်ဟောရဦးမယ်။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်

“ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န = ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။”

ဒါက မြတ်စွာဘုရားမှသာ ပြည့်စုံရမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘုရားတပည့်သားတွေလဲ ပြည့်စုံသင့်သလောက် ပြည့်စုံရမှာပဲ။ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဖို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ အရေးကြီးလို့ပဲ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ကြိုးစားပြီး အားထုတ်ဖို့ ဟောရတယ်။ မိမိ အားထုတ်ခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေကို မြတ်စွာဘုရားလဲ ပူဇော်တဲ့ အနေနဲ့ အာရုံပြုရပါတယ်။ အခုလဲ မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ မိမိတို့အားထုတ်ရတဲ့ တရားတော်ကိုလည်းကောင်း အာရုံပြုသောအားဖြင့် ပူဇော်ကြဖို့ပါပဲ။

ဒီဂုဏ်တော်တွေ ဒီက ဘုရားရှိခိုးထဲမှာ အပြည့်အစုံ ပါပါတယ်။ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရဲ့သရုပ်၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးရဲ့ သရုပ်၊ စရဏ တစ်ဆယ့်ငါးပါးရဲ့သရုပ်၊ အဲဒါတွေ အကျဉ်းရော၊ အကျယ်ရော ပြည့်စုံအောင် ထည့်ထားပါတယ်။

“ဝိဇ္ဇာသုံးဖြာ၊ ပု-ဒိ-အာနှင့်၊ တဖြာထိုမှ၊ ဝိ-မ-ဣ-ဒိ၊ စေ-ပု-ဒိ-အာ၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်မျိုး၊ ပြည့်ဖြိုးလှုံထိန်၊ သီ-ဣ-ဘော-ဇာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဟိရိ-ဩတ္တပ္ပ၊ ဗဟုသစ္စ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ၊ တဖြာရူပဈာန်စု၊ လေးခုအားဖြင့်၊ ဆယ့်ငါးပါးရ၊ စရဏတို့နှင့် လုံးဝဥသည့်ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့်” တဲ့။

ဒီဆောင်ပုဒ်လေးထည့်ထားပါတယ်။ “ဝိဇ္ဇာသုံးဖြာ” ဒီဝိဇ္ဇာသုံးဖြာကတော့ အင်မတန် မြင့်မြတ်တဲ့ တရားတွေပါပဲ။ အဲဒီ တရားတွေက ပု-ပုဗ္ဗေနိဝါသအဘိညာဉ်၊ ဒိ-ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၊ အာ-အာသဝက္ခယအဘိညာဉ် ဒီသုံးပါးပါပဲ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသအဘိညာဉ်ဆိုတာ ရှေးဘဝဟောင်းတွေကို ပြန်ပြီးတော့ သိတာ၊ ဒါကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ပြည့်စုံတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တချို့ ရဟန္တာဖြစ်ပေမယ်လို့ ဒီအဘိညာဉ်ကို မရပါဘူး။ သမထဈာန်တွေရပြီး အဲဒီသမထဈာန်မှ ရအပ်တဲ့ အဘိညာဉ်ကို ရမှသာဖြစ်တယ်။ ဒီဉာဏ်မှာ သာသနာပမှာလဲ ရှိတန်သလောက်တော့ ရှိပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားမှာတော့ အဲဒီဉာဏ်နဲ့ ရှေးဘဝဟောင်းတွေကို အကုန်လုံးမြင်တော်မူနိုင်တယ်။ ဘုရားဖြစ်မယ့်ညမှာ ညဉ့်ဦးယံအတွင်း ဒီပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်တော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဆိုတာကတော့ နတ်မျက်စိများလို့ပဲ။ လောကကို မြင်နိုင်၊ သိနိုင်တဲ့ဉာဏ်ပဲ။ သူကတော့ ဘိညာဉ်နဲ့ သိနိုင်တဲ့ဉာဏ်။ အထူးအားဖြင့် သိနိုင်တဲ့ဉာဏ်-တဲ့။ နတ်မျက်စိဆိုတာကတော့ အထူးသိနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ တော်ရုံ လောက်သာ မြင်နိုင်တာ။ မြတ်စွာဘုရား မြင်တာကတော့ မမြင်နိုင်တာကို မရှိဘူး။ တစ်လောကလုံးမြင်နိုင်တယ်။ ဒီစကြာဝဠာ ရော၊ တခြားမှာရှိတဲ့ စကြာဝဠာရော အကုန်လုံးမြင်တော်မူနိုင်ပါတယ်။

တချို့လဲပဲ တရားထူး မရသေးပေမယ်လို့ ဒီအဘိညာဉ်ကိုရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတော့ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ နည်းနည်းပါးပါးပဲ မြင်တယ်။ အကုန်လုံးမမြင် နိုင်ပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားမှာတော့ ဘုရားမဖြစ်မီ အလောင်းတော် ဘဝက တည်းက သန်းခေါင်ယံ အချိန်တွင် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုရတယ်။ အဲဒီဉာဏ်နဲ့ လောကကြီးကို လျှောက်ကြည့်တယ်။ ဒီတော့ သတ္တဝါတွေ အမျိုးမျိုးကို မြင်တော်မူတယ်။

အကုသိုလ်ကံကြောင့် အပါယ်လေးပါးကျရောက်ပြီး ဒုက္ခရောက်နေကြပုံ၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့် လူ၊ နတ်တို့ဘဝရောက် ပြီး အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းစတဲ့ ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့နေရပုံ အမျိုးမျိုးပေါ့လေ။ အဲဒါတွေ အကုန်လုံး အလောင်းတော်ရဲ့ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်နဲ့ မြင်တော်မူပါတယ်။

အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်

အာ-အာသဝက္ခယဉာဏ်၊ ဒီဉာဏ်က ကိလေသာ အာသဝေါတရားတွေ ကုန်စေတတ်တဲ့ ဉာဏ်၊ ဒီဉာဏ်က အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ပါပဲ။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကလဲ ကိလေသာအချို့တော့ ကုန်စေနိုင်ပါတယ်။ သကဒါဂါမိမဂ်ကလဲ ထပ်ပြီးတော့ ကုန်စေနိုင်ပါတယ်။ အနာဂါမိမဂ်ကျတော့ တော်တော်များများ ကုန်စေနိုင်ပါတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ကျတော့ ကိလေသာတွေ အကုန်လုံးကို ကုန်စေနိုင်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝကဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရဟန္တာဖြစ်သွားယင် ဒီဉာဏ်ပြည့်စုံသွားတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် လို့ တပည့်သာဝကတွေ ကိလေသာ ကုန်တယ်ဆိုတာ ဝါသနာဆိုတဲ့ အထုံးလေးတော့ ကျန်နေသေးတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ကိလေသာ ကုန်တာကတော့ အဲဒီ ဝါသနာအထုံနှင့်တကွ ကိလေသာ အကုန်လုံး ကုန်သွားတယ်။

အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ရောက်တယ်ဆိုယင် အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ် ရောက်တော့တာပါပဲ။ ကဆုန်လပြည့်နေ့ည နံနက် မလင်းခင်မှာ မြတ်စွာဘုရား အာသဝက္ခယဉာဏ်ကို ရတော်မူပါတယ်။ နံနက်ခင်းဆိုတာ ယခုနေအခါ လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ ရောက်ပြီလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီတစ်ရက်မလင်းခင် အရဟတ္တမဂ်-အာသဝက္ခယ ဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူတာပါပဲ။ ဘယ်လိုအားထုတ်လို့ ရောက်သလဲဆိုယင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ခေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်တွေကို ရှုပြီး ရောက်သွားပါတယ်။ ဒီလိုရှုမှတ်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပြည့်စုံလို့ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တွေကို အစဉ်အတိုင်း ရောက်ပြီး ဘုရားဖြစ်တာပါပဲ။

အခု တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပဲ။ အဲဒီ အာသဝကိလေသာတွေ ကုန်စေနိုင်တဲ့ အရိယမဂ်ဉာဏ်တွေ ရောက်အောင်လို့ အားထုတ်နေကြရတာပဲ။ အရဟတ္တမဂ် မရောက်သေးယင်တောင်မှ အနာဂါမိမဂ် ရောက်လို့ရှိယင် ကိလေသာ တွေ အတော်များများ ကုန်သွားပါတယ်။ အနာဂါမိမဂ်မရောက်သေးလဲ သကဒါဂါမိမဂ် ဆိုယင်တော်တော် ကုန်ပါတယ်။ အဲဒါ မရောက်သေးလို့ သောတာပတ္တိမဂ်ဆိုလဲ အပါယ်လေးပါး ကျနိုင်တဲ့ ကိလေသာတော့ ကင်းသွားတာ ဖြစ်လို့ တော်တော် နေရာကျသွားပါပြီ။ အောက်ထစ်ဆုံး အဲဒီ မရောက်အောင် အားထုတ်ဖို့ကောင်းတယ်။ အားထုတ်နေတယ် ဆိုယင်လဲ အဲဒီ မရောက်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ပြည့်စုံနိုင်သလောက် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရတယ်။ အဲဒါ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ပု-ဒိ-အာ၊ ပု-က-ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်၊ ဒိ-က-ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ အာ-က- အာသဝက္ခယဉာဏ်၊ အဲဒါ “ဝိဇ္ဇာသုံးဖြာ၊ ပုဒိအာ-အရ ဝိဇ္ဇာ သုံးပါး၊ အဲဒီ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနဲ့လဲ မြတ်စွာဘုရားမှာ ပြည့်စုံတယ်-တဲ့။

ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး

တဖြာထိုမှ၊ ဝိ-မ-ဣ-ဒိ၊ စေ-ပု-ဒိ-အာ၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်မျိုး၊ ပြည့်ဖြိုးလျှံထိန်၊ “အဲဒါက ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ ဒီအထဲမှာ အလျင်ပြောခဲ့တဲ့ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးဆိုပါတယ်။ အဲဒီသုံးပါးနဲ့ နောက်တိုးတာက ငါးပါး၊ ပေါင်း ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးဖြစ်တယ်။ ဒါလဲပဲ မြတ်စွာဘုရားသာမဟုတ်၊ တပည့်သာဝကတွေလဲ ပြည့်စုံသင့်သမျှ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်က အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်တွေနဲ့ တော်တော် ပြည့်စုံပါတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးပါပဲ။ ပြည့်စုံကြပါတယ်။

ဝိပဿနာဉာဏ်

အဲဒီမှာ ဝိ-ဆိုတာက ဝိပဿနာဉာဏ်ပါပဲ။ အခု အားထုတ်ကြတာဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေတော့ ဖြစ်နေကြတာပါပဲ။ အဲဒီ ဉာဏ်တွေပြည့်စုံအောင် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြရတယ်။ ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိရမယ်။ အကြောင်းအကျိုးကို ပိုင်းခြားသိရမယ်။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို သိရမယ်။ ဒီလိုသိတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပဲဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သိရတယ်။ အဲဒါသိအောင်လို့ ဝိပဿနာရှုမှတ် အားထုတ်နေကြရတာ။ အရေးကြီးတယ်။ အဲဒါမသိလို့ရှိယင် နေရာ မကျ သေးဘူး။ အခု အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သမာဓိ ဉာဏ်အသင့်အတင့် ရင့်သန်လို့ရှိယင် သိသင့်သမျှ သိကြရတာပဲ။ အရိယမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်မရောက်သေးတောင် ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်တန်သမျှတော့ ဖြစ်နေကြမှာပါ။ အဲဒီလို ဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြရတာပဲ။ အနိစ္စနုပဿနာဉာဏ်၊ ဒုက္ခနုပဿနာဉာဏ်၊ အနတ္တနုပဿနာဉာဏ် အဲဒါ ဝိပဿနာဉာဏ်တစ်ပါး၊ သူလဲ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးထဲမှာ တစ်ပါးပါဝင်တဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ပဲ။

မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်

အဲဒီမှာ မ-ဆိုတာက မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်-တဲ့၊ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်ဆိုတာ စိတ်ဖြင့် အလိုအတိုင်း ပြီးတဲ့ဉာဏ်၊ အဲဒီဉာဏ်နဲ့ မိမိကိုယ်နဲ့ အလားတူ ဖန်ဆင်းတာပါပဲ၊ ဒါကတော့ မြတ်စွာဘုရား ဖန်ဆင်းချင်တဲ့အခါ ဖန်ဆင်းပါတယ်၊ အမြဲတမ်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ တစ်ခါတစ်ရံကျတော့ ဖန်ဆင်းရတာ ရှိပါတယ်၊ ကိုယ်နဲ့အလားတူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအနေနဲ့ ဖန်ဆင်းတဲ့အခါလဲ ရှိတာပဲ၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှာ အဘိဓမ္မာဟောတဲ့အခါမျိုး စသည်ပေါ့၊ အဲဒီလို လိုအပ်တဲ့အခါ မျိုးမှာ ဖန်ဆင်းရပါတယ်။

ဣဒ္ဓိဝိဉာဏ်

ဣ-ဆိုတာက ဣဒ္ဓိဝိဉာဏ်-တဲ့၊ ဣဒ္ဓိဝိဉာဏ်ဆိုတာကတော့ ဘာမဆိုဘဲ အလုံးစုံ ဖန်ဆင်းနိုင်တာပဲ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓက တန်ခိုးဖန်ဆင်းနိုင်တာ၊မနောမယိဒ္ဓိက ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အလားတူဖန်ဆင်းနိုင်တာ၊ ဒီပြင် ဉာဏ်တွေကတော့ ပုဂ္ဂိုလ် အလားတူရယ် မဟုတ်ပါဘူး၊ ဣဒ္ဓိဝိဓကတော့ ဘာမဆို ဖန်ဆင်းနိုင်တဲ့ အဘိညာဉ်၊

ဒီအဘိညာဉ်တွေက ဝိပဿနာဉာဏ်သက်သက်နဲ့တော့ မရနိုင်ဘူး၊ သမထဈာန်တွေကို ရပြီးတော့မှ ဈာန်ကနေပြီး ထူးခြားတဲ့ အဘိညာဉ်တွေရလာနိုင်ပါတယ်၊ ပြီးတော့ ဒီဉာဏ်တွေက ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းလဲ ရနိုင်တာမဟုတ်ဘူး၊ အဲ- ပုဂ္ဂိုလ်ထူး တွေမှာတော့ ဒီက အဘိညာဉ်ထူးတွေကို ရဖို့ရာ ကောင်းပါတယ်၊ သာမန် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ ဒီအဘိညာဉ်တွေကို မရနိုင်ပါဘူး။

ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်

ဣ-ဒိ-အဲဒီမှာ ဒိ-ဆိုတာက ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်တဲ့၊ အဲဒီ အဘိညာဉ်က အလုံးစုံသော အသံဓာတ် သဒ္ဒါရုံဟူသမျှ ကြားသိနိုင်တဲ့ အဘိညာဉ်။

စေတောပရိယအဘိညာဉ်

ပြီးတော့ စေ-ပု-ဒိ အဲဒီမှာ စေ-ဆိုတာက စေတော ပရိယ အဘိညာဉ်၊ သူကတော့ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ စိတ်အလိုအကြံကို သိနိုင်တဲ့ဉာဏ်-တဲ့။

ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓိဝါသ-အဘိညာဉ်

ပု-ဆိုတာက ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓိဝါသ အဘိညာဉ်၊ အဲဒါကို ဝိဇ္ဇာသုံးပါးတုန်းက အဓိပ္ပာယ်သိခဲ့ပြီးသားပဲ၊ ဒီမှာ ရှစ်ပါးထဲထပ်ပြီး ပါဝင်ပါတယ်။

အာသဝက္ခယဉာဏ်

ဒိ-အာ-ဆိုတာကလဲ အလျင်ပါခဲ့ပြီးသား၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်ပါပဲ။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်

ဒိ-ဆိုတာဟာလဲ အလျင် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးထဲမှာ ပါခဲ့ပြီးသားပဲ၊ အဲဒါ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးပြည့်သွားပြီ၊ ဒီအဘိညာဉ်တွေက ဝိဇ္ဇာဉာဏ်မျိုးတွေ၊ အဲဒါ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးလို့ဆိုတာပါပဲ၊ အဲဒါတွေ မြတ်စွာဘုရားမှာတော့ အကုန်လုံး ပြည့်စုံတော် မူပါတယ်။

တပည့် သာဝကတွေမှာလဲ ပြည့်စုံသင့်သလောက်တော့ ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားလောက်တော့ မပြည့်စုံနိုင် ဘူးပေါ့၊ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေတော့လဲ ဒီပြင် ဉာဏ်တွေမပြည့်စုံဘဲ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ အာသဝက္ခယဉာဏ် ဒီနှစ်ပါးပြည့်စုံ ကြပါတယ်၊ အဲ-အခု အားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဖြစ်အောင်၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေ ပြည့်စုံပြီး တဲ့နောက်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်ဖြစ်အောင် ဆိုပြီး အားထုတ်နေကြရတာပဲ၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်နဲ့ မပြည့်စုံသေးတောင် မှ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်တို့ ဘာတို့ပေါ့၊ ဒီလို ဉာဏ်တွေပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြရတာပဲ၊ ဒါရအောင် အားထုတ်ရတာကလဲ

အားထုတ်ခွင့်ရဖို့ လွယ်တာမဟုတ်ဘူး။ စေတနာ၊ သဒ္ဓါတရားရှိလို့ ကိုယ့်နေရာကိုယ် အားထုတ်မယ်ဆိုပေမယ်လို့ အဆင်သင့်ချင်မှသင့်တာ။ မလွယ်ဘူး။ အခု ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းဋ္ဌာနမှ ဆိုတော့ အားမထုတ်ချင်ယင်ကို မနေရဘူး။ အားထုတ်ကြရတာ အင်မတန် အဆင်ပြေပါတယ်။

စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါး

“ဝိဇ္ဇာရစ်မျိုး၊ ပြည့်ဖြိုးလျှံထိန်၊ သီ-ဣ-ဘောဇာ၊ သဒ္ဓါ သတိ၊ ဟီရိ
ဩတ္တပ္ပ၊ ဗာဟုသစ္စ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ၊ တဖြာရူပဈာန်စု လေးခုအားဖြင့်၊
ဆယ့်ငါးပါးရ၊ စရဏတို့။”

ဒါက စရဏ တစ်ဆယ့်ငါးပါး၊ စရဏ-ဆိုတာ အကျင့်ပဲ။ အဲဒီ ကျင့်ရတဲ့ အကျင့် တစ်ဆယ့်ငါးပါးတဲ့။ သီ-ဣ-ဘော-ဇာ၊ အဲဒီမှာ သီ-ရယ်၊ ဣ-ရယ်၊ ဘော-ရယ်၊ ဇာ-ရယ် ဒီလေးခုက အပိုဒ်တပိုဒ်။

အဲဒီအပိုဒ်ထဲမှာ သီ-ဆိုတာကို သီလ၊ အဲဒီ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ ဒီသီလက ရိုးရိုးသီလပါ။ မသင့်မတင့်တဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံတွေ အကုန်လုံးကင်းအောင် ကျင့်ရမှာ။ ဘုရားတပည့်ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီလို ကျင့်ရမှာပဲ။ ကိုယ်ဖြင့် မတော်မသင့်တာတွေကို မပြုဖြစ်အောင်၊ နှုတ်ဖြင့် မတော်မသင့်တာတွေကို မပြောဖြစ်အောင်၊ ဒါတွေကို စောင့်ထိန်းရမှာ။ အကယ်၍ ပြောမိပြုမိလို့ မတော်မသင့်ဖြစ်လာမိလို့ရှိယင် အာပတ်သင့်တယ်။ အာပတ်သင့်ယင် ဒေသနာ ကံဖြစ်က ဒေသနာ ပြောကြားရတယ်။ ဝုဋ္ဌာနကံဖြစ်က ပရိဝါသ်နေရတယ်။ မာနတ်ကျင့်ရတယ်။ အတ္တန်သွင်းရတယ်။ ဒါမှ အာပတ်မှ ထတယ်။ အဲဒီ အာပတ်တွေမသင့် ရောက်အောင် နေနိုင်ယင် အကောင်းဆုံးပါပဲ။

ပဏ္ဏာသပါဠိတော်မှာ သေခသုတ်ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီသုတ်မှာ စရဏ တစ်ဆယ့်ငါးပါးကို အရှင်အာနန္ဒာက ဟောထားပါတယ်။ အဲဒီမှာ အရိယသာဝကောဆိုပြီး အရိယသာဝကပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။ ဒီတော့ ဘုရားလက်ထက်မှာသာ မဟုတ်ဘူး။ မိမိတို့မှာလဲ ပြည့်စုံရမှာတွေပဲ။ သီလကတော့ အထူးပြောဖို့တောင် မလိုပါဘူး။ သီလသိက္ခာပုဒ်တွေ အထင်အရှားရှိနေတာပဲ။ အဲဒါတွေ ကျင့်သုံးကြဖို့ပါပဲ။ ဒါက စရဏတစ်ပါး။

ဣ-ဆိုတာက ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ-တဲ့။ ဣန္ဒြေခြောက်ပါးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မတော်မသင့်တာတွေ မဖြစ်ရအောင် ကျင့်ရမယ်တဲ့။ မြင်တာအကြောင်းပြုပြီး မတော်မသင့်တာတွေ မဖြစ်ရအောင်၊ နားနဲ့ကြားတာ အကြောင်းပြုပြီး မတော်မသင့် တာ မဖြစ်ရအောင် စသည်ပေါ့။ ဣန္ဒြေခြောက်ပါး လုံခြုံအောင် စောင့်စည်းနိုင်အောင် ကျင့်ရတယ်။ အဲဒါ စရဏတစ်ပါး။

ဘော-ဆိုတာက ဘောဇနမတ္တညုတာ=အဲဒါကတော့ အစားအသောက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အတိုင်းအရှည်ကို သိရတယ်။ အများအားဖြင့် လောကမှာ စားရေး သောက်ရေးတွေကို အင်မတန် အလေးမူကြတာကလား။ မကောင်း ကောင်းအောင် ပြုလုပ်စားသောက်ကြတယ်။ စားနိုင်လို့ရှိယင်လဲ အတိုင်းအရှည်ရယ် မရှိဘဲ စားနိုင်သသောက်စားကြတယ်။ လွန်လွန်ကျူးကျူး စားသောက်လေ့ရှိကြတယ်။

ဘုရားတပည့်တော် သာဝကတွေမှာတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ တော်ရုံသင့်ရုံကြည့်ပြီးတော့ စားရမှာ၊ ကောင်းတာကို မစားရဘူးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ စားရပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ တော်ရုံသင့်ရုံကြည့်ပြီးတော့ မိမိကျန်းမာရေး အလျောက် မျှတရုံ၊ မိမိ၏ ကိုယ်ကာယကြာမြင့်စွာ တည်နေနိုင်ရုံ၊ ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း ကင်းရုံ စားရတယ်။

ပြီးတော့ စားတိုင်းစားတိုင်း ဝါးတိုင်းဝါးတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး စားရ၊ ဝါးရတယ်။ အဲဒီလိုဆိုယင် စားတိုင်း ဝါးတိုင်း ကိလေသာတွေကင်းမယ်။ ဒါကစရဏ တစ်ပါး။

ယခု ဒီလမှာ ယောဂီတွေအများကြီး စုစားကြတယ်ဆိုတော့ စားတိုင်း၊ ဝါးတိုင်း အကုန်မှတ်နိုင်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ တပည့်တော်တို့တုန်းကတော့ ကိုယ့်ဟာလေးနဲ့ကိုယ် စားကြတာဖြစ်တော့ ရှုမှတ်နိုင်တယ်။ ထိုက်သင့်တဲ့ နေရာမှာ ထိုင်ကြပြီး လက်တို့ဘာတို့ လှုပ်တဲ့အခါလဲ လှုပ်တာကို ရေလေးဘာလေးဆေးယင်လဲ ဆေးတာကို အကုန်လုံး ရှုမှတ်ရတယ်။ စားစရာတွေကို လက်နဲ့ ဘာနဲ့ကော်ပြီး ယူလို့ရှိယင်လဲ အဲဒါကိုမှတ်ရတယ်။ ကြည့်ယင်ကြည့်တာတို့၊ မြင်ယင် မြင်တာတို့၊ စဉ်းစားယင်လဲ စဉ်းစားတာတို့၊ အဲဒါတွေ အကုန်လုံး မှတ်ရတာပဲ။ စားဖွယ်ကို လက်နဲ့ယူလာယင် ယူတယ်။ ပါးစပ်ဖွင့်ယင် ဖွင့်တယ်။ ပါးစပ်ထဲသွင်းယင် သွင်းတယ်။ လက်ပြန်ရုတ်ယင် ရုတ်တယ်။ ဝါးယင် ဝါးတယ် အဲဒါတွေအကုန်လုံး ရှုမှတ်ရတယ်။ ဒီလို ရှုမှတ်တော့ စားရင်းအရသာကို သိတဲ့သဘောလေးကိုပါ သိတာပေါ့။ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်း လာပြီဆိုတော့ အရသာသိတာဟာလဲ သိပြီးပျောက် သိပြီးပျောက် ဒီလိုပျောက်ပျောက်သွားတာကိုပါ သိလာတယ်။ အနိစ္စ- မမြဲတာတွေကို သိရတယ်။ ဒါတော့ သိပ်တော့ မလွယ်လှဘူး။

ပြီးတော့ ဗဟုသစ္စ-ဗဟုသုတဘာဝ ဗဟုသုတဖြစ်ခြင်း၊ အကြား၊ အမြင်များခြင်း၊ ဆရာသမားများ ညွှန်ကြား သွန်သင်တဲ့ တရားတွေ ကြားဖို့နာဖို့၊ ဒီလို ကြားနာရတော့ အကြားအမြင် ဗဟုသုတတွေရှိလာတယ်။ ညွှန်ကြားထားတဲ့ စာပေတွေကို ကြည့်ရှုပေးရတယ်။ မှတ်သားရတယ်။ ဒါတွေဟာ ဗဟုသုတများဖို့ရာတွေပါပဲ။ ဒီလို ဗဟုသုတ အကြားအမြင် များမှလဲ အမှန်အကန်တွေကို ချင့်ချိန်ပြီးတော့ ပြုသင့်ပြုထိုက်တာတွေကို မှန်မှန်ကန်ကန် ပြုလုပ်အားထုတ် နိုင်တယ်။ အဲဒါလဲပဲ စရဏတစ်ပါး။

ဝီရိယ-ဝီရိယဆိုတာကလဲ အတူတူအရေးကြီးတာပဲ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ပြုတဲ့အခါကာလမှာ မပျင်းမရိတ် တင်းတင်းရင်းရင်း အားထုတ်တာဟာ ဝီရိယတဲ့။ အခု တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဝီရိယအားကောင်းယင် အားကောင်းသလောက် တရားပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်။ ဒီဝီရိယ၊ လုံ့လဆိုတာကလဲ အင်မတန် အရေးကြီးတာပဲ။ ဝီရိယမရှိယင် အားထုတ်မှု မဖြစ်ပါဘူး။ အမှတ်ရမှု သတိလဲ မဖြစ်ဘူး။ တည်ကြည်မှု သမာဓိလဲ မဖြစ်ဘူး။ သမာဓိ မဖြစ်ယင် ဉာဏ်လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒီတော့ ဝီရိယရှိဖို့လဲ အရေးကြီးတယ်။ သူလဲ စရဏတစ်ပါး။

ပြီးတော့ ပညာ၊ အဲ-အသိဉာဏ်ပညာလဲ ရှိရမယ်။ ပဋိသန္ဓေပညာဉာဏ်ပါလာဖို့ကလဲ လိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုစဉ်ကတည်းက ဉာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ပြုခဲ့ရတယ်။ ဒီတော့မှ ပဋိသန္ဓေနေတဲ့အခါ ကာလမှာ သူက အကျိုးပေးယင် ဉာဏ်ပါပြီးတော့ အကျိုးပေးတယ်။ အဲဒီဉာဏ် အခြေခံရှိမှလဲ ရသင့်ရထိုက်လို့ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရနိုင်ပါတယ်။ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေတဲ့။ အဲဒီမှာ ဉာဏ်ပါလာတယ်။ ဉာဏ်ပညာကို အဲဒီအစကတည်းက ပါအောင် အားထုတ် ခဲ့တာလဲ ရှိတယ်။

ပြီးတော့ မျက်မှောက်ကာလမှာလဲ ဉာဏ်ပညာနဲ့ပြည့်စုံအောင် အရာရာ လေ့လာဆည်းပူးပေးရသေးတယ်။ အင်း- ဉာဏ်ပညာကို စုမိဆောင်းမိအောင် အဲဒီလိုလဲ အားထုတ်ရတယ်။ အခု ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင် ဝိပဿနာ ဖြစ်ပေါ် လာရအောင် ရှုမှတ်အားထုတ်နေကြတာပဲ။ အဲ-သူလဲ စရဏတစ်ပါး။

ပြီးတော့ “ဝီရိယ၊ ပညာ၊ ရူပဈာန်စု၊ လေးခုအားဖြင့်”။ ရူပဈာန်စု လေးခုတဲ့။ အဘိဓမ္မသင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာလာ ရူပဈာန်က ငါးပါး၊ သတိပဋ္ဌာန် သုတ္တန်စသည်မှာလာတဲ့ ရူပဈာန်က လေးပါး၊ အတူတူပါပဲ။ ဈာန်အင်္ဂါလိုက်ပြီး ရေတွက်ယင် အဘိဓမ္မာနည်းနဲ့ ပဉ္စမဈာန်အထိ ဈာန်ငါးပါး၊ အကျိုးပေးရာ ဘုံဌာနနဲ့ ကြည့်ယင် သုတ္တန်နည်းနဲ့ ဒုတိယဈာန်နဲ့ တတိယဈာန်ကို တစ်မျိုးတည်းပေါင်းပြီးတော့ ဈာန်လေးပါး၊ အဲဒီ ဈာန်လေးပါးက တပည့်သားတိုင်း ပြည့်စုံရမယ် လို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒါ စရဏတစ်ဆယ့် ငါးပါးပြည့်စုံသွားပြီ။

၁။ သီ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့် ရိုးရိုးသီလ၊ ၂။ ဣ-ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ ၃။ ဘော-ဘောဇနေမတ္တညုတာ၊ ၄။ ဇာ-ဇာဂဂိယာနုယောဂ၊ ၅။ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဟီရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ ဗဟုသစ္စ၊ ဝီရိယ၊ ပညာတို့က (၇)ပါး၊ ရူပဈာန်က လေးပါး၊ ပေါင်းလိုက်တော့ စရဏအကျင့်တရားဟာ (၁၅)ပါးတဲ့။

အကုန်လုံးပြည့်စုံတော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရား

မြတ်စွာဘုရားမှာတော့ အလောင်းတော်ဘဝကတည်းက ပြည့်စုံသင့်တာတွေကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူလာခဲ့တာ ဘုရား အဖြစ်ရောက်တဲ့ အခါကာလမှာ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါး အကုန်လုံး ပြည့်စုံတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

“ဝိဇ္ဇာမည်သော ဉာဏ်သုံးပါး၊ ဉာဏ်ထူးရှစ်ပါး၊ စရဏမည်သော အခြေခံ အကျင့်တရား တစ်ဆယ့်ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူ အပ်သော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဟူသော အမည်တော် နာမ ဝိသေသ ဂုဏ်တံခွန်ဖြင့် မိုးစွန်ဘဝင် မဆန့်တက်အောင်နဲ့လျက် ကျော်စောတော်မူတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား”လို့။

ထောမနာပဏာမဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဂုဏ်တော်ကို ထုတ်ဆိုချီးကျူးထားရတယ်။ မြတ်စွာဘုရားပြည့်စုံသလို မိမိ တို့လဲ ပြည့်စုံသင့်သမျှ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရမယ်ဆိုတာ စိတ်ထဲမှာ တင်းတင်းထားပြီး အားထုတ်ကြဖို့ အရေးကြီး ပါတယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော သမာဓိ၊ ပညာတွေ တိုးတက်ရရှိပြီးသကာလ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းတဲ့နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်ကြပါစေ။

**၁၃၄၃-ခ၊ တန်ဆောင်မုန်းလက္ခဏ်နေ့
ဩဝါဒကထာဒေသနာ**

လာမယ့် နတ်တော်လပြည့်နေ့ ရှေ့ပိုင်းကဖြစ်ဖြစ်၊ နောက်ပိုင်းက ဖြစ်ဖြစ် နီးကပ်တဲ့ တနင်္ဂနွေနေ့မှာ နှစ်ပတ်လည် ပူဇော်ပွဲ ပြုလုပ်ရတယ်။ ဒီသာသနာရိပ်သာကို တည်ထောင်တုန်းက ဒီ နတ်တော်လပြည့်နေ့မှာ တည်ထောင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် နတ်တော်လပြည့် အနီးအပါးမှာ နှစ်စဉ်နှစ်စဉ် မှတ်တမ်းရအောင်လို့ အစည်းအဝေးလုပ်ရတယ်။

ဒီနှစ် လပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့မှာ နှစ်ပတ်လည်ပူဇော်ပွဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့ရက်က ၃-ရက်စောရမှာဆိုတော့ နတ်တော်လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ကစပြီး တရားပွဲတွေ ကျင်းပတယ်။ ညတရားပွဲများမှာတော့ တခြားက ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ ဟောဖို့ စီစဉ်ထားရတယ်။ သူတို့ကို အားပေးတဲ့အနေပေါ့။ ဒီရိပ်သာထဲက ဟောမယ်ဆိုယင် ဟောမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ခဏခဏပဲ ဟောနေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဝေးက ဟောနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဟောဖို့ စီစဉ်ရတာပဲ။

သာသနာကောင်းဖို့ရာပဲ

အင်း-အဲဒီကျတော့ သင့်တော်တဲ့ ဩဝါဒကား အထူးပြောကြားရဦးမှာပဲ။ ခါတိုင်းလဲ နည်းနည်းတော့ ပြောပါ တယ်။ ဒီနှစ်တော့ နှစ်တိုင်းထက် ပိုပြီး ပြောဖို့ ဝတ္တရားရှိနေပါတယ်။ အစိုးရက အသိအမှတ်ပြုပြီး အားပေးလို့ ရဟန်း တော် တွေ အုပ်ချုပ်ရေးကို သံဃာအဖွဲ့က အုပ်ချုပ်ဆောင်ရွက်နေကြတယ်။ သာသနာတော် ကောင်းဖို့ရာပဲလို့ မျှော်လင့်ရတာပဲ။ ရဟန်းတော်တွေ အပြစ်ရှိယင် အဲဒီသံဃာ့ အဖွဲ့က တိတိကျကျ ဆုံးဖြတ်ပေးနေတဲ့အခါ ကာလဖြစ်ပါတယ်။

ဒီက တရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်တဲ့အတိုင်း အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေထက်ပိုပြီး အပြစ်ကင်းအောင် နေကြဖို့ပါပဲ။ စိတ်ကောင်းနုလုံးကောင်းနဲ့ ပြည့်စုံနေယင်တော့ မတော်မသင့် ပြုစရာ မရှိပါဘူး။ ဒီက အထူးဆုံးမဩဝါဒပေးနေစရာ လိုမယ်တောင် မဟုတ်ပါဘူး။

အထူးသဖြင့်တော့ အမျိုးသမီးတွေ ဘာတွေနဲ့ နီးစပ်တာတို့၊ ဆက်ဆံတာတို့ အဲသလိုဟာတွေပေါ့လေ၊ သလို ဟာ တွေ အပြစ်ကင်းအောင် ကိုယ်က စင်ကြယ်တယ်ဆိုပြီး ဘေးက အမြင်မတော်လား၊ တော်လား သတိမထားဘဲ မပြုမိအောင် အထူးဂရုစိုက်ပြီး ဆက်ဆံဖို့ပါပဲ။ သူများအပြောအဆို ကင်းအောင် စောင့်ရှောက်ပြီး နေဖို့ ထိုင်ဖို့လိုပါတယ်။

ပြောတဲ့အတိုင်း လိုက်နာကြဖို့ပါပဲ

ဒီမှာ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမနိုင်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကို အပ်ထားတဲ့အတိုင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ပြောသင့်ပြောထိုက်တဲ့ အဆုံးအမ ဩဝါဒပေးတဲ့အခါ ဆရာပြောတဲ့အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရတယ်။ ရဟန်းတော်များဆိုယင် ဦးပညာသာမိက ဩဝါဒပေးတာဖြစ်တော့ ဦးသုဇာတကို၊ ဦးပဏ္ဍိတတို့ အဲဒီကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေလဲ ရှိပါတယ်။ သူတို့က ပြောစရာရှိလို့ ပြောလိုက်ယင် လိုက်နာကြမှာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ အစစအရာရာ အချိုးကျအောင် ပါသာဒိကဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံအောင် မိမိတို့ တရားအားထုတ်တဲ့ အခါ ကာလမှာလဲ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ ကုသိုလ်ထူးတွေရအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ကြဖို့ လိုပါတယ်။ အားထုတ်တဲ့ အခါကာလ များလဲ ဆရာသမားပြောဟောပြုသတဲ့အတိုင်း လိုက်နာ အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။

အခုကတည်းက ညွှန်ကြားချင်ပါတယ်

ဒီကလဲ တရားဟော သွားစရာ ရှိသေးတယ်။ ဒီက ဩဝါဒပေးရုံပါပဲတဲ့။ ဒါလဲ ပိုပြီးတော့ ကောင်းပါတယ်။ ဒီနေ့ ကျန်းမာရေး ချွတ်ယွင်းတာလေး နည်းနည်းရှိနေတယ်။ သိပ်နေရာမကျဘူး။ နာရီဝက်လောက်ဟောပြီး ပြန်လာရမှာပဲ။ ဟိုမှာ သံဃာတွဲလာပြီး နာနိုင်လား၊ မလာနိုင်လား မသိဘူး။ ဒါကြောင့် ညွှန်ကြားစရာလေးရှိတာ အခုပဲ ညွှန်ကြားချင်ပါတယ်။

အဲဒါဘာလဲဆိုယင် ဘုန်းကြီးတို့ ကျောင်းအောက်ထပ်မှာ စာအုပ်တွေရှိတယ်။ အဲဒီစာအုပ်တွေကို ဦးကေလာ တို့ရှိတုန်းကတော့ ဦးကေလာက ကြောင့်ကြတယ် နံပါတ်တွေဘာတွေနဲ့ စီစဉ်ထားတော့ စာအုပ်တွေ ရှာလို့ရှိယင် လွယ်တယ်။ အခုတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ စာအုပ်တွေယူကြည့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြန်လာတဲ့အခါမှာ ဟိုထားလိုက်၊ ဒီထားလိုက်ဆိုတော့ သူ့နေရာနဲ့သူ မဟုတ်တော့ဘူး။ စာအုပ်တွေ ရှာရတာခဲယဉ်းတယ်။ နေရာမကျဘူး။ အဲဒါကြောင့် အခု ဒီမှာ အမြဲနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက စစ်ဆေးပြီး အစီအစဉ် ပြန်လုပ်ဖို့ပါပဲ။ ဆောင်ရွက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကပေါ့လေ။ အဲဒါဒီက ညွှန်ကြားပါတယ်။

အားလပ်တဲ့အချိန်မှာ နေ့တိုင်း နေ့ ၁-နာရီကနေပြီးတော့ ၄-နာရီအထိလောက်တော့ အားမှာပါပဲ။ ဟိုမှာ စာအုပ်အစီအစဉ်တွေ ရေးထားတဲ့ စာရင်းစာအုပ် ရှိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ်လေးကို ဒီက ပေးထားပါ့မယ်။ အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီးဆီ လာလာနေတဲ့ အနီးစပ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ပါး ရှိပါတယ်။ ဦးဝိစာရိန္ဒရယ်၊ ဦးသူရိယရယ်၊ ဦးသောဘနရယ်။ အဲဒီ ၃-ပါးက အရင်းခံ ဖြစ်နေတယ်။ ဒီပြင်လဲ အခွင့်သာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လာကြဖို့ပေါ့။ အခွင့်သာလို့ အဲဒီလို လာနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လာပြီးတော့၊ အဲဒီစာအုပ်တွေကို အစီအစဉ်လုပ်ဖို့၊ ဦးပညော ဘာသတို့၊ ဦးနိပုဏတို့ ဦးကစွာယနတို့လဲ ရှိပါတယ်။

ပြီးတော့ ဦးအဂ္ဂဉာဏတို့၊ အဲ-သူလဲစွမ်းနိုင်ပါတယ်။ သူလဲ ရှေးယောဂီဟောင်းပဲ။ ဟိုဟိုဒီဒီ သွားလို့ရှိယင် သူ့ကို ခေါ်ပြုသွားနေတာပဲ။ သူလဲ ဒီမှာ လာဆောင်ရွက်ဖို့ပါ။ ဒီပြင် အထူးတော့ ဟောစရာ မရှိလှပါဘူး။ အားထုတ်နေကျ တရားကို အချိန်ရသလောက် ရှုမှတ်ကြဖို့၊ အားထုတ်ခွင့်ရတဲ့ အခါကာလမှာ ကြိုးစားအားထုတ်မှ တော်မှာ။ ဝိပဿနာတရားကို အားမထုတ် ဘဲနဲ့တော့ ကုသိုလ်ထူးတွေမဖြစ်နိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့ ကုသိုလ်ထူး ဖြစ်အောင် ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ရသမျှ ကြိုးစားအားထုတ်ကြဖို့ လိုပါတယ်။

ဤကဲ့သို့ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော လောကီ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာအပေါင်း တို့နှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။